تاریخ مدینه منوره صحیح

ترجمه تاریخ المدینة المنورة

ترجمه خلاصة الوفا
لمحمد عاشق

من کتب العبد الفقیر الی ربه الغنی
احمد بن محمد المدعو ب[illegible]
عفی عنهما

من کتب [illegible]

محمد
[illegible]
[illegible]
اشبو کتاب ایاصوفیهٔ کبیر [illegible] حافظ [illegible]
حافظ کتب فضیلتلو [illegible] مدینه‌یه وضعی
[illegible] افندینک بدلیله [illegible]
اولندیغی مبین [illegible] ۱۲۸۵
[illegible] ترقیم ویرلدی
محرم ۱

ایا صوفیهٔ کبیر کتبخانه‌سی وقفندن سید سمهودی نام مؤلف مشهورک
تالیف کرده‌سی اولوب خلاصة الوفا نام کتابک ترجمه‌سی اولان مدینهٔ
منوره تاریخ لطیفیکه اون یدی سطرلی نسخ خطیله مرقوم و مذهب مجلد اولوب
تاریخ مذکور ایا صوفیه شیخی مرحوم حسن افندی زاده الحاج شکر الله
افندینک وقوع وفاتیله ترکه‌سندن ظهور ایدرک بو دفعه افندیء
مرحومک دامادی اولوب مؤذنان حضرت شهریاریدن الحاج طاهر افندی
طرفندن ینه محلنه وضع اولنمق اوزره جانب نظارته تسلیم اولنمش
اولمغین اولوجهله کتاب مذکور اصول جدیده اوزره
تحریر قلنمش اولان دفترینه بالقید محلنه وضع اولندیغنی
مبین اشبو محله شرح ویریلرک تمهیر قلندی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله مطيب طيبة دار السلام بطيب حبيبه
محمد عليه الصلوة والسلام وعلى آله واصحابه
البررة الكرام ما طاف طائف بيته وزار قبته
الاسلام **اما بعد** اشبو فقير محمد عاشق الحنفي عامله الله
تعالى بلطفه الخفي فارسي دليله ترجمه اولان مدينه
منوره تاريخنه نظر قلدقده كمال فصاحت وبلاغت
اوزره بولوب لكن فرسيله مقيد اولميان رومي قرنداشلر
اندن منتفع اولمدقلري اجلدن تركيه ترجمه اراده اولنمشيدي
وچون سنه خمس بعد الالفده بعض احبا بو معناده ابرام
والحاح ايلديلر مقصود مزبوره شروع اولندي مخفي
اولمسونكه صاحب تاريخ سيد سمهودي علم وفضل ايله
مشهور حسبي ونسبي ظهور بانيده بر مرتبه ده ايديكه
بنان بياندن قاصردر وفارسي دلي اوزره ترجمه
ايدن سلاطين عجم چنكزخان نسلندن فاضل وكامل
سعيد وشهيد دولت ايسان سلطان نام كه آق

سلطان ديمكله معروف عزيز كمسنه ايدي امدي اول
ايكي اولونك بري بحر دردر ايله دولو واخري جنت در
ازهار ايله مملو وبو ذره ناتوان اكرچه بي بضاعتدر
اما اسلاف طاهره نك روح پرفتوحلري بركاتيله جواهر
وازهاردن طاقتم قدر دوشوروب صاچمق صددنم
در تاريخ عزيزي خلاصة الوفا وفارسي اخبار حسينه
ايله مسمى ايكن تركي ايكي سنددن مستمد اولمغين خلاصة
الاخبار ايله تسميه ايدوب سكز باب اوزره اقتصار
اولندي **اولكي باب** اسماء مدينه وفضيلتي بياننده
در وبعضي فوائدكه بلده شريفه يه متعلقدر بو باب
اون فصل اوزره مشتملدر **فصل اول** مدينه منوره
اسماسي بياننده در حروف معجم ترتيبي ايله **فصل
ثاني** فضيلت مدينه منوره بياننده در **فصل ثالث**
اهل مدينه ومدينه منوره حقنده واقع اولان ادعيه
ماثوره ونقل وبا اول محل شريفدن وطاعون
ودجالدن امين اولمق بياننده در **فصل رابع** مدينه منوره
نك طپراغي وميوه سي **فصل خامس** مدينه منوره ده اولمق

واول بابده ترغیب ایلمك بیاننده در **فصل سادس** مدینهٔ
منوره نك تحریمنده ۞ واكا متعلق احكامك بیاننده در ۞
فصل سابع حرم مدینهٔ منوره بیاننده در **فصل ثامن**
مدینهٔ منوره نك خصایصی بیاننده در **فصل تاسع**
مدینهٔ منوره نك ابتداسنده وانتهاسنده وانده واقع
اولان احوال بیاننده در **فصل عاشر** حجاز آتشینك
ظهورنده كه مدینهٔ منوره دن ظاهر اولمشیدی
ایكنجی باب زیارت فضیلتی ومسجد نبوی فضیلتنده
واكا متعلق امورك بیاننده در ۞ بو باب اوچ
فصل اوزره مشتملدر **فصل اول** زیارت فضیلتی
واول جانبه سفر ایلمك بیاننده در **فصل ثانی** حق سبحانه
تعالی نك درگاهنه سید ابراری وسیله ایلمك
وبعض آداب بیاننده در **فصل ثالث** مسجد نبوی وروضهٔ
مطهره ومنبر شریف بیاننده در **اوچنجی باب** مدینهٔ
منوره ده ساكن اولانلر بیاننده در واشبو باب
اوچ فصل اوزره مشتملدر **فصل اول** نوح علیه
السلام طوفانندنصكره مدینهٔ منوره ده ساكن اولانلر

ویهود سكانی وانصارك سكانلری ونسبلری ۞
ویهود اوزره غلبه لری كیفیتنده ۞ ودخی تبع ایله
انلره واقع اولان قضایا بیاننده در **فصل ثانی** اوس
وخزرج حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمك
متابعت ومتابعتلریله مشرف اولمق عقبهٔ اول وثانیه
ده وعقبتین قصه سندن برمقدار ۞ ومدینهٔ منوره
یه هجرت ۞ وقباده نزول بیورمق بیاننده در **فصل
ثالث** پیغمبر صلی الله علیه وسلمك مدینهٔ منوره یه
قدوم شریفلری ۞ وایوب انصاری رضی الله عنه
منزلنده ساكن اولمق بیاننده در **دردنجی باب** مسجد
نبوی عمارتی ودخی اكا متعلق اولان امور ۞ وازواج
طاهرات حجراتلرینك احوال بیاننده در ۞ بو باب
اون یدی فصل اوزره مشتملدر **اولكی فصل** حضرت
صلی الله علیه وسلمك عمارتی ۞ وزمان شریفلرنده
مساجتی بیاننده در **ایكنجی فصل** حضرت صلی الله علیه
وسلمك مقام شریفلری بیاننده در ۞ قبله تحویل
اولمقدن اول وصكره **اوچنجی فصل** جذع ومنبر

حیننده واقع اولان امور ۞ و مسجد شریفك
درکاری بیاننده در دوردنجی فصل حضرت صلی الله
علیه و سلمك حجره لری ۞ و حضرت سیدة النسا
فاطمه زهرا رضی الله عنها حجره سی بیاننده در بشنجی
فصل مسجد شریفده اولان قپولر سدی ۞ و حضرت
صدیقك رضی الله عنه قپوسنی استثنا ایلمك بیاننده در
آلتنجی فصل امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه مسجد
شریفده ایتدوکی زیاده بیاننده در یدنجی فصل
امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه ایتدوکی زیاده
بیاننده در سکزنجی فصل ولید بن عبد الملك ایتدوکی
زیاده و تصرفاتی ۞ و جنازه نمازنی منع ایلمك
بیاننده در طقوزنجی فصل عباسی خلیفه سی مهدی
ایتدوکی زیاده بیاننده در اوننجی فصل قبور شریفه یی
حاوی اولان حجرهٔ شریفه یه متعلق اولان اخبار و آثار
و دخی قبور شریفه صفتنده و حجرهٔ شریفه اوزرنده
دائر اولان حائز بیاننده در اون برنجی فصل رسول اکرم
صلی الله علیه و سلم رأس شریفلرینك و مبارك

یوزلرینك جهة علامتی و دخی مقام جبریل و حجرهٔ شریفه
رخام ایله تأزیر ۞ و اول مقام شریفی تخلیق ایلمك ۞ و
معالیق و غیر ذلك بیاننده در اون ایکنجی فصل تجدید
عمارت و حجرهٔ شریفه نك سقفی قبهٔ لطیفه ایله تبدیل
و حجرهٔ شریفه نك عمارتی صوریکه انك اوزره قرار
بولمشدر بیاننده در اون اوچنجی فصل حجرهٔ شریفه نك
اطرافنی خندق ایدوب رصاص ایله دولدرمق و انکا
متعلق امور بیاننده در اون دوردنجی فصل حریق
اول و حریق ثانی ۞ و انلره متعلق امور بیاننده در ۞
اون بشنجی فصل مسجد شریف مشتمل اولدوغی رواقلر
و درکلر و قوم دوکمك و قنادیل و تخلیق و اجرا بیاننده
در اون آلتنجی فصل مسجد شریفك قپولرنده در ۞
اون یدنجی فصل مسجد شریفك حوالیسنده اولان
بلاط و مدینهٔ منوره نك قلعه سی و بازاری بیاننده در
بشنجی باب مساجد نبوی و مقابر مدینه و احد و شهداسی
فضلی بیاننده در ۞ اشبو باب التی فصل اوزره در فصل
اول مصلای عید بیاننده در فصل ثانی مسجد قبا

ومسجد ضرار بیاننده در فصل ثالث حضرت پیغمبر صلی
الله علیه وسلمك سایر مساجد شریفلری بیاننده درکه
انلرده نماز قلمق ایله مشرف اولنمشدر • و بو زمانده یرلری
معلومدر فصل رابع حضرت صلی الله علیه وسلمك
سایر مساجد شریفه لری بیاننده درکه جهتلری معلومدر
اما خصوص موضعلری معلوم دکل فصل خامس مدینه
منوره نك مقابری وانده مدفون اولان اعزه نك بیاننده
در فصل سادس احد وشهداسی فضلی بیاننده در التنجی
باب مدینه منوره نك مبارك قیولری وعیون وغراس
وصدقات که حضرته صلی الله علیه وسلم منسوبدر •
انلرك بیاننده در • بو باب ایکی فصل اوزره مشتملدر
فصل اول قیولر بیاننده در حروف تهجی اوزره فصل
ثانی صدقات نبویه • ودخی مبارك اللریله غرس ایتدکلری
اشجارك بیاننده در یدنجی باب حضرت پیغمبر صلی الله
علیه وسلمه منسوب اولان مساجدك که سفرده وغزاده
نماز قلمشدر انك بیاننده در • بو باب اوج فصل اوزره
مشتملدر فصل اول مکه مکرمه یولنده اولان مساجد

بیاننده در یعنی حضرت صلی الله علیه وسلم سلوك ایلدکلری
یولده فصل ثانی حجاج یولنده اولان مساجد بیاننده
در • یعنی مشهور اولان یولده فصل ثالث غزوات
مبارکه لرده اولان مساجد بیاننده در سکزنجی باب
اودیه • واحما • واطام • وبعضی اعمال وجبال که مدینه
منوره اطرافنده واقع اولمشدر انلروك بیاننده در
بو باب ایکی فصل اوزره مشتملدر فصل اول اودیه
بیاننده در فصل ثانی مواضع وامکنه یه متعلق اولان
الفاظ ضبطنده ودخی اطام وجبال وبوضمنده احوال
مواضع دخی فی الجمله بیان اولنور والله الموفق •
باب اول مدینه منوره نك اسماء متبرکه سی ودخی بعضی
فوائد که بلده طاهره یه متعلق در • انلروك بیاننده در
بو باب اون فصل اوزره مشتملدر اولکی فصل اسماء
متبرکه حروف تهجی ترتیب اوزره بیان ایدرکه
طوقسان بش اسمدر اثرب فتح همزه ایله یثرب لفظنده
لغتدر • مدینه دن بر موضعده اول ساکن اولان
کسنه نك اسمیدر • اندن صکره مسمی اولدی مذکور

اسم ایله نفس بلدهٔ شریفه • یاخود اول کیمسنه ساکن
اولدوغی یر • یاخود اول کیمسنه ساکن اولدوغی ناحیه
روایات صحیحه ایله مرویدر • پیغمبر حضرتلرندن
صلی الله علیه وسلم که مدینهٔ مشرفهٔ یثرب ایله تسمیه
ایلمکدن منع بیورمشلر • وبعضی روایاتده بیورمشلرکه
هرکم که مدینه یه یثرب دیسه کرکدر که اوچ کره استغفار
ایلیه • لکن بعضی احادیث صحیحه ده مدینهٔ منوره یه یثرب
اطلاقی حضرتدن صلی الله علیه وسلم واقع اولمشدر
امدی وجه جمع بین الاحادیث بودرکه • اطلاق نهیدن
اول اولمش اوله • ووجه نهی ثرب دن تحریک ایله مشتق
اولمقدر فساد معناسنه والله اعلم **ارض الله** قال الله
تعالی الم تکن ارض الله واسعة فتهاجروا فیها • بعض
مفسرین دیمشلرکه مراد ارض الله دن مدینهٔ منوره در یعنی
مدینهٔ منوره وسیع دکلمی که اکا هجرت ایده سیز • یعنی
دنیایی ترک ایدوب مدینه یه صغنه سیز دمک اولور •
والله اعلم **ارض الهجرة** بودخی حدیث شریفده وارد اولمشدر
اکالة البلدان واکالة القری حدیث شریفده وارد

اولمشدرکه امر اولندم برقریه یه که قریه لری یر • یعنی
جمیع مواضع واماکن اهلی اوزرینه غالب اولمق سببی ایله انلری
محو ایدر • بوحدیثدن استدلال اولنور مدینهٔ منوره نک
افضلیتنه زیرا سائر قرای یمک غلبه فضلدن کنایه در •
یعنی سائر اماکن فضیلتی مدینهٔ منوره نک فضیلتی یانینده
مضمحل اولور والله اعلم **الایمان** قال الله تعالی والذین
تبوؤا الدار والایمان • حق سبحانه وتعالی انصار اخیار
حقنده بیورورکه اول کیمسنه لرکم دار وایمانی منزل
قیلدیلر • وجه تسمیه ایمان ایله ایمانک مظهر ومصیری
اولدوغیدر **البارّة** تشدید راء ایله **البرّة** حذف الف
ایله وجه تسمیه لری کثرة بر وخیر درکه ایلکدن عبارتدر
اهلنه وجمیع عالمه رسول الله صلی الله علیه وسلم برکاتیله
البحرة باء موحده فتحه سیله وسکون مهمله ایله **البحیرة**
تصغیر صیغه سیله **البحیره** حبیره وزنیله **البلاط**
بلاطی چوق اولدوغنه بناء یاخود بلاط ایله مسمی
موضعه مشتمل اولدوغنه بناء تسمیه اولندی **البلد**
قال الله تعالی لا اقسم بهذا البلد • بعض تفاسیرده

مراد مدینه در دمشلردر نته کم بعض مراد مکه در دمشلر
و بلد لغتده قریه نوک بیوکنه دیرلر **بیت الرسول** صلی الله
علیه وسلم • قال الله تعالی کما اخرجک ربک من بیتک
ای من المدینه بویله دمشلر **تندد** جعفر وزنی ایله
ایکی دال مهمله ایله بوننده صکره **تندر** ایکنجی دال مهمله
یرنده را ایله **الجابره وجبار** حذام وزنیله **الجباره**
توزیبدن مرویدر **جزیره العرب والجبیه** سرور
کائنات سودکی اچلدن • صلی الله علیه وسلم **الحرم**
حدیث شریفده وارد اولمشدرکه مدینه حرمدر
حرم الرسول صلی الله علیه وسلم حدیث شریفده در
که ابرهیم علیه السلامک حرمی مکه در • و بنم حرمم
مدینه در **حسنه** قال الله تعالی لنبوئنهم فی الدنیا
حسنه • حق سبحانه و تعالی بیوردیکه هجرت ایدنلر
حقنده البته کوچک منزللر انلری اندیرورم • و انلره
یرویرورم مراد مدینه منوره دمشلر **الخیره** تشدید
ایله **الخیره** تخفیف ایله **الدار** وجهی ایمانده سبقت ایلدی
دار الابرار ودار الاخیار وجه تسمیه ظاهردر

دار الایمان حدیث شریفده کلمشدرکه المدینه قبة
الاسلام و دار الایمان **دار السنه و دار السلامه**
و دار الفتح و دار الهجرت بو اسما ایله تسمیه نک وجهی
ظاهردر • و بعضی احادیث شریفده وارد اولمشدر •
الدرع الحصینه پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن
مرویدرکه • بیوردیلرکه کندمی محکم درع ایچنده کوردم
و مدینه منوره ایله تعبیر ایلدم **ذات الحجر** طاشلره
مشتمل اولدوغنه بناء در **ذات الحرار و ذات النخل**
والسلقه فتح و کسر و سکون لام محتملدر **الشافیه**
حدیث شریفده درکه تراب مدینه شفادر دمشلردرکه
مدینه نک اسماء شریفه لرین اسما ایچون کتورملک
موجب عافیتدر • و دخی دمشلرکه مدینه کناهی نفی ایدر
امدی داء ذنوبه شفادر **طابه وطیبه** هیبه وزنیله
وطیبه صیبه وزنیله **وطائب** کاتب وزنیله اشبو
درت اسم لفظا و معنی بردر اما صیغة و مبنا مختلفدر
حدیث شریفده وارد اولمشدر • وجه تسمیه لری
اول مکان شریفک طهارتی و طیبی در • پیغمبر

حضرتلری صلى الله علیه وسلمك طیب طیبه لری حلولی
سببی ایله **طابا** طاء مهمله کسریله ارض مستطیله دن
عبارتدر یاخود ظاء معجمه فتحی ایله ظبدن جمع معناسنه
سرور کائنات علیه افضل الصلوة وصول شریفلرندن
اول کثرت حمی سببی ایله تسمیه اولنمش والله اعلم ●
العاصمه مهاجرینی آفاتدن حفظ ایلدوکی اجلدن
یاخود زمزم کبی حافظ ● یاخود دجال وطاعوندن
امین اولدوغی ایچون تسمیه اولندی **العذراء** توریتدن
منقولدر **الغراء** ماقبلی وزنی اوزره **العروض** صبور
کبی **الغراء** اغر تأنیثی صاحب غرّه معناسنه نورانیتی
نسبی ایله تسمیه اولندی **الغلبه** تحریك ایله سایر
قرایه غلبه بنی اولمغیندر ● اسلامده وجاهلیتده ●
دخی غالب ایدی ● زیرا یهود عمالیق اوزره واوس ●
وخزرج یهود اوزره جاهلیتده غالب ایدیلر **الفاضحه**
فا وضاد معجمه وحاء مهمله ایله مبتدعلری فضیحت
ایلمك سببیله تسمیه اولندی **القاصمه** قاف وصاد
مهمله ایله مدینه اهلینه برضرلق قصد ایلیهنی هلاك

ایلدوکی اجلدن تسمیه اولندی **قبة الاسلام** برموجب
حدیث **المحرّمه** حدیث شریفده کلمش که حق سبحانه وتعالی
پاك ومطهر ایلمشدر بو قریه‌یی شرکدن **قریة الانصار**
وقریة الرسول صلى الله علیه وسلم حدیثده بو معنایه
اشارت واردر **قلب الایمان** برموجب حدیث شریف
المؤمنه حدیث شریفده وارد اولمشدرکه مدینه مؤمنك
طبراغی مؤمنه در ● وخبر آخرده مدینه بو اسم ایله توریتده
مکتوبدر ● وجه تسمیه حقیقه تصدیقه متصف اولمغه
قابلیتی ایچون ● یاخود مجازا اهل تصدیقه متصف اولمغیله
یاخود اهلی طاعون ودجالدن امین اولدوقلری ایچوندر
المبارکه والحلال والحرام ظاهردر وحدیث شریفده
وارد اولمشدر **مبین الحرام** برموجب حدیث شریفدر
المجبوره جیم ایله حدیث شریفده وارد اولمشدر **المحبّبه**
ضم میم ایله وکسر حاء مهمله ایله وتشدید موحده ایله
کتب متقدمه‌دن منقولدر **المحبیه** موحده زیاده‌سیله
المحبوره کتب متقدمه‌دن منقولدر ● اسماء ثلاثه نوك

وجه تسمیه لری حبیبه کبی سرور کائنات ● علیه ازکی
التحیات تجتلری سببیله المجبوره جبردن سرور معناسنه
مأخوذ جبردن نعمت معناسنه اوله المحرمه والمحروسه
والمحفوفه خبرده وارد اولمشدر که بیورمشلر یقین درکه
مدینه ومکه بر حالتیله کله لرکه محفوف اولالر ملکلر ایله
یعنی ملکلر انلری تعظیما احاطه ایلمش اوله المحفوظه
والمختاره ومدخل صدق رب ادخلنی مدخل صدق ● واخرجنی
مخرج صدق ● آیه کریمه تفسیرنده بیورمشلرکه مدخل صدق
مدینه در ● ومخرج صدق مکه در المدینه مدینه
لغتده رمنا زلکیش دن عبارتدرکه قریه دن تجاوز ایلیوب
مصره واصل اولمامش اوله یاخود مصره مرادف اوله ●
اما معرفدن متبادر بو محل شریف ● وموطن منیفدر منکری
جمیع مدنه متناولدر منکره منسوب مدینی ● ومعرفه منسوب
مدنی در مدینة الرسول صلی الله علیه وسلم بر موجب
حدیث شریف سرور کائنات ● علیه ازکی الصلوة ذات
بالک برکاتلرینه اضافت ایلمکین در المرحومه توریتده

کلمشدر

9

کلمشدر وجه تسمیه حق سبحانه وتعالینک انواع رحمتی
اول محل شریفه ده نازل اولمقدر ● پیغمبر صلی الله علیه
وسلم وجود شریفلری سببیله المرزوقه ومسجد الاقصی
صاحب مطالعدن منقولدر المسکینه توریتدن
منقولدر مسکنت اسنادی یا حقیقه اندن قابلیت حلول ایلمک
معناسنه یاخود مجازا اهل اعتبار ایله المسلمه وجه اسنادی
اسلام حقیقه یا مجازا ایمان اسنادی گبی نته کم سبقت
ایلدی مضجع رسول الله صلی الله علیه وسلم حدیثنده در
المطیبه والمقدسه والمقر مرکبی المکتان بعض
آثارده کلمشدر ● ما تغلیب قبلندن در یاخود مهاجرین
وانصار جمع اولمق اعتبار ایله ● وثانی اولیدر المکینه
مکانت ورفعت بنیان سببیله در مهاجر رسول الله صلی
الله علیه وسلم نته کم حدیث شریفده کلمشدر الموفیه
فانونک تشدیدی ایله ● وتخفیف ایله اسنادده مجازادر
اهل اعتبار ایله شویله دیمشلر الناجیه جیم ایله طاعون
ودجالدن امین ● ونجاه بولمغین تسمیه اولنمشدر نبلی
کانه نبلدن فضل ونجابت معناسنه مأخوذدر النخر

والهذراء توریتدن منقولدر هذراء دال معجمه ایله
اولدوغی تقدیرجه یوم هاذردن شدت وحرارتدن
عبارتدر ● واکر دال مهمله ایله اولسه ارض هادره
معناسنه یعنی نبات وخیرات چوقدر یثرب اثرب
معناسی وجه تسمیه سی بیان اولنمشدر سندد
ندددن ماخوذ اولمقدرکه طیب معروفدر ● یا خود تل
منتفع معناسنه ● یا خود دزق معناسنه در یندر
حیدر کبی راء مهمله ایله دال ثانیه یرینه یندددن حدیث
شریفده کلمشدر ایکنجی فصل مدینهٔ منوره نک
فضیلتی بیانندهدر ● دخی سایر بلادا اوزره افضلیتی بیاننده
در ● معلوم اوله که بعض علمادن اجماع نقل اولنمشدرکه
سرور کائنات ● علیه ازکى الصلوة بدن شریفلرین ضم
ایلدوکی یر جمیع امکنه دن افضلدر ● حتی کعبه وعرشدن
دخی ● امام نووی بیوردرکه جمهور علما سمواتی ارض
اوزره تفضیل ایدرلر مکر مرقد مطهر حضرت رسالت
پناه صلی الله علیه وسلمک که سمواتدن افضلدر ●
ودخی اجماع اولنمشدرکه مکه ومدینه تفضیلنه سایر بلاد

اوزره ● اما اختلاف مکه ایله ومدینه ده در امیر المؤمنین
عمر رضی الله عنه وبعض اصحاب رضوان الله تعالی علیهم
اجمعین ● واهالی مدینه نک اکثری بونک اوزره
ذاهب اولمشلردرکه ● مدینهٔ منوره مکهٔ معظمه دن افضل
اوله ● وامام مالک مذهبی دخی بودر ● وامام احمددن دخی
روایت واردرکه مدینه افضل اوله ● وبو اختلاف کعبه
دن ماعداده در ● اما کعبه مدینه نوک سایر یرلرندن افضلدر
اتفاقا مدینهٔ منوره نک افضلیتنه ذاهب اولانلرک ادله
لرندن بر دلیل بودرکه ● ابن جوزی روایت ایدرکه حق
سبحانه وتعالی محمدی صلی الله علیه وسلم خلق ایلمک
اراده ایلدوکده جبریل علیه السلامه امر ایلدیکه سرور
کائناتک عنصر شریفلرین احضار ایلیه ● پس بر قبضه
بیاض طبراق کتوردیکه اول قبر انورلری یریدر ● وجنت
صویی ایله اول طبراغی خمیر ایلدی ● اندنصکره سموات
وارضین ده کزدردی پس جمله ملکلر محمدی بلدیلر ●
حضرت ادم بلمکدن اول ● ودخی حدیث شریفده وارد
اولمشدرکه بر کمسنه دفن اولنماز مکر خلق اولدوغی یرده ●

ولهذا ابن سیرین رضی الله عنه بیوردیکه اکر یمین ایلسمکه
حق سبحانه وتعالی • سرور کائناتی صلی الله علیه وسلم
وابوبکر وعمر رضی الله عنهما بر طپراغدن خلق ایلمشدر •
یمینمده یلان اولمزین • ودخی امیر المؤمنین علیدن
رضی الله عنه مرویدرکه پیغمبر حضرتلرینک صلی الله
علیه وسلم مدفن شریفلرنده اصحاب اختلاف ایلدکلری
حینده بیوردیکه حق سبحانه وتعالی قتنده یریوزنده
پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک نفس نفیسلری
قبض اولان یردن افضل بقعه یوقدر • ودخی ابن عباسدن
رضی الله عنهما مرویدرکه • بیوردیلرکه اصل طینت
اطهر سرور کائنات • علیه ازکی التحیات یرولـ
کوبکندندرکه کعبه دن • ودخی مرویدرکه سؤال زمانن
که حق سبحانه وتعالی یرلره وکوکلره خطاب ایدوب
بیوردیلر • ائتیا طوعا او کرها • یردن اجابت ایدن
کعبه یری ایدی • وکوکلردن اکا محاذی اولان ایدی •
امدی اجابت ایدن اول جناب عالی مآب • صلی الله علیه
وسلمک عنصر شریفلری • وماده لطیفلری ایدی اندن صکره

کعبه دن سایر بر فرش اولندی • ودخی پیغمبر صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینک مدفن شریفلری حقنده روایت
اولندیکه نوح علیه السلام طوفاننده موجلر کعبه دن
بر قطعه قطع ایدوب • طیبه طیبه طپراغنه الحاق
ایلدیکه • اول پیغمبر صلی الله علیه وسلمک طپراغ
شریفلریدر • امدی معلوم اولدیکه کعبه معظمه
ومدینه منوره شرفلری • سرور کائنات صلی الله علیه
وسلم شرف نسبی ایله در • ایله اولسه ابتداء ایجاده
نظر ایدیجک کعبه ومدینه مساوی کورنور • اما انتهاء
جوار نسبی ایله جسم شریف منوره مشتمل اولان
مقام • اشرف وافضل ایدوکنده اشتباه یوقدر ودخی
روایت اولندیکه حضرت صلی الله علیه وسلم دعالرنده
بیوردیکه • الهی نته کم بنی سودکم یردن اخراج ایلدوک
سن سودیکوک یرده ساکن ایتدر • پس مدینه منوره ده
قرار بولدی • امدی بو کلامدن ظاهر اولورکه مدینه منوره
حق تعالی قتنده سایر شهرلردن احب اوله • وظاهردر
که بو معنی حضرت رسالت پناه قتنده معلوم اولیجق انلر

قتنده دخی احب اولور سایر یرلردن ۞ وشک یوقدرکه
عند الله وعند رسوله احب اماکن افضلدر سایر یرلردن ۞
ولهذا حضرت صلی الله علیه وسلم مدینه منوره ده سکنی
مرضی اولمشیدی ۞ واصحاب کرام رضی الله عنهم اقامت
اوزره ترغیب وتأکید ایله امر اولنوب انده اولمق اختیار
اولندی ۞ مدینه منوره نک فضلنده واقع اولنک بعضی شی
بر وجه اختصار ذکر اولندی اما مکه مکرمه تفضیل ایدن
ائمه نک دلیللرندن بری بو حدیث شریفدرکه المکة
خیر بلاد الله ۞ و بر روایتده احب ارض الله الی الله ودخی
تضاعف ثواب ایله استدلال ایلمشلردر ۞ بو مذکور امام
اعظم رضی الله عنه وامام شافعی رحمه الله مذهبلریدر ۞
اما صاحب تاریخکه سید سمهودیدر رحمة الله علیه
ایکیسنه دخی جواب ویرمشدرکه ۞ حدیث شریفی مدینه
منوره نک فضیلتی ثابت اولمقدن اول ایله محمولدر ۞ زیرا
حضرت صلی الله علیه وسلم مکه ده ایکن شک یوق
ایدیکه مکه مکرمه سائر اماکندن افضل ایدی اما مدینه
منوره ده توطن ایلدوکدنصکره ۞ مدینه منوره افضل

اولدی ۞ اشبو جواب صواب ایدوکنده شبهه یوقدر ۞
و بو جوابی تأکید ایدر شولکه بعض طرقدن بو حدیث روایت
اولندیکه ۞ اکر هجرته عزیمت ایلدکلری وقتده بیورمشلر
در ۞ وتضاعف ثواب قبلندن جوابی بودرکه تضاعف
افضلیته دلالت ایلمز ۞ زیرا عرفاته متوجه اولان کسنه
حقنده افضل بودرکه ۞ بش وقت نمازی منا ده قله بونک
برله که مکه ده قلمقده تضاعف ثواب واردر ومناده
یوقدر ۞ ودخی سنت نمازلرین اوده قلمق افضلدر ۞
بونک برله که تضاعف ثواب یوقدر ۞ ولهذا حضرت
عمر رضی الله عنه مکه ده اوده تضاعف ثوابه قائلدر
اما افضلیته قائل دکولدر ۞ بلکه مدینه منوره نک
افضلیتنه ذاهب اولمشدر ۞ امدی معلوم اولدیکه تضاعف
ثواب فضیلت اقتضا ایلمز ۞ وغایت ما یلزم بودرکه
کاه اولورکه مفضول فاضل اوزره راجح اوله نته کم
مقرردر اهل علم قتنده ۞ امام مالک حضرتلرندن سؤال
اولندیکه حرمین شریفندن قنغیسنده مجاورت سنک
قتکزده احبدر دیدی مدینه ۞ و بیوردیکه نجه اولمسون

كه مدينه ده بر يول بوقدركه اول يولدن سرور كائنات
عليه ازكى التحيات • سلوك ايلمه مش اوله • ودخى جبريل
عليه السلام مدينۀ منوره ده هر ساعتده نزول ايلر
ايدى • طبرانيدن روايت اولنمشدركه المدينة خير من
مكة • وبر روايتده افضل من مكة زادهما الله تشريفا
اوچنجى فضل پيغمبر صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك
مدينۀ منوره واهلى حقنده دعا كرايتدوكى • ونقل وبا
وطاعوندن • ودجالدن امين اولمق بياننده در صحيحين
ده وارد اولمشدركه اللهم حبب الينا المدينة كحبنا
مكة او اشد يعنى محبوب قل مدينۀ بزه نته كم مكه
يا خود مكه دن ارتوق بو مقوله دعا • سرور انبيادن
مكررا واقع اولمشدر • شك يوقدركه اول
مرتبه ده اجابت اولمشدر • ايدى تكرار طلب ازدياد
ايچوندر • ودخى وارد اولمشدركه چون سفردن
رجوع اتسه لر ايدى مدينۀ منوره يه توجه ايدوب
بويورلر ايدى اللهم اجعل لنا بها قرارا • وارزقنا
رزقا حسنا يعنى بزم قرار ميسر ايله • مدينۀ منوره ده

وكوكچك رزقيله مرزوق ايله • دخى صحيحينده بيورر
اللهم اجعل بالمدينة ضعفى ما جعلت بمكة من البركة
يعنى مدينۀ منوره ده ايكى كره مكه قدر بركت وير •
ودخى صحيحينده واردركه بيورمشدر اللهم بارك لهم
فى مكيالهم • وبارك لهم فى صاعهم وبارك لهم فى
مدهم يعنى بركت وير اهل مدينه نوك مكيال لرنده ودخى
صاعلرنده • ودخى مدلرنده صاحب تاريخ ديركه مدينۀ
منوره ده كفايت ايدر ادمه اول قدركه غيرى يرده كفايت
ايلمز بوحقير • بو معنانى مكررا مشاهده ايلمشمدر • دخى صحيح
بوحقير
مسلمده دركه اللهم بارك لنا فى مدينتنا اللهم بارك
لنا فى صاعنا اللهم بارك لنا فى مدنا اللهم بارك
لنا فى مدينتنا اللهم اجعل مع البركة بركتين • اول
امور مزبورده بركت طلب اولندى • ثانيا كمال التفات
ايدوب هر بركت ايله ايكى بركت دخى زياده طلب اولندى
ودخى روايت اولندى اللهم بارك لنا فى ثمرنا وبارك
لنا فى مدينتنا • وبارك لنا فى صاعنا • وبارك لنا فى
مدنا اللهم ان ابرهيم عبدك وخليلك ونبيك وانى

عبدك ونبيك وانه دعا لمكة وانا ادعو للمدينة
بمثل ما دعا لمكة ومثله معه اولا بركت طلب ايلدی
امور مزبوره ده وثانيا اهتمام ايدوب بيوردیكه
الهی ابرهيم عليه السلام بندك وخليلك يعنی
دوستوك وپيغامبرك ايدی وبن دخی بندك وپيغمبرك
ايم اول مكه حقنده دعا قلدی وبن دخی مدينه حقنده
دعا ايدوب دلرم كرمكدن ايكی انوك دلدوكی كبی ودخی
روايتده كلمشدركه فخر سرور كائنات عليه ازكی
التحيات حضرتلرينه طورفاندم تازه ميوه كلسه الوب
بيوررلردیكه اللهم بارك لنا فی ثمرنا وبارك لنا
فی مدينتنا يعنی الهی ميوه مزده ومدينه مزده بركت وير
ابو هريره دن مرويدر رضی الله عنه ان النبی صلی الله عليه
وسلم خرج الى ناحية من المدينة وخرجت معه فاستقبل
القبلة ورفع يديه حتى انی لارى بياض ما تحت منكبيه
ثم قال اللهم ان ابرهيم نبيك وخليلك دعاك لاهل
مكة وانا نبيك ورسولك ادعوك لاهل المدينة اللهم
بارك لهم فی مدهم وصاعهم وقليلهم وكثيرهم

ضعفی ما باركت لاهل مكة من هنا الى هنا حتى اشار الى
نواحی الارض كلها اللهم من ارادهم بسوء فاذبه كما
يذوب الملح فی الماء حديث شريفك معناسی اولكی حديثك
بياننده ولدوغی كبی دورانجق زياده اولان بودركه هركيم
اهل مدينه يه يراماز لق دلسه ارتانی بنته كم طوز صوده
ارير اما شول ادعيه لركه حمانك نقلی انلرده مذكوردر
جمله دن بری بودر اللهم حبب الينا المدينة كحبنا
مكة او اشد وصححها لنا وبارك لنا فی مدها وصاعها
وانقل حماها واجعلها بالجحفة دخی پيغمبر حضرتلرينك
مدينهٔ منوره يه قدوم شريفلری حديثنده مذكوردركه
حضرت صلى الله عليه وسلمك اصحاب كراملری رضی الله
عنهم حما ايله مبتلا اولديلر وحضرت صلى الله عليه
وسلم منبر اوزره چيقوب اوتوروب مبارك اللرين
رفع ايدوب بيوردیلركه الهی وبانی بزدن نقل ايتدر
صباح اولدقده بيوردیلركه بو كيجه حمايی حضورمه برقره
قاری صورتنده كتوردیلر كتوردن كمسنه يقاسندن
طوتمش وديركه حما بودر رأی شريفك ندر انك

حقندن بن دیدم انی خمر ایچنه برق ● وخمر بر یرولک اسمیدر
روایت اولندیکه اول کوندن مکه یولندن برکیمسنه
حضرته کلدی ● وحضرت صلی الله علیه وسلم اول کیمسنه
دن صوردیلرکه یولدن کلورکن کیمسنه کوردوکمی اول کیمسنه
دیدیکه کیمسنه کورمدم ● انجق برچپلاق قره قاری کوردم
حضرت صلی الله علیه وسلم ● بیوردیلرکه حمایی کورمشسن
وبوندن صکره اصلا عودت ایلمیه جکدر ● ودخی حدیث
اخرده کلمشکه بیورمشلردر ● ان کان الوباء فی شیء من
المدینة فهو فی شعط مرفق کبی بقیع جانبندن بر یوجه یره
دیرلر ● بو حدیث مشعردر حمانک بعضی سنک بقاسنه
نیته کما لا امثالها هدن اولنور ● امدی نقل اولنان قوتی و
شوکتیدر ● یاخود جمله سی کیدوب بعضی سی رد اولنمش
اوله تکفیر سیئات ایچون بوکا مؤیددر ● شولکه
روایت ایلمش امام احمد وغیری ● روایت صحیحه ایله که
پیغمبر حضرتلرندن صلی الله علیه وسلم حما اذن طلب
ایلیوب حضور شریفلرینه کلدوکده بیوردیلرکه کیمسین
حما دیدی ام ملدم ● پس امر اولندیکه قبایه کیده اذن

١٠

صکره اهل قبا برمرتبه محنت وشدت کوردیلرکه حق
تعالی حضرتلرندن غیری کیمسنه بیلمز ● حضرت صلی الله علیه
وسلمه شکایت ایلدیلر ● وحضرت بیوردیکه اکردیلر
سکوز حق تعالی حضرتلرندن دلیه یین ● اشبو بلایی
سیزدن رفع ایتسون ● یاخود دیلرسکوز طورسون وکناه
لریکوزه کفارت اولسون دیو بیوردیلر انلر دیدیلرکه کناهلر یموزه
کفارتی ایچون بقاسین اختیار ایتدوک اما طاعون ود
جال لعیندن امین اولمق بابنده وارد اولان احادیث شریفه
دن صحیحینده مرویدرکه مدینه منوره نک یوللرینی
ملائکه حراست ایدرلرکه ● مدینه یه طاعون ودجال
کرمیه ● ودخی وارد اولمشدرکه دجال لعین احد طاغینک
اردندن نزول ایدر ● مدینه منوره یه کرمک قصدنه اما
ملائکه شوم یوزنی مشرق جانبنه دوندرسه لر کرکدر
باذن الله تعالی ● ودخی روایت اولندیکه دجال لعین
مدینه منوره قربنده نزول ایلسه کرک ● ومدینه ده کافر
دن ومنافقدن کیم اولورسه مذکور لعینه ملحق اولسه
کرک ● ودخی دیمشلرکه اول کوندن مدینه مطهره کیذیدن

نوخبث ایدر • و بو بابده بوندن غیری نیجه احادیث شریفه لر
وارد اولمشدر شهرتنه بناءً بو مقدار ایله اقتصار اولندی
دوردنجی فصل مدینهٔ منوره نک مبارک ترابی دخی میوه
لری بیاننده در • خبرده وارد اولمشدر که غبار مدینه
جذامدن شفادر • دخی روایت اولندیکه رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم تبوک غزاسندن دوندکده صکره
مدینهٔ منوره ده اولان کمسنه لر لشکر اسلامی استقباله
آیلدوکلرنده خیلیجه غبار حرکت ایلمشدی • اصحاب کرامدن
بعضیسی بورونلرین اورتوب غباردن صقنمشلر حضرت
صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه شول ذات پاک حقیچون
که بنم نفسم انوک ید قدرتنده در مدینهٔ منوره نک طپراغی
هر داءدن دوادر • راوی ایدرکه ظنم بودرکه جذامدن
و برصدن دخی بیله بیورمشلردر • دخی خبر آخرده
کلمشدرکه مدینهٔ منوره طپراغی شفادر جذامدن صاحب
تاریخ دیرکه بز مشاهده ایلدوک بر مجذومی مدینهٔ منوره
نک مبارک طپراغی ایله شفا بولوب اولیرامز مرض
آندن زائل اولدی • و دخی مرویدرکه بنو الحارث

ضعف تمام ایله سرور انام • علیه ازکی الصلوة والسلام
حضور شریفلرینه کلدکلرنده حضرت عم بیوردی
یا بنی الحارث • سزلره نه اولدی ایتدیلر یا رسول الله
حما بزی بو حاله کتوردی • پس حضرت صلی الله علیه
وسلم بیوردی قنده سز صعیب دن • انلر دیدیلر نه ایده لوم
صعیبه بیوردی طپراغندن الوب صویه براغوب بر کوز
ایچنده تفل ایلیوب دیسون • بسم الله تراب ارضنا
بریق بعضنا • شفا لمرضنا • باذن ربنا • انلر امتثال ایدوب
مزبور بلایا و نکالدن خلاص اولدیلر • تفل نفخدن عبارتدر
که ازجق اغز صویی ایله بیله اوله نیته کم افسون ایدنلر
ایدرلر و صعیب وادی بطحاندن عبارتدرکه ماجشونیه
التنده در • و ماجشونیه بر باغچه نک اسمیدرکه حالا مدینه
شوب دمکله معروفدر و انده بر غار واردرکه اندن
استشفا ایچون طپراق الوب اطراف عالمه ارسال اولنور
فائده صاحب تاریخ ایدرکه ذکر اولان موضع صکره
کلانلر اول کلاندن علمادن ایشیدوب و کوروب مزبور
محل معین و مقرر اولمشدر • علمادن نیجه کمسنه اول

مخلدن استشفا ایدوب صحت بولمشلردر • بنم دخی بر
خستم خما ایله مبتلا ایکن اول طپراق صوییندن ایچردوم •
ساعتیله صحت بولدی • بعض علما ایدرلرکه مذکور طپراغی
صو ایچنه قویوب اول صو ایله غسل ایدرلر خما دفعی ایچون
صاحب تاریخ دیرکه پیغمبر حضرتلرندن • روایت اولندیغی
اوزره عمل اولنه • بعده مذکور صو ایله غسل ایدرلر •
تاکیم حدیث شریفک مفهومیله علمانک مقصودی اولان
مجربات جمع ایدوب انلر ایله بیله عمل ایتمش اولالر • دخی
صحیحیندن مرویدرکه هرقچن برکمسنه مریض اولسه یاخود
اکا جراحت دکسه ایدی • حضرت صلی الله علیه وسلم
مبارک برمقلرین • یعنی سبابه سنی یر اوزره وضع ایدوب
بیوررلر ایدی • بسم الله تربة ارضنا بریقة بعضنا
یشفی سقیمنا باذن ربنا بعضی روایتده مرویدرکه
اول بو دعاء اوقیه • اندن صکره برمغین یره وضع ایده
وحدیث اخرده مرویدرکه برکمسنه نک ایاغنده جراحتی
وار ایدی • سرور انبیانک حضور شریفلرینه کتوردیلر •
حضرت صلی الله علیه وسلم حصیرک بر طرفن قالدروب

مبارک سبابه لرین یر اوزره وضع ایدوب بیوردیلرکه •
بسم الله ریق بعضنا • بتربة ارضنا لیشفی
سقیمنا • باذن ربنا • اندن صکره مبارک برمقلرین اول
جراحت اوزره وضع ایلدیلر اما اول نخل پرفیض واسرار
اثماری حقنده وارد اولان احادیث شریفلردن بری
بودرکه صحیح مسلمدن روایت اولنورکه • هرکیم صباح
وقتنده یدی دانه خرما یسه مدینه منوره نک لابتین بیندن
اول کوندن اکا هیچ نسنه ضرر ایلمیه • امام احمد روایت
ایدرکه هرکیم مدینه منوره لابتین بیندن یدی خرماء اچ
قرننه یسه • اول کون کیجه دک اکا هیچ نسنه ضرر ایتمیه •
راوی دیرکه کمان ایدرمکه بیوردیلر دیکه • اکر کیجه ده
تناول ایلسه صباحه دک برشیء ضرر ایلمیه • ودخی صحیحیندن
مرویدرکه هرکیم قرنی اچله یدی عجوه خرمانی یسه اول کسنه یه
سحر وزهر ضرر ایلمیه • دخی صحیح مسلمده مرویدرکه عجوه
عالیه ده شفا واردر یاخود قرنی اچله یسه تریاقدر •
دخی امام احمدک روایتنده رجال صحیح ایله مرویدرکه
کماه ده کوزه دواسی وار • وعجوه جنت میوه لرندندر •

حضرت عایشه رضی الله عنهادن مرویدرکه صاحب دوام
ودوار اولانلره ° رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورزلر
ایدیکه ° آچ قرنینه یدی خرماء عجوه ییه دوام ودوار دیدکلری
دائم اغرن باش آغریسیدر ° اما کتب طبده مشهور بودر
که دوار باش دونمه سنه دیرلر والله اعلم ودخی حضرت
انس رضی الله عنه دن مرویدرکه حضرت صلی الله علیه
وسلمك عجوه خرماسنه زیاده محبتلری وار ایدی اما امام
احمد روایت ایلمشدرکه خرما کوزك احسنی برنیدر °
امراضی ازاله ایدر ° وانده هیچ ضرر یوقدر ° ابن اثیر عجوه
تفسیرنده دمشکه عجوه خرمانك بر نوعیدر ° صیحانی دن
بیوجك رنکی سیاهه مایل ° بزار ابن اثیر دیدوکی اوزره
زیاده ایلدیکه عجوه حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمك
مدینهٔ منورده مبارك اللریله دکدوکی یمشلردندر ° و
صیحانی ایله تسمیه اولندوغنه حدیث شریف روایت ایتمشدر
که جابر رضی الله عنه دیدی ° برکون بعضی مربعات
مدینه ده سرور موجودات ° علیه ازکی التحیات ایله بله
ایدوم ° وحضرت علی رضی الله عنه الی اول حضرتك

مبارك اللرینه ویروب معاشیر ایدرکن بر نخله مرور
ایلدوك ° اول نخل صیحه ایدوب دیدیکه بو محمد سید
الانبیادر ° وبو علی سید الاولیا که ائمهٔ طاهرینك
بابالریدر ° اندنصکره بر اخر نخله مرور ایلدوك اول دخی
چغروب دیدی بو محمد رسول الله در و بو علی سیف
الله در ° امدی حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم
امیر المؤمنین علی رضی الله عنه جانبنه نظر ایدوب بیورر
اسمی دیلر ° بونی صیحانی ایله تسمیه ایله ° پس اول نخل اول
کوندن بری بو اسم شریف ایله تسمیه اولندی صاحب
تاریخ دیرکه بو خرمانك بو اسم ایله تسمیه اولندوغنك
سببی بودر ° یا خود مرادی اول مربعه نوك اسمی ایله تسمیه
اوله ومدینهٔ منورده بر یردر صیحانیله معروف ° ودخی
صاحب تاریخ دیرکه خرمانك انواعنی تتبع ایلدوك
یوز اوتوزدن زیاده بولندی **بشنجی فصل** مدینهٔ منوره
ده اقامت ایتمك ایچون قدرمق ° ودخی انده اولمغه رغبت
ایتدرمك ° ودخی اول اماکن شریفه کناهی وجنی
کدرمك بابنده ° واندن بدعت احداث ایلین حقنده اولان

وعید ۔ واهل مدینه یه یا خود مدینه یه یرامزلق قصد
ایدن نه جزا بیابانده در مخفی اولمسونکه یوقاروده سبقت
ایدن فصول لردن اشبو فصل تأخیر اولمغه سبب بودرکه
امور مذکوره سببیله اشبو فصلده مقصود اولان ترغیب
و ترهیب نظر ایدنلره حاصل اوله ۔ صحیح مسلمده مرویدرکه
ناس اوزره بر زمان گله که هر کس قومنی و اقرباسنی
اوجوزلق اولان یرلره دعوت ایلیه لر ۔ اما بلمزلرکه
مدینهٔ منوره انلره یکرکدر ۔ شول ذات پاك حقی ایچون كه
نیم نفسم انك یدقدرتنده در ۔ هیچ كمسنه مدینه دن رغبت
ایدوب اخر یره کیتمز الا حق تعالی اندن یك كمسنه یرینه
گتورور ۔ و دخی صحیحینده گلمشکه ایمان مدینه یه
گلوب صغنور نته كه یلان دلکنه گروب صغنور ۔ و دخی
روایت اولندیکه هر کم مدینه نك شدتنه و مشقتنه صبر
ایلسه بن انکا شهیدن یا شفیعن قیامت گوننده ۔ و دخی
روایت اولندیکه اهل مدینه دن بر کمسنه کثرت عیال
و ضیق حال سببیله مدینه دن اخره رحلت اتمك ایچون
ابو سعید خدری رضی الله عنه ایله مشورت ایلدی ۔ اول

کمسنه یه بیوردیکه وای سنوك حالکه بن سکا بو موضع
شریفدن رحلتی روا گورمه زین دیدی ۔ و اکا حدیث
شریفی اوقودی دخی روایت اولنورکه بر شخص اخر ابن عمر
رضی الله عنهمایه گلدی فتنه زماننده ۔ و دیدی ای ابا عبد
الرحمن بن استرمکه طشره چقم که زمانه اوزرومه داز
اولمشدر ۔ ابن عمر رضی الله عنهما بیوردیکه یرکدن
حرکت ایلمه و حدیث شریفی انکا اوقودی ۔ صاحب تاریخ
دیرکه یا لفظی که حدیث شریفده یا شهید یا شفیع بیورلمشدر
شك ایچون دگل بلکه تقسیم ایچوندر ۔ یعنی شهادت ویرورم
مطیعلر حقنده ۔ و شفاعت ایدرم عاصیلر حقنده دخی
دیرکه شهادت و شفاعت خاصه در عامه دن غیری ۔ بعض
روایاتده واو گلمش یا یرینه ۔ یعنی شهید و شفیع ۔ صاحب
تاریخ دیرکه احادیث مذکوره ده مدینه ده ساکن اولان
کمسنه لرك وفاتلری ایمانله اولمغه اشارت واردر ۔
زیرا شفاعت مؤمنلره مخصوصدر ۔ و دخی شهادت و شفاعت
مدینه ده ساکن اولانلر حقنده احادیث شریفه چوقدر ۔
جمله سندن بونلر ایله اقتصار اولندی ۔ و دخی روایت

اولندیکه حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه اول
یرالتندن چقان بنم ۞ بعده ابوبکر بعده عمر رضی الله عنهما
اندنصکره اهل بقیعه کلورن ۞ انلر دخی حشر اولوب اهل مکه‌یه
منتظر اولورن ۞ حدیث اخرده روایت اولندیکه اول شفاعتم
اهل مدینه‌یه اوله ۞ بعده اهل مکه‌یه بعده اهل طائفه یعنی
اهل حجازه ۞ امام احمد روایت صحیحه ایله روایت ایدرکه
هرقچن پیغمبر صلی الله علیه وسلم مکه‌یه داخل اولورلر ایدی ۞
بیوررلردیکه ۞ الهی اجلمی مکه‌ده ایله دخی امیر المؤمنین عمردن
رضی الله عنهما مرویدرکه بیوردی ۞ الهی بکا شهادت
میسر ایله ۞ وموتمی رسول الله صلی الله علیه وسلم ۞
بلدنده ایله اشبو دعانی اکثر زماندن ایلردی ۞ دخی روایت
اولنمشدرکه هرکمك که مدینه‌ده ملکی اولسه کرکدر انی صقلیه
وملك صز اولانلره لازمدرکه کندولر ایچون ملك ایدینه‌لر
زیرا بر زمان کله‌که ۞ هرکیمك که ملکی اولمیه خارج ومحتاج
کبی اولورن ۞ دخی روایت اولندی که هرکسه لازمدرکه
کندو ایچون ملك پیدا ایده ۞ اکرچه بر نخل دخی اولسه یعنی بر
خرما اغاجی دخی زهری رحمه الله مرفوعا روایت ایلمشدرکه

مکه‌ده ملك ایدنمه کوندن ۞ دار هجرتده ملك ایدینسونك زیرا کشی
مالیله بله اولمق کرکدر اما مدینه منوره خبث نفی ایتمك بابنده
واقع اولان احادیث شریفه‌دن بری بودرکه صحیح بخاریده
وارد اولمشدرکه مدینه کوکچك درکاهلری نفی ایدر ۞ یعنی
انده ساکن اولانلری کناهدن پاك ایدر کمش کیرینی
قونجی کوروکی پاك ایدوکی کبی ۞ دخی بعض روایاتده کلمشدر
که مدینه یرامز ادمی نفی ایدر ۞ یعنی چقرور بوکا مؤیددر ۞
رسول الله حضرتلرینك قول شریفلری ۞ شول اعرابی
حقنده که دیدی ایدی بیعتم اقاله ایله ۞ وحضرت صلی الله
علیه وسلم ابا ایلدیلر ۞ پس اعرابی مدینه‌دن چقوب
کیتدوکده مدینه آتش کورکی شی در وسخی ازاله ایدوب
خالصی ابقا ایدر ۞ صاحب تاریخ ایدرکه مدینه منوره
یرامز ادمی ازاله ایلمك ۞ سرور انبیانك زمان شریفلرینه
مخصوص دکل و بو معنانی تایید ایدر ۞ امام احمد روایتی
ایله که کلجك در ۞ دخی عمر بن عبد العزیز قولی ایله مدینه
منوره‌دن چقار ایکن قورقرم که شول کمسنه‌لردن
اولام که مدینه انلری نفی ایلمشدر ۞ اما حق تعالینك امل

کبی

خبث کامل ابعاد ایملکدر که انلر کافرلردر ظاهردر ● اما
کافر اولمیان عاصیلردر ولکن ابعادی قابلدر که موتلرندنصکره
ملائکه انلری نقل ایلیه‌لر ● اول مکان شریفدن بر مکانه
که بدن کثیفلرینه مناسبدر کم بعض علما اکا اشارت
ایلمشلر ● و بو حقیره بعض اولیادن بطریق نقل روایت
اولنمشدر ● بو تقدیرجه مدینه‌نک خبث و ذنوب ایلر اهلنی
نفی ایلمک ایله ● یاخود مراد ابعاد اهل خبث کامل اوله که انلر
شفاعته لایق دکللر ● یاخود مدینهٔ منوره‌ده ثواب مضاعف
اولمغیچون انده ساکن اولانلرک کناهلری محو اولور ●
نته کم ● ان الحسنات یذهبن السیئات اقتضی ایدر یاخود
مراد اظهار اتمکدر خبث و فساد قلوب خبیثهٔ یعنی مخفی
و مضمر اولان خبائث ظاهر ایدر ● نته کم مشاهده‌در ●
بو معنانی تأیید ایدر ● شول که حضرت سعیدن روایت
اولنور که ● حضرت صلی الله علیه و سلم منافقلر احد
غزاسندن رجوع ایلدکلری وقتده بیوردی ● مدینه اتش
کوره‌سی کبیدر ● یعنی نته کم اتش کوره‌سی کمشی و تحدن
ایرور ● مدینه دخی مؤمنی منافقدن ایلجه ایرور ●

21 ٢١

یعنی منافقک نفاقنی اظهار ایدر زیرا اول حینده نفاق ظاهر
اولمشیدی ● صاحب تاریخ بوندنصکره دیر که بکا ظاهر
اولان بودر که مدینهٔ منوره‌نک خبثی نفی ایلمک بو درت
معنایه اشارتدر نه انکه بعضی سنه محتمل اوله ●
و بعضی سنه محتمل اولمیه اما مدینهٔ منوره‌ده بدعت
احداث ایدنلرک حقنده وعید ایجاب ایدر احادیث شریفه‌دن
بری بودر که صحیحیندن مرویدر که ● هر کم که مدینهٔ منوره
ده بدعت احداث ایلیه ینه معین اولسه حق تعالی و ملائکه یکه
و جمیع مخلوقات اکا لعنت ایدوب فرائضی و نوافلی قبول
اولمیه ● بو حدیث شریفده اشارت واردر که مدینهٔ
منوره‌ده کناه مطلقا کبیره‌در ● دخی صحیح مسلمدن
روایت اولنور که هر کم که اهل مدینه‌یه یرمازلق قصد
ایلسه حق تعالی انی اریدر ● نته کم طوزی صو اریدر ینه
مسلمدن روایت اولنور که هیچ کمسنه اهل مدینه‌یه
یرامزلق قصد ایلمز الا حق تعالی انی اریدر ● نته کم اتش
رصاصی و صو طوزی اریدر ● حدیث اخرده کلمشدر که
رسول الله صلی الله علیه و سلم بر کون مدینهٔ منوره‌یه

مشرف اولوب مبارك اللرين قالدوروب بیوردیكه الهی
هر كم كه بكا يا خود بلدمه يرمازلق دلسه انی تيز هلاك
ايله اما اهل مدینه قورقدانكسنه حقنده واقع اولان
احاديث شريفه دن بری بودركه طبرانی اوسط ادلی
كتابنده رجال ثقات ايله روايت ايلمشدركه حضرت
صلى الله عليه وسلم بيورمشدر الهی هر كم اهل مدينه يه
ظلم ايدر يا خود انلری قورقودورسه انی قورقودوحق
تعالينك ودخی ملائكه نك وجميع مخلوقاتك لعنتی اكا
اوله انك فرائضی ونوافلی مقبول اولميه يا خود اولمزنسائی
روايت ايلركه هر كم كه اهل مدينه قورقوده انلره ظالم
اولدوغی حالده حق تعالينك لعنتی اكا اولسون
حدیث اخرده روايت اولنديكه مدينه محل مهاجرتدر
وبنم يطاغمدر واندن بعث اولنورم امدی امتمه لايق
اولان بودركه قونشلرمه حرمت ايدركرما دامكه
انلر كبائردن اجتناب ايده لر وهر كم كه انلره رعايت
ايدر بن انك شهيدی يا خود شفيعی اولورم قيامتده
وهر كم كه انلری احترام ايلميه طينت خبالدن كندو

ايچه يا خود حق تعالى ايچوره طينت خبال اهل جهنم
عصاره كرندن حاصل اولان چركابدر يعنی اهل جهنمك
صوقمقدن حاصل اولان ديندر وصاری صوكردر
نسأل الله العافية منها ودخی روايت اولنديكه
خلفاء عباسيه دن مهدی نام مدينه منوره يه كلدكده
امام مالك رضی الله عنه وانلردن غيری مدينه منوره
اشرافندن برميل مقداری يرقارشو چقمشلر ايدی
مهدی امام مالكی كوروجك انوك جانبنه روان اولوب
كمال خضوع ايله امام مالك ايله ملاقات ايلديلر امام مالك
اكا ديدی يا امير المؤمنين شمدی مدينه يه داخل اولورسن
واهل مدينه اوزره مرور ايدرسن صاغدن وصولدن
انلره سلام ويركه انلر اولاد مهاجرين وانصاردرلر
رضی الله عنهم زيرا يريوزنده انلردن يك قوم يوقدر
وشهرلرندن يك شهر يوقدر مهدی ديديكه ای امام
بوكا دليلك وارمی امام مالك ديديكه يريوزنده بر
پيغمبروك قبری معلوم دكلدر مكر محمد رسول الله
صلى الله عليه وسلمك مرقد مطهرلريكه معلومدر

وهر طائفه كه سرور موجودات عليه ازكى التحيات انلر
قتنده اوله شك يوق كه انلرك فضللرى سائر خلق
اوزره زياده اولور مهدى دخى قبول قلوب امام مالك
بيوردوغى كبى ايلدى امام مالك رضى الله عنه
سوزنده اشارت واردركه تفضيل مجاوت سببى ايله در
مشهوردركه حضرت صلى الله عليه وسلم بيورديلركه
جبرئيل عليه الصلوة والسلام قونشلر حقنده شول
قدر ابرام ايلديكه برى برينه وارث اولمق مرتبه سنه
يقين اولمشدى امدى عاقل بو معناده تامل ايديجك جزم
ايدركه مدينه منوره ده ساكن اولمق مكه مكرمه ده
ساكن اولمقدن راجحدر اگرچه مكه ده تضاعف
ثواب وجوار بيت ملك وهاب مزيتى واردر اما
مدينه منوره ده جوار حبيب وقرب طبيب جهتى اعتبارى
ايله نجه نجه رجحان كورنور الحمد لله على ما انعم
علينا بجوار حبيبه صلى الله عليه وسلم البحث فضل مدينه
منوره تحريمنده دخى اكا متعلق اولان احكام بياننده در
صحيحين ده وارد اولمشدركه حضرت صلى الله عليه

وسلم بيورمشدركه ابراهيم عليه السلام مكه‌يى تحريم
ايدوب اهلى ايچون دعا ايلدى وبن مدينه منوره‌يى
تحريم ايدوب اهلى ايچون دعا ايلدم نته كم ابراهيم مكه‌يى
تحريم ايلدى وبو معناده احاديث صحيحه چوقدر لكن
مدينه منوره حرمينك حدودى تعيننده نجه الفاظ
مختلفه وارد اولمشدر بعضى سنده ما بين لابتين
وبعضنده ما بين جبلين يعنى عير وثور وبعضيده ما بين
مازمين يعنى جبلين وبعضنده ما بين عير واحد
وبعضى روايتده ما بين حرتين ومدينه حماسى وبعض
آخرده لابتين ومدينه حمامى بو ذكر اولان حره
غربيه ارزنده اوچ طاغدر امام نووى شويله تعبير
بيورركه لابتين يعنى حرتين شرقى وغربى مدينه
منوره نك شرقا وغربا حديدر وجبلين جنوبى
وشمالى مدينه منوره نك جنوبا وشمالا حديدر
ومراد لابتيندن لابتين ولابتين آراسنده نه ايسه
دخى تحريم احاديثنده كه احكام كثيره مشتملدر بودركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورمشدركه قطع

اولنمز ۞ مدینهٔ منوره‌نك تازه اوتلوغی دخی صیدی
اوچورولمز ۞ و دخی لقطه‌سی رفع اولنمز مگر رفع ایدن
تعریف و اخبار ایچون رفع ایده ۞ دخی لایق دگلدر
هیچ کمسنه‌یه قتال ایچون سلاح گتوره مدینهٔ منوره‌ده
و دخی لایق دگلدر که انده قطع ایده شجری ۞ مگر شول کمسنه‌یه
کم دوه‌یه علف ویرمك ایچون قطع ایده ۞ و حدیث آخرده
پیغامبر حضرتلرینك حماسی حدندر که حضرتك صلى الله
علیه و سلم حمای شریفلری مدینهٔ منوره‌نك هر بر ناحیه
سندن بر بریددر که شجری خبط اولنمز ۞ و قطع دخی اولنمز
الا بر آغاج که انوکله دوه سوررلر ۞ خبط شجری ۞
اورمه‌سندن عبارتدر ۞ تا کم یپراقلری دوکله مخفی
اولمسون که حد حماده مذکور اولان بریددن مراد حرمدن
غیریدر ۞ مدینهٔ منوره‌نك تحریمنه قائل اولانلر غایت
حد حرم ایله غایت بریده تعرض ایتمه‌مشلر ۞ لکن بعض
احادیث ضعیفه‌ده وارد اولمشدر که ۞ اول موضع دخی
حرمه داخلدر ۞ غیر مهمله‌نك فتحه‌سیله یاء تحتانیه
سکونیله مدینهٔ منوره طاغلرندن مشهور طاغدر قبله

جانبنده ذو الحلیفه قریه‌سنده عیر عایر دخی دیرلر ۞ و بر عیر
اوزرنده بر آخر طاغ واردر ۞ اکا دخی عیر دیرلر قید ایله تمییز
اولنور اولکی‌یه عیر وارد دیرلر ۞ ایکنجی‌یه عیر صادر
دیرلر ۞ ثور مثلثه فتحی ایله بر کوچك طاغدر احد طاغینك
اردنده اگرچه چوق اختلاف اولمشدر ثورك تعیننده
اما اصح و معتمد بودر که ذکر اولندی ۞ و بو تقدیرجه احد
حرمدن اولور بریددن عبارتدر ۞ درت فرسخدن و هر
فرسخ اوچ میلدن عبارتدر ۞ و هر میل اوچ بیك بشیوز
آرشوندن عبارتدر مساحه آرشونیله که کرباس آرشونندن
بر برمق زیاده‌در ۞ هر زراع یکرمی دورت برمق اولور
و هر برمق آلتی آرپه‌دن عبارتدر که بری برینه ضم
اولنمش اوله **یدنجی فصل** مدینهٔ منوره حرمنك حکمی
بیاننده‌در ۞ اما امام اعظمدن غیری ائمهٔ ثلاثه‌نك اتفاقلری
بونك اوزره‌در که مدینهٔ منوره‌نك حرمی مکهٔ مکرمه
حرمی گبیدر ۞ احادیث سابقه دلیلی ایله یعنی احادیث
سابقه ایله استدلال ایدرلر ۞ اما امام اعظم رضی
الله عنه دیر که پیغمبر حضرتلرندن واقع اولان لفظ که ۞

مدینه حرام ایلدم دری تحریم معناسنه دکولدر بلکه
احترام معناسنه در یعنی معزز و مکرم ایلدم زیرا تحریم
معناسنه اولسه ایدی حضرت صلی الله علیه وسلم
بلبل صیدایدن کیسنه منع ایلردی بو خود نقل اولنمدی
بلکه صغیر آلندن کوردوکلری وقتده بیوردی یا عمیر
ما فعل النغیر ودخی حضرت عایشه دن مرویدرکه آل
محمدك وحوشلری واریدیکه آنلری صیدایدرلردی
دخی ثابت اولمامشدر سلب سلب جانی بوبونك برله که
معقول المعنی دکولدر زیرا حرم مکهٔ مکرمه اتفاق ایله
تحریم اولنمشدر ومع هذا سلب سلب جانی نده مشروع
دکولدر ائمهٔ حنفیه دن امام طحاوی دیرکه احتمال
واردرکه مدینهٔ منوره مجرد دار الهجرت اولدوغی ایچون
صیدنه تعرضدن واشجارنی قطعدن نهی اولنمش اوله
زیرا اطرافی اشجار ایله واعشاب ایله مزین اولیجق
طبایع زیاده میل ایدر امدی هجرت بابنده کلی دخل
واردر وهجرت منقطع اولیجق اول معنی زایل اولمغین
نهی دخی زایل اولدی اما ائمهٔ ثلاثه رضوان الله علیهم

رأی شریفلری اوزره مدینهٔ منوره نك حرم محترمینك
احکامی حرمت قطع شجر وصید طیوردر ووحوشدر اما
جنایت واقع اولدقدنصکره اختلاف اولدی امام احمد
دن ایکی روایت مرویدر وجوب جزا در وامام شافعی
دن دخی ایکی قول منقولدر قول جدیدی عدم جزادر
وقول قدیمی وجوب جزادر امام مالکدن منقولدر
عدم جزا اما اصحابندن ابن المنذر وابن نافع وجوب
جزایه ذاهب اولمشلر امدی امام مالکدن دخی
ایکی قول اولمق در والله اعلم جزا واجب اولدوغی
تقدیرجه حرم مکه ده واجب اولان جزا کبی دکل سلب
اخذی ایله در بو قول اصح دیمشلر وبو تقدیرجه بینه
اختلاف واردرکه سلب قتیل قاتل کبیدرکه آخذه
وسلاح دخی ایله یا خود انجق ثیاب آخذ اولونه
وبعد الاخذ اصح بودرکه سلب سالبك حقیدر
نته کم سعد رضی الله عنه حدیثندن معلوم اولور
یا خود مزبور سلب مدینه فقراسی حقیدر دینلکم بعض
علما ذاهب اولمشلر اما جانی نك عورتنی ستر ایدر

تسنه ترك اولنمق كرك • واكر جانی نك ثيابی مغصوب
اولسنه خلافسز سلب جائز اولمز • بلقينی ديركه
مقتضای نظر بودركه عبد مسلوب اولميه • وعاريت
ايله ياخود اجاره ايله اولان ثوب دخی سلب اولنمز • نخفی
اولميه كه سعد رضی الله عنه حديثی بو بابده اصلدر مزبور
بلقينی سوزينی عبد حقنده رد ايلر • صاحب تاريخ دير
كه فعل مذكورده تفصيل ايلمك كرك عبد مأذونيله
غير مأذونی • وسعد رضی الله عنه فعلنی بو كه حمل ايلمك
كرك • دخی شول اوتلوق كه كندودن بتر • رجله كبی اخذی
جائزدر • مطری فرق ايلر مكه ايله مدينه حرمنی بونكله كه
مدينه حرمنده شولكه لازمدر قطع جائز اوله • علف
دواب كبی ورحل آغاجی كبی • اما حرم مكه‌ده جائز دكول
صاحب تاريخ فيه نظر ديوب بيان ايلدی • بو بابك
جمله احاديثندن بری بودركه سعد بن وقاص رضی
الله عنه اتنه بنوب عقيقده اولان قصرينه كيدريور
ايكن • بر اوغلانی كورديكه قطع شجر ايلر ياخود شجری
اورروب يبراقلرين دوشورورايدی • سعد رضی الله

عنه اول اوغلانك سلبنی آلوب دوندی • اوغلانك
افنديلری كلوب قيل وقال ايدوب سلبنی طلب ايلدكده
سعد رضی الله عنه ابا ايدوب ديدی معاذ الله كه رد
ايدم بر نسنه كه پيغمبر حضرتلری بكا تنفيل ايلمشدر دخی
روايت اولنديكه سعد رضی الله عنه بر جاريه كورديكه حما ده
اوتلوق قطع ايدر • پس سعد رضی الله عنه اول جاريه
اورروب شلمه‌سنی ونجاغنی آلدی جاريه‌نك سيدسی •
قضيه‌يی امير المؤمنين عمره رضی الله عنه عرض ايلدوكده
حضرت عمر بيورديكه رد ايله جاريه‌نك اسبابنی •
سعد رضی الله عنه ديدی لا والله رد ايلمزين شول غنيمتی كه
پيغمبر حضرتلری بكا ويرمشدر • وديديكه پيغمبر حضرتلرندن
اشتدومكه بيورديلر • هر كمسنه‌يه كه كوره سز قطع حما
ايلر انی اوروك وسلبنی آلوك اندنصكره اول بچاغی
زراعت آلتی قلوب انكله زراعت ايلردی • آخرته
انتقال ايدنجه حديث آخرده كلمش كه سعد رضی الله عنه
بر كمسنه‌يه كوردی مدينه منوره حرمنده صيد ايدر •
سلبنی آلدی • اندنصكره افنديلری كلوب سعد بله قيل

وقال ایدوب سعد دیدیکه سزلره نه اولدی بو برطعمه درکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم بکا یدرمشدر اما اکر
کوکلوکز ایسترسه بهاسین سزه ویره یین احادیث کثیره
دن بو اوج حدیث وزره که فائده یه مشتملدر اقتصار
اولندی • و بعض احکام جزئیه دخی که بو بابده مذکوردر
نقل تراب کبی • و لقطه و غیره انلری اختصار موجب
ترک اولدی • بونک برله که حرم مکه یه تشبیه دن
انلروک حکملری دخی معلوم اولور سکزنجی فصل مدینهٔ
منوره نک خصوصیاتی بیاننده در مخفی اولمسونکه مدینهٔ
منوره خصائصی یوزدن زیاده در • اما بعضی سنده
مکهٔ مکرمه نک اشتراکی واردر • او تلوق و اشجار قطعی
کبی دخی موضع شریفده سلاح کوتورمک مقاتله ایچون
و نقل تراب • و اکابر خصوصیات دخی کافردن
اولندوغی تقدیرجه انی اخراج ایلمک اما مدینهٔ منوره یه
مخصوص اولان احکامک بری تحریمی در سرور کائنات
علیه ازکی التحیات دعالری برکاتیله دخی جانی نک
مسلوب اولمقلغی در • اول حرم محترمده جزا اولدوغی

مذهب وزره ابلغ اولور • زیرا جنابت جابر سزا اولوردی
ترابنی نقل ایلمک جوازیدر دوا ایچون دخی سرور کائنات
انده مدفون اولمقدر • دخی افضل امت یعنی ابو بکر صدیق
رضی الله عنه دفنلریدر • دخی خیر قرونک اکثری انده مدفون
اولمقدر دخی پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک
خلقتلری اول تراب دن اولمقدر • دخی انده مبعوث اولمقدر •
دخی شهدا ایله محفوف اولمقدر • نته کم امام مالک
بیورمشدر دخی افاضل شهدا که نفس مطهره لرین انده
بذل ایلمکلکدر • دخی حق سبحانه و تعالی اول محل شریف
سرور انبیا ایچون اختیار قلمقلقدر دخی حق تعالی اول
بلدهٔ طیبه حبیبینک صلی الله علیه وسلم نصرتی ایچون
اختیار ایلمکدر • دخی اول موضع شریف قرآن ایله فتح
ایدوب • سائر اماکن قلیج ایله فتح ایلمکدر دخی سائر اماکنوک
فتحی اول محل شریفدن اولوب • مظهر دین اولدوغیدر
دخی وجوب هجرت قبل الفتح • یعنی مکه فتحندن اول
هجرتک واجب اولمه سیدر دخی انده سکنی واجب
اولمقلق حضرتک صلی الله علیه وسلم نصرتلری ایچون

روایت اولنور که فتحدن اول هجرت ایدن کمسنه لری •
حضرت صلی الله علیه وسلم مکه ده اقامت ایلمکدن منع
ایدر ایدی • فتحدنصکره بعد اداء الحج اوچ کوندن زیاده
قالمقلغه رخصت ویرمز اولدیلر ایدی دخی مدینهٔ
منوره ده ساکن اولوب اندن ملك اولوب اولنجه قالمق بابنده
ترغیب واهتمام ایلمکدر • دخی انده اولمك ایچون دعا
مستحب اولمقدر • دخی پیغمبر حضرتلرینك انده اولمك لکه
رغبتلریدر • دخی بلاسنه صابر اولان حقنده رسول
الله صلی الله علیه وسلم شفاعتی یا شهادتیدر دخی
حضرت صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره حقنده
زیاده برکت طلب ایلمك لکدر • دخی اول حضرتك
صلی الله علیه وسلم دعالریدر که حق تعالی مدینهٔ
منوره ده انلره اقامت میسر ایدوب انده رزق حسن
دیلدوکلریدر • دخی حضرت صلی الله علیه وسلم مدینه یه
قریب اولدقلری زمانده • زیاده محبتلرندن دابه لرین
تحریك ایلدوکلریدر • ورداء شریفلری اول زمانده مبارك
اوموزلرندن طرح اولنمقدر • دخی مدینهٔ منورهٔ

طیبه ایله • واکابر اسماء طیبه ایله تسمیه ایلدکلریدر
دخی رایحه سی کوزلك اولمقدر • نتکم اهل حال اولانلره
خفی دکلدر • دخی انده اولان کوزلك قوقولوسنه لرك
رایحه لری حسنی برمرتبه ده درکه اخر یرلرده عشر
عاشری یوقدر • نته کم دوقله دو بولور دخی انك عیشی
کوزلك لکیدر • دخی اسماسینك کثرتیدر دخی توریتده
بعض اسامیسی مکتوب اولمقلقدر • نته کم سبقت ایلمشدر •
دخی الله تعالی کندویه اضافت ایلدیکودر بو ایت کریمه
مقتضاسنجه که • الم تکن ارض الله واسعة بیورمشدر •
دخی پیغمبر حضرتلرینه اضافت ایلدیکودر • بو ایت کریمه
مقتضاسنجه که بیت عنوانیله • کما اخرجك من بیتك
بیورمشدر • دخی حق تعالی انکله قسم ایلدوکیدر •
بو ایت کریمه مقتضاسنجه که بیورمشدر • لا اقسم بهذا
البلد • بعضی تفاسیرده اوزره • دخی انی تقدیم ایلمکدر
بونك برکه واقعه کوره مخرج مدخلدن مقدمدر بو ایت
کریمه ده که رب ادخلنی مدخل صدق • واخرجنی مخرج
صدق • بیورمشدر دخی پیغمبر حضرتلرینك اول

موضع شريف حقنده كثرت دعا كريدر ميوه سی ومكيالی
وبازاری واهلی حقنده بركت آرزو ياديله ● دخی حضرتدن
صلى الله عليه وسلم مدينه حقنده نفی خبث وذنوب
ايدر ديو تصريح اتمكدر ● دخی اول مقام شريفدن كيده
نك حقنده بيوردقلريدر كه اندن ايك كمسنه يرينه
حق تعالى ابدال ايدر ● دخی هر كم كه اكا ياخود
اهلنه بر مزلق قصد ايليه حق تعالى انی اريده ● نته كم
رصاص اتشده وطوز صوده ارير ● دخی وعيد شديد
درشول كمسنه‌نك حقنده كه بدعت احداث ايده شول
مقام شريفده ● ياخود بدعت احداث ايدنلره معين
اوله دخی وعيد شديددر ● شول كمسنه حقنده كه اهل
مدينه يه ظلم ايده ● ياخود انلری قورقوده دخی وعيد
درشول كمسنه حقنده كه اهل مدينه اعزاز واكرام
ايليه ● بونلر برله كه انلرك احترامليری امت اوزره واجب
در دخی رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك
وعد كريمه لريدر ● شفاعت ايله ياخود شهادت ايله
شول كشی حقنده كه اهل مدينه احتراملرين حفظ ايده

رسول الله صلى الله عليه وسلم محبت ايچون دخی
وعيد شديددر حديث شريف فحواسيله كه ● من اخاف
اهل المدينة فقد اخاف ما بين جنبی ● دخی اختصاصدر
ايمان وحيا ايله نته كم فضايل بابنده سبقت ايتمشدر
دخی ملائكه انی حراست ايتملكلكدر دخی انك دار
سلام اولمقلغيدر ● اشبو حديث شريف موجبنجه كه ان
الشياطين قد يئست ان تعبد ببلدی هذا بيورمشدر
دخی قرای اسلامك جمله سی خراب اولدقدنصكره خراب
اولمه سيدر ● دخی طاعون ودجالدن محفوظ اولوب
اخيار ناسدن بر كمسنه اول مقام شريفدن چقوب دجال
لعين ايله ملاقات ايدوب انی شهيد ايلمكدر دخی وبا
وحمی اول محل شريفدن نقل اولمقدر ● دخی حصول شفادر
طبراغندن وتمارندن نته كم سبقت ايتمشدر دخی اشبو
حديث شريف ايله مشرف اولمه سيدر كه حق على كل
مسلم زيارتها بيورمشدر دخی حضرت صلى الله عليه وسلم
صلوات ويرنلرك صلواتلرين ● اول جناب بابركات استماع
ايلدوكيدر صلى الله عليه وسلم اول محل شريفده دخی

سرور كائنات عليه ازكى التحيات زيارت ايدن كسنلر وجوب
شفاعتيله مستسعد اوله لريدر و اندن غيرى اموركه زيارت
بابنده بيان اولنور دخى سليمان ايچون مسجد بنا اولنمق
اولا اول محل شريفده اولمشدر دخى مدينهٔ منوره نك
مسجد اساسى كندو ذات نفيسى ايله و مبارك اللرى ايله يابوب
حضرت صديق و سائر مهاجرين و انصار معا اندن اشتغال
ايدوب آيت كريمه مقتضاسنجه كه لمسجد اسس على التقوى
بيورمشدر دخى اول مسجد شريف نبوى ساير انبيانك
عليهم الصلوة والسلام مساجدلرندن صكره بنا اولنمشدر
دخى اول مسجدك مساجد مخصوصه دن اولمه سيدركه
شد رحال ايله و زيارت نساء و رجال ايله احق در
دخى اول محل شريفده ثواب مضاعف اولمقلقدر
نه كم كلسه كرك دخى مسجد نبويده قرق نمازى وقتنده
ادا ايدن كمسنه يه آتشدن و عذابدن و نفاقدن براءة
يازلمقدر دخى هر كيم طهارتيله اوندن چقه و هيچ مرادى
اولميه اول مسجد شريفده نمازدن غيرى حج ثوابى
بولمش كبى اولدوغيدر دخى ثابت اولمشدر كه مسجد

قبايه كلوب نماز قلمق عمره يه معادلدر وبوندن غيرى
اموركه فضائل قباده كلسه كركدر اولدوغيدر دخى
ثابتدر كه پيغمبر صلى الله عليه وسلمك خانه لريله
منبر شريفلرى آراسى جنت رياضندن بر روضه در
بونك برله كه بعضى علما ذاهب اولمشلركه بو روضه نك
جميع مسجد نبوى يه عمومى و شمولى وار ايدى روى زمين
ده بر يريوقدر كه بو شرف ايله معروف اوله دخى بودركه
منبر شريف بر ترعه در جنت ترعه لرندن ترعه عبارتدر
روضه دنكه يوجه يرده واقع اولمش اوله ياخود درجه
ياخود قپويه ديرلر دخى بودركه پيغمبر صلى الله عليه و
سلمك منبر شريفلرى حوضلرى اوزره در دخى حديث
شريف ايله ثابت اولمشدركه منبر شريف ايله حضرتك
مصلاى شريفلرى آراسى جنت روضه لرندن بر
روضه در دو كلسه كركدر كه مراد مصلادن
مصلاى عيد در كه دخى حديث شريف مقتضاسنجه در
كه احد بر طاغدر كه بزى سور و بز دخى انى سورز
واحد بر ترعه اوزره در جنتدن دخى پيغمبر صلى الله

عليه وسلمك وادی بطحان حقنده که جنتدن بر ترعه
اوزرنده در بیوردوقلریدر دخی اولحضرتك
صلی الله علیه وسلم وصف ایتمه لریدر وادی عقیق که
مبارك وادیدر بزی سورر و بز دخی سوه رز دخی حضره
تك صلی الله علیه وسلم قول شریفلریدر تمار مدینه
حقنده که عجوه جنتدندر دخی کلسه کرکدر که رسول الله
صلی الله علیه وسلم کندولرین جنت قپولرندن بر قپو
اوزرنده کوروب و یقودن اویاندقده کندولرین عرش
قپوسی اوزرنده بولدیلر شك یوقدر که انبیا رؤیالری
حقدر دخی مدینهٔ منوره مسجدینك مخصوص اولدوغیدر
مزید ایدوب و خفض صوت و تأکد تعلم و تعلیم ایله دخی
عدم جواز خروجدر ندا استماع اولندقدنصکره مکر
شول کمسنه حقنده که ضرورتی اولا رجوع قصدیله
خروج ایده بوکا مقید اولمیان منافق عد اولنور بو حقیر
بو معنایی سایر مساجدده دخی جاری ملاحظه ایدر
والله اعلم دخی بو مسجد شریفك اختصاصیدر
صارمسق ییین کمسنه نك عدم دخولنه ملائکه رعایه

مختص اولدوغی اجلدن والا بو حکم جمیع مساجده شاملدر
دخی منبر شریف یاننده یلان یره اندایجن حقنده وعید
شدید دخی سایر اعمال مضاعف اولمقدردار السلامه
نته کم حجة الاسلام تصریح ایلمشدر دخی مدینهٔ منوره ده
برای رمضان اوروجین دوتان سایر یرلرده بیك آی
اوروج دوتانلر قدر ثواب بولمه سیدر دخی اهل مدینه
حقنده شفاعت سایر یرلردن زیاده اولمقدر دخی
انلروك اختصاصلریدرکه زیاده شفاعت و احترامه
بو حقیر دیرکه بو مزبور ماقبلی ایله بر کورونور والله
اعلم دخی وارد اولمشدر که مدینه ده میت اولان قیامت
کوننده آمنین دن بعث اولنور دخی بقیع دن یتمش بیك
کمسنه بعث اولنورلر هر برینك صورتی منور آی کبی اولوب
حسابسز جنته داخل اولمقدر دخی بنی سلمه مقبره لرنده
مذکور و عدم کبی واقع اولمقدر دخی بقیع مقبره سنه
ملائکه موکل اولوب هر قچن مولی ایله دوله اطرافندن
دوتوب جنة المأوی یه دوکرلر مروی اولدوغیدر اللهم
اجعلنا منهم دخی سرور انبیا صلی الله علیه وسلم

اهل مدینه ایله قبورلرندن سایر خلایقدن مقدم بعث
اولنمقلقدر دخی مدینهٔ منوره ده شول اماکن شریفه ده که
حضرت صلی الله علیه وسلم دعا ایلمشدر دعا مستجب
اولمقدر نته کم تفصیلی اشغه ده کلسه کرکدر دخی کلمشدر
که دعا مستجابدر مخلق اسطوانه سی قربنده و منبر شریف
یاننده و دار عقیل رضی الله عنه زاویه سنده نته کم مسجد
فتحده کلسه کرکدر دخی مساجد و مشاهد و مواضع متبرکه نک
کثرتیدر که تفصیلی کلسه کرکدر دخی مدینهٔ منوره طپراغنی
عیب ایدن کمسنه تعزیره مستحق اولمقلقدر نته کم
امام مالک رضی الله عنه فتوی ویرمشدر که مدینه طپراغنه
ردی دین کمسنه تعزیره مستحق اولور و امر ایتدیکه
اوتوز دره اوروب حبس اولنه دخی مدینهٔ منوره یه
بر طریقدن دخول و آخر طریقدن خروج مستحب اولمقدر
دخی دخول ایچون غسل مستحب اولمقدر دخی اهل مدینه
نک تخصیص لریدر ابعد موافقت ایله دخی بعضی سلفک
مدینهٔ منوره زیارتنی مکهٔ مکرمه زیارتی اوزرینه تقدیم
ایلمکلکی ترجیح ایلدکیدر دخی امام مالک ایمه سنندن

عبیدی نام کمسنه دیشدر که حضرت رسالت پناه
صلی الله علیه وسلم مرقد منور مطهر شریفلرین زیارت
ایلمک ایچون مشی افضلدر کعبة الله زیارت ایلمک ایچون
مشی ایلمکدن دخی کلسه کرکدر که سرور کائنات علیه
ازکی التحیات مرقد مطهره لرین زیارت ایلمک ایچون بر
کمسنه نذر ایلسه وفا واجب اولور اما اول حضرتک
غیرین زیارت ایلمک ایچون نذر ایلسه اکی وجه در زیارت
نذر ایدنه مسجد نبویه کلمک کافیدر دخی وارد اولمشدر
که مدینهٔ منوره بازارنده اسباب کتوروب بیع ایلمک
سبیل الله ده مجاهده ایلمک کبیدر دخی کلمشدر که
مدینه ده احتکار یعنی مطره بازلق کتاب الله الحاد کبیدر
غایت ایله بیدین اولمقدن کنایتدر دخی اختصاص در
نار حجاز ظهوریله که اندن انداره واقع اولمشدی و انک
سوندرمه سی مدینهٔ منوره نک حرم محترمی قربنده
واقع اولمشدر دخی اختصاصی در حدیث صحیح مضمونیه
که یوشک الناس ان یضربوا اکباد الابل فلا یجدوا
عالما اعلم من عالم المدینة یعنی یقین درکه ناس

ضرب اکباد ابل ایدرکر و بو کمال سعی و اجتهاددن
کنایه‌در طلب علم ایچون سیر ایلمک بابنده ٭ پس بولمیه‌کرلر
عالمی که مدینه عالمندن یک اوله دیمشلر که مراد مدینه
عالمندن امام مالک حضرتلریدر رضی الله عنه اگرچه تعمیم
دخی اولنمشدر ٭ یعنی هر زمانده مدینهٔ منوره‌ده اولان
علم سایر اماکنده اولماز زیرا مظهر دیندر سرور کائنات
علیه ازکی التحیات جوارنده اولوب اندن استمداد
اولنور بو سعادت آخر یرلرده قنده میسر اولور دخی
امام مالک رضی الله عنه‌دن مرویدر که اهل مدینه اجماعی
مقدمدر خبر واحد اوزره ٭ زیرا مهبط وحیده ساکن
درلر و ناسخ و منسوخی کوزل بیلورلر دخی اهل مدینه‌نک
اختصاصلریدر اوتوز التی رکعت ایله که وتردن غیریدر
مبارک رمضانده امام شافعینک مذهبندن مشهوره بناءً
بو حقیر ایدر اما امام اعظم مذهبی اوزره قرق رکعت
ایله مختص اولمشلر زیرا هر ترویحه عقبنجه بر ترویحه
قلنمق مستحبدر اهل مدینه‌یه خاصه تراویح یکرمی رکعت
اولمغین بش ترویحه اولور ٭ و هر ترویحه عقبنجه بر ترویحه

قلیجق مجموعی قرق اولور ٭ و بونک سببی ایله اهل مکه‌یه
مساوات حاصل اولمقدر زیرا انلر هر ترویحه عقبنجه
یدی شوط طواف ایدوب رکعتی طواف قلورلر ایدی
اهل مدینه‌یه طواف یرینه نماز اختیار اولندی و سایر
یرلرده تسبیح اولنور ٭ مخفی اولمسون که غایت تمیز ایچون
خاصه که واقع اولمشدر دخی لفظی ایله تصدیر ایدوب
سرخ ایله اشارت اولنمشدر تا کثرت تعدد و عدد
ظاهر و آسان اوله والله اعلم طقوزنجی فصل مدینهٔ منوره نك
ابتداسنده و انتهاسنده واقع اولان امور بیانندهدر
ام المؤمنین عایشهٔ صدیقه رضی الله عنها روایت ایلمشدر
که حق سبحانه و تعالی مکهٔ مکرمهٔ معظمه و مفخمه شهر ایدوب
سایر امکنه‌نک خلقتندن بیک یل مقدم انی خلق ایلدی
و اکا متصل مدینهٔ منوره و مدینهٔ منوره‌یه متصل قدس
شریفی خلق ایلدی ٭ اندن صکره بیک ییل جدکدن صکره
سایر یرلری دفعهٔ واحده خلق ایلدی اما بو حدیثنک
اسنادی ضعیفدر ٭ امیر المؤمنین علی رضی الله عنه
دن مرویدر که بویردیکه اشبو رضوا ایدی حق تعالی

هوایی کوندردی صویی کیدروب منسح ایدوب قوریدی
اندنصکره برکف ظاهر اولدی • اول کفی دورت بولوک
ایدوب برندن مکه • وایکنجی دن مدینه واوچنجی دن
قدس شریف • ودردنجی دن کوفه خلق اولندی بو اثری
دخی تضعیف ایلمشلر • رزین روایت ایدر مرفوعا پیغمبر
حضرتلرنه صلی الله علیه وسلم که بیوردیکه شول
زماندکه حق سبحانه وتعالی طور سینایه تجلی ایدوب
اول طاغ التی پاره اولوب اوچ پاره سی مکهٔ مکرمه یه
کلدی • بری حرا طاغی وبری ثبیر وبری ثور • واوچ
پاره سی مدینهٔ منوره یه واردی • احد طاغی وعیر طاغی
وورقان طاغی • بر روایتده رضوی طاغیکه ینبع ده در
عیر بدلنده واقع اولمشدر دخی روایت اولندیکه حضرت
صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه ساکن اولدم بر
یرده که یاغموری سایر یرلردن ازدر • اما چشمه
آراسنده در بری شام بری یمن امدی قویون وکچی
ایدینوک مدینه نک بش کیجه لک یولدر • وبر روایتده
انلری اکسلدوک • وزراعتی چوغالدوک دخی مرویدرکه

پیغمبر حضرتلری صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه ای
عایشه نیجه اولور حالوک شول وقتده که خلق مدینه یه
رجوع ایده لر • ومدینه آدم ایله دوله انار دانه ایله
دولدوغی کبی عایشه خاتون رضی الله عنها ایتدی
بو خلق نره دن کچینور پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوردی
حق تعالی انلری اطعام ایدر کوکدن ویر التندن وجنات
عدندن دخی روایت اولندیکه قیامت قایم اولمز تا کیم
بنالر شجره یه متصل اوله • یعنی ذو الحلیفه ده اولان
شجره یه واصل اوله کثرت خلقدن دخی صحیح مسلمده
قدد روایت اولندیکه اهل مدینه مسکنلری واصل اولا
اهابه یاخود یهابه تحتیه کسری ایله بیرا هاب ده ذکر
اولنسه کرکدر دیمشلرکه مدینهٔ منوره نک عمارتلری
خراب اولمزدن اول • مساکن اول موضعه واصل
اولمشدی • ابو ذردن رضی الله عنه روایت اولنورکه
دیدی پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بنا سلع
طاغنه واصل اولیجق شام شریفه رحلت ایله وبنا
اول موضعه واصل اولدقده شام شریفه کلدوم •

حدیث آخرده کلمشرکه تیز اوله که بنا سلعه یه واصل
اوله ۞ اندنصکره بر زمان کله که مسافرلر بعض قطارنه
مرور ایدوب دیه لرکه بر زمانده بونلر معمور ایدی
یعنی طول زمان وخراب مکان سببی ایله بو مقوله
سوزلر سویلنه حدیث آخرده کلمشدرکه اسلام شهر
لرندن آخر خراب اولان مدینه در یعنی جمله دنصکره
خراب اولاجقدر ۞ و ترمذی اسناد حسن ایله روایت
ایدرکه بیت المقدس معمور اولمقلغی مدینه نک خرابی
درو مدینه نک خرابی خروج ملحمه در و خروج ملحمه
قسطنطنیه فتحی در و قسطنطنیه فتحی دجالک خروجیدر
و ملحمه نک بیوکی دجالدر فتح قسطنطنیه ایله خروج
دجال یدی آیده اولور موطاده روایت اولندیکه
مدینه منوره بو حالت اوزره ترک ایده سزکه اندن
بك آلت اولمیه کثرت ثماردن و آمن و امانده
حتی وارده که کوپک یاخود قورد کلوب مسجدلک
بعضی دیرکلرنده بول ایده ۞ و بوندن غیری نیجه احادیث
شریفه روایت اولنمشدرکه دلالت ایدرکه

مدینه منوره احسن حالات اوزره قویوب اندن رحلت
اولنه احادیث مذکوره حلنده اختلاف واقع اولمشدرکه
بعض علما بونک اوزره در لرکه ۞ بو وقایع ظهوره کلمشدر
حتی ارباب تاریخ فتنه ذکرنده بیان بیورمشلرکه اول
زمانده مدینه خلق مدینه احسن حالات اوزره قویوب
جلای وطن ایلمشلر ایدی حتی مدینه منوره خالی قالوب
عماراتی خراب اولوب قورد و سایر حیوانات یاتاغی
اولمشدی ۞ اما فتن دفع اولدقدنصکره ینه عودت
ایدوب یاب یاب تعمیره متوجه اولدیلر ۞ بدر بن فرحون
کذی تاریخنده بونی اختیار ایلمشدر اما امام نواوی
رحمه الله مختاری بودرکه اشبو احوال مذکوره آخر
الزمانده قیامت قایم اولجق زمانده ظاهر اولسه
کرکدر ۞ صاحب تاریخ یعنی سید سمهودی بو بابده
ابن شبه بو حدیثی روایت ایلمشدرکه اهل مدینه
مدینه یی ترک ایدوب ینه عودت ایدهلر اندنصکره
ثانیا ترک ایدوب عودت ایتمیه لر امدی اولکی ترک
واقع اولوب ایکنجی اولجقدر و الله اعلم ۞ و لهذا ابن

شبه ابوهریره دن رضی الله عنه روایت ایلدیکه اخر
حشرا اولجاق ایکی کمسنه در بری جهینه دن و بری مزینه
دن ایکیسی معا مدینه یه کلوب دیرلرکه خلق نجه
اولدیلر وتلکیلردن غیری کمسنه کورمیالر اندنصکره
ایکی ملک نازل اولوب اوزلرینی کشیء سوروب خلقه
ملحق ایدرلر دخی روایت اولنندیکه قیامت قوپمز تا بو سجدهیه
قوردلر و کوپکلر غلبه اتمینجه حتی نماز قلمق ایچون
کلن کمسنه نمازه قادر اولمیوب دونه لر • بو
مضمونده دخی بوکا بکزر امورده احادیث شریفه وارد
اولمشدر • امدی مدینهٔ منوره نک ترکی اول خلقک
خروجلری ایدر اول محل شریفدن ترا مز حکام سببی ایله
نته کم ابو هریره رضی الله عنه اکا تنبیه ایلمشدر و دخی
ابو هریره دن رضی الله عنه مرویدر که دیدی حق
تعالینک عزتی و حرمتی ایچون مدینهٔ منوره ده بر ملحمه
یعنی معرکه اولجق درکه اکا حالقه دیرلر دیمزمی که
صاچی تراش ایدیجی درلکه دینی تراش ایدیجی در •
یعنی دینی کیدریجی در نعوذ بالله من غضب الله • امدی

36
26

اول کونده مدینه دن اراق اولوک هیچ اولمزایسه برید
قدر اراق اولوک یعنی قادر اولدوغوکز قدر اراق اولوک
ادنی مراتبی برید قدر اوله • برید ایکی فرسخدن عبارتدر یاخود
اون ایکی میل تا خود سفرلرده ایکی منزل اراسی تخمینا
فرسخ اوچ میلدن عبارتدر و میل دورت بیک ادیمدن — عبارتدر صح
دخی ابو هریره رضی الله عنه دن مرویدرکه دعا ایلدی
اللهم لا تدرکنی سنة ستین ولا امرة الصبیان
یعنی پیغمبر دنصکره سنه ستین تاریخنه بنی یرشدرمه
یعنی یزید علیه ما یستحق عمارتنه که سنه ستین
تاریخنده اولمشدی بنی یتشدورمه • و دخی ذکر اولنان
دعاده حره واقعه سنه اشارت درکه یزید جانبندن
مدینهٔ شریفه یه عسکر کلوب نجه نامشروع فعللر
انلردن ظهوره کلمشدی • نته کم قصه سنده معلوم
اولور حره قصه سی بر وجه اجمال بودرکه یزید
بن مسلم بن عقبه نام کمسنه عظیم عسکر ایله مدینهٔ منوره
اوزرینه کوندردی • و اول ظالم اهل مدینه ایله مقاتله
ایدوب انلری صیدی و قتل بیدریغ ایلدی و مدینه

منوره اوچ کون قتل ونهب وسایر فساد ایله اباحت
ایلدی ۞ وبو محاربه مدینه حره سنده ایدی اکا بناء وقعه
حره ایله تسمیه اولندی وبو حربده انصار ومهاجرینک
باقی شهید اولوب اخیار تابعین وابرار ایله رضوان الله
علیهم اجمعین ۞ مرویدرکه بیک یدی یوز نفر ایدیلر
وانلردن غیری عوام ناسدن اون بیک آدم خاتونلردن
واوشاقدن غیری ۞ ویدی یوز نفر حمله قرآندن
یعنی حافظ کلام قدیم ایدیلر بو جمله شهید اولوب مرادلرینه
واصل اولدیلر ۞ امام ابن حزم روایت ایلدیکه اول فتنه ده
مزبور ظلمه آتلرین رسول الله صلی الله علیه وسلم
مسجد شریفنه ادخال ایدوب روضه شریفه بوللرندن
ونجاستلرندن خراب اولمشدی ۞ وبقیه خلق خواه
وناخواه یزید بیعتنه دعوت ایدوب دیرلردیکه یزید
بنده لکین قبول ایلک دیلرسه سزی بیع ایلسون ودیلرسه
آزاد قلسون یزید بن رفعه دیدی که بیعت ایدرم روز
حق سبحانه وتعالینک کتابی ورسول الله صلی الله علیه
وسلمک سنتی اوزره اشبو کلامی سویلین کمسنه نک

بویننی قلچ ایله اوروب شهداء سعدایه ملحق ایلدیلر بوقصه
پرغصه ابن جوزی بیانی اوزره بودرکه ۞ یزید علیه ما یستحق
عثمان بن محمد بن ابی سفیانی مدینه ده حاکم قلمشدی
مزبور عثمان برقاچ کمسنه مدینه دن بعض مصالح ایله
شامه کوندرمشدی ۞ اول جماعت شامدن دونوب
کیرو مدینه یه واصل اولدقلرنده دیدیلر بز برکشینک یانندن
کلدوک که دینی یوقدر وشراب ایچر وطنبور دکلر
وکوبکلر ایله اوینر بز سزی شاهد ورورزکه انک
بیعتنی خلع ایلدوک ۞ اکرچه مزبور یزیدوک احسانی وبا
لری اوزریمزده در منبر شریف نبوی یاننده یزید بیعتنی
خلع ایدوب عبد الله بن حنظله الغسیل وعبد الله بن
مطیع ایله بیعت قلدیلر ابن حنظله انصارا اوزره امیر
وابن مطیع قریش اوزرینه امیر ایدوب یزید بن معاویه نک
عاملی اولان عثمانی مدینه دن اخراج ایلدیلر ابن حنظله
دن رضی الله عنه مرویدرکه خروج ایلدوک الا شول
زمانده که قورقدق اوزریمزه کوکدن طاش یاغا ۞
وشیخ مجد الدین وغیری ذکر ایلدیلرکه یزید عسکری

اهل مدینه اطفالنی اسیر ایدوب خاتونلرک فرجلرین
مباح ایلدیلر و اول حملدن حاصل اولان اولاده اولاد
حره دیرلردی ● ابن جوزی ایدرکه حره دنصکره بیک
حره خاتون ارسوزا وشاق کتوردیلر ● یعنی اول فجره نک
اباحتلری سببیله **جمله اصحابدنکه اول کونده شرف**
شهادته واصل اولدیلر بر عبد الله بن حنظله الغسیل ایدی
سکز نفر اوغوللریله بله دخی عبد الله بن زید ایدیکه پیغمبر
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک وضولرین نقل ایدر
دی دخی معقل بن سنان اشجعی که مکه فتحنده قومی اینجنده
علم دار ایدی ● ابن جوزی سعید بن مسیب دن رضی الله
عنه روایت ایدرکه دیدی حره کیجه لرنده کندمی کوردمکه
مسجد شریفده بر احد یوقدی ● بندن غیری و اهل شام
فوج فوج کلوب بنی کوروب دیرلردی بری برینه
کورک بو دیوانه شیخی نماز وقتلرنده قبر مطهردن
اذان آوازن ایشیدوب اندنصکره قامت استماع ایدوب
نماز قلار ایدوم ● و بو حالتده مسجد شریفده بندن غیری
کمسنه یوق ایدی مزبور مسلم نام مسلم بو فساد شنیعدن

صکره زیاده افساد داعیه سیله مکهٔ مشرفه یه و عبد الله
بن زبیر رضی الله عنهما قصدینه متوجه اولوب یولده هلاک
اولدی ● اما هلاک اولمزدن اول توابعندن حصین بن
نمیر نام کمسنه یه وصیت ایلیوب دمشدیکه یزید سنی
بندنصکره بنم یرومه نصب ایلمشدر کرکدرکه تیز ابن زبیر
اوزرینه واروب منجنیق ایده سن حصین مزبور وصیت
موجبیله ابن زبیر رضی الله عنهما اوزرینه کلوب منجنیق
نصب ایلدی ● و بر کمسنه عسکرندن نیزه اوزرنده
آتش توتمش ایکن ناکاه هوا آتشی کعبه استارینه
ییتشدروب کعبهٔ معظمه خانه سنی یاندی و بو حالتده
بی سعادت یزیدوک هلاکی خبری واصل اولوب حق
تعالی مکه اهلنی ● و سایر خلقی شرندن خلاص ایلدی
و دخی یزید شومک زماننده واقع اولان اقبح قبایح امام
همام حسین بن علی **رضی الله عنهما نک قتلیدر**
و وقعهٔ حرهٔ مذکوره و کعبهٔ منجنیق ایله رمی ایتمک و استادی
یقمودر حره وقعه سیله یزید بدبخت هلاکی آراسنده
اوچ ای یا اکسک ایدی زیرا هلاکی ربیع الآخر نصفنده

ایدی و وقعهٔ حره بل باشندن اولمشدی مرویدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم برسفره چقوب حره یه
واصل اولیجق انا لله وانا الیه راجعون بیوردی
اصحاب کرام مکدر اولوب اکلدیلرکه سفرلرندن برحالت
مکروهه واقع اولدی امیر المؤمنین عمر رضی الله
عنه دیدی بو کوردوکمز ندر حضرت صلی الله علیه
وسلم بیوردیکه بو سفر کوزده دکلدر اندن صکره
دیدیلرکه ندر بیوررک بیوردیلرکه بو حره ده بنم اصحابمدن
صکره امتمدن نیجه نیجه کمسنه قتل اولنجق قدر بودر
قضیهٔ شنیعه نک مجملی والله اعلم اوچنجی فصل نار حجاز
ظهورنده درکه مدینهٔ منوره ارضندن ظاهر اولوب
مدینه حرمنه کلدکده سوندی صحیحین دن درکه ساعت
قائم اولمز نار حجاز ظاهر اولمایینجه صحیح بخاریده دیدکه
ارض حجازدن بر آتش چیقه که شعاعندن بصری ده
دوه لرک کردنی نیجه قرانلغده کوروب نور بصری
شامده برشهردر طبرانی عاصم بن عدی انصاریدن
روایت ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بندن

سؤال ایلدی ما تقدم قضیه لرندن ودیدیکه حبس ایله سیل
نره ده در بن دیدم بلمزم اندن صکره بر کمسنه اوزه ریمه
مرور ایلدی بن اکا دیدم که نره دن کلورسین
دیدی حبس و سیل دن کلورم فی الحال تعلیمی طلب
ایدوب پیغمبر حضرتلرینک جانب شریفلرینه متوجه اولدم
ودیدم یا رسول الله حبس و سیل دن سؤال بیورمشدیکوز
بزدخی علمیموز یوقدر دیو جواب ویردوک بو کیشینک
زعمی بودرکه کندینک اهلی اول جانبده در حضرت صلی الله
علیه وسلم سؤال ایلدیلر واکا دیدیلرکه اهلک نره ده در
دیدی حبس و سیل ده حضرت صلی الله علیه وسلم
بیوردیکه اهلکی اول یردن اخراج ایله یقیندرکه اول
یردن بر آتش ظهور کله که دوه لر کردانی بصری دن کسترر
حبس حاء مهمله ضمی ایله وموحده سکونیله حرهٔ بنی سلیم
وسوارقیه آراسنده بریردر فتح موحده ایله ودخی دنلمشدر
دخی دیمشلرکه بنی سلیم حره سندن بریدر وبو آتش
مدینه ده قبله جانبندن مشرق بلی سندن سوارقیه یولی
جهتندن ظاهر اولمشدر بدر بن فرحون دیدیکه بو نار

سیلان ایلدی • احلیلین وادیسنده وموضعی مدینهٔ
منوره نك شرقی سنده سوارقیه بولنده واندن عنیزی
کمسنه لر دیدیلرکه مذکور وادینك صدرنده سیلان ایلشدر
وقطب قسطلانی دیدیکه ظاهر اولدی بو اتش مدینه نك
شرقی سندن بر مرحلهٔ متوسطه قدر بر موضع ده که اکا قاع
الهیلا دیرلر قریظه مسکنلری قربنده • قریظه ایله احلیلین
آراسنده آندنصکره ممتد اولدی مشرقدن احلیلین جانبنه
مائل • صاحب تاریخ دیرکه شاید که بونارك محل ظهوری
اولا اول موضع اوله که حدیث شریفده اکا اشارت ولندی
وخلق مطلع اولمامش اولالر • شول زمانده که سیلان
ایلشدی موضع مذکوره وامام نواوی رحمة الله علیه که
اول زمانده حاضر ایدی یدرکه بو اتشك ظهورینه
تواتر ایله علم حاصل اولمشدر و بونار ظهور ایلمك سرین
نیجه کون زلازل مهیله واقع اولمشدی • ابتداء زلزله مدینهٔ
منوره ده جمادی الاخری اولنده که دوشنبه کونی ایدی
سنه الثی یوز الی دورت تاریخنده ایدی لکن خفی ایدی تاکم
بعض کمسنه لر دوینه دیلر بونك برله که مکرر واقع اولدی

وسه شنبه کوننده مشتد اولوب غایت ایله عظیم اولدی
چهارشنبه کیجه سنده که مزبور اولوك اوچنجی کیجه سیدر
ثلث آخیرده غایت شدتیله عظیم زلزله اولدیکه خلقه
خیلی وهم ویروب صباحه دك مستمر اولدی • اندنصکره
دخی زلزله جمعه کوننه دك باقی یدی رعدکبی بلکه اقوی
ایدی • وبر موج او روزکبی کوروتور ایدی دیوارلر حرکت
ایدردی تاکه بر کونده کیجه سندن ماعدا اون سکز
کرة حرکت ایلدی • نته کم قسطلانی که اول زمانده
موجود ایدی بو بابده تالیف ایتدوکی کتابنده عجائب
کثیره نقل ایتمشدر • روایت اولندیکه جمعه کوننده
شویله عظیم زلزله اولدیکه مهیب آوازی مسجد نبوی
سقفندن استماع اولندی • قسطلانی دیدیکه جمعه
کوننده بعد الزوال ذکر اولنان اتش ظاهر اولدی اما نار
بر یرده ثابت اولوب دخانی سببی ایله بر کوك سیاه
کوروتور ایدی کیجه اولدقده اتشك شعاعی ظاهر اولوب
جمیع اطراف منور اولوردی و اتش عظیم شهر کبی شرف
جانبندن کوروتور ایدی قرطبی حکایت ایلرکه مدینه ده

حجازاتشی ماه جمازی الاخرنڭ اوچنجی کونی که چهارشنبه
کیجه سی ایدی ابتداء ظهور ایدوب عظیم زلزله اولدی
وکیر وجمعه کوننڭ ضحای کبراسنه دك دوردی
اندن صکره زلزله ساکن اولوب اتش ظاهر اولدی
عظیم شهر کبی کورنوردی که دخانی احاطه ایلمشدر
برجلی قلعه شهری احاطه ایتدوکی کبی ودخی انی سوق
ایدر ادملر کورنوردی اشبو اتش طاغلری وطاشلری
اریدوب سیل کبی روان اولوب ونیجه مائی وقزل
رنکلر ظاهر اولوردی رعد کبی کورولدوسی وار ایدی
طاشلر اونیجه سیل کبی یورویوب منتهی اولدوغی یرده
عظیم سد کبی اولمشدی مدینه منوره یه یقین یرده تمکن
ایلیوب سیلاندن قالدی باوجود صووق هوالر مدینه
منوره یه اسرایدی دخی مشاهده اولنور ایدیکه بو اتش
قیزدی دریا قیندوغی کبی صاحب تاریخ دیرکه بعضی
دوستلروم ایدیلرکه کوردوك که اتش بش کون مقداری
هوایه تصاعد اوزره ایدی ودخی استماع اولندیکه مکه
مکرمه دن وبصری طاغلرندن بو اتش مشاهده اولندی

قسطلانی ایدرکه بو اتشڭ نوری شعاعی مستولی اولوب
الحاق یرلرده کزلو اولانلر بللو اولوب کونش اشراق
ایلمش کبی مدینه محترمه الله حرما اوزره جمیعا منور
اولمشدی دخی بو اتش نوری سببی ایله کونش صارو نور
ایدی اتشوك نوری قزله مائل ایدی آی منخسف کبی کورنوردی
ابوشامه نقل ایدرکه اشبو اتش مکه دن وینبعدن وسایر
بوجه یرلردن کورنوردی ینه ابوشامه دن مرویدرکه ایتدی
بکا خبر ویردی برکمسنه که صدقنه اعتمادم واردر اشبو
حالتی مدینه منوره ده مشاهده ایدنلردن ندرایدیکه رجال
ثقاتدن استماع ایلدمکه تیما نام یرده که بصریدن اکا
وارنجه شول قدردرکه مدینه دن بصری یه وارنجه
مذکوردر ایدرکه اتشڭ ضیاسندن کتابلر یازلدی واول
زمانده آی وکون منخسف ومنکسف کبی دوغردی دخی
ایدردیکه دمشقده اول کسوف اثارینی دیوارلرده دوشن
شعاعڭ ضعفندن مشاهده ایدوب اصلی ندر بلمیوب حیرت
اوزره ایدك مدینه منوره دن خبر واصل اولنجق معلوم
اولدی وعماد بن کثیر نقل ایدر قاضی القضاة صدر الدین

حنفی دن که خبر ویردی بکا بابام شیخ صفی الدین ایدیکه
بصری مدرسه سنده مدرس اولان بکا خبر ویردیکه
اعرابدن برقاج کمسنه شول کیجه نك که صباحنده آتش
ظاهر اولمشدی دوه لرینك کوزلرین آتش شعاعیله
کوروب بیلدیلرکه آتش ظهوره کلمشدر و اشبو آتش ظهوری
و مدت مدیده امتدادینك سری خلقه تنبیه و تخویف
اولمقدر تا خواص و عوام توبه و استغفار ایدوب
نار جهنمدن استعاذه ایده لر امدی حقیقتده نعمت در که
نقمت صورتنده ظاهر اولمشدر و دخی روایت اولنور که
اول کونده امیر مدینه جمیع قوللرین آزاد ایدوب رد
مظالم و ابطال مکس ایلدی و جمیع اهل مدینه رجال
و نسا صغار و کبار مسجد نبوی یه صغینوب اغلیوب انواع
تضرعلر ایله باشلرین اچوب توبه و استغفار ایدوب
حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم وسیله
ایدندیلر پس حق تعالی اول بلاء عظیمی انلردن
دفع ایدوب مدینه منوره نك جانب شمالندن اوچ
آی مقداری بر قرار اولدی نته کم اهل تاریخ نقل ایدیلر

و دخی روایت اولندیکه امیر مدینه برقاج اتلو ارسال
ایلدیکه آتش مزبورك حقیقتنه مطلع اولوب خبر ویره
اتلولردن بر ات یقین وارمغه قادر اولمیوب برقاج
پیاده اقدام ایدوب بر مقدار رجه ایلرو واردوقده
کوردیلرکه آتشدن شراره لر ایریلوب هر بر شراره سی
طاغ کبی بیوکلکده و اوق کبی تیزلکده شویلکه بری
اوزرلرینه دوشر ایسه کن فیکون اولورلر قورقوب
رجوع ایدوب حقیقت حاله مطلع اولمادیلر امیر مدینه
کندو عزیمت ایدوب متوجه اولدوقده ایکی طاش اتمی قدر
یاقن اولوب آتشی جبال عالیات کبی مشاهده ایدوب
صاغنه و صولنه شراره لر دوشردی که هر بری
بر طاغ قدر و ایاغی التنده کسکین طاشلر و آتش حرارتی
مزبور امیری احاطه ایلیوب هلاکه اولمق مقرر اولماغین
رجوع ایلدی اما مورخلردن مطرز نام کمسنه بوکا
مخالف روایت ایلدی امیر مدینه خدامندن برندن
نقل ایدرکه امیر آنی بر عرب ایله بله آتشدن خبر کتورمك
ایچون کوندروب وارا ن دیمشکه آتشه یقین کلوب

اندن اینوب آتشه یقین وارد وم کوردم که آتش بیوک
بیوک طاغلری وطاشلری یقوب کلیور اما اصلا حرارتی
یوقدر حتی براوقی آتشه قرشو طوتم تاثیر ایتمدی مطری
دیرکه طاغی وطاشی برابدی شجری واغاجی یاقمزایدی
دیرکه ظاهرا حضرت صلی الله علیه وسلم
تحریم ایلدوکی اجلدن اول آتش شجره واغاجلره تاثیر ایتمزدی
زیرا رسول الله حضرتلرینک صلی الله علیه وسلم
امرلرینه اطاعت جمیع مخلوقاته واجبدر لکن قسطلانی
تصریح ایلمشدر بو سوزک ردنه ایدرکه اشبو نار حرّه
یه که مرور ایدردی کر شجر اکر حجر اکر تانم اکر قودیه
نه حالتده ایسه یقوب اعدام ایدردی وطرف شرقیسی
جبال جانبنه متوجه ایدی وطرف شامیسی که حرم
محترم بلی سنده ایدی متصل اولدی وغیره طاغینه
که احد طاغینک جانب شرقیسنه قریبدر حضرت
حمزه مزار شریفلری طرفنده واقع اولان وادیده
وبالجمله حرم محترم نبوی‌یه واصل اولیجق توقف
ایدوب وخ ایدنصکره سوینذی دخی ایتدیکه اعتماد

ایلدوکوم کیمسنه‌یه خبر ویروب دیدیکه بر بیوک طاش
که بعضیسی داخل حرمده وبعضیسی خارج حرمده واقع
اولمشدی   آتش اکا واصل اولیجق خارجده اولانی
اعدام ایدوب داخلده اولانه واصل اولدوغی کبی فی
الحال سوینذی مورخلر دیدیلر که مزبور آتش سیلانی
ایدردی سرعتیله بو وادیده که طولی دورت فرسخ ایدی
وعرضی دورت میل ودرکلکی بر بچوق قامت ایدی
روی زمین اوزره سیلان ایدوب طاغی وطاشی صو
کبی آریدوردی بو اسلوب اوزره حره منتهی سنده
مشرق جانبنه مائل وادی شظا اورته سنده منقطع
اولوب مزبور وادی آتش ایله اریمش طاشدن سد عظیم
ایله دولدوردی   دخی دیمشلر که اشبو آتش طاشدن
براوزون جدار مقداری یری شظاة وادیسندن
دولدوروب اول یردن سیل منع اولنمشدی صوکرا اندن
بحر کبی اولوب طولا وعرضا درورا ایدی اول سنه‌ده
واقع اولان عجایبدن بری مسجد نبوینک احتراقی ایدی
علی ساکنه التحیه که حریق اول ایدی آتش مزبورک

انطفا سندنصکره واقع اولدی دخی بغدادده دجله صوبی زیاده اولوب بر مرتبه ده که اهل بغدادک اکثری غرق اولوب و زیروک اوی صوکرتی سببی ایله یقلمشدی دخی تتار واقعه سیدر که بغدادی اولوب انواع فساد و تخریب که کفار شاننه لایقدر انلردن ظهوره کلمشدی دخی بغدادده تتار وقعه لرندن صکره آتش دوشوب بغدادک جمیع معمور اولان یرلری یانوب شهردن خارج خلفانک خراب اولان مقبره لری بله یانمشدی و بو آتش انطفا سندنصکره بعض مقبره دیوارنده قلم قدرت ایله بو ابیات یازلمش بولندی قطعه

ان ترد عبرة فهذی بنو الـ
عباس دارت علیهم الدائرات
استبیح الحریم اذ قتل الـ
احیاء منهم واحرق الاموات

ایکنجی باب رسول اکرم صلی الله علیه وسلم زیارتلری و مسجد نبوی فضیلتی بیاننده در و دخی اکا متعلق امورک بیاننده در بو باب اوج فصل اوزرنه در

فصل اول

زیارت فضیلتی و اول جانبه یول بغلیوب سفر قلق و زیارت نذر ایتمک و انک ایچون اجاره ایتمک احکامی بیاننده در دارقطنی و بیهقی ابن عمردن رضی الله عنهما روایت ایلدیلر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیلر هر کم زیارت ایلیه بنم قبرمی واجب اولور اکا شفاعتم یعنی شفاعت انلر حقنده ثابت و لازم اولور حدیث شریفده عظیم بشارت واردر که زیارت ایدن کمسنه نک وفاتی اسلام اوزره اولاجق در دخی طبرانی و غیری ابن عمردن رضی الله عنهما روایت ایتمشلر که هر کم کله بکا بر حالتده که بنی زیارت ایدیجی اولوب زیارتمدن غیری هیچ حاجتی اولمدوغی تقدیرجه یوم قیامتده بکا واجب و لازم اولا که اکا شفاعت ایدم دارقطنی و طبرانی و غیرلری ابن عمردن رضی الله عنهما روایت ایتمشلر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردی هر کیم که حج ایدوب قبرمی زیارت ایده اول کمسنه بنی حیاتمده زیارت ایلمش کبیدر ابن جوزی روایت

ايلركه هر كم حج ايدوب بنى زيارت ايده بو مسجدمده و
فاتمدنصكره بنى حياتمده زيارت ايدوب صحبتم
ايله مشرف اولمش كبيدر ابن عدى وغيرى ابن عمردن
رضى الله عنهما روايت ايلمشلركه هر كم بيت الله حج
ايدوب بنى زيارت ايلمه سه تحقيق ايله بنى جفا ايلمشدر
و بزر روايتده علقمه دن وعلقمه عبد الله دن روايت
ايلركه هر كم حج اسلامى ادا ايدوب قبرمى زيارت
ايدوب بر كره كافر ايله غزا ايليوب بيت مقدسده
نماز قلسه حق تعالى سؤالدن وحسابدن خلاص ايده
ودخى حضرت انس دن رضى الله عنه مرويدركه
هر كم زيارت ايليه بنى موتم حالتنده بنى حال حياتمده
زيارت ايلمش كبيدر و هر كم قبرمى زيارت ايليه واجب
اولور انكا شفاعتم اتمدن بر كمسنه نك كه قدرتى
و وسعتى اوليه و زيارتمه اتمه سه انك هيچ عذرى
قبول اولنمز امير المؤمنين على دن رضى الله عنه مرويدركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديكه
هر كم زيارت ايليه سه قبرمى موتمدنصكره بنى حياتمده

زيارت ايلمش كبيدر بنى زيارت اتمين تحقيق ايله بنى جفا
ايلمشدر ابو داود سند صحيح ايله ابو هريره رضى الله عنه
روايت ايلركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
بيورديكه بكا بر احد سلام ايلمز الا حق تعالى روحمى رد
ايلر وانك جوابن ويرورم بيهقى بو حديث شريف ايله
استدلال ايلر انبيانك حياتلرينه بعض علما ايدرلر
كه بو جواب على قدر الفهم دركه رد روح ذكر
اولنمش كانه صلى الله عليه وسلم بيورركه اشيدورم
سلامى تمام اشتمكله و رد سلام ايدرم وجه احسن
ايله نه انكه هر زمانده رد روح و قبض روح اولور
زيرا بر احد بوكا قائل دكلدر ياخود رد روح التفات
ايلمكدن عبارت اوله يعنى حضرت بارى تعالى شهودندن
استغراقدن خلق جانبنه التفات ايدوب سلاملرى
جواب ويرورم حضرت پيغامبر صلى الله عليه وسلم
قبر شريفلرنده حى اولوب زيارت ايدنلرك سلاملرين
اشيدوب جوابلرين ويرمك بابنده احاديث شريفه
واثار كثيره واقع اولمشدركه بعضيسى صحت وزن

اولوب بعضیسی اگرچه ضعیف در اما طرق کثیره ایله
روایت اولنماغین بعضیسی بعض اخره مساعد ایلر
جمله احادیث شریفه دن بری امیر المؤمنین علی
رضی الله عنه دن مروی اولاندر که رسول الله صلی
الله علیه وسلم بیوردیکه هر کیم بکا صلوات ایله سه
قبرمه یقین ایشدورم آنی وهر کیم نیابت طریقیله
صلوات ایلرا اول دخی بکا یتیشور یعنی انی دخی ایشدورم
دخی ابوهریره دن رضی الله عنه مروی اولاندر که
هر کیم صلوات ویره بکا قبرم یانینده حق تعالی بر ملک
موکل ایلمشدر که بکا یتشدورور وحق تعالی اول کمسنه
نک دنیوی واخروی امورینه متکفل اولور واول کمسنه
ایچون بن شهید وشفیع اولورم قیامت کوننده ودخی
احیاء علومده کلمشدر که حق تعالی بر ملکی موکل
ایلمشدر حضرت رسالت پناهک قبر شریفلری اوزره
که امتینک سلاملرینی انکا واصل ایدر بو معنا اراقدن
سلام وصلوات ویرن کمسنه لر حقنده در اما یقیندن
اولانلره واسطه لازم دکلدر ودخی حافظ منذری

روایت ایلمشدر که پیغامبر صلی الله علیه وسلم بیوردیکه
بنم علم وفاتمدن صکره حیاتمده کی علمم کبیدر ودخی حدیث
صحیح مرفوع در که پیغامبرلر قبرلرنده حیاتده درلر نماز
قلورلر ودخی بزار حدیثی در رجال صحیحه ایله ابن مسعود
دن رضی الله عنه که رسول الله صلی الله علیه وسلم
بیوردیکه حق تعالینک ملکلری واردر که امتم سلاملرینی
بکا ایصال ایدرلر ودخی بیوردیکه بنم حیاتم سزلره
خیردر که سز بنم ایله مصاحبت ایدوب بن سزوکله
مصاحبت ایدرم وفاتمده سزلره خیردر که اعمالکوز
بکا عرض اولنور خیر ایسه حمد ایدرم شر ایسه استغفار
ایدرم اما شولکه حضرتدن صلی الله علیه وسلم روایت
ایدرلرکه حق سبحانه وتعالی بنی قبرده اوچ کوندن زیاده
قومیز اصلی یوقدر وشولکه سعید بن مسیب دن رضی
الله عنه روایت اولنور که پیغامبر حضرتلرینک صلی الله
علیه وسلم وفاتلرندن صکره قبر شریفلرنه تردد ایدن
کمسنه لر حقنده ایتدیکه نه احمق کمسنه لردر بونلر
صانورلرکه حضرت صلی الله علیه وسلم اوندن در

هیچ اولوا العزم قرق گوندن زیاده قبرده قالمازلر رفع
اولنورلر اگر صحیح اولورسه قبرلرك علاقه تامی واردرکه
انکار اولنماز حال بو که پیغامبر صلی الله علیه وسلم
قبر شریفه وضع اولندوغی یقیندر خلافنه یقین آخر
اولمایجه معارضه ایتمك اولماز بونك برله که سعید بن
مسیبدن ایام حره‌ده روایت اولنمشدر که اذان
واقامت آوازنی قبر شریفدن ایشدوردی دخی امیر
المؤمنین عثمان رضی الله عنه محاصر اولدوغی ایامده
دیر ایدیکه مفارقت ایلمزم رسول الله صلی الله علیه
وسلمك جوارینی دخی منقولدر امام عادلدن که عمر بن
عبد العزیزدر رضی الله عنه که شام شریفدن قاصد
ارسال ایدردیکه پیغامبرم صلی الله علیه وسلم
کندو جانبندن سلام ایده دخی امیر المؤمنین عمردن رضی
الله عنه روایت اولنمشدر بیت المقدس فتحندن رجوع
ایلدوکده اول قبر شریفه گلوب پیغمبر صلی الله علیه و
سلمه سلام ویردی دخی ابن عمردن رضی الله عنهما
روایت اولنورکه هر گاه سفردن رجوع ایدردی قبر

شریفه گلوب ایدردی السلام علیك یا رسول الله
السلام علیك یا ابا بکر السلام علیك یا ابتاه
دخی دیمشلرکه پیغامبر صلی الله علیه وسلمك قبر شریفلرین
زیارت ایتمك سنت ایدوکنده اجماع مسلمین واقع اولمشدر
سبکی رحمة الله علیه اجماع امرنی قولا وفعلا بیان ایدوب
دلائل واضحه ایله زیارت سنت ایدوکین اثبات ایلمشدر
ذکر اولنان احادیث شریفه زیارتك سنتی ایچون طالبه
کفایت ایدر بونك برله که سنت ده امر واقع اولمشدر
مطلق قبوری زیارت ایلمکده پیغامبرلرك صلی الله علیه وسلم
قبر شریفلری خود سید قبوردر دخی ثابت اولمشدرکه
پیغامبر صلی الله علیه وسلم بقیعی و احد شهداسینی
زیارت ایلردی دخی علما اجماع ایلمشلردر ارلرك قبورینی
زیارت ایلمك بابنده خاتونلر حقنده اختلاف ایلمشلر
اما پیغمبرك صلی الله علیه وسلم قبر شریفلرین استثنا
ایلدیلر کلام قدیمده دخی بو معنایه اشارت وارددر
اشبو آیت کریمه‌ده که ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جاؤك
فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لوجدوا الله توابا

رحيما زيرا بو معناده پيغمبرك صلى الله عليه وسلم
وفاتلريله منقطع اولمامشدر وبوكا مؤيددر اعرابى
قصه سى كه ابو سعيد سمعانى امير المؤمنين على رضى الله عنه
دن روايت ايلديكه پيغمبر صلى الله عليه وسلم
وفاتلريندن اوچ كون كچدوكدنصكره براعرابى كلوب قبر
شريف اوزرنه كندوسنى براغوب باشنه طپراق صاچوب
ايدردى يا رسول الله سكا نازل اولان قرآن شريفده
وارددركه ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جاؤك فاستغفروا
الله واستغفر لهم الرسول لوجدوا الله توابا رحيما
بن دخى كندو نفسمه ظلم ايدوب استغفار ايدوب دلرمكه
بنم ايچون استغفار ايده سن قبر شريف جانبندن بندا
استماع اولندیكه بشارت سكا كناهلروك مغفور اولدى
هركاه ثابت اولديكه پيغمبرك صلى الله عليه وسلم
قبر شريفلرين زيارت ايلمك قربادندر ثابت اولديكه
انكيچون سفر ايلمك دخى قربادندر زيرا قربته وسيله
اولان قربتدر ودخى سلفدن وخلفدن بو معنايه
اجماع واقع اولمشدر ودخى حديث شريفده كلمشدركه

لا تشد الرحال الا الى ثلاث مساجد يعنى يوك باغلنمز
فضيلت تحصيلى ايچون الا اوچ مسجده مسجد حرام ومسجد
نبوى عليه السلام ومسجد اقصى اما مساجد ثلاثه دن
غيريه شد رحالده اختلاف واقع اولمشدر بعضلر
تجويز ايلمشلر بعضيلر دمشلركه شد رحال مساجد ثلاثه دن
غيرى ايچون نذر طريقيله جائزدر بو حقير ديركه
اصل بو بابده مقاصده درامدى قصد خير اولنجق جائز
بلكه واجب اولور وا لدينى صلاة ايلمك كبى والله اعلم
وشول كه روايت اولندى حسن بن الحسن دن رضى
الله عنهما كه برجماعتى كوردىكه پيغمبرك صلى الله عليه
وسلم قبر شريفلرى قربنده آنلرى نهى ايدوب آيتديكه
رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردیلركه
قبرمى عيدكاه قلمه كوز واولريكزى مقبره ايلمه كوز
وبكا صلوات ويروك قندە كه اولورسز صلواتكوز
بكا يتشور ودخى نقل اولنمشدر امام زين العابدين
رضى الله عنه دن كه كوردى بركمسنه قبر شريفه
كلوب دعا ايدردى انى منع ايدوب ذكر اولان حديث

شریفنی اکا اوقودی تحمولدر چوق دورمقلغه زیرا انلر
حددن تجاوز ایلمشلردی بوکا مؤیددر مروی اولان
که بر کمسنه هر صباح واخشام کلوب قبر شریفی زیارت
ایلردی وصلوات ویروب مبالغه ایدردی امام زین
العابدین انی زجر ایدوب حدیث شریفی باسندن
نقل ایدوب اوقدی دخی بوکا موافق امام مالکدن
رحمه الله نقل اولنان که مکروه عد ایلمشدر چوق دورمقلغی
مطلقا یاخود سفردن کلمین حقنده ودخی امام زین
العابدین رضی الله عنه دن روایت اولنورکه هر حین
زیارت ایچون کلوردی روضهٔ شریفه نك یلی سنده
اولان اسطوانه یانینه سلام ایدردی ودیر ایدیکه
حضرت پیغمبرك صلی الله علیه وسلم رأس
شریفلری بوندهدر مطرح ایدرکه سلف بو یرده دوروب
سلام ویرورلردی حجرهٔ شریفهٔ مسجد شریفه ادخال
ایلمکدن اول دخی دیمشلرکه حجرهٔ شریفه ادخال اولنمزدن
اول حجرهٔ شریفه نك قپوسنده دوروب سلام ایدرلردی
وحجره قپوسی ام المؤمنین عائشه رضی الله عنها

حیاتده ایکن اورتمزلردی لا تجعلوا قبری عیدا معناسنده
حافظ منذری ایتدیکه احتمال واردرکه مراد بو حدیث
شریفدن کثرت زیارته ترغیب اوله یعنی قبرمی عید کبی
ایلمه کوزکه یلده بر کره زیارت ایدهسز وسائر اوقاتده
اهمال ایدهسز اشبو معنایی حدیث شریفك اخری ایله تأیید
ایلمشدر یعنی لا تجعلوا بیوتکم قبورا یعنی اولرکزی
قبرلر کبی ایلمه کوزکه انده نماز قلمایه سز اویله دیمشدر اما بو حقیر
دیرکه سوق کلامه نظر ایتجك بو تأویل غایتله بعید
کورونور سبکی رحمه الله دیمشلردرکه احتمال واردرکه
مراد عید کبی ایلمکدن بو اوله که عید کبی اکا وقت تعیین
ایلمك یاخود عید کبی انده چوق دوروب اظهار زینت
واجتماع عام ایلمکدن نهی اوله بلکه زیارت ایدن سلام ودعا
ایدوب کیتمك کرکدر بو حقیر سبکی کلامنی مقامه ملائم
کورورم والله اعلم اما قبر شریف زیارت ایلمکلکی نذر
ایله سه شافعیه دن روایت اولنورکه لازم اولور
پیغمبرمزك قبر شریفلرندن غیرینی نذر ایلسه ایکی وجه
واردر دیمشلر یعنی لزوم وعدم لزوم لزوم نذرك

تا بیذنده دیرکه جنسندن عبادت واردرکه هجرت ایدی
پیغمبر صلی الله علیه وسلم حیوة شریفلرنده نته کم اعتکاف
نذرنده دمشلردر که جنسندن عبادت واردرکه
عرفاتده وقوفدر اما عبدی مالکی ایتدیکه مسجد حرامه مشی
نذر ایلمک لکن اصلی واردرکه حج و عمره در و مسجد نبوی یه
مشی نذر ایلمک **پیغمبر صلی الله علیه وسلمک**
زیارتلری ایچون که کعبه دن و بیت مقدسدن افضلدر
بطریق اولی لازم کلور حاصل کلام اوج مسجده مشی نذر
ایلسه لازم اولور کعبه یه لازم اولمق اجماعیدر و حرمین
آخرین اختلافیدر سبکی رحمه الله دیرکه اختلاف
مسجدین زیارتنی نذر ایلمکدهدر اما پیغمبرک **صلی الله علیه وسلم**
زیارتلرین نذر ایلسه وفا لازم اولور بلا خلاف
تهذیب طالبده شیخ ابی محمد بن ابی زیده ایتدیلرکه نه دیرسین
شول کشی حقنده که بر کمسنه دن حج ایچون اقچه المش
و شرط ایلدیکه پیغمبرک قبر شریفنی دخی زیارت ایده
مزبور کمسنه زیارتدن عاجز اولسه اجرتدن زیارته
خرج اولنجق قدر اقچه رد ایلمک لازم اولورمی جوابده

اولور بیوردی والله اعلم **فصل ثانی** حق تعالینک
درکاه عالیسنده پیغامبر صلی الله علیه وسلم وسیله ایلمکده
و دخی زیارت اولدقده اول جناب علیشانه متوجه اولمق
بابنده و سایر اداب زیارت و مجاورت بیاننده در تحقیق
اولنسونکه توسل و تشفع سرور کائنات علیه ازکی التحیات
ایله سنن انبیا و سیر صلحادن عدّ اولنمشدر حدیث صحیحده
کلمشدرکه ادم علیه الصلوة والسلام بو دنیایه کلدکده
حضرت محمد صلی الله علیه وسلم حرمتیچون طلب مغفرة
ایلدی حق سبحانه و تعالی بیوردیکه نه دن محمدی بلدوک
هنوز خلق اولنمامشدر حضرت ادم دیدیکه بکا نفخ روح
اولدقده باشمی قالدوروب عرشده کوردمکه لا اله الا الله
محمد رسول الله یازلمشدر اسم شریفکله مقارن
اولماغین بلدمکه جمیع خلقدن سوکلودر حق تعالی بیوردی یکه
کرچک سویلدوک اول سروردن سوکلو کمسنم یوقدور
و اول اولمسه سنی خلق ایلمزدم ایمدی انک حرمتیچون دعاکی
قبول ایلدم دخی حدیث حسن صحیحده مرویدرکه بر اعمی
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضور شریفلرینه کلوب

ایتدی یا رسول الله دعا ایله که حق تعالی بکا عافیت ویره
حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه اگر دیلرسن
دعا ایده یم و اگر صبر ایدرسن سکا یکدر اعمی ایتدی دعا
ایله که صبرم قالمامشدر اندنصکره حضرت صلی الله علیه
وسلم بیوردیلرکه پاك طهارت ایدوب بو دعا ایله دعا
ایده اللهم انی اسئلك واتوجه الیك بنبیك محمد صلی
الله علیه وسلم نبی الرحمة یا محمد انی وجهت بك الی ربی
فی حاجتی لیقضی لی اللهم شفعه فی مزبور دعانك
ترجمه سی بودرکه الهی سندن استرم وسکا توجه ایدرم
پیغامبرك محمد وسیله سیله صلی الله علیه وسلم
که نبی رحمتدر ای محمد توجه ایلدم سنی وسیله ایلمك
ایله ربمه حاجتمده تا قضا ایلیه بنم حاجتمی الهی محمدی
شفیعم ایدیویر یعنی شفاعتنی حقمده قبول ایلیه روایت
صحیح ده دیمشلرکه فی الحال کوزلری روشن اولدی
عثمان بن حنیف روایت ایلدیکه برکمسنه نك حاجتی وار
ایدی حضرت عثمان بن عفان رضی الله عنه خلافتی زماننده
حضرت عثمانه تردد ایدردی رضی الله عنه وخلیفه

کثرت اشتغالدن حاجتنه التفات ایلمزدی اول کمسنه حالنی
بکا عرض ایلدوکده ایتدم اکاکه پاك طهارت ایدوب ایکی
رکعت نماز قل بعده بو دعاء اوقیوب حاجتوك دیله
اللهم انی اسئلك واتوجه الیك بنبینا محمد صلی الله
علیه وسلم نبی الرحمة یا محمد انی اتوجه بك الی ربك
فیقضی حاجتی اول کمسنه واروب سوزمیله عمل
ایلدکدنصکره حضرت عثمان رضی الله عنه قپوسنه واردوغی
کبی قاپجی کلوب الندن الوب حضرت عثمان رضی الله عنه
حضور شریفنه ایلتوب حضرت عثمان اکا کلی رعایتله
کندو سجاده سنی اوزره اوتوردوب عذر بسط ایدوب
حاجتنی قضا ایلدی اندنصکره اول کمسنه عثمان بن حنیفه
ایتدیکه الله تعالی سندن راضی اولسون سن شفاعت
ایلمه سك مصلحتم بتمزدی ابن حنیف رضی الله عنه دیدی
والله بن شفاعت ایلمدم وحضرت عثمانیله ملاقات
ایتمدم لکن حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمدن
مشاهده ایلدم که براعمی کلوب حالنی سویلیوب قصه
اخرنده دك دیوب بونی زیاده ایلدیکه والله هنوز یریمزدن

حركت ایلمامشدرکه اعمینك کوزلری یرنده ایدی کویاکه
کیمه مشدی بو احادیث شریفه دن ثابت اولدیکه پیغمبر
صلی الله علیه وسلمی وسیله ایلمك سنت حسنه
وسیرت صالحه در سائر انبیا واولیا وصلحائی دخی
وسیله ایلمك جائزدر دیمشلر بو معناده حضرت عمر رضی
الله عنه استشفاء ایلمشدر حضرت عباس وسیله سبیله
دخی انك سببی ایله یغمور طلب ایلمشدر نیته کم حدیث شریفده
کلمشدر امام ابوبکر بن المقری حکایت ایلدیکه بن وطبرانی
وابو الشیخ رسول الله صلی الله علیه وسلم حرم
شریفنده ایدوك جوع بزه تاثیر ایدوب غلبه ایلمشدی
اول کونده اصلا نسنه یمه مشدك وقت عشا اولیجق قبر
شریفه واروب ایتدم یا رسول الله الجوع اندنصکره دونوب
یاتدوم بن وابو الشیخ طبرانی اوتوروب بر نسنه یه
مطالعه ایدردی ناکاه بر سید حاضر اولدی ایکی خدمت
کار ایله که هر برینك الینده بر زنبیل وار ایدی که ایچنده
چوق نعمت وار ایدی قالقوب اول نعمتدن یوب باقیسن
یانمزده قودی ودیدی ای قوم مکر سز رسول الله صلی

الله علیه وسلمه شکایت ایلدکز بن انلری واقعه مده کوردم
بکا امر ایلدیلر که سزلره بیجك کتوره م ودخی ابو العباس
بن نفیس مقری ضریر حکایت ایلدیکه مدینه منوره ده اچ
اولدوم اوچ کون اندنصکره پیغمبر صلی الله علیه وسلمك
قبر شریفلرینه کلوب دیدم یا رسول الله اچ اولدم اندنصکره
کلوب یاتدوم بر جاریه ایاغیله بنی دپتی قالقدوم بنی
اوه ایلتوب بغدای اتمکی ایله بر مقدار خرما ویاغ ویردی
بکا ودیدی ای ابا العباس جدوم بکا امر ایلدی که سکا
بونی ویره م هرقچان اچ اولورسن یانمزه کل وبو معناده
وقایع کثیره وحکایات واقع اولمشدر ابو سلیمان داود
شاذلی بیان وانتصار دلوکتابنده وقایع مزبوره مثلنی
ذکر ایلدکدنصکره ایتدیکه بو مقوله قضیه لرده ایصال
خیر ایله مأمور اولنلر اهل بیتدن درلر زیرا اخلاق کریمه
مقتضاسی بودر که هرقچان انلردن بر کمسنه طعام ایستسه
کندولری اول خدمته مباشرت ایدرلر یاخود اهل بیتلرندن
بر کمسنه یه امر ایدرلر شفادن مرویدر که ابو جعفر
منصور خلفاء عباسیه دن ایدی امام مالك ایله مسجد نبویده

علی ساکنه افضل الصلوات مباحثهٔ علمیه ایدردی امام
مالک دیدی یا امیر المؤمنین بایجه بایجه سویله بو مسجدده
زیرا حق تعالی تادیب ایلمشدر بر قومی و بیورمشدر که
آوازکوزی پیغامبر صلی الله علیه وسلم اوزره یوکسک
ایلمکز و مدح ایلمشدر بر طائفه که خفض صوت ایدیلر
اول حضرت صلی الله علیه وسلم یاننده و بر جماعتی
مذمت ایلدیکه حجرهٔ شریفهٔ مطهره نک خارجندن
پیغمبر صلی الله علیه وسلمی طلب ایدوب ندا ایدرلر ایدی
امدی اول سرور انبیانک حرمتی بعد الموت قبل الموت
کبی اولمق کرک ابو جعفر خلیفه تواضع ایدوب ایتدی
یا ابا عبد الله قبله یه قارشو دوره لوم یاخود پیغمبر
حضرتلرینه قارشو دوره لوم امام مالک بیوردی
یوزکی دوندرمه اول سروردن که سنوک وسیلک
و بابا ک که حضرت آدم علیه السلامدر الی یوم القیمة
جملهمزه وسیله انلردر بلکه اول حضرته استقبال
ایدوب حق تعالی یه آنی شفیع ایله زیرا حق تعالی کلام
قدیمنده بیورمشدر ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جاؤک

فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لوجدوا الله
توابا رحیما یعنی اکر انلر کندولرینه ظلم ایلدوکلری
وقتده سکا کلسه لر و استغفار ایدنلر توبه و اخلاص
ایله رسول الله دخی انلر ایچون استغفار ایلسه حق تعالی
توبه لرین قبول ایدیجی و مبالغه ایله رحمت ایدیجی بوله لر
آیت کریمه نک اکرچه موردی خاص در اما حکمی عامدر
زیارت بر وجه اجمال کرکدر که ادب ایله مواجههٔ
شریفده قبر شریفه مستقبل و قبله مستدبر دوروب
سلام و دعا ایده جمله ادعیه لردن بو اوله اللهم
انک قلت فی کتابک المنزل علی نبیک المرسل ولو انهم
اذ ظلموا انفسهم جاؤک فاستغفروا الله واستغفر لهم
الرسول لوجدوا الله توابا رحیما وانی اتیت نبیک
صلی الله علیه وسلم مستغفرا اسئلک ان توجب لی
المغفرة کما اوجبتها لمن اتاه فی حیاته اللهم انی
اتوجه الیک بنبیک صلی الله علیه وسلم دعاء مزبورک
آخرنه دک ترجمه لری سبقت ایلمشدر اندنصکره قبر شریفه
یقین دورمه و بر زاویه ده دوروب دعا ایدوب کیجه

ودخی کرکدرکه شباکه تعلق ایتمیه یتنه کم امام مالکدن
روایت اولنمشدرکه اداقدن زیارت ایدوب شباکه
دکمیه و امام اعظمدن رضی الله عنه مرویدرکه ایوب
سختیانی مدینه یه کلدی ملاحظه ایلدم قبر شریفه قریب
اولوب استقبال قبر ایدوب واستدبار قبله قلوب
تکلف سز اغلیوب زیارت ایدوب سلام ودعا ایلدی
خالف دربوکا شولکه ابو اللیثدن روایت ایلمشلرکه
زیارت ایدن کرکدرکه قبله یه قارشو دوروب
سلام ایلیه سروجی و کرمانی دخی بویله دمشلر اما
محققنام شیخ ابن همام ایدرکه ابو اللیث روایتی مردوددر
دربونکله که امام اعظم رضی الله عنه نک مسندنده
ابن عمردن رضی الله عنهما روایت اولنمشدرکه دیدی
سنتدندرکه کله سن رسول الله صلی الله علیه وسلم
قبر شریفنه قبله جانبندن وارقه کی قبله جانبنه ایدوب
قبر شریفه متوجه اولوب دیه سن السلام علیک
ایها النبی ورحمه وبرکاته ابن جماعه دخی منا
سکنده کرمانی سوزنی شذوذه نسبت ایدوب امام اعظم

مذهبنی نقل ایلمشدرکه کرکدرکه سلام ایچون حضرت
سرور موجودات علیه السلام والصلوات مبارک
باشلرین جانبندن بر طریقله که صول جانبده اوله
ودیواردن دورت ارشون مقداری ایراق دوره
اندنصکره دوروب دونه تا که وجه شریفه مقابل
اوله قبله اردنه قیوب سرور کائنات علیه التحیات
حضرتلرینک مواجهه شریفلرندن سلام ایدنته کم
امام شافعی رضی الله عنه نک وسایر علمانک مذهب
لریدر وحالا عمل دخی انک اوزرنه در دخی دمشلردر
که ازواج طاهرات حجره لری مسجده ادخال اولنمزدن
اول سلام ایچون ایل حجره شریف قپوسنده دوروب
سلام ایدرلردی وجه شریفه استقبال متعذر اولدوغی
اجلدن امدی مبارک باشلری ناحیه سندن استقبال
قبر شریف ایدوب سلام اولنوردی ذکر اولندیکه
امام زین العابدین سلام ایچون روضه شریفه نک
یلی سنده اولان استوانه قربنده دوروب سلام
ایدردی دخی سبقت ایلمشدرکه موقف سلف

بو ایدی ازواج طاهرات حجره لری ادخالدن اول اما بعد الادخال لمحل وقوف مواجهه شریفه درنته کم حالا مشاهد اولنور آداب زیارت و مجاورت چوقدر جمله دن بری بودرکه زیارت سفره متعلق درتقدیم استخاره کبی و تجدید توبه و وصیت و ارضاء خصوم کبی دخی نفقه حلالدن اولوب یولده وسعت اوزره ایلیوب کیسنه ایله مشارکت ایلیوب اهلی و اخوانی وداع ایدوب کندو منزلنی ایکی رکعت نماز ایله وداع ایلیه اندنصکره دعا ایدوب بر مقدارجه تصدق ایده خروج زماننده و بوندن غیری امورکه اداب سفر حجده سایر کتبده بیان اولنمشدر دخی کرکدر که اخلاص ایله نیت زیارت ایدوب دخی شد رحل مسجد نبوی یه علی مشرفه التحیة و مسجد شریفده نماز قلمق نیتی اوله مذکور اولان حدیث شریف مضمونه منافی دکلدر که لا تعمله حاجة الا زیارتی یعنی زیارتمدن غیری بر شیء قصد ایتمامش اوله زیرا مذکورلر حق تعالی یه تقرب اولاجق اسبابدندر و حدیث شریفده واقع اولان نیتدن مراد سائر مباحات کبی درکه اندن تقرب اولنمیه

برکوزل خاتونه اولنمک کبی یاخود تجارت کبی یاخود برکمسنه ایله ملاقات ایدوب دنیوی مصالح ایچون و دخی کرکدرکه مسجد شریفده اعتکاف نیتی ایدوب تعلم علم و تعلیم و ذکر و اکثار صلوة و سلام سید انام اوزره اوله و دخی مجاور اولانلره تصدق ایلیه و قرآن ختم ایدوب و بوندن غیری امورکه شرع شریفده مرغوبدر و دخی مکروهاتدن اجتناب اوزره اولمق کرکدرکه محرماتدن بطریق اولی دخی کرکدرکه زیارته عزم ایتمک ایله شوقی زیاده اوله و نه قدر یقین اولورسه اول موضع شریفه شوقی دخی ازدیاد اوزره اوله نته کم شاعر دیمشدر شعر

تلك الديار التي قلب المحب له
شوق اليها وتذكار واشجان
وانّة وحنين كلما ذكرت
ولوعة وشجى منه واحزان

یعنی شول اولرکه محبک قلبی ایچون شوقلر واردر دخی هر قچن انکلسه حرارتی و حزنی و شوقی زیاده اولور حاصل معنادرکه ذکر اولندی دخی کرکدرکه اوندن

چقدوغی زماندن دیه بسم الله آمنت بالله حسبی الله
توکلت على الله لا حول ولا قوة الا بالله اللهم الیك خرجت
وانت اخرجتنی اللهم سلمنی وسلم منی وردنی سالما فی دینی
کما اخرجتنی اللهم انی اعوذ بك ان اضل او اضل او ازل
او ازل او اظلم او اظلم او اجهل او یجهل علی عز جارك وجل
ثناؤك وتبارك اسمك ولا اله غیرك دخی کرکدرکه
یولده اکثرا وقاتن صلواته مشغول اوله ویولده
مواضع ماثوره تتبع ایدوب زیارت ایده دخی پیغامبر
حضرتلرینه منسوب اولان مساجدده نماز قله دخی امر
معروف ونهی منکرده مساهله ایدن ومداهنه ایلمیه
حقوق شرعیه‌دن برشنه فوت اولسه غضب ایدوب
انکا رضا کوسترمیه دخی کرکدرکه حرم محترمه
قریب اولوب بعضی اثاری ظاهر اولدقده خشوع وخضوع
اوزره اوله واکر دابه اوزره ایسه دابهٔ ارتوجق
سورم شوق یوزندن دابه ضعیف اولسه ایدی ینه
تحریك ایدن قادر اولدوغی قدر ولله در القائل شعر
قرب الدیار یزید شوق الواله

لاسیما ان لاح قرب جماله
او بشر الحادی بان لاح النقا
وبدت على بعد رؤس جباله
فهناك عیل الصبر من ذی صبوة
وبدا الذی یخفیه من احواله
یعنی دیار قربی والمك شوقنی زیاده ایدر خصوصا
جمالینك قربی لائح اولسه یاخود حدی ایدن بشارت
ایلسه که نقا لائح اولدی دخی ارا قدن طاغلر باشی
ظاهر اولدی ایدی اول زماندن عاشقدن صبر کیدر
وحالندن کزله دوکی اموری اظهار ایدر حاصل معنا
بودرکه ذکر اولندی والله اعلم بو زماندن کرکدرکه
صلواتن زیاده اهتمام ایده واکر پیاده یورمکه قدرتی
وار ایسه پیاده اوله که تعظیم بابنده اکددر دخی حرم
محترمك حدنه واصل اولیجق صلوات ویردوکدن
صکره دیسون اللهم ان هذا هو الحرم الذی حرمته
على لسان حبیبك ورسولك صلى الله علیه وسلم
ودعاك ان تجعل فیه من الخیر والبرکة مثل ما هو حرم

بيتك الحرام فحرمني على النار وامني من عذابك يوم تبعث
عبادك وارزقني ما رزقته اولياؤك واهل طاعتك
ووفقني فيه لحسن الادب وفعل الخيرات وترك
المنكرات واكر يولى ذو الحليفه يه اوغرايسه مقرنه
كلبجك دوم سن جوكروب ايدوم نمازقله وذو الحليفه مسجدنده
دخى نمازقله دخى مدينهٔ منوره يه دخول ايچون غسل
ايده وتميزجه كيسيلركييه واكر اندم غسل ميسر اولمدى
ايسه دخولندن صكره غسل ايده دخى اجتناب كركدر
عوامك جهله سى فعلندن كه محرمه تشبيه ايدوب
برهنه اوله ودخى مدينهٔ منوره ايله مشرف اولوب
قبهٔ شريف كورونجك كركدركه اول موضع شريفك
عظمتين تصور ايدوب شويله ملاحظه ايده كه
اول بقعهٔ مباركده بر بريوقدركه سرور موجوداتك
صلى الله عليه وسلم قدم شريفلرى واصل اولمامش
اوله امدى كمال خضوع وخشوع ونهايت ادب
اوزره اوله ودخى بلدهٔ شريفه داخل اولجاق زماننده
ديه بسم الله ما شاء الله لا حول ولا

قوة الا بالله رب ادخلنى مدخل صدق واخرجنى مخرج
صدق واجعل لى من لدنك سلطانا نصيرا امنت بالله
حسبى الله مزبورا ولان ادعيه اخرنده دككه اوندن
صكره قدم اقتدى ونواندم كركدركه كمال خشوع وخضوع
اوزره اولوب محل شريفك عظمتين وفضيلتين تصور
ايدوب سرور موجودات عليه ازكى التحيات حضرتلرينك
مرقد مطهرلرى ايدوكين استحضار ايدوب غفلت
اوزره اولميه دخى مسجد شريفى مشاهده ايدنجك
باب جبرئيل دن داخل اولق لعى قصد ايده بعضى علما
قولى اوزره وبعضى باب السلامدن قصد اولنه
ديمشلر وبالجمله خلوص نيتله متوجه اولوب صاغ
اياغين مقدما ادخال ايدوب ديه اعوذ بالله العظيم
وبوجهه الكريم وبنوره القديم من الشيطان
الرجيم بسم الله والحمد لله ولا
حول ولا قوة الا بالله اللهم صل على محمد عبدك
ونبيك ورسولك وعلى اله وصحبه وسلم تسليما كثيرا
اللهم اغفر لى ذنوبى وافتح لى ابواب رحمتك

ووفقني وسددني واعني على ما يرضيك ومن على بحسن
الادب السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته
السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين كركدر كه
بو دعاء مسجد شريفه داخل وخارج اولدقده اوقيه اما
خروج وقتنده وافتح لي ابواب فضلك ديه دخي مسجد
شريفه داخل اولدقده اعتكاف نيتي ايله كره نه قدر آزده
قالورسه اندنصكره روضۀ شريفه واروب خشوع و
خضوع اوزره اندن اولان زيب وزينته نظر ايلمكدن
احتراز اوزره اوله پيغامبر حضرتلرينك موقف شريفلرنده
اكر ميسر اولورسه ايكي ركعت نماز قله قل يا ايها الكافرون
ايله اخلاص سوره سين اوقومق اولیدر واكر مقام
شريفده قادر اولمز ايسه آخر يرده قلسون مسجد شريفده
تحيت مسجد قلدقدنصكره حمد وثنا ايدوب حق
سبحانه وتعالى دن توفيق ورضا وخير آخرت ودنيا طلب
ايده بو نعمت ايله مشرف اولدوغي ايچون سجدۀ شكر ايده
واكر فرض قلينور ايكن داخل اولسه جماعته اويوب
فرض نمازين ادا ايلسون تحيت مسجده مقيد اولمسون

زيرا فرض انك يريني دوتر اكر مواجهۀ شريفه جانبندن
كچمك لازم اولدي ايسه زيارتي نماز اوزرينه تقديم ايده
اندنصكره نماز قله ديمشلر دخي تحيت مسجد قلدقدنصكره
مرقد مطهر جانبنه متوجه اولوب حق تعالى دن استعانت
رجا ايده كه اداب موقف شريف عهده سندن كله زيرا
بي ادب رحمت ربدن محروم در عصمنا الله تعالى من
حرمان رحمته ووفقنا بقيام آداب الزيارة وحرمته
اندنصكره مسمار فضه يه قارشو كلوب تواضع وانكسار
ومسكنت وافتقار ايله شويله دوره كه كويا پيغامبر
حضرتلريني حياتده زيارت ايلر باشن آشغه ايدوب
اندن اولان نقوش وزينته نظردن حذر ايده ومعتدل
آواز ايله ديه السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته
السلام عليك يا رسول رب العالمين السلام عليك
يا خير الخلايق اجمعين السلام عليك يا سيد المرسلين
وخاتم النبيين السلام عليك يا امام المتقين السلام
عليك يا قائد الغر المحجلين السلام عليك ايها المبعوث
رحمة للعالمين السلام عليك يا شفيع المذنبين السلام

عليك يا حبيب الله السلام عليك يا خيرة الله السلام
عليك يا صفوة الله السلام عليك ايها الهادي الى
صراط مستقيم السلام عليك يا من وصفه الله بقوله
وانك لعلى خلق عظيم وبالمؤمنين رؤف رحيم
السلام عليك يا من سبح الحصى في يده وحن الجذع اليه
السلام عليك يا من امرنا الله بطاعته والصلوة والسلام
عليه السلام عليك وعلى سائر الانبياء والمرسلين وعباد
الله الصالحين وملائكة الله المقربين وعلى آلك
وازواجك الطاهرات امهات المؤمنين واصحابك اجمعين
كثيرا دائما ابدا كما يحب ربنا ويرضى جزاك الله عنا افضل
ما جزى به رسولا **عن امته وصلى عليك افضل واكمل**
وازكى صلوة صلاها على احد من خلقه اشهد انك بلغت الرسالة
واديت الامانة ونصحت الامة وكشفت الغمة واقمت
الحجة وجاهدت في سبيل الله حق جهاده وكنت كما
نعتك الله في كتابه حيث قال لقد جاءكم رسول من انفسكم
عزيز عليه ما عنتم حريص عليكم بالمؤمنين رؤف
رحيم فصلوات الله وملائكته وجميع خلقه في سمواته

وارضه عليك يا رسول الله اللهم اته الوسيلة والفضيلة
وابعثه مقاما محمودا الذي وعدته واته نهاية ما يسأله
السائلون ربنا آمنا بما انزلت واتبعنا الرسول فاكتبنا
مع الشاهدين آمنت بالله وملائكته وكتبه
ورسله واليوم الآخر وبالقدر خيره وشره اللهم فثبتني
على ذلك ولا تردنا على اعقابنا ولا تزغ قلوبنا بعد اذ
هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب اللهم
صل على محمد عبدك ورسولك النبي الامي وعلى آل محمد
كما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم وبارك على محمد وعلى
آل محمد كما باركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم
في العالمين انك حميد مجيد اكر بو سوزلرك حفظندن عاجز
اولور ايسه بعضى سنه اقتصار ايده واقلى السلام عليك
يا رسول الله **صلى الله عليك وسلم** در امام مالك
دن مرويدر السلام عليك ايها النبي وبركاته منا اكثر
علما تطويل اختيار ايلمشلر واكر بعضى كمسنه امانت سلام
وصيت ايلمش اولسه السلام عليك يا رسول الله فلان بن
فلان جانبندن ديه يا خود فلان ابن فلان سكا سلام ايدر

یا رسول الله دیه اندنصکره صاغ جانبنه واروب دیه السلام
علیك یا ابا بکر الصدیق صفی رسول الله وثانیه فی الغار
ورفیقه فی الاسفار جزاك الله عن امة محمد صلی الله
علیه وسلم خیر الجزاء اندنصکره ینه بر مقدارجه صاغ
جانبنه واروب دیه السلام علیك یا عمر الفاروق
الذی اعز الله به الاسلام جزاك الله عن امة محمد صلی الله
علیه وسلم خیر الجزاء اندنصکره کرکدرکه ینه اولکی یرینه
کلوب مواجهه شریفده دیه که کلام قدیمده حق تعالی
بیورمشدر ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جاؤك
فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لوجدوا الله
توابا رحیما حضور شریفکه کلدم و کناهلرمدن استغفار
ایدوب سنك حرمتکی وجاهکی باری تعالی درکاهنده
وسیله ایلدم دیوب بو ایکی بیتی اوقیه شعر

یا خیر من دفنت فی الترب اعظمه
فطاب من طیبهن القاع والاکم
نفسی الفداء لقبر انت ساکنه
فیه العفاف وفیه الجود والکرم

وبو ابیاتی دخی اوقوسون که مناسب حالدر شعر

انت الشفیع واما لی معلقة
وقد رجوتك یا ذا الفضل تشفع لی
هذا نزیلك قد اضحی لا ملاذ له
الا جنابك یا سؤلی ویا املی
ضیف ضعیف غریب قد اناخ بکم
ومستجیر بکم یا سادت العرب
یا مکرمی الضیف یا غوث الزمان ویا
غوث الفقیر ومن فی القصد والطلب
هذا مقام الذی ضاقت مذاهبه
وانتم فی الرجا من اعظم السبب

اکر زیارت ایدن ضعیف اولوب ایاق اوزره دورمقدن
متألم اولور ایسه اوتورسون واوتوردوغی یردن
زیارت ایلسون دخی والدینی ایچون وقرنداشلری ایچون
وسائر دوستلری ایچون دنیوی واخروی مرادلری ایچون
دعا ایدمشلر که ایکنجی کره مواجهه شریفه رجوع ایلك
اکرچه حنفیه دن وشافعیه دن مرویدر اما اصحابدن وتابعیندن

منقول دکلدر لکن صاحب تاریخ توجیه ایتمشدر که ثانیا
رجوعه قائل اولانلرك مقصودلری شیخینی رضی الله
عنهما زیارتلرین کندو مرادلرندن تقدیم ایتمك
اوله یاخود مرادلری تحصیل شرفین اوله که سلف
واقف اولدقلری یرکه حجرات ازواج طاهرات مسجد
شریفه داخل اولمزدن اول ایدی و مختار اولان
موقف که داخل اولدقدنصکره اولمشدر بو ایکی فضیلتی
جمع ایتمك مراد اوله دیمشلردر بو حقیردیر اگرچه توجیه
ایلدوکی موجهدر اما مقرردر که امام اعظم زماننده
اصحابدن دورت کیمسنه موجود ایدیلر و بعضیلریله
ملاقات دخی واقع اولمشدر نته کم فضائل امامده
بیان اولنمشدر پس تابعیندن منقول دکلدر
دیمك برینه اولمز والله اعلم اندنصکره منبر شریف
ایله قبر منور اراسنده که روضهٔ مطهردر کلوب نماز
قلوب دعا ایده دخی اندن اولان متبرك اسطوانه لره
قننده نماز قلسون که ذکرلری مفصلا کلسه کرکدر
دخی کرکدر که دیوار مسجدی و قبری تقبیل ایتمکدن

اجتناب ایده که مکروهدر نته کم قبر شریفی طواف ایتمك مکروه
در علما بونك اوزرینه اتفاق ایتمشلر پس هرکم که تواضع زعم
ایدوب دیواری تقبیل یا اکا بکزر نسنه اندن صادر اوله
معلوم ایدینه که شیطان لعین انی الدیوب کندو اتباعندن
ایتمشدر زیرا برکت شرع شریفه اتباع اوزره اولمقده در
دخی کرکدر که سلام ویرمك زماننده اکلمه دن حذر ایلیه
که بدعتدر و بوندن اقبح یری اویمکدر که بعض جهلهٔ
عوامدن صادر اولور و دخی کرکدر که قبر شریفی ارقه سنه
ایلمکدن حذر ایده کرك نمازده و کرك غیری زماننده و قبر
شریفی نمازده استقبال ایلمه سون که مکروهدر ایدی
مسجدده نماز قلمق کراهتدن خالی دکلدر زیرا قبر شریف
قارشوده اولور اگرچه موانع دخی واردر اولی اخیرده
قلمقدر والله اعلم دخی مسجد شریفده خرما یبوب چکردکین
حرم شریفده براقیانته کم بعض جهله ایدر دخی کرکدر که
حجرهٔ مطهره اوکندن مرور ایلدکده سلام ویرمدین کچمیه
لر زیرا ابو حازمدن روایت اولندیکه بر کمسنه یانمه کلوب
ایتدیکه نومده کوردم پیغامبر حضرتلرینی صلی الله علیه

وسلم ابو حازمه دیرکه سنی سن اوکومدن کچوب بکا سلام
ویرمین و یوزکی بندن چویرن ابو حازم ایدیکه اندنصکره
سلامی ترک ایلمز اولدوم کرک مسجد ایچنده کرک خارجدن
هر قچانکه مواجهه یه محاذی اولوردی انده دوروب سلام
ویروب کچر اولدی امام مالک رحمه الله زیارتی چوق ایلکدن
منع ایلمشدر اما ائمهٔ ثلاثه نه قدر چوق اولور ایسه اول قدر
ثواب حاصل دردمشلر دخی کرکدرکه عباداتی غنیمت بله اول
محل مطهره ده اوراد کبی و نافله نمازلر کبی و جماعته حاضر
اولمق کبی و اعتکاف وغیره انواع قربادتدن نه ایسه قادر
اولدوغی قدر تحصیل ایده و برکجه مسجد شریفده احیا ایده
اکر ارتوق میسر اولمز ایسه دخی مسجد شریفده قرآن شریفی
ختم ایده که دیمشلردرکه مساجد ثلاثه زیارت ایدنه ختم
قرآن مستحبدر و کرکدرکه مسجد شریفده اولیجق نظری حجرهٔ
شریفه اوله خارج مسجدده اولیجق نظری قبهٔ منیفه اوله
دخی کرکدرکه هر کون پیغمبر حضرتلرینه سلام ایلدکدن
صکره بقیعه چقوب اهل بقیعی زیارت ایده خصوصا جمعه
کونلرنده وچون قبور متبرکه نک حذنه کله دیه السلام

علیکم دار قوم مؤمنین وانا ان شاء الله بکم لاحقون یرحم
الله المستقدمین منکم والمستأخرین اللهم اغفر لاهل
بقیع الغرقد اللهم لا تحرمنا اجرهم ولا تفتنا بعدهم واغفر لنا
ولهم اندنصکره اهل قبوری زیارت ایده نته کم تفصیل اوزره
کلسه کرکدر بعض علما حضرت عثمانی رضی الله عنه تقدیم اولنه
دیمشلر بعضی دخی حضرت ابراهیم ابن رسول الله صلی الله علیه
وعلی آله تقدیم اولنه و بعضی دخی دیمشلرکه شهردن
چقدوغی کبی حضرت عباس ایله ابتدا اولنه وختم صفیه
بنت عبد المطلب ده اوله صاحب تاریخ دیرکه حضرت
عباس قبه لری شهردن چقجک اول کورونان در بس کچوب
سلام ویرممک انلره جفادر ایدی کرکدرکه اول حضرت
عباس قبه سنه کلوب اندن اولانلر زیارت اولنوب اندن
صکره هر کیم که یوله کلور زیارت اولنوب ختم صفیه ده
اوله رضی الله عنها بو حقیر دیرکه اکر نظم اول کلان
زیارت ایلمک کرک زیرا اول ملاقی اولان قبه حضرت
صفیه قبه سیدر بس مناسب کورونان بودرکه اول
ملاقی اولان قبه یه بر سلام ویروب حضرت عثمانه رضی

الله عنه واروب کما ینبغی زیارت ایدوب اندن صکره کلوب
ترتیب اوزره هر قبه ده کم وار ایسه زیارت اولنه وختم
حضرت صفیه ده اوله کیمسنه یه جفا اولمز زیرا اسلام ویروب
کلورلر واجب التعظیم تقدیم اولنورلر وتهمتدن خالی اولورلر
والله اعلم   فراغدن صکره شهره داخل اولیجق حضرت اسمعیل
مزار شریفلرینه واروب زیارت ایده اندن صکره مالك بن
سنان ونفس زکیه رضی الله عنهم زیارت اولنه لر که
مزبورلر بقیع ده دکلدرلر واحد شهداسین دخی زیارت
ابن الهمام رحمه الله دمشدر که احد طاغنی دخی زیارت
ایده زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشدر که
احد بر طاغدر که سور بزی وبز دخی سوررز انی سید
شهداء حضرت حمزه رضی الله عنه اولنر زیارت ایده اندن
صکره سایر شهداء زیارت ایده پنجشنبه کوننده شهداء
احدی زیارت ایلمك اولیدر دیمشلر محمد بن واسع دن
مرویدر که دیدی بکا یتشمشدر اولولر جمعه کوننده وایرته
سندن وپنجشنبه ده کذلك زیارت ایدنلری کوروب
بیلورلر دخی مستحبدر موکدا قبا مسجدینه وارمق جمعه

کوننده اولیدر دیمشلر دخی سایر مساجد وقبولره که
پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه منسوبدر
مستحبدر زیارت ایلمك بعضی مالکیه دن روایت
اولنور که بو منوال اوزره زیارت مدینه منوره ده اقامت
ایدن کیمسنه نك حقنده در اما غربا حقنده اولی بودر که
مسجد نبوی ومرقد مطهری غنیمت بلوب مشاهده دن خالی
اولمیه لر صاحب تاریخ دیر که مسجد شریفده مشاهده غنیمت
بلمك شول کمسنه حقنده در که دوام حضور اوزره
اولوب اندن شائبه ملال واقع اولمیه والا انتقال اولی
در امکنه متبرکه ده دخی کوکدر که مدینه منوره ده (اولدقچه) اقامت
کمال الخشوع وخضوع اوزره اولوب آوازنی بلند ایلمکدن
حذر اوزره اوله قال الله تعالی ان الذین یغضون
اصواتهم عند رسول الله اولئك الذین امتحن الله قلوبهم
للتقوی لهم مغفرة واجر عظیم   روایت اولندیکه
بو ایه کریمه نازل اولدقده حضرت ابو بکر صدیق رضی
الله عنه قسم ایلدیکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم
حضرتلریله مصاحبتده رفع صوت ایلمیه دخی کوکدر که

مدينهٔ منوره ده مقيم اولانلره محبت ايدن خصوصا علما وصلحا
واشراف وخدام قبيلندن اولانلره زياده محبت ايدن و
كركدركه ترك محبت واكرامده اتباعيله وعدم اتباعيله
تعلل اولنميه زيرا بو مقوله نسنه كرقونشولقدن اخراج
ايلمز وشرف مساكنت ازاله ايلمز خصوصا اول محل شريفده
ساكن اولنلر حقنده حسن خاتمه مرجودر پس حاله نظر
اولنميه ولله در القائل شعر
ياساكنى اطناف طيبة كلكم الى القلب من اجل الحبيب حبيب
دخى ديمشلركه مستحبدر اهل مدينه يه ممكن اولدوغى قدر
تصدق ايتمك مهذب شرحنده ديمشدركه پيغمبر صلى الله
عليه وسلم اقرباسنى زياده جه تعظيم ايدوب انلره
ارتوق احسان اولنه ومخفى دكلدركه علما اقرب قربا
درلر نته كم العلماء ورثة الانبيا مشعردر والله اعلم دخى
مستحبدركه مدينهٔ منوره ده برقاچ كون مجاورت اختيار
اولنه شول كمسنه حقنده كه عهدندن كله بو شرط
ايله كه رباطلرده ساكن اولميه واهالى مدينه يه وارد
اولان صدقاتدن مضايقه ويروب انلرايله شريك

اولميه مكر غايتله محتاج اوله اول تقديرجه دخى مقدار
كفايتدن زياده تناول ايلميوب قدر حاجت اوزره اقتصار
ايده وبعض امورده كه ظاهرى عبادتدر وفائده سى دنيوى
امامت واذان وتدريس وقراءت وخدمت حرم شريف
كبى نسنه لره التفات كوسترميه وبالجمله محض عبادت
ايچون مجاورت اختيار اولنه دخى رجوع اراده ايلدكده
كركدركه مسجد شريفه كلوب مصلاى نبويده على مشرفه
ازكى التحيه يا خود اكا قريب يرده ايكى ركعت نمازيله وداع
ايدوب اندنصكره حمد وثنا وصلوات وسلام ايدوب
ديه اللهم انا نسألك فى سفرنا هذا البر والتقوى ومن
العمل ما تحب وترضى وبوندن غيرى ادعيه دنكه سابقده
مستحبدر اوقويه اندنصكره ديه اللهم لا تجعله اخر
العهد بهذا المحل الشريف ودعاى حمد وصلوات ايله ختم
ايدن اندنصكره قبر شريفه كلوب سلوب سابق اوزره
زيارت ايدوب ديه يا رسول الله نسألك ان تسأل الله
تعالى ان لا يقطع اثارنا من زيارتك وان يعيدنا
سالمين وان يبارك لنا فيما وهب لنا ويرزقنا الشكر

علی ذلك اللهم لا تجعله آخر العهد بحرم رسولك صلی
الله علیه وسلم وحضرته الشریفه ویسر لی العود الی
الحرمین سبیلا سهلة وارزقنی العفو والعافیه فی الدنیا
والآخرة اندنصکره اول محل مبارکدن مفارقت سببیله
کوزیاشین دوکوب بی تکلف بکا ایدم دخی کرکدر که حرم
محترم طپراغندن تبرك دیو یا خود حرم محترم طپراغندن
اشلنمش سنه لردن آخذ ایلمیه هدایا ایچون خرما کبی ویاخود
متبرك قیولر صویی کبی آنه ذکر اولنور شویله دیمشلر اما
شفا طپراغندن الموجائز کورونور احتمال واردر که
استشفا اولنمش اوله والله اعلم دخی کرکدر که مدینه منوره
دن چقه جق زمانده ینه اهالی مدینه یه تصدق ایدوب
آنلری کندودن راضی ایدوره وکاهلردن بالکلیه کندوبی
ابعاد ایده زیرا کسل مرضدن اشددر و بو عهده وفا اوزره
اولوب نقض عهددن خوف اوزره اوله که خوان آثیم
و ناقض لئیم سلکنده مندرج اولمیه و بالجمله خوف و رجا
اوزره اولوب دائما بو آیت کریمه یه تأمل ایده که فمن نکث
فانما ینکث علی نفسه ومن اوفی بما عاهد علیه الله فسنؤتیه

اجرا عظیما فصل ثالث مسجد نبوی و روضه و منبر
فضیلتنده در علی مشرفها ازکی التحیه اما مسجد شریفك
فضیلتی قال الله تعالی لمسجد اسس علی التقوی من اول
یوم احق ان تقوم فیه فیه رجال یحبون ان یتطهروا و
الله یحب المطهرین بیورر که شول مسجد که اساسی
تقوی اوزره در اول کوندن یعنی پیغامبر صلی الله
علیه وسلم مدینه منوره یه قدوملری کوندن اولی والیق
درکه سن انده دورسن انده ارلر واردر که سورلر تمیز
اولمقلغی و حال بو درکه حق تعالی سور تمیزلری حق
تعالی نك سومه سی ثواب ویرمکدن عبارتدر مفسرلر
شویله بیان ایلمشلر احادیث کثیره دلالت ایدر که مراد
مسجد مذکوردن پیغمبر صلی الله علیه وسلمك مدینه
منوره ده اولان مسجدلریدر جمله دن بری ابو سعید
خدریدن رضی الله عنه مروی اولاندر که صحیح مسلمده
روایت اولندیکه پیغمبردن صلی الله علیه وسلم سؤال
ایلدم بیوردیلر که مراد مدینه منوره ده اولان مسجد
شریفدر شول که رسول الله دن صلی الله علیه وسلم

روایت اولندی بو آیت کریمه نازل اولدقده قبا اهلنه بیورد
دیلرکه حق تعالی سزلره ثنا ایلمشدر حدیثک اخرنه دک
منافی دکلدر بوکا که مراد مدینه مسجدی اوله زیرا انلر
دخی مدینهٔ منوره مسجدندن اولورلر ایدیلر اما آیت کریمه ده
من اول یوم دلالت ایدرکه مراد مسجد قبا اوله زیرا مدینهٔ
منوره یه پیغمبر صلی الله علیه وسلمک قدوم شریفلری
حیننده اول بنا اولان مسجد قبا مسجدیدر مگر اول یوم بومعناده
اوله که اول کون که تاسیس اولندی یعنی ابتداء تاسیس
اولندقده تقوی اوزره تاسیس اولدی بو تقدیرجه مسجد
مدینله مسجد قبانک ایکیسنه یرار زیرا ایکیسی ده تقوی اوزره
ابتدا اولنمش درپس تعارض ومنافات دفع اولونور واحادیث
اراسنده توفیق حاصل اولور والله اعلم صحیحین ده دیرکه
لا تشد الرحال الا الی ثلثه مساجد مسجدی هذا والمسجد
الحرام والمسجد الاقصی یعنی یوک باغلنمز الا اوچ مسجده
بنم مسجدمه ومسجد حرامه ومسجد اقصایه وبو مضمونله مسلم
آخر لفظ ایله روایت ایلدی وامام احمد وابن حبان
وطبرانی وبزار لفظ ده آن جوق خلاف ایله روایت
ایتمشلردخی بر روایتده کلمشدرکه یرلروک اولیسی که اکا
سفر اولنور بنم مسجدم وبیت العتیق در مسجد اقصی ذکر
اولنمدی بو روایتده دخی صحیحین ده درکه بنم مسجدمده
بر نمازوک ثوابی بیک نماز ثوابندن زیاده درکه اخریرده
قلنور مساجددن مگر مسجد حرام زیرا بن پیغمبرلروک
اخری کلمشم ومسجدم اخر مساجد انبیادر پس بو حدیثه
کوره بر نماز بو مسجد شریفده مسجد اقصی ده قلنان بیک
نمازوک ثوابندن زیاده اولوردخی بو معناده صریح در
ارقم رضی الله عنه دن روایت اولنان حدیث که دیدی
کلدم رسول الله صلی الله علیه وسلمه که وداع ایدم
انلری مسجد اقصایه توجه ایتمک قصدیله رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیکه نه اولدی سکا تجارت می استرسن
دیدم اندن نماز قلمق استرم بیوردی بر نماز بوندن بیک
نمازدن یکدرکه انده قلنور وطبرانی ثقاتدن روایت
ایدرکه بر نماز بیت المقدسده بیک نماز کبی در سائر یرلرده
مسجد حرام ایله مسجد نبوی غیرنده کچمش احادیث شریفه
قرینه سیله پس بو حدیث شریفه نظر ایدیجک معلوم

اولورکه بر نماز مدینهٔ منوره ده بك نماز ثوابندن زیاده
اولور اخر مساجدده قلنان نمازلردن حدیث شریفده
واقع اولان استثناکه الا المسجد الحرام در اوچ احتمالی
وارددر بر احتمالی مساواتدر یعنی مسجد حرام ایله مدینهٔ
منوره مسجدی ثوابده برابر اوله لر بر احتمال دخی بودرکه
مسجد حرام مفضول اوله اوچنجی احتمال بودرکه فاضل
اوله ابن بطال مساواتی ترجیح ایدر ایدیکه نقص و زیاده
معلوم اولمز الا دلیل ایله پس مساوات مراددر امام مالك
ایکنجی احتمالی ترجیح ایدر دیمشلر اما بو حقیره وجهی ظاهر
دکلدر بلکه احتمال ایدوکندن بله شبهه وارددر تأمل
اولنه اما اوچنجی احتمالی مرجح حدیث شریفدرکه
ابن زبیردن روایت اولندی موقوفا و مرفوعا که مسجد
الحرامده بر نمازك مدینهٔ منوره ده قلنان یوز نماز
ثوابندن زیاده در و دخی ابن حزم دیمشدرکه ابن زبیر
امیر المؤمنین عمردن روایت ایدردی ظاهر سند
ایله که کوندن اظهردر بونك برله کم اصحابدن بر احد
مخالفت ایلمامشدر امدی اجماع اولدی اصحابدن مکه ده

ثواب اولمق بابنده طبرانی و بزار ابو درداءدن رضی الله
عنه روایت ایلدیلرکه بر نماز مسجد الحرامده برابردر
یوز بك نمازه و بر نماز بنم مسجدمده مساویدر بك
نمازه و بر نماز بیت المقدسده مساویدر بش یوز
نمازه اشبو روایت موضح و مبیندر مسجد الحرامك
سائر مساجد اوزره راجح اولدوغنی اما بو حدیثدن
فهم اولنورکه مدینهٔ منوره مسجدینك مسجد اقصیدن
زیاده بش یوز اوله بك اولمیه نته کم احادیث سابقه
دن فهم اولنمشدی پس بو اشکالك دفعی ایکی وجهیله
قابلدر اول بودرکه عدد مفهومی مراد اولمیه پس
بو حدیث زیادهٔ نفی ایلمز اولور ایکنجی بودرکه
صحیحینده و غیرهما کلمشدرکه بر نماز مدینه مسجدینك
اخیرده قلنان بك نماز قدر ثوابی واردر صحیحین
روایتی مقدمدر سایر روایات اوزره بو حقیر توجیه
اخیری ترجیح ایدوب اولکی توجیهك صحتنده توقف
ایدر تدبر اولنسه اما شول حدیثك دفعی که بر نماز
بیت المقدسده بك نماز قدر ثوابی واردرکه اخیرده

قلته بودرکه اول شویله وحی اولنمشدی ثانیا وحی تغییر
اولدی نته کم بونک کبی معارضه لر بویله دفع اولنور
فائده احادیث شریفه ده واقع اولان ثواب مضاعف
اولمقلغی فرضه مخصوص میدر یاخود نفله ده شاملدر
امام اعظم و امام مالکدن روایت اولنورکه
فرضه مخصوصدر زیرا حدیث شریفده واقعدرکه
اردلرک نمازلرندن افضل اوده قلنانلردر الا الفرض اما
امام شافعیدن روایت اولنورکه فرض و نفله شاملدر
و مزبور حدیث شریف دلیل اولمز دیرز زیرا اوده قلمق
افضل اولمق ثواب زیاده اولمقلغه مانع دکلدر نته کم
کچمشدرکه فاضل کاه اولورکه مفضوله کوره زیاده
ثوابه مشتمل اولمز بلکه مفضولده اولان فاضلده
اولمز دیو بوکا نظیره لر ایراد اولنمشدی و تضعیف
مذکورک مالی ثوابه راجعدرکه کچمش نمازلر ساقط اولمه
علمانک اجماعی بونک اوزرینه در دخی ثواب جماعتدن
حاصل اولاندن قطع نظرله در دخی مساوا اولایله
قلنان نماز ثوابندن غیریدر دخی شولکه موعوددرکه

بر حسنه نک جزاسی اون حسنه در بو جمله دن قطع نظرله
مضاعفهٔ مزبوره حاصل اولور دخی مزبور مضاعفه
نمازه مخصوص دکلدر بلکه جمیع حسناته شمولی وارددر
نته کم مکه حقنده تصریح ایلمشلر دخی پیغمبر صلی الله علیه
وسلم زمان شریفلرنده اولان مسجده مخصوص دکل
بلکه مدینهٔ منوره نک جمیع بقاعنه عامدر نته کم حدیث
شریف دلالت ایدرکه بیوردیلر اکر بو مسجدم صنعایه دک
چکلسه مسجدمدر و صنعا بر شهردر دیار یمنده بو معناده
اخبار و آثار کثیره وارد اولمشدر شیخ تقی الدین بن تیمیه
دمشدرکه متقدمین سوزلری بوکا دلالت ایدر
دخی امیر المؤمنین عمر و عثمان رضی الله عنهما هر بری مسجد
نبوی اوزرینه بر مقدار زیاده ایلیوب کیمسنه انکار ایلمدی
صف اولکه امام دونده حق یردر زیاده دن ایدی
و بو اعظم ادله دندر بوکا که زیاده داخل اعتبار
اولنور نه خارج والله اعلم امام احمد و طبرانی رجال ثقاتیله
انس بن مالکدن رضی الله عنه روایت ایلدیلرکه هر کم که بنم
مسجدمده قرق نماز قلوب بر نماز آندن فوت اولمسه انکچون

عذابدن برات یازیلور و اول کمسنه نفاقدن بری اولور
ابن حبان صحیحنده ابو هریره دن رضی الله عنه روایت
ایدرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوردیکه او کوزدن
چقوب مسجدمه کلنجه کمی کونم حسنه زیاده اولور و کی
کورزوك کناهی دکولور یعنی کناهی اولان کمسنه نك کناهی
دکولور و اولمیان کمسنه یه حسنه زیاده اولنور یحیی سهل بن
سعددن رضی الله عنه روایت ایلرکه هر کم که بو مسجدده
داخل اوله خیر تعلم ایدرکن یاخود خیر تعلیم ایدرکن مجاهد فی
سبیل الله منزله سنده در اما شول کمسنه که غیر مصلحت
ایچون داخل اولسه شول کمسنه کبی در کوره کوزکجك نسنه
لرکه خوشنه کلوب طبیعتی اکا میل ایده و اندن اکا هیچ نفع
اولمیوب حق غیر اوله بو معناده نیجه احادیث شریفه
وارد اولمشدر دخی یحیی دن مرویدر که پیغمبر صلی الله
علیه وسلم بیوردیکه کمان ایدرم که هر بریکوز اوندن مسجدیمه
واردرد دیلر بلی یا رسول الله بیوردیکه والله اکر اولریکوزده
نماز قلسه کز مسجد شریفی ترك ایلمش اولورسز و مسجدمی
ترك ایله سکز سنتمی ترك ایلمش اولورسز و سنتمی ترك ایله سکز

کرا اولورسز یعنی حق یولنی یتورمش اولورسز و بوندن
غیری احادیث شریفه دخی بو بابده روایت اولنمشدر اما روضه
و منبر حقنده وارد اولان احادیث شریفه صحیحین ده
عبد الله بن زیددن مرویدر که مسکن شریفله منبر اراسی
جنت ریاضندن بر روضه در بخاری روایتنده زیاده
کلمشدر که منبرم حوضم اوزرنده در دخی صحیحین ده در که
قبرم ایله منبرم حوضم اوزرنده در دخی صحیحین ده در که قبرم
ایله منبرم اراسی جنت ریاضندن بر روضه در اشبو معناده
احادیث کثیره وارد اولمشدر بعضی سندده قبرم ایله منبرم
اراسی و بعضی سندده مسکنم ایله منبرم اراسی و بعضی سندده
بیتم ایله منبرم اراسی واقع اولمشدر لفظ مختلف معنی
متحددر زیرا قبر شریف مسکن منیف لرنده در صلی الله
علیه وسلم امام احمد رجال ثقات ایله روایت ایدرکه
پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بنم منبرم بر
ترعه اوزره در جنت ترعه لرندن ترعه ضم فوقانیله
و رانك سکونیله عین مهمله نك فتحی ایله قودر یاخود
بر یوجه یرده روضه در یاخود بر دبا ندر طبرانی روایت

ایدرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوردیکه منبرم ایاقلری
جنتده ثابتدر وابو سعید خدریدن رضی الله عنه
روایت اولنمشدرکه ایشتدوم رسول الله دن صلی الله
علیه وسلم که بیوردی منبر شریفده اولدوغی حالتده
که بن حالا حوض عقری اوزرنده طورمشم دخی روایت
اولنمشدرکه منبر شریفك طرفیندن بری حوض عقری
اوزرندهدر حالا پس هر کیم که منبر شریف قتنده یالان یره
یمین ایچه بر مسلمانك حقنی ابطال ایلمك ایچون کرکدر منزلنی
جهنمدن حاضر ایده حوضك عقری حوضه صواقه جق
یردهدر دیرلر عین مهمله ضمی ایله قافك سکونیله ترجمه
ایدن شویله دیمشدر اما قاموسده دیرکه عقر الحوض
موخره او مقام الشارب منه یعنی حوضك عقری
اخریدر یاخود حوضدن صو ایچن کشینك دوراجق
یردر والله اعلم دخی نسائی رجال ثقات ایله روایت
ایلمشدرکه هر کیم بو منبر یاننده یالان یمین ایچه بر مسلمانك
مالنی استحلال ایلمك ایچون حق تعالی نك لعنتی دخی ملك
لرك وجمیع ادملرك لعنتی اول کمسنه اوزرنه اوله وحق تعالی

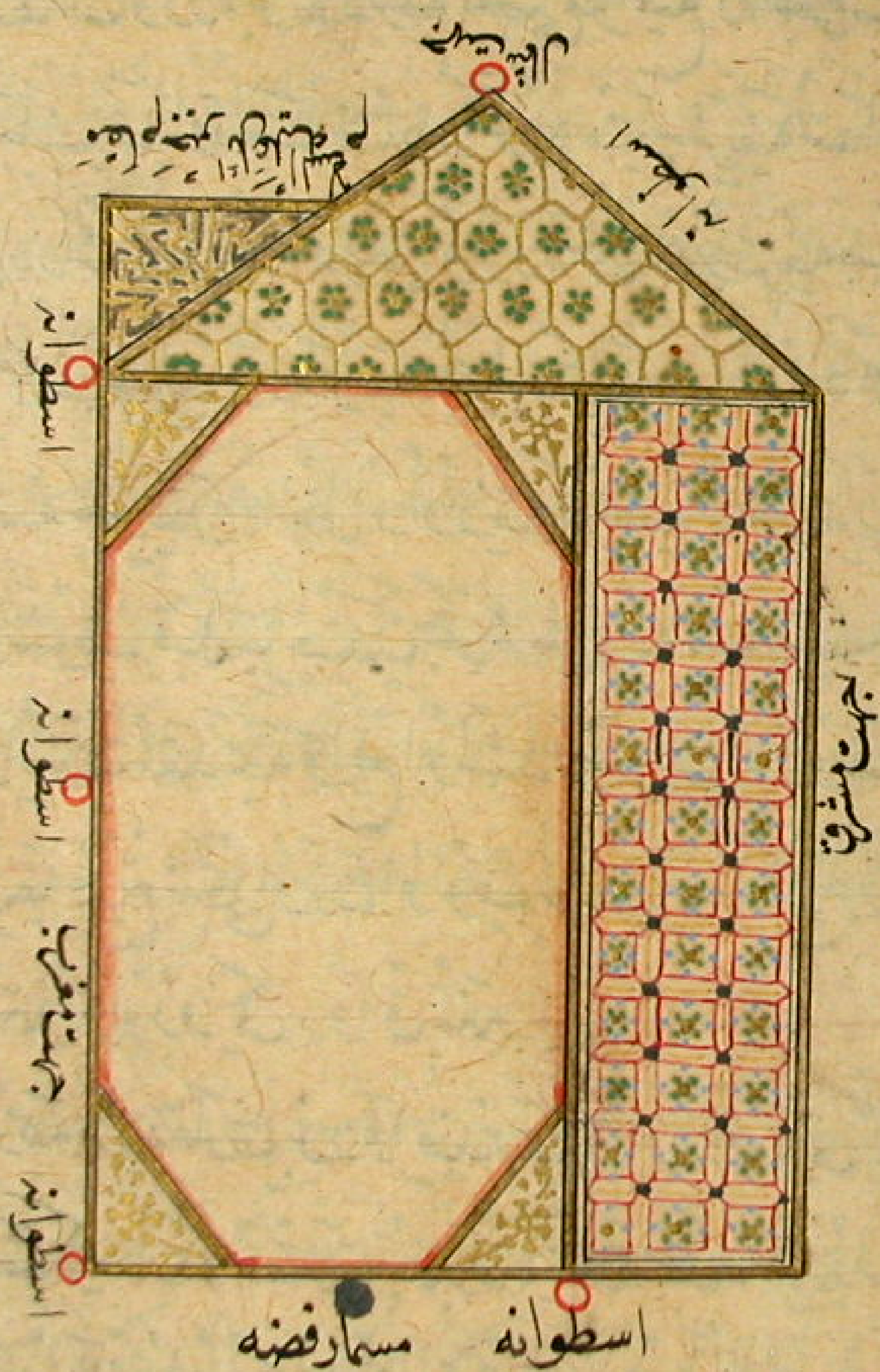
انك توبه سین قبول ایلمزونه فرضین ونه نفلین قبول
ایلمز نعوذ بالله من ذلك دخی طبرانی روایت ایلمشدرکه
پیغامبر صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه حجرم ایله مصلام
آراسی بر روضهدر جنت ریاضندن بر روایتده اوم ایله
مصلام و بر روایتده منبر و مصلام واقع اولمشدر مآل
بردر مصلادن مراد بر قولده مسجد نبویدن نماز قلهجق
مقامدر و قول آخرده مسجد عیددن نماز قلهجق مقامدر
ایکنجی قولی تایید ایدر شولکه بعض رواة روایت
ایلمشلرکه ایشتدوم بنجه کمسنهدن که سعد بن وقاص رضی
الله عنه بو حدیثی استماع ایلدکدن ایکی اوینی مسجد ایله
مصلا آراسنده یاپلمغه امر ایلدی و بو دخی مویددرکه
جناخ نجار روایت ایلدیکه سعد بن وقاص رضی الله عنه
قزی ایله که عایشه نام ایدی بر کون بلجه مکه جانبنه
متوجه ایکن عایشه دیدی بکا منزلکی بنا ایله دیدم اکا بلاط
دهمی بنا ایدهیم دیدی تمسك ایله بلاطه که بدرمدن
استماع ایلدم که دیر ایدی ایشتدوم رسول الله دن صلی الله
علیه وسلم که بیورر ایدی بو مسجدم ایله مصلام آراسی

جنت ریاضندن بر روضه در تاریخ صاحبی ایدرکه بلاط
عبارتدر مسجد شریف ایله عید مصلاسی نك اراسندن
نته کیم مفصلا کلسه گرکدر و دیرکه بو حدیث شریف دلالت
ایدرکه جمیع مسجد شریف روضه در وجه استدلالده بو
حقیر دیرکه جائزدرکه مراد بو اوله که تجان مسجد ایله
مصلا آراسی که بلاط اندن عبارتدر روضه اوله مسجد
شریفك روضه اولمه سی بطریق اولی لازم کلور والله
اعلم زوائد مسندده رجال صحیح ایله عبدالله بن زیددن
رضی الله عنه مرویدرکه اشبو اولر اراسندن یعنی رسول
الله صلی الله علیه وسلم مسکن شریفلری ایله منبر شریف
آراسی ریاض جنتدن بر روضه در و منبر شریف بر ترعه
در جنت ترعه لرندن صاحب تاریخ ایدرکه بو احادیث شریفه
نك حاصل مفادی منبر شریفه نسبتیله بودرکه منبر شریف
عینی ایله معاذ اولور یوم قیامتده نته کیم جمیع مخلوقات
اعاده اولنجا قدر و کندی یرنده باقی قالور جنتدن بر ناحیه
ده عقر حوضه قریب دخی بو اخبارده ترغیب تمام و تحریض
ما لا کلام واردر اول محل شریفده عبادت ایلمکه و دخی

دلالت واردر اکا کیم اول محل منیفده واقع اولان عبادات
حوض مکرمه ورووده باعث اولوب صویندن ایچیلور
والله اعلم بعض علما دیمشلرکه دنیاده اولان منبر شریف
عینی ایله قیامتده حوض اوزره اولجا قدر ابن نجار بو قول
اوزره اعتماد ایلمشدر و ابن عساکر دیرکه اکثر علما بوکا
ذاهب اولمشلر و اظهر بودر بعضی دخی دیمشلرکه مراد
بودرکه قیامتده بر آخر منبر خلق اولنجا قدر والله اعلم
اما روضۀ شریفه حقندن واقع اولان بودرکه امام مالك
رحمه الله ظاهره حمل ایدوب دیمشدرکه جنت ریاضندن
بر روضه در یعنی قیامت کوننده نقل اولنور جنته سایر
بقعه لرکبی دکلدرکه فانی اوله علمادن چوق کیمسنه
امام مالکه موافقت ایلمشلر بو بابده اما بعضی علمانك
قوللری بودرکه انده عبادت ایلمك جنته مؤدیدر
یاخود اول محل شریف جنتدن روضه کبی در نزول
رحمت و حصول سعادت جهتندنکه عبادته ملازمت
ایلمك سببی ایله کلمشدر خصوصا خلاصۀ موجودات صلی الله علیه
وسلم حیاتنده ایکن و بونی تأیید ایدرشولکه مقرر اولمشدر شرع

شریفده که اماکن متبرکه دن خبر ویرمک لکین فایده سی بودر
که انی طاعات ایله معمور ایده لر ارباب نظردن خفی دکلدر که
بو تقدیرجه اماکن متبرکه یه اختصاصک فائده سی قالماز زیرا
عبادت هر یرده که واقع اوله دخول جنته باعث اولور نته کیم
من قال لا اله الا الله دخل الجنة حدیث شریفی اقتضا ایدر وغیری
احادیث شریفه دن که فضایل اعمالده واقع اولمشدر بر بر ایله
مقید دکلدر امدی شول احادیث شریفه که متبرک یرلرک
ازدیاد شرفلری ایچون کلمشدر فائده سوزی اولمق لازم کلور
پس روضهٔ مطهره الان جنتدن در دیمک اولی کورنور نته کیم
امام مالکدن روایت اولندی و اکثر علما انکا موافقت اوزره
در حجر الاسود کبی که جنت طاشلرندندر دیمشلر و بو تقدیرجه
شبهه تام واقع اولور پیغمبرموز صلی الله علیه وسلم ایله حضرت
ابراهیم علیه الصلوة والسلام ارالرنده که بابا جنت
طاشلرندن بر طاشه مخصوص اولدوغی کبی اوغول دخی
جنت ریاضندن روضه ایله مختص اولدی دیمشلر بو حقیر
دیر اکرچه مناسبت تام واردر اما اختصاصدن متفاوت
ایدوکی اهل ذوقه خفی دکلدر حدیث شریفی ظاهره حمل

ایلمکین مدینهٔ منوره افضلیته استدلال اولندی مدینه
نک افضلیتنه سائر یرلر اوزره بو حدیث شریفی ضمی ایلمک
ایله که لقاب قوس احدکم فی الجنة خیر من الدنیا وما فیها
بیورمشدر

اما روضهٔ مطهره‌نك حدودی اختلاف اوزره در بعضی
اقوالده حجرهٔ منیفه دیوارنه مسامت قبله و شمال جانبندن منبر
شریفه وارنجه اكسلك اوزره اولوب منبر مزبورده منتهی
اولور مثلث شكلنه قریب نته كم كناردة تصویر ایلمشلردر و
بعضی اقوالده استوا اوزره در یعنی دیواردن منبره كلنجه
استقامت اوزره در بو تقدیرجه بعضی مواضع كه حجرهٔ شریفه
نك جانب شمالنه مسامت در اگرچه منبر شریفه مسامت
دكلدر اما روضه ده داخل اولور دخی منبر شریفه مسامت
اولان قبله جانبندن اگرچه حجرهٔ شریفه مسامت دكل
روضهٔ شریفه‌ده داخل اولور نته كم تصویر ایلدك زیرا
منبر شریف قبله جانبندن حجرهٔ شریفه نك قبلی
دیوارندن مقدمجه واقع اولمشدر پس مجموع روضهٔ
شریفه مربع شكلی اوزره اولوب بو تقدیرجه اوچ رواقه
مشتمل اولور و ایكی رواق پیغمبر **صلى الله علیه وسلم**
نمازده دردقلری بر رواقدر و ایكی رواق دخی كه
اندنصكره دركه حضرت پیغمبر زماننده مسجد شریفك
مقدمندن بو اوچ رواق مسقف ایدی بو قول اوزره امام

دوردغی یر روضه دن اولور شبهه سز اما قول اول
اوزره بعضیسی روضه دن و بعضیسی خارجدن اولور
یاخود كلیسی خارجده قلور نته كم ملاحظه ایدن كمسنه یه
معلومدر و بو احتمال مردوددر زیرا پیغمبر **صلى الله علیه
وسلم** مصلای شریفلری خارج اولمق لازم كلور و بوكا
قائل كمسنه یوقدر بو یله ترجمه اولنمشدر اما بو حقیر دیركه
چون مصلای شریفك خروجنه قائل اولمش كمسنه یوقدر
بیان و تصویر اولندقده بر طریقله تصویر اولنمق گركدركه
مصلای شریف خارج اولمیه نته كم تصویر ایلمشلردر اما ذرع
مابین قبر شریف و منبر لطیف اللی دورت ارشون
و سدس در و بعضی اللی اوچ ذراع و بر قریش دیمشلر
صاحب تاریخ دیركه ظاهر بودركه حجره دیوارینه اعتبار
ایلمشلر و الا اللی ارشون و سدس در **اوچنجی باب مدینهٔ منوره‌ده
پیغمبر صلى الله علیه وسلم قدوم شریفلرینه دك قدیمدن ساكن**
اولنلر بیاننده در بو باب اوچ فصل اوزره مشتملدر **فصل
اول** نوح علیه السلام طوفانندنصكره ساكن اولانلر دخی
یهود سكنیلری و اندنصكره انصار اخیار سكنیلری و نسلری

وانلرك كيفيه غلبه لری یهود اوزره وانلره تبع ايله واقع
اولان احوال بياننده دركلبی ابن عباس دن رضی الله
عنه اسناد صحيح ايله روايت ايدركه حضرت نوح قومی
سفينه دن چقدقلری وقتده بابل طرفنده نزول ايلديلر
واول زمانده سكسان نفر ايديلر انكچون سوق ثمانين ايله
تسميه اولندی اندنصكره اول يرده ساكن اولديلر
چوغ اولنجه يه دك ونمرود پادشاهلری اولدی كافر اولنجه
دللرنه اختلاف دوشوب يتمش ايكی فرقه اولوب هر بری
بر درلو دل ايله سويلشور اولديلر حق تعالی انلردن لود بن
سام اوغللری عمليق ايله طسم وعوض بن ارم بن سام
اوغللری عاد ايله عبيل وجاثون بن ارم بن سام اوغللری
ثمود ايله جديس وعابر بن شالخ بن ارفخشذ بن سام
اوغلی قحطون كه يدی نفردر كه عربی دلنی انلره تفهيم
ايتدردی پس عبيل ايله اوغلی يثرب ارضی يثربه نزول
ايلديلر اندنصكره اول يردن اخراج اولوب جحفه يه
نزول ايلديلر اندنصكره بر عظيم سيل كلوب اول يردن
انلری اجحاف ايلدی يعنی اخذ ايدوب دخی ايتدی ولهذا

اول يره جحفه ايله تسميه اولندی بعضی اقوالده اول ساكن
اولان كمسنه ارض مدينه ده يثرب بن قانيه بن مهلايل بن
ارم بن عبيل بن عوض بن ارم بن سام بن نوح عليه السلام
ايدی وبعض اقوالده بودر كه اول كمسنه كه مدينهٔ منوره
ده اوی ياپوب وقلعه ايدوب وزراعت وغرس ايدن
عماليق اوغللری عماليق ايديلر وانلر عمان ايله بحرين مابينی
وحجازی شام ومصره وارنجه المشلر ايدی جبابره وفراعنه
انلردن ايديلر حجاز مملكتنده پادشاهلری ارقم ايدی و
ومدينه ده بنو هف وبنو مطرويل ومكهٔ مشرفه ده جرهم
ويمامه ده منطورا وطسم وجديس زيد بن اسلم دن
مرويدر كه بو طائفه دن بر كمسنه نك كوزی دلكندن
بر ضبع ياوريلريله برابر ايلدوكين كورمشلر نه مرتبه
عظيم باشلری وار ايمش قياس اولنه دخی زيد
مزبوردن مرويدر كه دورت يوز ييل يرده بر ميت
انلرده استماع اولنمزدی نه مرتبه ياشلری اوزون
اولدوغی قياس اولنه ابو المنذر ايكی عدلدن روايت ايدركه
ديمشلر بز ايشتمشدر كه حضرت موسی عليه السلام حج

ایلدوکی زمانده بنی اسرائیلدن بر جماعت کندو وسیله‌لریله حج
ایتمشلر ایدی رجوع ایدیجك زمانده مدینه منوره یه واصل
اولدقده ارض مدینه یی توریتده خاتم الانبیا عنوانیله
مذکور اولان نبینك مبارك بلده‌سی صفتی اوزره کوردیلر
پس انلردن بر طایفه عهد ایدوب اول محله نزول ایدوب
بنی قینقاع سوقی دمکله معروف یرده متوطن اولدیلر اندن
صکره عربدن بعض جماعت انلره ملحق اولدیلر مدینه منوره ده
اول ساکن اولانلر انلر ایدی و بو دخی مذکوردر که
عمالقه‌دن بر قوم بونلردن اول ساکن ایتمشلر ایدی والله
اعلم ابن شیبه سند صحیح ایله جابردن رضی الله عنه مرفوعا
روایت ایتمشدر که حضرت موسی و هارون علیهما السلام
حج شریفه واریرلرکن مدینه منوره یه مرور ایدوب یهوددن
خوف ایلدکلرندن کزلنوب احد طاغنه واردیلر هرون
علیه السلام موت عارض اولوب حضرت موسی علیه
السلام انکیچون قبر و لحد قازوب ایتدی ای برادر اجلك
یتیشمشدر هرون علیه السلام قالقوب لحد ایچنه کروب
روح پاکی قبض اولندی پس موسی علیه السلام انك

اوزرینه طپراغ صاچوب دفن ایلدی بو قصه دلالت ایدر که
حضرت موسی زماننده یهود مدینه منوره ده ساکن ایدیلر
والله اعلم دخی کلسه کرکدر اسماء بقاع بیاننده که احماده
یعنی وادیلرده بر قبر بولوب اوزرنده بر طاش اوستنه
یازلمشدر که انا رسول رسول الله سلیمان بن داود علیهما
السلام الی اهل یثرب و بر روایتده رسول رسول الله
عیسی بن مریم الی اهل قری عربیه ابن زباله اهل مدینه‌نك
پیرلرندن روایت ایدر دیمشلر مدینه منوره ده کچمش زمانده
صعل ایله فالج ساکن ایدیلر داود علیه السلام انلره
اوزره غزا ایدوب انلردن یوز بیك قراسیر الدی دخی
دیرلر که حق تعالی اول طایفه اوزره اوقاف قورد مسلط
ایدوب انلری هلاك ایدیلر و قبرلری بودر که جرف
ناحیه‌سنده صحراده و طاغده واقع اولمشدر بر خاتون اول
قومدن باقی قالمشدی زهره دمکله معروف که مدینه
منوره ده ساکن ایدی بر کمسنه‌دن کرا ایدوب بر جانبه
کیتمك ایچون حاضر اولوب بنمك وقتنده معهود قوردلر
خاتونی احاطه ایلدی پس خاتونه دیدیلر که سنی قورد احاطه

ایدوب هلاك ایدن بورلر خاتون دیدیکه نیم قومی بونلر هلاك
ایتمشدر اندنصکره بو کلمات اول خاتوندن صادر اولدیکه
رب جسد مصون ومال مدفون بین زهره وراوون اندن
صکره قوردلر انی هلاك ایلدیلر عروة ابن الزبیردن مرویدر
که عمالیق اطراف عالمده منتشر اولوب مکه ومدینه وجمیع
حجازده ساکن اولمشلر ایدی اندنصکره تکبر ایدوب حددن
زیاده تجاوز ایلدیلر حق سبحانه وتعالی حضرت موسی فرعون
لعینی اوزره منصور ایلدکی وقتده شام شریفی حضرت
موسی علیه السلامك لشکری ایچون تقدیر وتقریر
ایدوب اول دیارك مفسدلرین اهلاك ایلدی وبنی اسرائیلدن
بر مقدار عسکر مدینهٔ منوره جانبنه حضرت موسی علیه
السلام تعیین ایدوب بیوردیکه بالغ اولانلری قتل
ایدوب قزلری اسیر ایدهلر پس عسکر مزبور مدینهٔ
منورهیه کلوب حق تعالی انلره نصرت ویروب اول
متمرد اولان قومی اهلاك ایدوب پادشاهلری اولان
ارقم نام کمسنهنك اوغلی غایتله صاحب جمال اولمغین
اکرچه بالغ ایدی قتل اتمیوب اسیرلر ضمننده انی دخی کوروب

دیرلر ایدیکه حضرت موسی علیه السلام مزبورلر حقنده
هر نه که لائق کوره مجری اوله حضرت موسی علیه السلام
انلر کلمکدن اول جوار رحمته ملحق اولدی پس عساکر مزبوره
قریب اولدقده خلق انلری استقبال ایدوب انلردن
احوال تفحص ایلدکده احوال معلوم اولیجق بنی اسرائیل عساکر
مزبورهیه خطاب ایدوب دیدیلرکه سز پیغمبره صلی الله
علیه وسلم مخالفت ایلمکین عاصی اولمش سز پس شهرمزه
کرمه کوز وارامزه کلمه کوز وبو عساکری منع ایدیلر
دیدیلر اکرچه بو بلاددن منع اولدوکوز اما کلدوکوکز
بلاده رجوع ایله کوزکه اندن یک یر یوقدر واول زمانده
حجاز اشرف بلاد ایدی زیرا صویی غایتله کثرة اوزره
ایدی پس بو قصهدن معلوم اولدیکه یهودك مدینهٔ
منورهده اول سکنالری بو ایدی عمالیقدن صکره وجمیع
یهود زهره نام یرده ساکن ایدیلر حره ایله سافله
اراسنده قف قربنده مالری وزرعلری سافلهده
ایدی وجمهورلری بریده نزول ایتمشلردی سیللر
مجتمع اولدغی زغابه قربنده محمد بن کعب قرظیدن مرویدرکه

قریظه و قرنداشلری بن هذل و عمرو و صریح اوغللری و
نضیر بن النجام بن الخزرج بن جریح هرون علیه السلام
ذریتلرندن جقوب فدیب و مهزوم کلوب نزول
ایلمشلردی ابو هریره دن رضی الله عنه مرویدر که دیشدی
بکا ایتشمشدر شول وقتده که بنی اسرائیله دکدی شولکه
دکدی بخت و نصردن متفرق اولدیلر و حال بو ایدیکه
انلر پیغمبرمز صلی الله علیه وسلمک وصفنی و نعتنی
توریتده کوروب بلمشلردی که ظهور شریفلری عرینه
قریه لرندن بر قریه ده اولسه کرکدر که خرمالغی چوقدر
پس شام شریفله یمن مابیننده هر قریه یه واصل اولدقده
ملاحظه ایدوب نظر ایدرلر ایدیکه یثرب صفتی و نعتی
ایله متصف میدر تا کم انده نزول ایدوب سید اولین
و اخرین لقای شریفلری ایله مشرف اولالر اخر الامر
هرون علیه السلام اولادندن بر جماعت توریت
موجبنجه یثربده نزول ایلدیلر بو امید اوزره که ملاقات
شریفله مشرف اولنلردن اولالر انلره میسر اولیوب
حضرت صلی الله علیه وسلم مبعوث اولمزدن اول

وفات ایدوب اولادلرینه تنبیه و ترغیب ایلدیلر که اول
جناب عالیلرینه بکمال اتباع اوزره اولالر پس انلردن بر
طائفه سرور کائنات علیه ازکی التحیاتک زمان شریفلرینه
واصل اولوب کفر اوزره قالدیلر بونک برله که علملری
وار ایدی حضرتک صلی الله علیه وسلم نبوتلرینه زیرا
توریتده کوروب آبالرندن دفعاتله استماع ایلمشلر
ایدی کفرلرینه باعث حسد شوملری ایدی انصار حقنده
زیرا انلر مقدما اسلام شریفله مشرف اولمشلردی
والله اعلم انصار اخیارک اخباری مجملا بودر که ذکر
اولنور اصللری که اوس و خزرجدر یهوددن صکره
مدینه منوره یه کلوب انده متفرق اولوب بعضیلری
مدینه نک اعلاسنده و بعضیلری اسفلنده متوطن اولوب
بعضیلری یهود قریه لرنده انلریله بله ساکن اولوب
زاید زیرا غیرشرندن امین اولالر الی یهودیله عهد و قرار
ایلدیلر که بری برینه معین و ظهیر اولوب غیرشرندن
امین اولالر مدتی مدیدهلری بو منوال اوزره ایدی
قوت و شوکت و مال و منالری چوق اولیجق نصیر

وقریظه طائفه سی که یهودا ایدیلر قورقوب نقض عهد
ایلدیلر اشبو یهودک قراللری که فطیون نام کمسنه
ایدی اوس وخزرج قزلرینک بکارتلرین اولا ازاله ایدوب
اندن صکره ارلرینه تسلیم ایدر ایدی انصاردن مالک
نام بر کمسنه قزقرداشنی آره ویروب بودنائتی اختیار
ایلمیوب خاتون صورتنه کروب مزبور فیطونی قتل
ایدوب کندو قومی ایچنه کلدی اندن صکره ملک شام انصار
قومندن اولمغین حاللرین اکا عرض ایلدکده ابوجبیله
نام کمسنه سردار ایدوب جمع کثیر ایله یهودا اوزره کندردی
انلر دخی کلوب یهودی قتل عام ایدوب عزت وشوکت
اول کوندن اوس وخزرجک اولدی برقولده بویله درکه
مالک مزبور تبع اخیره که اسمی کرب بن حسان بن اسعد
الحمیری در واروب شکایت ایدوب عرض حال صوندقده
تبع مذکور قسم ایلدیکه مدینه منوره یه واروب یهودی
خور و ذلیل ایتمینجه بر خاتونه یقینلق ایتمیوب خوش
قوقولر استعمال ایتمیه پس مدینه یه کلوب احدده نزول
ایدوب یهود قومنی طلب ایدوب انلردن اوچیوز ادمی انواع

عقوبتله قتل ایدوب مدینه منوره نک تخریبنی اراده ایلدکده
یهوددن بر معمر کمسنه که یاشی ایکی یوز اللی یه وارمشیدی
تبع مزبوره کلوب دیدی سنک شانک بوندن بیوکدر
که هر جزئی ایچون غضب سکا مستولی اوله مدینه منوره نک
تخریبنه قادر دکلسین زیرا حضرت اسمعیل نسلندن
اخر الزمان پیغمبرینک محل هجرتیدرکه کعبه دن کلسه کرکدر
پس تبع اول داعیه ترک ایلیوب مزبور یهودی بر اخر یهود
ایله بیله الوب مکه یه واروب کعبه یه کسوت کیروب اول ایکی
یهودیله بیله یمن جانبنه رجوع ایدوب دینلرین اختیار ایلدی
خبرده در که ابو ایوب انصارینک رضی الله عنه او که
ذکری کلجکدر تبع اول بناسیدرکه اسمی بیان بن سعد بن
کلیکرب دردیمشلرکه اول مدینه منوره یه مرور ایلمشدر
دورت یوز کمسنه ایله علمادن مزبورلر بربری ایله عهد
ایلمشلردیکه مدینه منوره ده توطن ایدوب تبعدن اجازت
طلب ایلدکده تبع نه سبب ایله قالورسز دیو سؤال ایلمکین
انلر دیدیلر کتابده کوردک که بومقام بر پیغمبرکه محل
هجرتیدرکه اسم شریفی محمددر صلی الله علیه وسلم

ایدی بر بو مقامده اقامت ایدن روز بو امید ایله که اول ذات
با برکاتیله مشرف اولالر پس تبع هر بری ایچون مسکن یاپوب
برر اوده‌لق جاریه ویروب وافر مال بغشلیوب نامهٔ اعزاز
واکرام حضرت خیر الانام علیه الصلوة والسلام ایچون
آلتون حل ایله یازوب مهرلیوب آنلره ویروب اصمرلدیکه
اگر آنلردن یا خود اولادلرندن برکمسنه اول سرور
ایله ملاقات ایدوب مشرف اولورایسه نامهٔ آنلره تسلیم
ایدن نامهٔ مزبورده بو ایکی بیت وار ایدی شعر

شهدت علی احمد انه   رسول الله من باری النسم
فلو مد عمری الی عمره   لکنت وزیرا له وابن عم

وبر مسکن پیغمبر حضرتلری ایچون بنا ایلیوب امر ایلمشدیکه
حضرت صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره‌یه تشریف
بیوردقلری زماندن مزبور مسکنده ساکن اولالر دیرلرکه
اول مسکن ابو ایوب انصاری مسکنیدر و ابو ایوب انصاری
اول عالمک اوغلیدرکه نامهٔ مزبوره آنده ایدی وسایر
انصار سائر ذکر اولان علمانک اولادیدر دیرلر دیمشلرکه
حضرت صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره‌یه واصل اولدقده

زماندن نامهٔ مزبوره آنلره واصل اولوب بیوردیلرکه
لعن ایله کوز تبعه زیرا مؤمن ایدی اختلاف ایلمشلرکه ایمانی
حضرت ابراهیم علیه السلامه ایدی یا خود پیغمبرمزه
صلی الله علیه وسلمه ایدی صاحب تاریخ کبیرده بیان
ایلمشدر دخی دیمشلردرکه اوس ایله خزرج مدت مدید
غایت موافقت اوزره ایدیلر آخر ما بینلرنده اختلاف واقع
اولوب قتاله منجر اولدی آخر مقاتله‌لری یوم بعاثده ایدی
که هجرتدن بش یل مقدم اولمشدی اصح اقوال اوزره و
بو مقاتله‌ده اوس وخزرجک جمیع سردارلری قتل
اولندیلر ابن ابیدن غیری هذا ایتلرنه بو باعث اولدی
ولهذا ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها بیوردیکه بعاث
کونی بر کوندرکه حق تعالی اول کونی رسول اکرم صلی الله
علیه وسلمک مقدمهٔ فتح و نصرتی ایلمشدر انصارک
زمرهٔ مسلمینه دخوللری سببیله اهل سیر دیمشلرکه
پیغمبر صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره‌یه واصل اولدقده
اوس وخزرجک باشلری ابن ابی ایدی و آندن اول
و آندن صکره بو ایکی قبیله برکمسنه‌یه تابع اولمشدکلرو

برکسنه دخی وسدن که ابوعامر فاسق در ترهب ایلمشدی
و پیغمبرک قدوم شریفلرینه منتظر ایدی ابن ابی ایله حب
ریاسته اغترار ایدوب شقاوت ابدی یه کرفتار اولوب
ضلالت وادی سنده ساکن اولدیلر والله اعلم فصل ثانی
اوس وخزرجک مشرف اولمه لری یدر حضرت رسالت پناه
صلی الله علیه وسلمک متابعت ومبایعتلریله عقبۀ اولی
وثانیه ده واول حضرتک صلی الله علیه وسلم احوال
هجرتندن مکه دن مدینه یه وقباده نزوللری بیاننده در
مخفی اولمسونکه حق تعالی پیغمبرک صلی الله علیه وسلم دین
شریفلرین اظهار ایتمک اراده ایلدوکنده رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم موسمده انصاردن بعض انفاره
ملاقی اولوب انلره اسلام عرض ایدردی هر حج ده
بو عادت شریفلری ایدی ناکاه بر موسمده منی عقبه
سنده خزرجدن بر قومه ملاقی اولوب انلردن سؤال
ایلدیکه سز یهودموالیسندن میسز انلر بلی دیدیلر پس
انلری اسلامه دعوت ایلدی انلرچون یهوددن
استماع ایلمشلر ایدیکه نبی مزمبعوث اوله جق دروزانک

ایله اتفاق ایدوب انصار ایله مقاتله ایدن روز پس انلر
بری برینه دیدیلرکه اول موعود بونلردر امدی بز
انلردن مقدم ایمانه کلهلوم تاکیم انلر ایله مقاتله ایدوب
غلبه بزوم اوله پیغامبره صلی الله علیه وسلم ایمان
کتوروب دیدیلرکه بز قوممزی ترک ایدوب سکا تابع
اولدوق زیرا قوممز ما بینلری عداوت وشرارت بر
مرتبه ده درکه اخر قوممز یوقدر اکر حق تعالی سنک برکاتک
سببیله قوممزی اصلاح ایدوب بینلرنده اولان عداوت
ونزاع رفع ایدر ایسه سندن اعز واولی کمسنه اولماز
اندنصکره مدینۀ منوره یه رجوع ایلدیلر چون اولرینه
واصل اولدیلر براوی بولمدیلرکه پیغمبر ذکر شریفندن
خالی اوله اشبو جماعت التی نفر ایدیلر وبر روایتده
یدی نفر وبر روایتده ایکی نفر ایدیلر اوسدن
ایکنجی سنه موسمده اون ایکی نفرجه کلدیلر التی نفر
دخی خزرجدن زیاده کلوب انلر دخی ایمان کتوروب
حضرت صلی الله علیه وسلم معصب بن عمیری
انلر ایله بله ارسال ایلدی تا اسلام ودین اننده تعلیم

ایده روایت اخرده دیرکه طائفهٔ مزبوره مدینهٔ منوره
وارد قدنصکره حضرت صلی الله علیه وسلم اردلرنجه
مصعبی وام مکتومی رضی الله عنهما ارسال ایلدی ومصعبه
امر ایلدیکه انلره امامت ایدوب قرآن ونماز تعلیم ایده
مدینهٔ منوره یه کلدکده اسعد بن زراره رضی الله عنه که
اول کلان التی نفردن در منزلنده نزول ایلدیلر ومسلمانلری
انده جمع اولوب مورد ین تحصیل ایدرکردی سعد بن
معاد واسید بن حضیر که بنو عبد الاشهلک اولولرندن
ایدیلر بو قصه یی استماع ایدیجک سعد با اسیده ایتدی که
وار شول ایکی کمسنه یه ضعفاء موزی سفها ایده یوردکه
بزه کلمزدن اول انلری نهی وزجر ایله اسید حربه سین
آلنه آلوب روانه اولدی چون اسعد رضی الله عنه
اسیدی کوردی مصعبه رضی الله عنه ایتدیکه کلان
کمسنه قومینک اولولری در ماهو الواقع کرکی کبی اکا
بلدر اسید کلوب باشلری اوزرلرنده دوروب
انلره اطاله لسان ایدوب یدردی که سزلری نه
کتوردی ونه ایجاب ایلدیکه ضعفا موزی سفها ایدرسز

اراق اولوک بویردن اکر باشکوزسزه کرک ایسه مصعب
رضی الله عنه دیدیکه دکله بن نه سویله رز اکر مقبولک
اولور ایسه قبول ایدرسن واکر طبعکه مکروه کورونور
ایسه مکروهی کندودن ازاله ایله مصعب قسم ایله موکد
ایدوب ایتدیکه هنوز جواب ویرمدن سزین نور ایمانی
انک یوزنده مشاهده ایلدوم اسیدک جوابی بوایدی که
ما احسن هذا واجمله یعنی نه کوکجک وزیبا سوزدر بو
اندنصکره سؤال ایلدیکه نه ایش قلورسز بودینه کرمک
مراد ایدیجک مصعب وابن ام مکتوم ایتدیلر اول غسل
ایدوب پاک اولد قدنصکره پاک کیسی کیوب کلمهٔ شهادتی
یره کتوروب اندنصکره بش وقت نمازی قلوب مداومت
ایله اسید دخی انلرک امرلرین یره کتوروب ایتدی اردمده
بر کمسنه واردرکه اکر اول سزلره تبعیت ایدر ایسه
قومندن بر احد تخلف ایتیوب مسلمان اولورلر بن انی
سزلره فی الحال ارسال ایدرم اسید سعد بن معاذه
رجوع ایلدکده کوردیکه سعد قومی ایله مجتمعا اوتورور
یور سعد اسیدک یوزینه نظر ایلدکده یمین ایچوب ایتدیکه

اسید کلیور اما یوزی تغییر اولوب بر کونه اولمشدر اسید
کلیجک سعد ایتدی نه ایلدک اسید ایتدی واردوم اول
ایکی کمسنه یه سویلدوم وانلردن برامز سوز اشتمدوم
یمین ایله مؤکد ایدوب ایتدیکه انلری نهی ایلدکم دیدیلر
سکا خوش کلمیان نسنه یی ترک ایده لوم و بو اثناده
اسید رضی الله عنه سعده دیدی ایشتدوم که بنی حارثه
چقوب کلمشلر که اسعد بن زراره یی قتل ایده لر خاله اوغلی
اولدوغنه بناء سعد بو سوزی استماع ایدیجک غضبه
کلوب اول کمسنه لر جانبنه متوجه اولدی مصعبی و ابن
ام مکتومی فارغ البال و مطمئن الحال کوریجک معلوم
ایدندیکه اسیدک ارادهء ایلمشدر باشلری اوزره دوروب
بر مقدار سب ایلدکدنصکره ایتدی اکر سزکله قرابتم
اولمسه ایدی کونه ایدیکوزکه سزه نه ایلردم بزوم
مکروهمز اولان شیئی بزم یوزه نیچون کتوردوز سز و
بو حینده اسعد رضی الله عنه مصعبه دیدیکه والله
قومنک سیدی کلمشدرکه اکر اول مسلمان اولور ایسه
قومندن بر احد تخلف ایتموب جمیعا مسلمان اولورلر اندن

صکره مصعب ایتدیکه ایا بر مقدارجه اوتورسک و دکله
سک سوزمزی اکر طبعکه ملائم کورینور ایسه قبول
ایدرسین و اکر قتکده مکروه عد اولنور ایسه مکروهی سندن
ازاله ایدرلوم سعد ایتدی انصاف ایله سویلدک اندنصکره
مصعب اسلامی عرض ایلدیکه و قرآن اوقودی روایت
اولندیکه جواب ویرمزدن اول سعدک یوزنده اسلامک
نوری و ضیاسی مشاهده اولندی پس سعد ایتدی
اسلامه اراده اولندقده نه ایشلمک کرکدر اسیده
بیان اولندوغی کبی سعده دخی بیان اولندی اولدخی
ایمانه کلوب نه ایسه کما ینبغی ادا ایلدی اندنصکره
سعد و اسید رضی الله عنهما قوملرینک مجتمعلرینه
کلوب ایتدیکه ای بنی عبد الاشهل بنی نیجه بلورسز
اراکوزده ایدیلر افندیمز و اولومز و افضلمز بلورز
سنی سعد ایتدیکه معلومکز اولسون که بکا حرامدر
بریکزله سویلشمک دیشیدن و ارککدن کوچکدن
و بیوکدن الله و رسولنه ایمان کتورمینجه دیمشلرکه
والله اول کونده هنوز کیجه اولمادن اول بنی عبد

الاشهل دن بر فرد قالمدی که ایمان کتورمه مش اوله
بیوك و کوچك ار و عورت جمیعا ایمانه کلدیلر پس
مصعب رضی الله عنه اسعد یاننه رجوع ایدوب انك
یاننده اقامت ایدوب خلقی اسلامه دعوت ایدردی
تا که انصار اولرندن بر او قالمدی که مسلمان اولمامش
اوله مکر بنو امیه بن زید و حطمه و وائل و واقف
اوسدن که مسلمان اولمامشلر ایدی بر شاعر سببی
ایله که اکا خیلیجه منقاد ایدیلر اول انلری ایماندن
منع ایدردی پیغمبر صلی الله علیه وسلم هجرت ایدنجه
دك اندنصکره بدر و احد و خندق غزاوتندنصکره
جمیعا شرف اسلام ایله مشرف اولدیلر طبرانی روایت
ایلمشدر عروه دن ابن عبد الاشهل اسلاملری قصه
سنده که بنی عبد الاشهل اسلاملرندنصکره ابن النجار
اسعد بن زراره رضی الله عنه اوزرینه شدت کوستروب
مصعبی رضی الله عنه اخراج ایلدیلر پس مصعب سعد بن
معاذ جانبنه انتقال ایدوب ناسك دعوت و هدایت
لرنه اشتغال اوزره ایدی انصار اولرندن بر او

قالمدیکه مسلمان اولمامش اوله مکر بر خ اوکه ذکر اولنمشدر
عمرو بن الجموح دخی مسلمان اولوب بونلرین صدی
اندنصکره مدینهٔ منوره ده شوکت و عزت مسلمانلرك اولدی
ابن اسحق دیرکه اندنصکره مصعب انصاردن بر جماعت ایله
بله که شرف اسلام ایله مشرف اولمشلردی حج نیتنه قوم
انصار مشرکلرینك حج قافله لریله بله مکه یه متوجه اولدیلر
تا که لقای مبارك سید کونین و شرف بیعت رسول ثقلین
برله مستسعد اولوب ذو فضیلتین اولالر مکهٔ مکرمه یه
واصل اولیجق رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ایله وعده
ایلدیلرکه ایام تشریقده عقبه ده جمع اولالر عقبه دن
مراد شول شعب ذرکه مکهٔ مکرمه دن منایه متوجه اولان
کمسنه نك صول جانبنه کلور عقبه یه کلمزدن اول کعب
بن مالك رضی الله عنه دیرکه وعده کیجه سی اولدقده قومم
ارا سنده بر مقدار اویودوق زیرا حالمزی انلردن اخفا
ایدردك کیجه نك ثلثی اولیجق قالقوب میعاده متوجه اولوب
کزلیجه یول اختیار ایلدك تا کم جمع اولدوق مزبور شعب ده
یتمش اوچ نفر ار و ایکی نفر خاتون بزم ایله بله ایدی بری

ام عماره بنت کعب واخری واسماء بنت عمرو بن عدی
بر روایتده اوسدن اون بر نفر بنی الحارث بن الخزرج دن
التمش ایکی نفر وخلفا خزرج دن دورت نفر بو تقدیرجه
عدد یتمش اوچ دن زیاده اولور اگر بین الروایتین توفیق
ایله سک خلفاء خزرج اولان دورت نفری التمش دورت
خزرجی اولان انفارده درج ایدوب خزرج خلفاسی اولمغین
انلری مستقل اعتبار ایتموب جمله معتبر اولانلر یتمش اوچ
نفر اولورلر والله اعلم بعض روایاتده یتمش واقع اولمش
وجهی ظاهردر انکچون ترجمه ده ذکر اولنمدی بوندنصکره
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم عم شریفلریله بله که
حضرت عباس در رضی الله عنه مزبورلر حضورلرینه کلوب
حضرت عباس رضی الله عنه بیوردیکه محمد صلی الله علیه
وسلم بزم قتیمزده شویله درکه معلومکز اولمشدر و بزانی
منع ایلدک سزلک ارا کوزه وارمقدن واول صلی الله علیه وسلم
ابا ایدوب اختیار ایلمدی سزلردن غیری کمسنه پس سزاکا
وفا کوستروب عداسنی واکا مخالفت ایدنلری اکا تعرض دن
وایذا ایلمکدن منع ایده بلورسه کوزفیها والا شمدیدن

خالکوزه نظر ایدوب ملاحظه اوزره اولورلك انلر حضرت
عباسه جواب ویروب ایدیلرکه سویلدک اشتدك
یا رسول الله سن سویله هرنه که سویلرسین کندوك ایچون
یاخود حق تعالی ایچون بزم ایله بخه ایسترسن عهد ایله که بز
عهدموزا اوزره دوروب مخالفتدن بعید وبری اولورز
پس رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیکه حق تعالیه
عبادت ایدوب شرکدن بعید اولالر وانلره قرآن
اوقویوب اسلامه ترغیب ایلدی اندنصکره بیوردیکه بیعت
ایدرم سزلك ایله بو شرط اوزره که بندن دفع ومنع ایدرسز
شول نسنه که خاتونلر کوزدن واولادکوزدن منع ایدرسز
براء بن معرور رضی الله عنه حضرتك صلی الله علیه وسلم
مبارك اللرین الوب ایتدی بلی یا رسول الله منع ایدرز
سندن شول نسنه که اهلموز واولادموزدن منع اید
رز وابو الهیثم بن التیهان ایتدیکه یا رسول الله بزومله
یهود ما بینمزده عهد واردر وبن اول عهدی نقض
ایده جکز اما سکا حق تعالی نصرت ویروب دینکی اظهار
ایلدکده بزی ترك ایدوب قومکه رجوع ایلمیه سن حضرت

صلى الله عليه وسلم تبسم ایدوب بیوردی تا نکر قانموز
ومنزلکوز منزل موزدر وبن سزوك وسزبنوم سز سزکله
مقاتله ایدنیله مقاتله ایدرم وسزکله مصالحه ایدنیلکه
مصالحه ایدرم والله اعلم امام احمد ایله حاکم روایت
ایلمشلرکه عبدالله بن رواحه رضی الله عنه دمشدر یا رسول
الله حق تعالی ایچون وکندك ایچون هرنه که دلرسن عهد ایله
حضرت صلى الله عليه وسلم بیوردیلرکه شرط ایدرم
حق تعالی ایچون بونیکه اکا عبادت ایدوب شریك
قوشمیاسز تعالی عن ذلك علوا کبیرا وکندم ایچون شرط
ایدرم که بندن منع ایدهسز شول نسنه که نفسکوزدن
منع ایدرسز ایتدیلر اکر بز بیوردوکوك شرطی قبول
قلوب ادا ایلهسك جزامز نه اولور حضرت صلى الله
عليه وسلم بیوردی جزاکوز جنتدر ایتدیلر تجارتموزده
آصی ایلدك بو بیعی اصلا بوزمزوز اقاله واستقاله ایتمزوز
پس بو آیت کریمه نازل اولدی ان الله اشتری من المؤمنین
انفسهم واموالهم بان لهم الجنة یعنی حق تعالی مؤمن
قللرندن نفسلرین وماللرین جنت ایله صاتون آلدی

آندن صکره حضرت صلى الله عليه وسلم بیوردی انلره که
قوملرندن اون ایکی نفر اختیار ایدهلر نقابت ایچون
تا انلر سائرلری اوزره سردار اولهلر انلر طقوز نفر
خزرجدن واوچ نفر اوسدن یقین ایلدیلر بر روایتده
دیرلرکه پیغمبر صلى الله عليه وسلم نقبای نجبایه بیوردی
سز قوملروزك کفیللری سز نته کم حضرت عیسی علیه
السلام قوملرنه حواریونی کفیل ایلدیلر انلر ایتدیلر
قبول ایلدك عبادة بن الصامتدن رضی الله عنه مرویدر
که بو اثناده شیطان علیه اللعنه ندا ایلدیکه ای اهل منازل
تحقیقا محاربه کوزا ایچون اجتماع کوسترمشلردر رسول
الله صلى الله عليه وسلم بیوردیکه سنی فزعه براغهین
ای حق دشمنی وانصاره اشارت بیوردیکه منزللری
جانبنه وارهلر فانی ترجمهنك ترجمه سید دانا حدیث
شریفه موافق دکلدر زیرا حدیث شریفك لفظی بودر لافر
غن لك ای عدو الله ارجعوا الی رحالکم نصرکم الله شیطان
لعین لفظنه دخی ترجمه موافق اولمه مشدر زیرا شیطانك
لفظی بودر هل لکم فی الصباة قد اجتمعوا علی حربکم کعب

رضی الله عنه ایدی اندنصکره یتاغموزه رجوع ایلدك صباح
اولیجق قریشك اولوجه لری منزلمزه کلوب دیدیلرکه ای معشر
خزرج استماع اولندیکه سز کلوب صاحبمزی ایچمزدن
الوب بزوم ایله محاربه قصدنه بیعت ایتمشسز والله عرب ایچنده
هیچ بر طائفه نك مقاتله سندن ابا ایتمزوز سیزوك مقاتله
کوزدن غیری مقاتله کوز ابغض اموردر قتمزده قریش سوزلرین
طائفهٔ انصارك مشرکلری اشدیجك یمین ایلدیلرکه بو
سوزدن خبرموز یوقدر فی الواقع خبرلری یوقدی انصار
اخیار رضوان الله علیهم پیغمبر حضرتلرنه صلی الله علیه
وسلم ایتدیلر یا رسول الله برمله بله کیتمزمی حضرت صلی الله
علیه وسلم بیوردیکه مامور اولمدوم اما اصحاب کرامه اذن
ویردیکه مدینهٔ منوره یه هجرت کوستره لر و کیدنلری اذن
انتظاری ایچون تاخیر ایلدیلر بر جماعت ایکی عقبه اراسندن
مدینهٔ منوره یه متوجه اولوب ابن ام مکتوم انلردن ایدی
دیمشلرکه اول هجرت ایدن ابو سلمهٔ مخزومی ایدیکه ام سلمه
نك زوجی ایدی اما عقبه دنصکره اصحاب کرامك مدینهٔ
منوره جانبنه توجهلری متوالی اولدی هجرت ایدنلردن امیر

المؤمنین عمر و قرنداشی زید و طلحه و صهیب و حمزه و زید
بن حارثه و عبد الرحمن بن عوف و زبیر و عثمان بن عفان رضی
الله عنهم ایدیلر دخی دیمشلرکه حضرت ابو بکر صدیق
و حضرت علی رضی الله عنهما دن غیری پیغمبر صلی الله علیه
وسلم ایله کیمسنه قالمامشدی قریش بو حالتی مشاهده ایدیجك
پیغمبر صلی الله علیه وسلم خروج لرندن حذر اوزره اولوب
دار الندوه ده جمع اولوب شیطان لعین بر پیر نجدی
صورتنده ارالرنده کیردی و ابوجهل قولنی صواب کوردی
قصه بویله ایدیکه اول مجمعده قریش ارالرنده اختلاف واقع
اولدیکه حضرتنه صلی الله علیه وسلم نه ایده لرکه اندن خلاص
اولالر ابو البختری ایتدیکه بنم رایم بودرکه انی حبس ایدهسز
و قپوبی اوزرنه صوهیه سز و بردلك قویه سزکه اندن ایچك
و ایچه جك اکا ویره سز و اول اولنجه یه دك حبسده قاله
شیطان لعین ایتدیکه نه یرامز رایدر بو رای زیرا که قومی
کلوب ضربیله انی حبسدن اخراج ایدرلر اندنصکره هشام
بن عمرو ایتدیکه بنم رایم بودرکه انی بر دوه یه بندوروب
شهردن سوره سزکه انك عملی سزه ضرر المزینه شیطان

حضرت صدیقه واروب بیوردیکه هجرته مأمور اولدم
و حال بو ایدیکه حضرت صدیق کندوسی صحبت شریفلری
ایچون احضار ایدوب ایکی راحله مهیا ایلمشدی حضرتدن
صلی الله علیه وسلم هجرت خبرین استماع ایلدکده مرافقت
التماس ایلیوب مزبور ایکی راحله دن اویوجه سنی حضرته
عرض ایلدی و حضرت صلی الله علیه وسلم بهاسیله
قبول ایلدی اندنصکره پیغمبر صلی الله علیه وسلم راحلهٔ
قصواء و بر روایتده راحلهٔ جدعاء اختیار ایلیوب بیوردیکه
بهاسیله قبول ایلدم بهاسی سکز یوز درهم ایدی دیمشلر
والله اعلم اندنصکره ابوبکر صدیق رضی الله عنه عبد
الله بن اریقط نام کمسنه یه واردیکه بنی کنانه دن ایدی
و یولی خوب بلوردی انی دلیللک ایچون اجاره یه آلوب
وعده ایلدیکه اوچ کوندنصکره ثور غارینه کله
و سرور کائنات علیه ازکی التحیات منزل شریفلری
جانبنه رجوع ایدوب آخشامدن نظر ایلیوب کوردیکه
حضرت علی کلوب یرلرنده متمکن اولوب و قریش قومی
جمع اولوب ابوجهل لعین یکدلره دیرکه جمله کوز جمع

رجیم ایتدی نه بد رایدر بو رای زیرا کیدوب بر قومی
امداد ایدوب اوزرکوزه کلوب سزکله مقاتله ایدر اندنصکره
ابوجهل ایتدی بنم رایم بودرکه هر بطنده بر دلی قانلی یارار
یکت قلچ ویروب جمله یکتلر بر اوغوردن اوروب انی هلاک
ایلمکدر زیرا بو تقدیرجه قانی قبیله لر ایچنده متفرق اولور
بنی هاشم جمیع قبایل ایله مقاتله ایده مزلر اکر قانن بها طلب
ایدرلر ایسه ویره وز شیطان بدبخت ایتدی سوز بودرکه
بو یکت سویلدی پس بو رای اوزره اتفاق ایلدکده جبرئیل
علیه السلام کلوب سرور کائنات علیه ازکی التحیاته
خبر ویردیکه کفار سنی ضایع ایتمک اوزره درلر اما حق تعالی
سنک حافظکدر و مدینهٔ منوره یه هجرت ایله امر اولندی
پس پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرت علی رضی الله
عنه کندو یرینه قویوب کندولری حضرت ابوبکر
صدیق ایله رضی الله عنه هجرت نیتله ثور غارنه روانه
اولدیلر بو قصه تفسیر قاضی دن نقل اولنمشدر تفصیل
بودرکه حضرت رسالتپناه صلی الله علیه وسلم
حضرت علی یه امر ایلدیکه بنم یاتدوغم یرده یاته سن و کندوکی

اولوب بر اوغوردن قتل ایله کوز رسول الله صلی الله
علیه وسلم بر اوج طپراغ شوم یوزلرینه صاچوب کوزلرینه
دولدوروب کور اوله یازدیلر اندنصکره ابوبکر صدیق
رضی الله عنه منزلینه کلوب معا ثور غارنه کلدیلر بر
کمسنه مشرکلردن ایراق اولماغین مزبورلره یاقین کلوب
ایتدی نه یه منتظرسز ایتدیلر دلروزکه صباح اوله تاکه
محمدی قتل ایدهوز انلره ایتدیکه حق تعالی سزلری
قبیح ورسوا ایلدی کورمهدکزکه باشکوزه طپراغ صاچوب
ایچکوزدن چقدی ابوجهل انانمیوب ایتدی ایچریدهدر
برده ایله بورونوب یاتوب سویلهین محمد دکلمیدر اوله
صباح اولدقده کوردیلرکه حضرت علی رضی الله عنه
مبارک فراشدن قالقوب ظاهر اولدی پس ابوجهل
لعین ایتدی مخبر کرچک سویلرایمش اندنصکره قریش
جمعیت ایدوب یوللری دوتوب وعده ایتدیلرکه هرکم
که محمدی کتوره اکا عظیم مال ویرهلر وبالجمله
کوزلری ضعیف ورایلری سخیف اولوب نیجه کره
غارباندن واروب کلوب غار قپوسنده عنکبوت

یووه یاپمغین غاره مقید اولمدیلر اوچ کون کچدکدنصکره
مزبور دلیل ایکی راحله ایله الوب کلدی بو واقعه ایکی
آی اوتن کون عقبهدنصکره در پیغمبر صلی الله علیه
وسلم خروجلری دوشنبه کونی ایدی ربیع الاول
غرهسنده بر روایتده پنجشنبه کونی ایدی و عامر بن
فهیره حضرته صلی الله علیه وسلم و ابوبکر صدیقه
رضی الله عنه حدیث ایدوب صدیقک اردنده بیزایدی
پس مکه مکرمهنک طریق سافلهسین اختیار ایدوب
ساحل بحر یولندن عسفانک الیندن توجه ایدوب قدید
نام یرده ام معبد خزاعیه اوتاغنه نزول بیوردیلر سه
شنبه کوننده قدید مزبورده سراقه قضیهسی
واقع اولدی کفار قریش بر قاچ کون بلمهدیلرکه قانغی
جانبه توجه بیورمشلر بر کون ابوقبیس طاغندن
استماع ایلدیلرکه بو بیت آواز ایله اوقونوب انشاد اولنور
شعر فان اسلم السعدان اصبح محمد
من الامن لا یخشی خلاف المخالف
یعنی اکر سعد بن معاذ و سعد بن عباده مسلمان اولسهلر

محمد شونیله اوله که بر مخالفك خلافندن قورقیه یعنی
قوی اوله بس بلدیلر که حضرت صلی الله علیه وسلم
مدینه جانبنه توجه بیورمشدر مدینهٔ منوره یه قریب
اولدقده ابن بریدهٔ اسلمی یتمش کسنه ایله که کندی قومندن
ایدیلر معا کلدی رسول الله صلی الله علیه وسلم سؤال
ایلدیلر که کمسن ایتدی بریده حضرت صلی الله علیه
وسلم ابو بکر صدیقه رضی الله عنه التفات ایدوب
بیوردیلر برد امرنا وصلح یعنی کوکجك اولدی حالموز
وصلاح بولدی اندنصکره بریده دن سؤال ایلدیلر که
قانغی قبیله وقانغی قومدن سن بریده ایتدی اسلمدنز
بنه حضرت صلی الله علیه وسلم حضرت صدیقه
التفات ایدوب بیوردیلر که سلامت بولدوك
اندنصکره سؤال ایلدیلر که قانغی بولوکدن بریده ایتدی
بنی سهم دن حضرت صلی الله علیه وسلم بریده یه
بیوردیلر سهم یعنی نصیب سنك حصه ك ظاهر اولدی
اندنصکره بریده حضرته صلی الله علیه وسلم ایتدی
یا رسول الله مناسبدرکه مدینهٔ منوره یه علم سز کرمیه سز

فی الحال کندو دلبندنی جداسی اوزره علم وار بغلیوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم علمدارلری اولوب
اوکنجه کتوروب یورور ایدی دخی بریده ایتدی یا رسول
کلمك اوندن نزول بیورر سز حضرت صلی الله علیه وسلم
بیوردی نتم نا قم مأمورز یعنی مأمور اولدوغی یرده نزول
اولنور دخی روایت اولنور که زبیر بن العوام بر جماعت ایله
بله تجارت ایچون شامه کیدن یورایکن یولده رسول الله صلی الله
وسلم ایله ملاقات ایدوب حضرته وصدیقه بیاض کیسیلر
کیورمشدر نته کم روایات صحیحه ده کلمشدر بعضی
روایتده طلحه دردیمشلر زبیر یرنه والله اعلم مسلمانلر
مدینهٔ منوره ده حضرت رسالت پناهك مکهٔ مکرمه دن
خروجلرین استماع ایلدکده هر صباح حره جانبنه چقوب
منتظر اولورلر ایدی کنش اصی یتنجه اندنصکره اولرنه رجوع
ایدرلردی بر کون کون قزدقدنصکره اولرنه رجوع اولدقده
بر یهودی بر مصلحت ایچون بر برجه یره چقمش ایدی ناکاه
کوردیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اصحاب کرامی ایله
رضوان الله علیهم اقلر کیوب پیدا وهویدا اولدیلر اختیارسز

ندا ایلدی یا بنی قبیله یعنی انصار جد کوز کلدی یعنی حظ کوز
کلدی مسلمانلر استماع ایدیجك سلاحلرین آلوب حضرتك
صلی الله علیه وسلم استقباللرینه اطرافدن متوجه اولوب
ظهر حره ده سرور موجودات علیه ازکی الصلوات ایله
ملاقی اولدیلر پس حضرت صلی الله علیه وسلم انلر ایله بله
صاغ جانبه میل بیوردیلر تا که انلر ایله بله قباده بنی عمرو بن
عوف آراسنده کلثوم بن هدم اوینه نزول بیوردیلر بر روایتده
حضرتك صلی الله علیه وسلم قدوم شریفلری کیجه ده
اولمشدر دینلمش اما اکثر روایات بونك اوزره درکه ذکر
اولندی روایت اولنورکه اول زماندن حضرت رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت صدیقدن رضی الله عنه
تمیز وتشخیص ایدمزلر ایدی تا کونش اوزرلرینه کلنجه اندن
صکره حضرت صدیق رضی الله عنه قالقوب رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم مبارك باشلری اوزرینه رداسی
ایله کولکه ایدیجك معلوم ایدندیلر دخی مرویدرکه ام
کلثوم مزبورك نجیح نام خدمتکاری وغلامنین یا نجیح دیوب
ندا ایلدکده حضرت صلی الله علیه وسلم صدیقه رضی الله

عنه التفات ایدوب بیوردیلر نجاح بولدوق وبیوردیلر
بزه رطب کتورس کلثوم بر صاع تمر خرما کتوردیکه بر مقداری
منصف وبر مقداری زهو ایدی حضرت صلی الله علیه
وسلم سؤال ایلدیکه بو کا نه دیرلر ایدی عذوق در ام جرذ
اندن حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی اللهم
بارك فی ام جرذان دخی اکثر روایات موجبنجه قدوم شریفلری
دوشنبه کوننده ایدی اما بعضی روایتده شذوذ طریقیله
جمعه کوننده دینلمش ربیع الاول دن اون ایکی کیجه
کچدکدنصکره ابن عباسدن رضی الله عنهما مرویدرکه
بنی عمروده اوچ کیجه اقامت بیوردیلر ونازل اولدقلری
یری مسجد ایلدیلر دا اول مسجددرکه اساسی تقوی اوزره
در وبخاری عروه دن روایت ایدرکه حضرتك صلی الله
علیه وسلم اقامتلری بنی عمروده اون کوندن زیاده
ایدی بر روایتده یکرمی ایکی کون ایدی وبر روایتده
اون درت کیجه ایدی صاحب تاریخ قول اخیری ترجیح
ایلمشدر والله اعلم حضرت علی رضی الله عنه رسول
اکرمدن صکره اوچ کون کعبه ده اقامت ایدوب اندنصکره

ناسك امانتلرين دوندروب مدینهٔ منوره یه متوجه اولوب
قباده حضرت رسالت پناه ایله ملحق اولوب کلثوم بن
هدم اوینده نزول بیوردی روایت اولنور که اوس وخزرج
آرالرنده عداوت اولماغین خزرج قورقرلر ایدیکه رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم اوس آراسنده نزول بیوره
اوس دخی بو خوف اوزره ایدیلر که حضرت صلی الله علیه
وسلم خزرج آراسنده نزول بیوره اسعد بن زراره
رضی الله عنه بعاث کوننده قتل ایلدوکی کمسنه نك
نسبیله حضرتك صلی الله علیه وسلم اوائل قدوملرنده
صحبت شریفلرندن محروم اولمشدی حتی که حضرت
صلی الله علیه وسلم سؤال ایلدیلر که اسعد بن زراره
قنده در سعد بن خیثمه ومبشر ورفاعه ایتدیلر که اول
بزدن بر کمسنه قتل ایلمشدر اکا بناءً حاضر اولمدی بر
کیجه اسعد بن زراره اخشام ایله یاتسی آراسنده یوزین
اورتوب رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضور
شریفلرینه کلدی وکیجه صباحه دك خدمت شریفلرنده
ایدی صباح اولدقده حضرت صلی الله علیه وسلم سعد بن

خیثمه یه ومبشر ورفاعه یه بیوردی اسعدی جوار کوزه
آلوکوز آنلر ایتدیلر یا رسول الله سن جوار که آل که جوار
جوارك در حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه
کرکدر که بعضی کوزانی جوارینه اله سعد بن خیثمه
ایتدی اول بنم جوارمده در وا سعدا وینه واروب
کمال ملایمت کوستروب مصافحه ایدوب آنی آلنه
ویروب بلجه بنی عمروه کتوردی آندنصکره اوس
ایتدیلر یا رسول الله اسعد جمله مزك جوارنده در اول
کوندن اسعد خلاصهٔ موجودات علیه من الله التحیات
مجلس شریفلرنه اندیشه سز کلوب کیدر اولدی
واول حضرتك صلی الله علیه وسلم مسجد قبایی
تأسیس ایلدکلری بشنجی بلده ذکر اولنور اوچنجی فصل
حضرت رسالت پناه علیه صلوات من الله مدینهٔ
منوره یه داخل اولوب ابو ایوب انصاری رضی الله عنه
اوینده ساکن اولدقلری بیاننده دخی سنین هجرتده
واقع اولان قضیه لرك بعض احوالی بیاننده در مرویدر
که حضرت صلی الله علیه وسلم بنی عمرو بن عوف

آرالرنده بر قاچ کون اقامت ایلدکدنصکره بنی النجار
جانبنه آدم کوندروب آنلر دخی قلجلرین قوشنوب
خدمت شریفلرنه حاضر اولدیلر و بر روایتده بویله در
که آنلر کلوب حضرتنه صلی الله علیه وسلم و ابوبکر
صدیقه رضی الله عنه سلام ویروب ایتدیلر که راحله
لرکوزه بنك که امین و مطاع الامرسز پس حضرت
صلی الله علیه وسلم بنوب آنلر ایله بله مدینهٔ منوره یه
متوجه اولدقده بنی عمرو ایتدیلر یا رسول الله بزدن
ملول اولدوکز یا خود دارمزدن یکجه دارمی
استرسز حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه مامور
اولمشم بر قریه یه که قریه لری یر یوسزوك معناسی
کتابك اوایلنده اسماء مدینه اثناسنده بیان اولنمشدر
ابن عمرو حضرتك صلی الله علیه وسلم ناقه لرین
دوتوب سویلشلر ایدی آکا بناء بیوردیکه قولك ناقه یی
که اول مامور در بو اثناده جمعه وقتی داخل اولوب
بنی سالم آرالرنده اولان بطن وادیده جمعه نمازنی
اقامت بیوردیلر اندنصکره مدینهٔ منوره یه متوجه

اولدیلر بر روایتده ذکر اولنور که مسلمانلر حضرتك
صلی الله علیه وسلم رکاب شریفلرنده کیمی پیاده و کیمی
آتلو و کیمی راحله لو یمین و یسارده اولوب وارد لرین احاطه
ایدوب معاکیدن یوردیلر لکن انصار اختیار یوللرده دوروب
اول حضرت صلی الله علیه وسلم منزلخانه یه واصل اولدقده
خانه اهلی دیرلردی کل عزت و شوکت جانبنه حضرت
صلی الله علیه وسلم خیر ایله آنلره دعا ایدوب بیوررلردی
که ناقهم مامور در یولنی دوتمه کوز بنی سالمه واصل
اولنجه عتبان بن مالك و نوفل بن عبد الله بن مالك بن
عجلان قالقوب مبارك ناقه لرینك زمامینه یاپشوب
ایتدیلر یا رسول الله آرامزده نزول بیورکه عدد و عدد
کثرتیله بزده در و بن بو قومك اولوسی و دوباغ و
باغچه و مال و منال موزبی حدیجه خوفلی کسنه لر
منزلمزه کلدکده امین اولمشلردر حضرت صلی الله علیه وسلم
تبسم ایدوب بیوررلردیکه ناقه مه مانع اولمه کوزکه
اول مامور در عباده الصامت و عباس بن الصامت بن
نضله دخی قالقوب منزللرنده نزول شریفلرین التماس

ایدوب مزبور جواب ایله مجاب اولدیلر بو حال اوزره بنی
مسجدنه که وادیده درکلوب انده حضرت صلی الله علیه
وسلم خطبه اوقیوب جمعه نمازن قلدیلر اندنصکره جانب
یمینه میل ایدوب بنی حبلی یه کلدکده حضرت صلی الله
علیه وسلم عبدالله بن ابی منزلنده نزول اراده ایدیلر
عبدالله بن ابی اجتناب ایدوب اوتورمش ایکن ایتدی
سنی طلب ایدنلر انلرک نزول ایله سعد بن عباده رضی
الله عنه پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایتدی خاطر
شریفکزه بو بدبختک سوزندن غبار کلمسون پس بنی
ساعده یه کلدیلر سعد بن عباده و منذر بن عمرو و ابو دجانه
ایدیلر یا رسول الله بو منزلده نزول بیورکه محل عزت
و شوکت و مکان جلادت و قوتدر حضرت صلی الله
علیه وسلم بارک الله دیوب بیوردیلر ایا ثابت
ناقه یه مانع اولمه که اول مأموردر اولیردن کچیجک
سعد بن ربیع و عبدالله بن رواحه و بشیر بن سعد بنی
الحارث بن الخزرج دن ایلرو کلوب التماس ایلدیلر که
انلرک منزلنده نزول ایده لر و مزبور جواب ایله مجاب

اولدیلر اندنصکره بنی بیاضه دن زیاد بن لبید و فروة بن
عمرو التماس ایدوب عرض عزت و شوکت و مال
و جاه ایدوب جواب مذکور ایله مجاب اولدیلر اندنصکره
بنی عدی بن النجاره مرور ایلدکده انلر حضرتک صلی
الله علیه وسلم دایی لری ایدیلر پس انلردن ابو سلیط
طائفه لریله بله قالقوب ایتدیلر یا رسول الله بزدن
تجاوز بیورمه زیرا بز دایی لرکوزوز و بزده قوت
و شوکت دخی کثرت اوزره در بزدن اولی کیمسنه
یوقدر سزلره قرابتموز سببی ایله حضرت صلی الله
علیه وسلم جواب ویردیلر و بوندن غیری روایات
ذکر اولنمشدر و بالجمله ابو ایوب اوینه واصل
اولنجق ناقه چوکدی و بر روایتده ابو ایوب محله سنه
واصل اولدقده ناقه چوکدی اندنصکره ناس بری برینه
کردیکه حضرت صلی الله علیه وسلم نک منزلنه
ساکن ایدوره لر ابو ایوب ناقه قالدوردوب کندو
اوینه ایلتدی پس حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه
المرء مع رحله یعنی کشی اسبابیله بله اولور و ابو ایوب

اوینه داخل اولدیلر و بر روایتده ناقه ابو ایوب قپوسنده
چوكدی ناس ناقه یه یاپشوب اولرنه ادخال ایلمك ایچون
حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی قیوڭ ناقه‌ئ اندنصكره
ناقه قالقوب منبر شریف یرنه كلوب چوكدی حضرت
صلی الله علیه وسلم ناقه دن ایندیلر و ابو ایوب كلوب
ایتدی بنم مسكنم سائر مساكندن بو یره اقرب در امدیكی
اجازت ویركه اسبابكی منزلمه ایلته‌یم بیوردیلر الكت
پس ابو ایوب اوینه قرار بولوب ناقه قپوسنده یاتوردی
و بر روایتده دركه مسجد شریف یرنه كلجك ناقه چوكدی
و حضرت صلی الله علیه وسلم اوزرنده ایدی پس
انلره وحی زماننده اولان حالت عارض اولدی اندنصكره
ناقه قالقوب بر ایكی آدیم كیدوب ینه یرنه رجوع ایدوب
چوكدی و اول حالت حضرتدن صلی الله علیه وسلم
مرتفع اولوب بیوردیكه اسبابی اندوره‌لر و بر روایتده
دیركه ابو ایوب اونده ناقه چوكدكده بنی نجار جواریلری
دفلر ایله چقوب بو بیت ایله ترنم ایدرلر ایدی شعر
نحن جوار من بنی النجار   یا حبذا محمد من جار

حضرت صلی الله علیه وسلم انلره ایتدی بنی سورمیسز
انلر بلی یا رسول الله دیدیلر حضرت صلی الله علیه وسلم
بیوردیكه بن دخی سزلری سورم اوچ كره تكرار ایلدی
مرویدركه قزلر بو وجه یرلردن دیرلر ایدی شعر
طلع البدر علینا من ثنیات الوداع
وجب الشكر علینا ما دعی لله داع
و اوغلانجوقلر غایت ذوق و شوقلرندن دیرلر ایدیكه
رسول الله كلدی رسول الله كلدی دخی مرویدركه اول
كونده حبشیلر حربه‌لر ایله اوینیوب ذوق و سرور
اظهار ایدرلردی ابن ماجه دن روایت اولنوركه
حضرت صلی الله علیه وسلم قدوم شریفلری
كوننده هر سنه كمال جمال رسالت پناه علیه الصلوات
من الله شیبی ایله منور اولمشلردی و بو عالمدن اخرته
انتقال ایلدكلری كونده جمیع اشیا ظلمت اوزره
ایدی ابو ایوب دن رضی الله عنه روایت اولنوركه
دیر ایدی سرور كائنات و خلاصهٔ موجودات علیه
من الله ازكی التحیات منزلمی مشرف و منور ایلدكده اشعه

اولان مسکنی اختیار ایدوب بن وام ایوب یوقارو منزل
ده اولورایدک دیدم انام واتام سکا فدا اولسون
یارسول الله بکا غایتله عظیم کوج درکه سن اشغه ده
وبن یوقاریده اولام بس سن یوقارو چیق تا بن اشغه
اولام حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بکا و
بکا کلن کمسنه لره نظر ایله یعنی حقمزده اشغه ده
اولمق انسب واولی کوردو نوربس سرور کائنات صلی
الله علیه وسلم اشغه ده وبز یوقاروده اولورایدک
برکون برکوب صو ایله دوب دولو ایکن اوانوب
ابو ایوب ام ایوب ایله بله بر قطیفه لری ایله کوب
صوینی قوردوتدیلر قورقولرندن که ناکاه اول صودن
برقطره حضرت صلی الله علیه وسلم اوزرلرینه
داملەمیه واول قطیفه دن غیری کیجک واورتنجک
یوقیدی وبر روایتده دیرکه ابو ایوب دائما التماس
ایدرایدیکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم یوقارو
چقوب ابو ایوب اشغه ساکن اوله اخر حضرت
صلی الله علیه وسلم قبول قلوب ابو ایوب مرادی اوزره

اولندی دخی دیمشلرکه حضرت صلی الله علیه وسلم ابو
ایوب منزلنده یدی ای ساکن اولدی بعض روایاتده
زیاده وبعض اثارده اکسک روایت اولنمشدی دخی
ابو ایوب اوینی مغیرة بن عبد الرحمن اشترا ایدوب وقف
ایلمشدی اندنصکره ملک مظفر شهاب الدین غازی ابن
سیف الدین ابو بکر بن ایوب بن شاوی اشترا ایدوب
مذاهب اربعه ایچون مدرسه ایلمشدی مزبور اولجوك
قاعه بنی نک غربی صفه سنده برکچوک خزینه وار درکه
انده محراب ایلمشلردیرلرکه مبارک ناقه چوکدوکی یر
در والله اعلم صاحب تاریخ دیرکه بو ایامده مدرسهٔ شهابیه
دیمکله معروفدر بو حقیر دیرکه بزوم ایامیمزده زاویهٔ
مشارعه دیمکله معروفدر واکا مشروط اوقاف
چوقدرکمی شام شریفده وکمی مدینهٔ منوره ده وکمی
اخر یرلرده جمله اوقافدن بر باغچه درکه مدینهٔ منوره
ده ملیکی دیمکله معروفدر لکن نظار تصرفاتلری سببی
ایله سایر اوقافه واقع اولان امور عجیبه دن اول دخی
مختل اولمشدر اندنصکره حضرت صلی الله علیه وسلم

زید بن حارثه وابورافعی مکه یه ارسال ایلدی فاطمه زهرا
وام کلثوم رضی الله عنهما که حضرت رسالت پناهك
صلی الله علیه وسلم قزلریدر ودخی حرم محترملریکه
سوده نام ایدی رضی الله عنها ودخی ام ایمن که زید بن
حارثه خاتونی ایدی واوغلی اسامه رضی الله عنهم
کعبه دن کتورمك ایچون کوندوروب کلدکلری وقتده
حارثه بن النعمان منزلنده اسکان ایلدی وعبد الله بن ابی
بکر صدیق رضی الله عنهما دخی صدیق شفیق عیالیله
مزبورلریله بله مدینه منوره یه واصل اولدی مفخر موجودات
علیه من الله ازکی التحیات مدینه منوره ده بعد الهجرت
اون ییل اقامت بیوردیلر سنه اولی ده ذکر اولان
وقایع دن ماعدا بری بودر که اوس وخزرج آرالرنده عهد
نامه یازیلوب اول نامه ده یهود ایله صلح اولوب بعضی
شرائط بیان اولندی که کمی یهوده نافع وکمی مضر
ایدی ودخی مهاجرین وانصار ما بینلرنده عقد اخوت اولندی
یعنی مهاجرین دن بر کمسنه انصاردن بر کمسنه ایله
قرنداشلق اوزره معاهده ایلدیلر جمله مهاجرین بو طریق

ایله جمله انصار ایله معاهده ایلدیلر ودخی مسجد شریف بناسی
در ودخی ایکی رکعت نماز زیاده اولمق در مسافر نمازی
اوزره بر روایتده ودخی اصحاب کرام حما ایله مبتلا اولمق
در ودخی عبیده بن الحارث که پیغمبرك صلی الله علیه وسلم
ابن عم لری ایدی انی مهاجریندن آلتمش کمسنه اوزره امیر
ایدوب سنجاق ویرمك در اسلامده اول سنجاق بو ایدی
دیمشلر بونلرك ایچنده سعد بن وقاص اوق آتار ایدی
اسلامده اول آتلان اوق بو ایدی دیمشلر بو طایفه
ابو سفیان بن حرب ایله و بر روایتده عکرمه بن ابی جهل ایله
که یوز نفر مشرك ایله بله رابغ ده ملاقی اولدیلر بر روایتده
سنه ثانیه ده در دیمشلر ودخی سید الشهداء حضرت
حمزه رضی الله عنه رسول الله صلی الله علیه وسلمك
عم لریدر مهاجریندن اوتوز نفر اوزره امیر اولوب
سنجاق ویرملك در بر روایتده بعض انصار یله بله
قریش قافله سنه تعرض ایتمك ایچون بعض روایتده
حضرت حمزه سنجاغی تقدیم اولنمشدر حضرت
عبیده سنجاغی اوزره رضی الله عنهم ودخی حضرت

صلى الله عليه وسلمك حضرت عایشه رضي الله عنها اوزره
داخل اولوب جمع اولمقدر دخی سعد بن ابی وقاص یکرمی
نفر اوزره امیر اولوب قریش قافله سی ایچون سنجاق
ویرلمکدر دخی اخبار یهود حضرت ایله صلى الله عليه وسلم
عداوت لر ایدرکه عبد الله بن سلام رضي الله عنه اسلامی سبقت
ایلمك سببی ایله انلردن حی بن اخطب وابو رافع اعور و
کعب بن اشرف وعبد الله بن صوریا وزبیر بن بطا ولبید بن
اعصم درلر وبعضیلری نفاق طریقیله کندولرین مسلمانلر
زمره لرندن عد ایلمشلردی قاتلهم الله تعالى دخی عبد الله
بن زید واقعه سنده اذانی استماع ایلمکدر و اول زمانه دك
ندای نماز الصلوة جامعة ایدی بر روایتده بو قصه سنه
ثانیه ده ایدی والله اعلم سنه ثانیه جمله وقایعندن تزویج
حضرت فاطمهٔ زهرادر حضرت علی یه رضي الله عنهما
وهر برینك عمر شریفی اول کونده اون بش یل ایدی بر روایتده
اون سکز یل ایدی دخی حضرت صلى الله عليه وسلم کندو نفس
نفیس لری ایله غزانیته ابوا یه که التی فرسخ ودان دن که
رابغ در بعیددر توجه ایدوب اول غزوه یه غزوهٔ ابوا

وغزوهٔ ودان دخی دیرلر دخی سرور موجودات علیه
ازکی التحیات ایکی یوز نفر ایله بله رضوا ناحیه سنه
قصد ایدوب تجار تجار قریش غزالری نیتنه بو غزوه یه
غزوهٔ بواط دیرلر دخی کرز بن جابر فهری مدینهٔ منوره
نك جانورلرین غارت ایدوب حضرت صلى الله عليه وسلم
عقبنجه مهاجرین دن برجماعت ایله بدره دك واروب
اول بدبخته یتشمیوب ملعونك فرار ایلدوکیدر دخی
عبد الله بن جحش عسکر اوزره سردار ایدوب شهر
حرامده عمرو بن الحضرمی قتل ایدوب دوه لرین نخله دن
که برکون برکیجه لك یولدر ایدی سروب کتوردیلر
مسلمانلرك اول غنیمت لری ایدی دمشلر دخی قریش
قافله سنه تعرض قصدی ایله بر طائفه ایله بله چقوب
قریش خلاص اولوب بنی مدلج ده حلفا لری صلح کوستر
مکدر دخی مبارك رمضانك اورجی شعبان ایندہ فرض
اولمقدر دخی غزوهٔ بدر درکه غزوهٔ ثانیه درکه رمضانده
واقع اولمشدی حق تعالى اول غزات ایله دین اسلامی
اعزاز واکرام ایدوب اول غزاده انصار اخیار حضرتك

صلى الله عليه وسلم رکاب شریفلرندن ایدیلر اندن اول
حضرت صلى الله عليه وسلم ایله بله چقمش دکللر ایدی
دخی یوم فطردن ایکی کون مقدم حضرت صلى الله عليه
وسلم خطبه اوقیوب صدقهٔ فطر تعلیم ایلمکدر دخی زکوة
اموال فرضیتی دربر قولده سنهٔ ثالثه ده وبر قولده
رابعه ده دنلمشدر دخی بنی قینقاع غزاسیدرکه یهود
طوائفنک اوچ مشهور طائفه لرندن بریدر بنی
قینقاع صلح ایلدکلرندنصکره مسلمانلردن برکسنه
نقض عهد ایدوب حضرت صلى الله عليه وسلم
انلری محاصره ایلدی وحق تعالی کوکللرنده قورقو براغوب
برمرتبه خوار و ذلیل اولدیلرکه قطعه براغوب حضرت
صلى الله عليه وسلم تسلیم ایلدیلرکه هرنه دلرسه ایده
حضرت صلى الله عليه وسلم انلری قتل عام اراده
ایلمش لکن عبد الله بن ابی حافاسی اولماغین سرور کائنات
علیه ازکی التحیات دن دلک ایتدی پس حضرت صلى
الله عليه وسلم انلری اکا بغشلیوب مدینهٔ منوره دن
اذرعات جانبنه اخراج ایله سوردی و انلردن النان

غنائم جمله سندن سعدیه زرهی ایدیکه دیرلر داود
علیه السلام انی کیوب جالوتی قتل ایلمشدی دخی غزوهٔ
سویق درکه ذی القعده ده اولمشدی دخی بیرام نمازینک قلنمق
در دخی خلاصهٔ موجودات برقویون قربان ایلدکلریدر
دخی حضرت علی فاطمهٔ زهرا ایله جمع اولمه لریدر دخی رقیه
بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضی عنها وفاتیدر
سنهٔ ثالثه ده واقع اولان قضایا دنبری بودرکه سرور
انبیا صلى الله عليه وسلم بیوردیکه من لکعب بن الاشرف
یعنی کمدرکه انی قتل ایده اول واجب القتل قضیه سی مجملا
بو ایدیکه اخبار یهوددن برشاعر ایدیکه مسلمانلری
بدردنصکره هجو ایدوب مکه یه کیتدی وکفار قریشی
مسلمانلر ایله مقاتله یه ترغیب ایدردی پس حضرت صلى
الله عليه وسلم بو حدیث شریفی اول بدبخت حقنده بیوردی
محمد بن مسلمه برقج نفر ایله بله واروب اول خبیثی قتل ایدوب
اهل جهنمه ملحق ایلدیلر دخی کدر غزاسیدرکه قرقرة الکدر
دخی دیرلر دخی انمار غزاسیدرکه انوحانم غزوهٔ ذات
الرقاع وغزوهٔ نخل ذکر ایلمشدر بو غزوه ایله متحد

اولدوغنه بناءً دخی قرده سریه‌سی درکه امیرلری زید بن
حارثه ایدی رضی الله عنه که قرده ده ابو سفیان بن حرب
ایله ملاقی اولوب انکله وافرکمش وار ایدیکه تجارت
طریقیله تحصیل ایلمشدی مزبورلردن الوب کلدی دخی
احد غزاسیدر که شوال اینده واقع اولدی بر روایتده
سنهٔ رابعه‌ده در دخی حضرت عمر قزی ام المؤمنین حفصه
خاتون رضی الله عنهما تزوجیدر قول اصح اوزره مبارک
شعبانده دخی ام المؤمنین زینب بنت خزیمه تزوجیدر
مبارک رمضانده دخی حسن بن علی رضی الله عنهما
ولادتلریدر مبارک رمضانک نصفنده دخی فاطمه زهرانک
رضی الله عنها حامله اولمه‌لریدر حضرت حسینه رضی
الله عنه دخی امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه تزوجی
درام کلثوم بنت الرسول صلی الله علیه وسلم ورضی عنها
دخی خمرک حرام اولمه‌سیدر بر روایتده سنهٔ رابعه‌ده
وبر روایتده سنهٔ ثامنه‌ده واقع اولمشدر والله اعلم
سنهٔ رابعه بو سنه‌نک محرمنده بیر معونه‌ده قراء قتلی
واقع اولدی دخی بو سنه‌نک صفر اینده رجیع غزاسی

بلاد هذیلده واقع اولدی ابن اسحق بوغزانی سنهٔ ثالثه
ده ذکر ایلمشدر دخی بنی النضیر غزاسیدر که بو سنه‌ده
واقع اولدی امام زهری بو غزانی سنهٔ ثالثه‌ده
احد غزاسی اوزره تقدیم ایلمشدر دخی بدر موعددر
دخی ام المؤمنین ام سلمه‌نک رضی الله عنها تزوجیدر
بر روایتده سنهٔ ثالثه‌ده و بر روایتده خامسه‌ده واقع
اولمشدر سنهٔ خامسه بو سنه‌نک وقایعندن بری
سلمان فارسینک آزاد اولمه‌سیدر دخی خسوف قمر
در جمادی الآخره‌ده دخی قدوم بلال بن الحارث مزنی
در اشبو اول کلان در مسلمانلردن مدینه‌یه دخی
مریسیع غزاسیدر مبارک شعبانده دخی تیمم
آیتی‌نک نزولیدر ام المؤمنین عایشه خاتون رضی الله
عنها احتباسی سببیله اشبه بودر که مریسیع غزاسی
و بنی المصطلق غزاسی بر اوله والله اعلم دخی بو غزادن
خندق قصه‌سیدر اصح اقواله بناءً و بر قولده سنهٔ
اربعه‌ده‌در دخی بوندنصکره بنی قریظه غزاسی
قصه‌سیدر اشبو اول غنیمتدر که مسلمه ایکیشر

حصه دگمشدی و خمس اخراج اولدی و سرور انبیا
و خلاصهٔ اصفیا محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم ریحانه
بنت عمرو بن خنافه کندولری ایچون اصطفا ایلدیلر
دخی بو غزادن صکره سعد بن معاذ رضی الله عنه وفاتی
درکه خندقده اکا دگن اوق سببی ایله ایدی دخی عبد الله
بن انیس سریه‌سیدر دخی خالد بن الولید و عمرو بن
العاصی رضی الله عنهما اسلاملریدر دخی ام المؤمنین
زینب بنت جحش رضی الله عنها تزوجیدر و بر روایتده
سنهٔ ثالثه‌ده ایدی والله اعلم سنهٔ سادسه بو سنه
نك وقلندن تمام ابن اثائی اسیر گتوردیلر دخی گونش
کسوفیدر دخی ظهار حکمیدر دخی مشرکلروك
قتل ایله‌لریدر محمد بن مسلمه‌نك سریه‌سیدر
طریقیله که اندن غرضی کمسنه خلاص اولمدی دخی
فدك جانبنه امیر المؤمنین علی رضی الله عنه سریه‌لریدر
یوز نفر ایله بله دخی دومة الجندل جانبنه عبد الرحمن
بن عوف سریه‌سیدر دخی قحط و شدت غلا و پیغمبر صلی الله
علیه وسلم استسقا ایدوب یاغمور گلمکدر دخی وادی

القری جانبنه زید بن حارثه سریه‌سیدر دخی حدیبیه
قصه‌سیدر دخی عیینه بن حصین که پیغمبر حضرتلرینك
دوه‌لرین غابه‌ده اوتلار ایکن غارت ایدوب ابن الاکوع
ماجراسندن صکره فرار ایله‌سیدر دخی عرنیین قصه
لریدرکه اللرین و ایاقلرین کسوب گوزلرین چقاروب
صلب اولندیلر دخی بنی المصطلق غزاسیدرکه اندن
رجوع اولندقده مریسیعه مرور واقع اولوب اندن
افك قصه‌سی شایع اولدی شبهه یوقدرکه قصهٔ افك
ذکر اولان غزوهٔ مریسیع‌ده‌در دخی حضرت صلی الله علیه
وسلم جویریهٔ مصطلقیه تزوج ایدوب سائر ناس
اسیرلرین انك سببی ایله ازاد ایلمکدر دخی حج فرض
اولمقدر اصح اقوال اوزره و بر روایتده هجرتدن اول
فرض اولمشدی و بر روایتده سنهٔ خامسه‌ده و بر
روایتده ثامنه‌ده و بر روایتده تاسعه‌ده دیمشلردر
والله اعلم سنهٔ سابعه بو سنه‌ده واقع اولاندن بری پیغمبر
صلی الله علیه وسلم ملوك و سلاطینه ایلچی و نامه
گوندرمکدر جمله‌دن هرقل و ابو سفیانك قضیه‌لریدر

دخی خیبر غزاسی در و صفیه بنت حیی اشبو غنیمتدن
اصطفا اولنوب اعتاق و تزوج اولنمه سیدر رضی الله
عنها دخی ماریهٔ قبطیه رضی الله عنها و دلدل اهدا اولندی
در دخی زینب بنت الحارث رسول الله صلی الله علیه وسلمه
زهر ویرمکلکدر دخی ام حبیبه بنت ابی سفیانک قدومی
و پیغمبر صلی الله علیه وسلم انی تزوج ایلمکدر دخی
عمرهٔ قضادر دخی میمونه بنت الحارث هلالیه نک تزوجی
در رضی الله عنها سنهٔ ثامنه بو سنه وقایعندن موته غزاسی
در دخی مکهٔ معظمه زادها الله شرفا فتحیدر دخی هوازن
غزاسیدر دخی طائفه غزاسیدر دخی حضرت ابراهیم
ابن رسول الله صلی الله علیه وسلم ماریهٔ قبطیه دن
ولادتلریدر رضی الله عنها و عن ولدها دخی زینب
بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم و رضی عنها وفاتی
در والله اعلم سنهٔ تاسعه بو سنده حضرت صلی الله
علیه وسلم ازواج طاهراتدن رضی الله عنهن هجر ایلمشلر
ایدی دخی اسلام شوکتی غالب اولوب متوالیا اسلامه
کلورلر ایدی دخی امیر المؤمنین ابوبکر صدیق رضی الله

عنه امیر حج اولدقلریدر دخی براءة سورهسینک نزولی
و امیر المؤمنین علی رضی الله عنه الندن ارسال
اولندیکه خلق اوزره اوقویه ترجمه ده شویله بیان
اولندی اگرچه صاحب تاریخ عبارتی مجمل واقع اولمشدر
اما تاریخ کبیر عبارتی بودر ثم نزلت براءة فارسل
رسول الله صلی الله علیه وسلم علی بن ابی طالب
لینبذ الی الناس عهدهم یعنی بو سنده براءة سورهسی نازل
اولوب حضرت صلی الله علیه وسلم حضرت علی رضی الله
عنه کوندردی تا که نقض عهد ایده سنهٔ عاشره بو سنه
وقایعندن بری عدی بن حاتم وفدینک قدومیدر دخی
بنی حنیفه وفدینک قدومی دخی غسان وفدینک
قدومی دخی نجران وفدینک قدومی و مباهله قضیه‌سی
دخی جبرئیل علیه السلام رسول الله صلی الله علیه وسلم
صحبت شریفلرینه کلوب خلقه دین تعلیم ایلدوکیدر
دخی تبوک غزوه سیدرکه اخر غزاودر ابن اسحق بو غزایی
سنهٔ تاسعه ده ذکر ایلمشدر دخی حجة الوداعدر دخی
حضرت صلی الله علیه وسلم مبارک صفرک یکرمنجی

کوننده خسته اولوب ربیع الاولك اون ایکنجی کونده
که دوشنبه کونی ایدی آخرته انتقال بیوردیلر اجماعا
دردنجی باب مسجد نبوینك تعمیری بیاننده در دخی
اکا متعلق اولان امور و ازواج طاهراتك حجره لری
بیاننده در بو باب اون یدی فصل اوزره مشتملدر فصل
اول سرور کائنات وخلاصهٔ موجودات علیه من الله
ازکی الصلوات مسجد شریفی عمارت ایلدکلری بیاننده
دخی زمان شریفلرنده قاچ ارشون اولوب وسائر
زیاداتدن تمیز ایلمك بیاننده در مخفی اولمسون که کلام
اهل سیردن تلخیص اولان بودرکه حضرت صلی الله
علیه وسلم مدینهٔ منوره یه داخل اولدقلری زمانده ناقهٔ
مبارکه مسجد شریفك قپوسی یرنده چوکوب حضرت
صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه منزل بودر ان شاء الله
دخی بیوردیلر رب انزلنی منزلا مبارکا وانت خیر
المنزلین بو محل شریف مقدما مربد تمر ایدی
یعنی خرما قوروده جق یر ایدی ایکی یتیمه منسوب که
اسعد بن زراره حجرنده ایدیلر رضی الله عنهم واسعد

رضی الله عنه اول محلده مسلمانلر ایله بله نماز قیلورلر ایدی
سرور کائنات علیه من الله التحیات اول محل شریفی
مسجد ایلمك ایچون اختیار ایلدوکده بیوردیلرکه اول
ایکی یتیمدن اشترا اولنه انلر دیدیلر بیع ایلمزوز ولکن
هبه طریقیله ویرورز حضرت صلی الله علیه وسلم
قبول ایلیوب اشترا ایلدیلر اندنصکره ذات شریف
ونفس نفیس لطیفلریله بله اصحابله موافقت ومرافقت
ایدوب کرپیج کوتوروب بیورورلردی شعر
ان الاجر اجر الاخره فارحم الانصار والمهاجره
بر روایتده مرویدرکه بنی النجاره بیوردیلرکه اول
محلی بها ایله ویرك انلر دیدیلر والله بهاسنی الله رضاسی
ایچون ویرورز وبوکا موافقدر اولکه ایکی یتیم
ابنی نجارا رسول الله صلی الله علیه وسلم تسلیما
ایلدیلر وبر روایتده بویله درکه اسعد بن زراره اول
یتیملره بر نخل عوض ویروب الدی وبر روایتده
ایدرکه اول ایکی یتیم ابو ایوب انصاری رضی الله
عنه حجرنده ایدیلر اول انلری رضا ایدوب موضع

مزبوری حضرته صلی الله علیه وسلم تسلیم ایلدی
وبر روایتده بودرکه حضرت صلی الله علیه وسلم
محل شریفی اون دینار ایله اشترا ایدوب ابوبکر صدیق
رضی الله عنه تسلیم دنانیر ایلدی وجه جمع بودرکه
مذکور یتیملر مجانا ویروب حضرت صلی الله علیه وسلم
قبول ایلمیوب حضرت صدیق رضی الله عنه دخی یتیملرك
وصیلرنه کندو مالندن انلر طلب ایلدکی سنر ویرمش
اوله یاخود مربد مزبورك بعضیسینی اول قدوم
ایلدکده اشترا ایدوب بعضی آخری برقاچ کوندنصکره
اشترا اولنمش اوله دفع صدیق رضی الله عنه برنده واخر
لرك اخرده اولمش اوله شویله دمشلر اما بو حقیره
وجه اول اولی کورنور والله اعلم دخی روایت صحیح
ده دیرکه حضرت صلی الله علیه وسلم موضع شریفی
مسجد ایلمك ایچون الدقده انده کافرلر قبوری وار ایدی
وبعض خرما اغاجی وبعضی خرابه مشرف بنا وار
ایدی خرابی هموار ایدوب قبوری دخی قزوب
دوزلدوب خرما اغاجلرینی کسوب مسجد شریفك

جانب قبلیسنی انکله مسقف ایلدیلر ودخی مرویدرکه
اول زمانده مسجد شریف کرپیج ایله بنا اولنوب خرما
جریدی ایله مسقف اولوب دیرکلری خرماتنه سندن
ایدی خارجه بن زیددن رضی الله عنهما مرویدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم مسجد شریفی بنا
ایلدوکده یتمش کره النمش ارشوندی یاخود ارتوجق
وکریجی حجیه بقیعندن ایدی جوریسی دیواز اولوب
اورته سی اجوق ایدی وحضرت صلی الله علیه وسلم
ایکی خاتونلری ایچون ایکی حجره بنا ایلدیلردکه حجیه بقیعی
بریردر ابو ایوب بئری ایله اول نواحی ارهلرنده بقیع
غرقد یسارنده که حالا مشهور مقبره در صاحب تاریخ
دیرکه بزوم قتمزده راجح اولان بودرکه حالا بئر
ایوب دیمکله معروفدر بقیع قپوسندن طشاری
چقان کسنه نك صول جانبنه بریول درکه اول یولدن
برباغچه یه واریلورکه اولاد الصفی حدیقه لری دیمکله
معروفدر مزبور بئر اول باغچه ده درنزد بانلری وار
درکه آندن صویه واصل اولنور نواحی مزبوره حجیه

ناحیه سیدن مسجد شریفک ذرعندن ذکر اولان بنا
اوله محمولدر زیرا آخر روایتدن معلوم اولور که یوزکره
یوز آرشوندر ضرب طریقیله هیئة تربیع اوزره صاحب
تاریخک مرضیسی بودرکه بو معنایه تصریح ایلمشدر
مسجد شریفک اول اوچ قپوسی وار ایدی بری کعبه جانبنده
ایکنجی عاتکه قپوسیدرکه حالا باب الرحمه دیمکله معروفدر
اوچنجی حضرت صلی الله علیه وسلم کلدوکی قپودرکه
آل عثمان قپوسیدر حالا باب جبریل دیمکله مشهوردر
بو ایکی باب حالی اوزره اولوب تغییر اولنمامشدر امّا
کعبه جانبندن اولان قپو قبله تحویل اولندقده تغییر
اولوب محاذیسنده قدس شریف جانبندن اولدی
ابن زباله تصریح ایلمشدر که حضرت صلی الله علیه وسلم
زمان شریفلرنده مسجد شریف ایکی کره بنا اولندی
بری اول قدوم شریفلرنده که صد درصددن از ایدی
و بری فتحدنصکره ایدی که جمیع اطرافدن زیاده ایدوب
تکرار بنا اولندی ترجمه صاحبی ایدر که بو روایتدن
صریحا نه مقدار ایدوکی بیان اولنمامغین کرکدر که

سابقا ذکر اولان یتمشکره التمش آرشون و ثانیا صد
درصد اوزره حمل اولنه تا توفیق بین الروایات اوله
مسجد شریف تکرار بنا اولندوغنه مؤید در حضرتدن
صلی الله علیه وسلم مرویدر اولان که مسجد شریفه
ادخال اولنان بقعه صاحبنه بیوردیلر که سنک ایچون
جنتده اول یر مقابله سنده بر منزل ویریلور اول قبول
ایتمیوب امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه اون بک درهم
ایله مزبور یری صاتون الوب رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضور شریفلرینه کلوب ایتدی یا رسول الله بندن صاتون
آل بو یری که انصاریدن صاتون الدوم حضرت
صلی الله علیه وسلم مزبور یری جنتدن بر قصر ایله
اشترا ایدوب مبارک الیله بر طاش تملینه وضع ایدوب
اندنصکره امیر المؤمنین ابو بکر صدیق رضی الله عنه
طلب ایدوب مزبور دخی بر طاش وضع ایدوب اندنصکره
حضرت عمر رضی الله عنه اندنصکره حضرت عثمان
رضی الله عنه بر طاش وضع ایدوب اندنصکره جمیع
اصحاب رضوان الله تعالی علیهم بر طاش وضع ایدوب

مسجد شریف بنا اولندی بو معناده صحاحدن احادیث شریفه
چوقدر اگر مراد اولنورایسه اصله رجوع اولنه بیهقی
دلائل نبوتده روایت ایدرکه انصار اخیار رضوان الله
علیهم مال جمع ایدوب حضرت صلی الله علیه وسلم
حضور شریفلرینه کتوروب ایتدیلر یا رسول الله بو
مسجدی تازه بنا ایله مزین ایدیور نجه برجرید یعنی خرما
آغاجی التنده نماز قیله لوم حضرت صلی الله علیه وسلم
بیوردی برادرم موسی علیه السلام ایلدوکندن رغبت
ایلمزم انلرک عریشی کبی عریش دلرین عریش بیانندن حسن
بصریدن رضی الله عنه روایت ایدرکه حضرت موسی
صلوات الله علیه وسلامه عریشی بیانندن قچان الین
رفع ایلسه عریشه دکرایدی یعنی سقفه بو حقیر
دیرکه عریشدن مراد سقف ایمش صاحب تاریخ
بیانی اوزره اما فارسیله ترجمه ایدن بیانی قاصردر
والله اعلم مسجد شریفک حدودی سرور موجودات
علیه ازکی التحیات زمان شریفلرنده اولدوغی وجه
اوزره صاحب تاریخ کلامندن ملخص اولان بودرکه

ذکر اولنور حد قبلی مسجد شریفک درابزون یعنی پنجره لر
درکه روضه شریفه نک جهه قبلیسنده واقع
اولمشدر حد شامی که حد قبلییه مقابلدر ایکی اغاجدر
که جهه مزبورده وضع اولنمش وحالا معدومدر
اما برنده ایکی طاش مسجد شریفک صحننده بالوعه یه
قریب موجوددر بو حقیر دیرکه مزبور ایکی طاش
حالا معدومدر مگر ایکی بنا که اوزرلرنده بیان
وقت ایچون قواعد منجمین رسم اولنمش مراد اولنه
زیرا بالوعه یه قریب انلردر اما بزدن متقدم اولان
بعض اعزه دن استماع ایلمش ایدم که حد شمالی
حالا باب الرحمه جانبنه مائل مسجد شریف صحننده
باش سز مشعل درتواریخه موافقدر زیرا اتفاق
لری بونک اوزره درکه باب النساء وباب الرحمه
قدیمده جانب شمالده ایدی بلکه حد شمالی مزبور ایکی
باب ایدیکه باب النساء شرق جانبنه وباب الرحمه
غرب جانبنه مایل ایدی یعنی ایکیسی شمال دیوارنده
اولوب بری بر طرفده وبری آخر طرفده والله اعلم

اما حد شرقی وحد غربی حجرهٔ شریفهٔ نبویه دن طقوزنجی درکه وارنجه در یعنی مشرق جانبندن حجرهٔ شریفه ومغرب جانبندن طقوزنجی درکدر والله اعلم ایکنجی

فصل قبله تحویلندن اول وصکره حضرتک صلی الله علیه وسلم مقام شریفلری بیاننده ودخی انکا متعلق اولان امور بیاننده درکه اولمسون که حضرت صلی الله علیه وسلم هجرتدنصکره مدینهٔ منوره ده برقولده اون التی آی وبر روایتده اون یدی آی بیت المقدس جانبنه توجه ایدوب نماز قلوب وخاطر شریفلری کعبه جانبنه توجه ایلمک لکه مائل ایدی تا مبارک رجبک نصفنده اصح اقوال اوزره مامور اولدیکه کعبه جانبنه توجه اولنه نمازده ایکن کعبه جانبنه توجه ایلدیلر اما اختلاف اولنمشدرکه قنغی نماز ایدی بعضی اویله نمازی وبعضی ایکندی نمازی دمشدر برنده دخی اختلاف اولندی بر روایتده قبلتین مسجدنده وروایت آخرده مسجد نبویده ایدی اما اوکلی روایت اصح در ابن حجر دیرکه تحقیق بودرکه

اول قلنان نماز اویله نمازی ایدی قبلتین مسجدنده اندن صکره مسجد نبویده ایکندی نمازی قلندی وعباد بن بشر رضی الله عنه که اویله نمازن حضرت صلی الله علیه وسلم ایله قلمشدی ایکندی نمازنده بنوحارثه یه مرور ایدوب خبر ویردیکه قبله کعبه جانبنه تحویل اولندی انلر دخی ایکندی نمازنده ایکن کعبه جانبنه دونوب نمازلرین تمام ایلدیلر وصباح نمازنده خبر تحویل قبا اهلنه واصل اولدی فائده روایت اولندیکه حضرت صلی الله علیه وسلم مکه ده کعبه جانبنه استقبال ایدوب نماز قلورلردی اندنصکره مکه ده امر اولندیکه بیت المقدسه استقبال ایدوب نماز قلنه اندنصکره کعبه یه استقبال ایله مامور اولدیلر ابن عبد البر دیرکه اختلاف اولندیکه حضرت صلی الله علیه وسلم کعبه ده ایکن نمازی بیت المقدس جانبنه قلردی یاخود کعبه جانبنه واستحسان ایلمشدر رسول کمسنه نک قولنی که حضرت صلی الله علیه وسلم کعبه ده ایکن ایکی قبله یه معا توجه ایدوب نماز قلردی یعنی کعبه بیت

المقدس ایله کذی آراسته ایدردی فاما دیکر روایت
اولندیکه حضرت صلی الله علیه وسلم قبله سنی ملاحظه
ایدرایکن حضرت جبرئیل علیه السلام کلوب آیدیکه کعبه یه
نظر ایدوب قبله وضع ایله والی ایله اشارت ایدوب
اورته ده اولان طاغلر و تپه لر رفع اولوب حضرت
صلی الله علیه وسلم کعبه مشاهده ایدوب مسجد شریفک
قبله سنی وضع و تعیین ایلدکدنصکره طاغلر و تپه لر ینه
یرلرینه عودت ایلدیلر پس مسجد شریفک قبله سی التون
اولوغه محاذی اولمشدر اما حضرت صلی الله علیه وسلمک
مقام شریفلری که آنک محرابی سی زائر اوزره واجب کبی
در صاحب تاریخ کلامندن مجملا فهم اولنان بودر که
حالا معروف ومشهور روضهٔ مشرفه ده اولان محرابکه
منبر شریف ایله حجرهٔ شریفه اورته سنده در منبر جانبنه
برمقدارجه مائل دریجق اول محل شریفده دورمش
اولور والله اعلم دخی بو فصلده بعض فوائد واردرکه
فارسیله ترجمه اولنمامشدر بو حقیر دخی اکا بناءً ترک
ایلدی کورمک مراد اولنورایسه تاریخ عربی یه رجوع اولنه

اوچنجی فصل جذع و منبر خبری و مسجد شریفک ذکرلری
بیانندهدر اما خبر جذع و حدیث و حنینی و ناله سی مشهور
و متواتردر اصحاب کرامدن اون نفردن زیاده کمسنه
لردن روایت اولنمشدر هر برندن بر طریق ایله مرویدر
جمله طرقدن بر طریق که خصوصیات کثیره یه مشتملدر
بریده حدیثیدرکه حضرت صلی الله علیه وسلم هرکاه
خطبه اوقوردی آیاق اوزره طوروب طال اله قیام ایدردی
پس بر جذعی یعنی خرما آغاجی سرور کائنات علیه ازکی
التحیات یانلرینه دورغوردیلرکه هر قچان راحت دلیه لر
مزبور آغاج اوزره اتکا و استراحت ایده لر بو منوال اوزره
ایکن کونلردن بر کون مدینهٔ منوره یه ورود ایدن غربا
دن بر کمسنه بو حاله مطلع اولدقده ایتدی کرسرور
موجودات علیه ازکی التحیات رضای شریفلری اولسه
ایدی انلر ایچون بر کرسی پیدا ایدر ایدم که اوزرنده
دورمق و اوتورمق قابل اوله کلام مزبور حضرت رسالت
پناهک سمع شریفلرینه واصل اولیجق حضرت صلی الله
علیه وسلم مزبوری طلب ایدوب مذکور اوج نردبانلی

اغاجدن بر لطيف منبر بنا ايدوب حضور شريفلرنه
كتوروب سرور انبيا وخلاصهٔ اصفيا صلى الله عليه وسلم
قبول قلوب جذعدن مفارقت ايدوب منبر مزبوره
توجه ايلدكلري زمانده مزبور جذعدن جزع وفزع هويدا
اولوب كوجه كندن مفارقت ايلمش ناقه نك ناله سنه
بكزر حنين وانين ظاهر اولدي راوي ايدر كمان ايدرمكه
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ناله سني استماع •
ايلدكده جناب شريفلري جذع مزبور جانبنه رجوع ايدوب
مبارك اللريني اوزرنه قويوب مزبور منبري ترك ايدوب
سكا استناد ايدهم منوال سابق اوزره ياخود سني
جنتده دكم جنت انهارندن ايجوب حسنك زياده اولو
ميوه ويروب سندن حاصل اولان ميوه دن اولياء
الله متنعم اولوب اول مقام شريفده مخلد اولاسن
راوي ايدر كه كمان ايدرم حضرت صلى الله عليه
وسلم دن استماع اولندي ايكي كره بيوردي نعم قد
فعلت پس حضرتدن سؤال ايلديلر بيوردي جنتي اختيار
ايلدي حسن بصري رضي الله عنه بو حديث شريف

روايت ايلدكده اغليوب ديردي كه بر اغاج شوقندن
ناله ايدوب بو شرف ايله مشرف اولدي بر قوم غير تموز
نجه اولدي مزبور جذعك يرنده بعضيلر ديركه محرابك
صاغ جانبنه ديوار قبليه ملاصق درامامك صاغنده
اولان شمع كرسي سنك يرنده وبعضيلر ديركه
حضرت صلى الله عليه وسلم منبره بيوردقلري زمانده
جذع مزبور فرياد ايدوب ايكي پاره اولدي ابي بن
كعب رضي الله عنه اني الوب ياننده صاقلدي كهنه
اولوب ازيلنجه يه دك وبر روايتده ايدر كه حضرت
صلى الله عليه وسلم بيوردي كه انكيچون بر بر قازوب
انده دفن اولنسون دفني يرنده اختلاف اولندي
بعضيلر منبر التنده دفن اولندي ديرلر وبعضي اخر
ديركه منبره ياقين صول جانبنده دفن اولندي
بر روايتده منبرك شرقي جهتنده دفن اولندي
وبر روايتده منبرك ارديندن دفن اولندي بر روايتده
اولدوغي يرده دفن اولندي يعني محرابه ياقين والله اعلم
منبر مزبورك صانعنده دخي اختلاف اولنشدر كه

کم ایدی و ادی نه ایدی اشهر اقوال بودرکه باقوم نام
کمسنه ایدی که قریش ایچون کعبه بنا ایلمشدی بعضیلر
باقول دیمشلر که بوندن لازم ایله اما صوابه اشبه قول بودر
که میمون نام کمسنه ایدی بر روایتده صباح نام حضرت
عباس رضی الله عنه نك قولی ایدی وبر روایتده بودرکه
قلولك اسمی کلاب ایدی وبر روایتده بر نصاریه خاتونك
مینا نام قلو ایدی مزبور منبر شریف ایکی درجه ومجلسه
اوزره مشتمل ایدی که حضرت صلی الله علیه وسلم
ایکنجی درجه اوزره دروب مجلس شریف اوزره
اوتوررلردی حضرت صدیق رضی الله عنه خلیفه
اولیجق اولکی درجه اوزرندن دوروب ایکنجی درجه
اوزره اوتوررلر ایدی حضرت فاروق رضی الله
عنه خلیفه اولیجق یر اوزرنده دوروب اولکی درجه
اوزرنه اوتوررلردی حضرت عثمان رضی الله عنه
خلیفه اولیجق التی ییل مقداری حضرت عمر کبی
ایدردی اندنصکره جمعیت زیاده اولماغین حضرت
صلی الله علیه وسلم یرلرنه واروب اوتورورلر ایدی حق

بودرکه ائمه‌دن دفع حرج ایلمشدر منصور خلیفه‌دن
حکایت اولنور که برکون دیر ایدی حضرت عثمان رضی
الله عنه خلق یرامز اولمغه باعث بو ایدیکه شیخین
رضی الله عنهما فعللرینه مخالفت ایدوب حضرت صلی الله
علیه وسلمك مقام شریفلرینه چقوب اوتورور ایدی
مزبورك مجلسنده حاضر اولانلر طرفندن بری ایتدی
ایمدی حضرت عثمانك عظیم حقی ثابت اولدی سنك
اوزرکه زیرا اکر حضرت عثمان رضی الله عنه‌دن اول
فعل صادر اولمامش اولسه ایدی سن بوزمانده یر
آلتنده خطبه اوقور ایدین عثمان رضی الله عنه منبر
شریفه اول کسوت کیدوردی معاویه رضی الله عنه
خلیفه اولیجق منبر شریفی التی درجه ایلدی وحج شریفه
کلدکده منبر شریفی یرندن تحریك ایدوب شام
شریفه التمك اراده ایلمشدی ناکاه کون منکسف اولوب
برحالته واردیکه یلدزلر کندن کورونور اولدی پس معاویه
رضی الله عنه اعتذار ایدوب ایتدیکه مرادم منبر شریفك
التی نه نظر ایلمك ایدیکه قورد یمه مش اوله بر روایتده

مرویدرکه معاویه رضی الله عنه مروانه امر ایلدیکه
منبر شریفی شام شریفه ارسال ایده اول دخی بموجب
امر منبر شریفی یرندن قلع ایلدکدنصکره بر شدید یل
قوپدی که عالم انک سببی ایله قرانلق اولوب یلدزلر
کوندزون کورنورا ولدی مروان بو حالتی مشاهده
ایدیجک ایتدی معاویه رضی الله عنه بکا بویورمشدیکه منبر
شریفی یوجه ایدم فی الحال دولکرلر طلب ایدوب
بیوردی که منبر شریف اوزره آلتی درجه زیاده ایلدیلر
و بوندن اول کمسنه منبر شریفده زیاده ایلمامشدر
اندنصکره دخی کمسنه دکمه مشدر یعنی زیاده ایلمه مشدر
خلفاء عباسیه دن مهدی مدینهٔ مشرفه یه قدوم
ایلدکده امام مالکه ایتدی منبر شریفی حالتی اولیه
اعاده ایتمک مرادمدر امام مالک رحمه الله بیوردیکه
منبر شریف ایلغون آغاجندن اولوب زیاده میخلر
محکم ایدوب کلمشلر ایدی قورقرم زیاده ایروب اصلدن
چکلدوکی وقتده اصل دخی هلاک اوله مهدی امام مالک
سوزیله عمل ایدوب اراده سندن فراغت ایلدی منبر

شریفک طولی یوقارو جانبه ایکی آرشون و عرضی
کزاورکز ایدی مربع شکلنده یعنی هر جانبندن برر
آرشون ایدی حضرت معاویه نک زیاده لری درت
آرشون ایدی ارتفاعا آلتنده رخامدن صفه ایله
جمله یدی آرشون اولدی ارتفاعا اندنصکره منبر
شریف اسکیوب بری یرندن آیریلوب دکولدکده
خلفاء عباسیه دن برخلیفه منبر شریفی تجدید
ایدوب اسکیدن قالان بقایایی طرقلر ایدوب تبرکا
اشراف ناسه بطریق هدیه ارسال ایلدی صاحب
تاریخ ایدرکه سنه ست وثمانین وثمانمائه تاریخنده
مسجد نبوی یاندقده آغاجدن اولان منبر یانوب اهالی
مدینهٔ منوره ظنا وتخمینا منبر شریف یرنه کرج دن منبر
یاپوب کرج ایله طلا ایدوب اوزرنده خطبه اوقورلر
ایدی تا سنه ثمان وثمانین وثمانمائه نک مبارک ماه
رجب اثناسنده اشرف قایتبای قبلندن منبر رخام کلدکده
اهالی مدینه یاپتوقلری منبری هدم ایدوب منبر جدید ایچون
حفر ایدر یورایکن منبر نبوینک تحتنده اولان دکه نک

جانب شامیدن آثاری و اطواری ظاهر اولدقدن ترك
حفر ایلدیلر و بر چوق سعی و اهتمام ایلدمکه منبر جدیدی
منبر نبوی وضع اولندوغی منوال اوزره وضع ایدنلر
متولی عمارت حظ نفسه تابع اولوب راضی اولمیوب
زعم ایلدیکه اهالی مدینه تخمینا یاتوقلری منبر منبر
قدیمی یرندن اولمش اوله بونك برله که منبر قدیمك آثاری
حفر ایدرکن خلاف سمتدن بولندی و اخبار مورخین
و متقدمین دخی شهادت ایدرکن منبر جدیدی بر طریق
ایله وضع ایلدیکه قبله جانبندن یکرمی قیراط مقداری
منبر نبویدن متقدم اولوب جانب شرقیدن که روضهٔ
شریفه جانبیدر بیش برمق مقداری ایلرو اولوب روضهٔ
شریفه ده بو مقدار نقصان واقع اولدی و لا حول و لا
قوة الا بالله العلی العظیم بو حقیر دیرکه منبر مزبور
مستمر اولدی تا مرحوم و مغفور له سلطان مراد خان
علیه الرحمة و الرضوان سنه طقوز یوز طقسان سکز
تاریخنده منبر لطیف و منقش ایله قرق بر کیسه پاره
و معمارلر ارسال ایلدیکه مسجد شریفك تجدید ایدوب منبر

لطیفی وضع ایدنلر اما اهالی حرمین شریفین تجدیده
احتیاج اولمدوغی اجلدن راضی اولمیوب شیخ الحرم تعمیره
محتاج اولان مواضعی تعمیر ایدوب منبر لطیفی کما ینبغی وضع
ایدوب قدیمی اولان منبری مسجد قبایه نقل ایدوب باقیجه
وجوه خیره صرف ایلدی والله اعلم اما اساطین شریفه
جمله سندن بری مصلای شریف نبوی علامتی اولان
اسطوانه در که مخلق دیمکله معروفدر حضرت صلی الله علیه
وسلم خطبه ده استناد ایلدکلری جذع بو اسطوانه یه
ملاصقدر ذکر اولنمشدیکه مزبور جذع حضرتك مصلای
شریفلرندن دورن امامك صاغ جانبنده اولان شمع کرسی
محلنده در دخی حضرت عایشه رضی الله عنها اسطوانه سی
در قرعه و مهاجرین اسطوانه سی دیمکله معروفدر مطری
بو اسطوانه یی مخلق ایله وصف ایلدی و ابن زباله دیرکه بو اسطوانه
منبر شریفدن اوچنجی در کذلك قبر شریفدن دخی اوچنجی در
قبله جانبندن دخی اوچنجی در شمال جانبندن دخی اوچنجی در
یعنی زیاده اولان ایکی رواقدن اول والا زیاده اولندقدن
صکره بو جانبندن زیاده جه اولورتنه کم ظاهر و باهردر

روضهٔ مطهره نك اورته سنده واقع اولمشدر قبله تحویل
اولندقدنصکره اون کوندن زیاده حضرت صلی الله علیه وسلم
بودرکه متوجه اولوب نماز قلوردی اندنصکره مصلای
شریفه تقدم بیورردیلر حضرت صدیق وفاروق وزبیر وعامر
بن عبدالله رضی الله عنهم مزبوره درکه متوجه اولوب نماز
قلورلردی قریش مهاجرینی دخی مزبور استوانه ده جمع اولور
لردی ولهذا مجلس مهاجرین ایله تسمیه اولنور طبرانی حضرت
عایشه دن رضی الله عنها روایت ایدرکه حضرت سرور
انبیا علیه الصلوة والسلام بیوردیکه مسجدمده بر استوانه
اوکنده بربقعه واردرکه خلق فضلنی بلسه قرعه ایله هرکس
طالب اولوردی اصحاب کرام واولادندن برجماعت حضرت
عایشه قتنده ایکن دیدیلرکه یا ام المؤمنین اول بقعه قنغی
بقعه در نامشخص جواب ویردی اندنصکره انلر طشاری
چقوب عبدالله بن الزبیر برمقدارجه تاخیر ایلدکده بری برینه
ایتدیلرکه البته ابن الزبیر مشخص جواب ایچون تاخیر ایلمشدر
انی کوزتدیلر برساعتدنصکره ابن زبیر چقوب مزبور
استوانه یه متوجه اولوب نماز قلدی بر روایتده استوانه نك

صاغ جانبنده نماز قلدی دخی روایت اولنمشدر اسمعیل بن
عبدالله دن باباسندن نقل ایدوب دیرکه بزه یتشدیکه
مزبور استوانه ده دعا مستجابدر دخی توبه استوانه سیدر
ابولبابه استوانه سی دمکله معروفدر ابولبابه اوس نقباسندن
ایدی بنی قریظه یه حلیف اولمشدی بنی قریظه انکله مشورت
ایلدکلری وقتده که سرور انبیا حکمی اوزره نزول ایده لوم می
مزبور انلره ترحم ایدوب ایدوک دیوب الی ایله بوغازینه
اشارت ایلدیکه سزلری بوغزلرلر ابولبابه ایدرکه والله
هنوز ایاغمی یردن قالدورمدین بلدمکه الله ورسولنه
خیانت ایلدم بو حال ایله رسول الله صلی الله علیه وسلم
کورمکه یوزم قالمیوب مسجد شریفه کلوب استوانهٔ مزبوره
ده برعظیم سلسله ایله کندومی باغلدوم اون کوندن
زیاده بو منوال اوزره قالدی نماز وقتنده قزی کلوب
سلسله یی اچوب ابولبابه قضای حاجت ایدوب نماز
قلوب ینه سلسله یی باغلریدی یمین ایلدیکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم انی اچمه یجه بو حال اوزره قاله برمرتبه
واردیکه سامعه سنده وباصره سنده خلل عارض

اولدی مزبورك حالی سرور موجوداته عرض اولندقده
بیوردیلر اگر بکا گلمش اولسه ایدی انکیچون
استغفار ایدر ایدم اما چونکه کندوسین باغلمشدر
توبه سی قبول اولنجه بن انی اچمزم ابولبابه نك حالی
غایتله مکدر ایکن وقت سحرده حق تعالی ابولبابه
توبه سنی قبول قلوب سرور اصفیایه ام سلمه اوینده
ایکن وحی نازل اولوب حضرت صلی الله علیه وسلم
گلوب ابولبابه نك سلسله سنی اچدی بر روایتده
سبب ربط ابولبابه غزوهٔ تبوكدن تخلف ایلدکیدر
والله اعلم روایت اولنور که حضرت صلی الله علیه وسلم
نوافلی مزبورك اردنده ادا ایدردی بعضی علمادن
نقل اولندیکه حضرت صلی الله علیه وسلم صباح
نمازندن فارغ اولنجق بو اسطوانه یه گلوب ضعفاء
ومساکین ایله جمع اولوب انلر ایله مکالمه وملاطفه
ایدوب اول کیجه ده آیت نازل اولدی ایسه انلره اوقوب
اعلام ایدردی کون طوغوب مرتفع اولنجیه دك
دخی روایت اولندیکه حضرت صلی الله علیه وسلم

معتکف اولدقجه مزبورك اردنده فرش یاخود سریر
وضع اولنوردی و بر روایتده مزبورك اوکنده
وضع اولنوردی تا که استناد ایدوب قبله یه مستقبل
جلوس ایدهلر صاحب تاریخ ایدر که بودرك منبر جانبندن
دردنجی در قبر شریف جانبندن ایکنجی در قبله جانبندن
اوچنجی در شام جانبندن زمانمزده بشنجی در بو اسطوانه
حضرت عایشه اسطوانه لری ایله سریر اسطوانه سی
اراسنده در والله اعلم دخی اسطوانهٔ سریر در روایت
اولندی که رسول الله صلی الله علیه وسلمك خرما جریدندن
سریرلری وار ایدی که کاهی توبه اسطوانه سی قربنده
وضع اولنور ایدی و کاهی بودرك ایله قنادیل
اورته سنده وضع اولنور ایدی حضرت صلی الله
علیه وسلم اعتکافده اوزرنده استراحت ایدر ایدی
صاحب تاریخ ایدر که بودرك حالا قبهٔ شریفه
شباکنه ملاصق در دخی اسطوانهٔ محراب بودر که
حضرت علی رضی الله عنه یه منسوبدر که انده نماز
قلوب سرور انبیا و خلاصهٔ اصفیاء انده حراست ایدر

ایدی اشبو درك توبه دیركنك اردنده درشمال جهتندن
صاحب تاریخ دیركه زمانمزده امراء مدینه بوردرك
یاننده نماز قلورلر دخی اسطوانهٔ وفود درمحرس دیركنك
اردنده در شمال جهتندن رسول الله صلی الله علیه وسلم
وفد عرب ایچون بوردرك یاننده اوتوروب انلر ایله ملاقات
ایدر ایدیلر مزبور درك ایكی رواق زیاده اولمزدن اول
مسجد شریفك صحنی یلیسنده ایدی بو اسطوانه ایله قبر شریف
مربعه سی آراسنده بر اسطوانه واردركه شباك شریفه
ملاصق در بو اسطوانه یه مجلس قلاده دخی دیرلر دخی
اسطوانهٔ مربعهٔ قبر شریف درحضرت جبریل مقامی دیمكله
معروفدر بو اسطوانه حجرهٔ شریفه حائزنده در صفحهٔ غربیه
منحرفدر شمال جانبنده مزبور اسطوانه ایله اسطوانهٔ
وفود آراسنده بر اسطوانه واردركه شباكه ملاصقدر
دیرلركه بودرك حضرت فاطمهٔ زهرا رضی الله عنهانك
اوینك قپوسی بریدر قبر شریف مربعه سندندركه
حضرت صلی الله علیه وسلم اول محله كلوب قپوی
مبارك الریله دوتوب بیوردیلر السلام علیكم اهل البیت

انما یرید الله لیذهب عنكم الرجس اهل البیت ویطهركم
تطهیرا حالا حجرهٔ شریفه اوزره دائر اولان شباك بو ایكی
اسطوانه یه مانع اولماغین خلق بو ایكی دركدن متبرك
اولمقدن محروملردر دخی اسطوانهٔ تهجد دركه روایت
اولندیكه رسول الله صلی الله علیه وسلم هر كیجه بر حصیری
وشری چقاروب خلق كتدكدنصكره امیر المؤمنین علی رضی
الله عنه اوی اردنده دوشدوب انده كیجه نمازن قلور ایدی
بر كمسنه بوكا مطلع اولوب حضرت صلی الله علیه وسلم
ایله بله نماز قلدی اندنصكره بر اخر كمسنه دخی كوروب
اول دخی نمازده اقتدا ایدوب بو منوال اوزره كثرت
اولوب حضرت صلی الله علیه وسلم مطلع اولوب امر ایلدیكه
حصیر چقرمیه لر وكندولری ایچری كروب صباح نمازنه
جماعته حاضر اولدقده ایتدیلر یا رسول الله سن كیجه ده
نماز قلور ایدن وبز سكا اویر ایدوك سرور موجودات
علیه ازكی التحیات بیوردی قورقدم كیجه نمازی سزلره
فرض اولمسون وسزلر عاجز اولوب عاصی اوله سز بن
بو موضع معلومدر صاحب تاریخ دیر حریق ثانیدنصكره

بو اسطوانه یرنده بر درك ایدوب مرخم محراب بنا ایلدیلر
والله اعلم دوردنجی فصل خلاصهٔ موجودات علیه
ازکی التحیات حجرات شریفه لری و دخی حضرت فاطمهٔ
زهرا رضی الله عنها حجرهٔ منیفه لری بیاننده در مسجد شریف
بناسنده ذکر اولنمشدیکه حضرت صلی الله علیه وسلم
ایکی خاتونی ایچون حجره لر بنا ایلدی یعنی حضرت عایشه
رضی الله عنها ایچون بر حجره و حضرت سوده رضی الله عنها
ایچون بر حجره زیرا بونلردن غیری حرم لری یوغ ایدی
حتی حضرت عایشه رضی الله عنهایه زفاف اولنسنه ده
واقع اولمشدی اندنصکره عند الحاجه ازواج طاهرات
ایچون بر بر حجره بنا بیوردیلر ابن الجوزی دیرکه حارثة بن
النعمانك رضی الله عنه حرم شریف قربنده منزللری
وار ایدی وهر قچان حضرت صلی الله علیه وسلم تأهل
واقع اولوردی بر حجره محلی حضرت رسالت پناهه
صلی الله علیه وسلم ویروردی تا جمیع منازلی سرور
کائنات و ازواج طاهرات حجراتلری اولدی بر روایتده
ازواج طاهرات بیوتی قبله و مشرق و شام جهتلرنده

ایدی اما غرب جانبنده حجره یوق ایدی حجرات مزبوره
خرما اغاجندن اولوب پلاسلر ایله اورتونمشدی و
قپولری برطبقه ایله ایدی بر روایتده دیرکه ازواج طاهرات
حجراتلرینك بعضیسی کرپیج ایله بنا اولنمشدی و بعضیسی
جرید ایله اولوب اوزرنده بالچق ایله صوانمشدی مجموع
حجرات طقوز حجره ایدی جمیعا حضرت عایشه حجره سی
ایله باب الرحمه ارالغنده ایدی رضی الله عنهن حسن
بصری دن رضی الله عنه روایت اولنورکه دیر ایدی
حجرات ازواج طاهراته داخل اولور ایدم قبل البلوغ
الومی یوقارویه رفع ایلیوب سقفه دوقنور ایدی
و بر روایتده ایدرکه حجرات ازواج طاهرات نمازه قایم
اولان کمسنه نك صول جانبنده در جمیعا امام مالك رحمه
الله ثقه دن روایت ایدرکه رسول الله صلی الله علیه
وسلمك وفاتلرندنصکره خلق حجراته کروب تیزگا
نماز قلورلر ایدی خصوصا جمعه کونلرنده مسجده صیغموب
حجره لرده نماز قلورلر ایدی مزبور حجره لر مسجد شریفدن
دکل ایکن اما قپولری مسجددن ایدی اما حجرهٔ شریفه

فاطمهٔ زهرا رضی الله عنها بر موضعده ایدیکه مزور یعنی
اکریجه و بر جانبه مائل که حضرت عایشه ایله اول حجره
آراسنده بر کوچوک قپو وار ایدی که حضرت صلی الله علیه وسلم
طهارتخانه‌لری جانبنده واقع اولمشدی مرویدرکه
حضرت فاطمهٔ زهرایه صلی الله علیه وسلم طهارته واردقجه
اول خوخه‌دن حضرت فاطمهٔ زهرایه نظر ایدوب حالن
خاطرن سؤال ایدر ایدی بر کیجه حضرت عایشه رضی الله
عنها حضرت فاطمه ایله کفت وکوی ایدوب ما بینلرنده
فی الجمله برودت واقع اولماغین حضرتدن صلی الله
علیه وسلم التماس ایلدیکه خوخهٔ مزبوره سد اولنه پس
سد اولندی و حضرت عایشه دیدی یا رسول الله طهارت
خانه‌یه واروب سندن آثر ظاهر اولمازنه حکمتدر
حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی انبیادن حاصل
اولان اذای بر کتم ایدوب نسنه کوسترمز حاصل کلام
فاطمهٔ زهرا رضی الله عنها حجره سنده بودرکه قبر
شریفک مربعه‌سی ایله اسطوانهٔ تهجد آراسنده در
حجرهٔ مزبوره‌نک موضعنده بوندن غیری دخی دنلمشدر

اما استبعاد اولندی دخی حالا محترم اولان موضع که
حضرت فاطمهٔ زهرانک رضی الله عنها قبر شریفیدر
دینلورکلجک اختلافه مبنی دردخی قبهٔ شریفه
آساسی حفر اولندقده موضع مزبورده بر لحد ظهور
ایدوب عمارته وزن متولی اولان اندن بر اسطوانه بنا
ایلمشدی صاحب تاریخ حالا معمور و قدر دمش والله اعلم
مطری ایدرکه عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه فاطمهٔ
زهرا رضی الله عنها حجرهٔ شریفه سندن بر مقدارینی قبر
شریف نواحیسنه بنا ایلدوکی حائزا بجنه ادخال ایدوب
باقیسی جهة شمالدن خارجده قالدی طبرانی روایت
ایدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم هر بارکه
سفردن قدوم بیوردی مسجد شریفه کلوب ابتداء
ایکی رکعت نماز قلوب حضرت فاطمه حجره سنه کروب
اندنصکره ازواج طاهرات حجراتلرینه بیوردی بشنجی
فصل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم سد ایله امر ایلدکلری
قپولر بیاننده و اندن استثنا اولان قپونک بیاننده دخی
اولمسونکه صحیح بخاری و صحیح مسلم و غیرهمادن روایت اولنورکه

رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیکه سدّوا الابواب
الا باب ابی بکر رضی الله عنه یعنی قپولری بنا ایله بکدک الا
ابوبکر رضی الله عنه قپوسنی که انی حالی اوزره ابقا ایدک
روایت آخرده قپو یرنه خوخه خاء معجمه نک فتحه سیله کوچک
قپودن عبارتدر ابن عباس دن رضی الله عنهما مرویدرکه
بو قصه رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک مرض موت
لرنده ایدی مسلم جندبدن روایت ایدرکه رسول الله صلی الله
علیه وسلمدن اشتدمکه بیوررلر ایدی بش کیجه وفاتلرندن
اول وحدیث شریفی ذکر ایلدی جمله احادیث شریفه دن
بری بخاریده اولان حدیث شریفدرکه ابو سعید خدری
رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم خطبه ده بیوردی حق سبحانه وتعالی بر بنده سنی
مخیر ایلدی دنیا ایله کندو یانندن اولان نعمت آراسنده
پس مخیر اولان حق تعالی قتنده اولان نعمتی اختیار ایلدی
صدیق رضی الله عنه اغلیوب بز تعجب ایلدک آخر الامر
معلوم اولدیکه مخیر اولان رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
اولوب صدیق رضی الله عنه جمله مزدن اعلم ایدی ودخی

خطبهٔ مزبوره ده بیوردیلر ان امنّ الناس علیّ فی صحبته
وماله ابوبکر ولو کنت متخذا خلیلا غیر ربی لاتخذت
ابا بکر ولکن اخوة الاسلام ومودته لا یبقین فی المسجد
باب الا سدّ الا باب ابی بکر یعنی خلق ایچنده اوزرمه
منتی چوق اولان صحبتنده ومالنده ابوبکردر واکر حق
تعالیدن غیری دوست ایدینه ایدم ابوبکری دوست ایدینور
ایدم لکن اخوت اسلام ومودت اسلام آرامزده در مسجد
شریفده بر قپو قالمسون جمیعا بکسونلر الا ابوبکر قپوسی که
اول حالی اوزره قالسون ابن سعد طبقاتنده روایت اولندی
که حاضر اولانلر ایدیلر قپولرموزی بکتدوب دوستی
قپوسنی ابقا ایلدی پس سرور انبیا وخلاصهٔ اصفیا
بیوردیکه بکا ایتشدی سوزکوز ابوبکر قپوسنده نور کوردم
وقپولرکوزدن ظلمت کوردم دخی روایت اولنمشدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم قپولری سدّ ایله امر
ایدوب صدیق قپوسنی استثنا ایلدکده حضرت عمر
ایتدی یا رسول الله بکا اجازت ویرکه بر دلجک آچم
اوله دلکدن سکا نظر ایدم نمازه کلدکده رسول الله صلی الله

علیه وسلم لا یبورردیلر روایت اولنمشدرکه قپو خلافت
دن کنایت ایدی امدی اشارت اولدی بوکا که ابوبکر رضی
الله عنه دن غیری کمسنه خلافت طلب ایلمسون والله اعلم
دخی مرویدر ابوبکر صدیق رضی الله عنه حجره سی بقیع
یولنده حضرت عثمان رضی الله عنه نک دار صغرالری
قرشوسنده دخی روایت اولنده که حضرت ابوبکر صدیق
رضی الله عنه نک منزل شریفی دار القضاده ایدی یعنی
باب السلام ایله باب الرحمه آرالغنده ایدی مسجد شریف
توسعه ایدوب زیاده اولندقده اول جانبده اولان قپولر
هپ بکلوب ابوبکر صدیق رضی الله عنه قپوسی قالدی
باب السلام ایله باب الرحمه آراسنده اشرفیه مدرسه سی
بنا اولندقده عمارت متولیسی اولان کمسنه اوچ قپو
اول جانبده احداث ایلدی مسجد شریفه باب السلامدن
داخل اولان کمسنه نک جانب یسارنده اوچنجی قپو ابوبکر
صدیق رضی الله عنه قپوسیدر والله اعلم حافظ ابن
حجر رحمه الله ایدر که سد ابواب احادیثی نک ظاهرنده
منافی در سعد بن وقاص حدیثی که حضرت صلی الله علیه

وسلم مسجد شریفنه اولان ابواب سدینه امر ایدوب
حضرت علی رضی الله عنه قپوسی استثنا ایلدی امام احمد
ونسائی بو حدیثی اخراج ایدوب سندین تقویه ایلمشلر
طبرانی اوسط ده زیاده ایدوب ایدر اشبو حدیثک
رجالی ثقاتدر دخی دمشدر که آیتدیلر یا رسول الله قپو
لرموزی بکلتمکه امر ایلدک بیوردی بن ایلمدم الله تعالی
بکلتمشدر زید بن ارقمدن روایت اولنمشدر که ایتدی
اصحاب کرامدن برقاچ کمسنه نک قپولری مسجد شریف
ایچندن اولوب رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
بکلتمه سنه امر ایدوب حضرت علی رضی الله عنه قپوسینی
استثنا ایلدکده سائرلرنه کوچ کلوب سؤال ایلدکلری
وقتده حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه والله
بر قپویی آچمه دم وبر قپویی بکلتمزدم لکن مأمور
اولدم وامره تبعیت ایلدم امام احمد وحاکم ونسائی بو حدیثی
اخراج ایدوب ورجالی ثقاتدر دیو تقویه ایلمشلر
ابن عباس رضی الله عنهما دن مرویدر که حضرت صلی
الله علیه وسلم ابواب بکلتمه سنه امر ایدوب حضرت

علی قپوسی استثنا ایلدی دخی روایت اولندیکه قپولر
بکیتمه‌سی امر اولندی الا حضرت علی قپوسی زیرا حضرت
علینك آخر قپوسی یوق ایدی و مسجد شریفه جنب
کیرمك لازم اولور ایدی بو ایکی حدیثی امام احمد و نسائی
رجال ثقات ایله اخراج ایلمشلر دخی طبرانی جابر بن سمره‌دن
حدیث مزبور کبی روایت ایلمشدر ابن عمردن رضی الله
عنهما مرویدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم زمان
شریفلرنده دیر ایدك خیر الناس رسول الله در صلی
الله علیه وسلم اندنصکره ابو بکر صدیق رضی الله تعالی
عنه اندنصکره عمر رضی الله عنه و محققدرکه حضرت
علی‌یه اوچ خصلت ویرلمشدرکه اکر برجکی بنم اولسه
ایدی بنم قتمده قزل دوه‌دن یکرك ایدی رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم اکا قزین ویروب اندن اولاد میسر
اولمشدر دخی مسجد شریفدن قپولر سد اولوب قپوسی
استثنا اولنمشدر دخی فتح خیبرده اکا علم ویرلمشدر
اشبو حدیثی امام احمد اسناد حسن ایله روایت
ایلمشدر و نسائی علاء بن عرار طریقندن روایت

ایدرکه ابن عمره دیدم بکا خبر ویر حضرت عثمان و حضرت
علی‌دن رضی الله عنهم سبقت ایدن حدیث شریفی ذکر
ایلدی تمام ایدنجه اندنصکره ایدی اما علی حالینی هیچ کمسنه
دن استفسار ایلمه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم قتنده
مقامنه نظر ایله که قپولری بکتمکلکه امر ایدوب انك
قپوسنی استثنا ایلدی اشبو حدیثك رجالی ثقاتدر الا علاء که
انی دخی ابن معین و غیره توثیق ایلمشلردر حافظ ابن حجر ایدرکه
بونك برله که طرق مزبوره ایله احتجاج ایلمکلك قابلدر
اما بعضیسی بعض آخر تقویت ایدر ابن جوزی بو طرقك
بعضیسنی موضوعاتده کتورمشدر و بعضی روایتده
تعلیل دخی ایلمشدر اما بو قدر صحتنه قدح ویرمز دخی
بونکله تعلیل ایلمشدرکه حضرت ابو بکر صدیق
رضی الله عنه قپوسنی استثنا ایدر احادیث صحاحه
مخالفدر دخی زعم ایلمشدرکه رفضه وضع ایلدکلری
موضوعاتندندر ابن حجر ایدرکه ابن جوزی شنیع
خطا ایلمشدرکه رد ایدر احادیث صحیحه معارضه
توهمی ایله بونك برله که جمع و توفیق قابلدر وجه جمع

ده بزاردن روایت ایدرکه دیمشدر اگرچه علی رضی الله
عنه قپوسنی استثنا ایدن احادیث ثابت اولنسه ابو سعید
خدری حدیثی ایله توفیق قابلدر که ترمذی اندن روایت
ایلمشدر که حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی حلال
دگلدر براحده که مسجد شریفده جنابتله مرور ایده بندن
و علیدن غیری کمسنه یه اشبو کلام اکا بنادر که حضرت
علینک رضی الله عنه آخر قپوسی یوق ایدی اما سائر
لرینک آخر قپولری اولماغین بکت ممکله امر اولندی
و حضرت ابوبکر صدیقک دخی آخر قپوسی وار ایدی
مع هذا قپوسی استثنا اولندی خلافته اشارة نته کم
سبقت ایلدی و مرض موتده واقع اولدوغی دخی قرینه
واضحه در اما حضرت علی قپوسینک استثنا اولدوغی
بکتمک توهمی دفع ایچون اولمقدر والله اعلم یا خود
اول مأمور اولدیلر مسجد شریف جانبنده اولان
قپولر سدی ایله الا حضرت علی رضی الله عنه قپوسی
اندنصکره استیذان ایله هرکس اوندن مسجد شریف
جانبنه بر قپوجق فتح ایدوب ثانیا مأمور اولدیلر فتح

120 ١٢٠

اولان قپوجقلر سدی ایله الا ابوبکر رضی الله عنه
خوخه سنی که ابقا اولندی حافظ ابن حجر ایدر بو وجه
اوضح در و تایید ایدر بو وجهی حضرت حمزه دن رضی الله
عنه مروی اولان ایله که اوندن سرعت و شدت ایله
چقوب حضرت صلی الله علیه وسلمه کلدی قطیفه سنی
چکرک برمقدار یرده سوروک ایکن اغلیرق ایتدی
یا رسول الله عمکی اخراج ایدوب عمک اوغلنی ابقا ایلدک
حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بن کمسنه یی اخراج
ایلمدم و کمسنه یی ابقا ایلمدم بلکه حق تعالی ایلدی اشبو
قصه صریح در حضرت علی قضیه سینک تقدمنه
زیرا حضرت حمزه رضی الله عنه اواُحدده شهادت
ایله مشرف اولمشدی و حضرت ابوبکر رضی الله
عنه قضیه لری مرض موتده ایدی نته کم بیان اولندی
ذکر اولاندن غیری بعضی اخبار دلالت ایدر حضرت
علی قضیه سینک تقدمنه اما بو مقدار اوزره اقتصار
اختیار اولندی والله اعلم آلتنجی فصل امیر المؤمنین عمر
رضی الله عنه مسجد شریفی زیاده ایلدوکی بیاننده

دخی اتخاذ بطیحا اول ناحیه ده مخفی اولمسون که امیر المؤمنین
ابو بکر صدیق رضی الله عنه مسجد نبوی اوزره لسنه
زیاده ایلمامشدر انجق روایت اولنور که مسجد شریفك
دیرکلری کهنه اولماغین خرما اغاجندن تجدید ایلمشدی
اما امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه زیاده ایدوب
کرپیج ایله بنا بیورمشدی قبله جانبندن مقصوره نك
قبله سنده واقع اولان دیرکلرك ابتداسندن مقصوره
کلنجه زیاده ایلمشدر دخی دیرکلرنی آغاجدن ایلدی
بو حقیر صحیحه معارضه ایلمز مروی اولان که حضرت
عمر رضی الله عنه دیرکلری کرپجدن بنا ایدوب
آغاجلری اخراج ایلدی ابن عمردن رضی الله عنهما
مرویدر که حضرت عمر زماننده مسجد شریفك طولی
یعنی قبله جانبندن شام جانبنه وارنجه یوز قرق
ارشون ایدی وعرضی یوز یکرمی ارشون ایدی
محصل کلام بودر که مغرب جانبندن ایکی دیرك
مقداری اولمش اوله که بو زیاده ایله یوز یکرمی ارشون
اولدی وجانب مغربدن زیاده نك منتهی سی یدنجی دیرکه

مشرق جانبندن حجرات ازواج طاهرات ابقاسی ایچون
زیاده ایلمدی وقبله جانبندن دیرکلر حدنه دك زیاده
اولنمشدر اون ارشون مقداری اولور بش اوتوز ارشون
دخی شام جانبندن زیاده اولنمش اوله والله اعلم دخی
روایت اولنور که سقف یوجه لکی اون ارشون ایدی ومسجد
شریفك اساسی آدم بویی قدر طاش ایله بنا اولنمشدی
والتی قپوسی وارایدی ایکی سی قبله نك صاغ جانبنده
یعنی باب السلام وباب الرحمه وایکی صول جانبنده
یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم کلدکلری قپو و
باب النسا وایکی قپو قبله آردنده یعنی شام جانبنده ایدی
امیر المؤمنین عمردن رضی الله عنه مرویدر که بویوردی
اکر رسول الله دن صلی الله علیه وسلم استماع ایلمامش
اوله ایدم که مسجدمزی زیاده ایلمك کرکدر سن مسجد شریفی
زیاده ایلمزدم دخی روایت ایدرکه رسول الله صلی الله علیه
وسلمدن اشتدمکه بیوردی اکر مسجدم ذو الحلیفه یه
دك زیاده ایله سکز جمیعا مسجدم اولور ابو هریره رضی
الله عنه دن مرویدر که حضرت صلی الله علیه وسلم

بو یوردیکه اکر بو مسجد صنعایه دك که یمنده بر شهردر چکلسه
جمیعا مسجدمدر دخی روایت اولندیکه برکون رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم مصلاده تمناظر بقیله بیوردیکه بو مسجده
زیاده ایله سك مبارك الیله قبله جانبنه اشارت ایلدیلر پس
امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه قبله جانبندن زیاده ایلدی
امام شافعی ایدرکه بو قصه اون یدیجی سنه ده اولمشدی
ابن سعد و یحیی روایت ایلرکه مسلمانلر چوق اولدقده
حضرت عمر حضرت عباسه رضی الله عنهما ایتدیکه مسجد
شریفده جماعت صیغمز اولدی و بن مسجد نبوینك
اطرافنده اولان اولری صاتون الدوم سنك اوکدن
غیری و حجرات ازواج طاهرات دن غیری اما امهات
المؤمنین حجره لرینه جرأت ایدهمزین و اما سنك منزلك
بکا بیع ایله دیدکوك بها ایله یا خود انك مقداری
اخر یردن سکا ویرهیم یا خود تصدق ایله که مسجد
شریفه الحاق اولنه حضرت عباس رضی الله عنه
ایتدی هیچ بریسن قبول ایلمزم رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
بو منزلی بکا ویروب نیم ایله بله بنا ایلمشدر ماینلرنده

کثرت نزاع دنصکره ابی بن کعب رضی الله عنه حکم ایلیوب
اکا مرافعه ایلدکلرنده مزبور انلره داود علیه السلام قصه
سین نقل ایلیوب ایتدیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن
استماع ایلدمکه بیوردیکه حق تعالی داود پیغمبره علیه
السلامه وحی ایلدیکه بنم ایچون بر او بنا ایله که بنی انده
ذکر ایدهلر پس بیت المقدسی تعیین ایدوب هیئة تربیع
اوزره خط چکدکده مربعك بر زاویه سی بنی اسرائیلدن
برکمسنه نك اوی واقع اولدی داود علیه السلام مزبوری
اوی بهاسینك اضعاف فیله طلب ایدوب مالك ابا ایلدکده
داود علیه السلام خاطرنه خطور ایلدیکه هر وجهله اندن
الوب مسجده الحاق ایدهیم پس حق تعالی وحی ایلدیکه بن سکا
امر ایلدم که بنم ایچون بر او بنا ایله وسن دلهدککه انده
مغصوبی ادخال ایدهسین و غصب بنم شانمدن دکلدر
عقوبتك بودرکه مزبور اوی سن بنا ایلمیهسین
حضرت داود علیه السلام ایتدی یارب اوغلوم
بنا ایلسون حق تعالی دعاسنی قبول قلوب حضرت
سلیمان علیه السلام بنای تمام ایلدی ابی رضی الله عنه

حضرت عباسه رضی الله عنه حکم ایلدکدن صکره حضرت
عباس رضی الله عنه ایتدی بن اوی مسلمانلر ایچون
تصدق ایلدم خصومتك ایچون دکل بلکه الله ایچون در
تقبل الله منه و مزبور اوك میزابی ایچون دخی حضرت عباس
وحضرت عمر رضی الله عنهما ما بینلرنده خصومت اولمشیدی
قضیه بودر عباس رضی الله عنه نك اوی میزابی مسجد
شریف اوزره یاخود مسجد قپوسی اوزره دوکرایدی
حضرت عمر رضی الله عنه میزابی یرندن قوپردی
پس عباس رضی الله عنه ایتدی والله بو میزابی اشبو
مکاندن وضع ایتمدی الا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
مبارك الیله پس عمر رضی الله عنه دیدی والله بو میزابی
یرنه محکم ایتمزسن الا ایاقلرك بنم اموزم اوزرنده ایکن
یعنی حضرت عمر یمین ایلدیکه حضرت عباس رضی
الله عنهما ایکی ایاقلرین بنم ایکی اموزم اوزرنه قویوب
میزابی یرنده محکم ایده منزل مزبورك یری ابن عمر
رضی الله عنهما روایتی اوزره بودرکه مروان
منزلینك یلی سنده اولان اسطوانه مربعه ایله باب

السلام اراسنده در منزل مروان یرنده حالا باب السلام
طهارتخانه سیدر مزبور اسطوانه منبر شریفدن یدنجی
اسطوانه در حریق ثانیده مزبور اسطوانه نك تربیعی
غریق بحر عدم اولدی اما بطیحا اتخاذی یعنی بطیحا ایدنمه
سالم بن عبد الله بن عمردن رضی الله عنهم سند صحیح
ایله مرویدرکه عمر رضی الله عنه مسجد ناحیه سنده
رحبه بنا ایلدیکه اکا بطیحا دیرلردی وایتدیکه هر کم مصاحبت
یاخود انشاد شعر اراده ایدوب اوازنی یوکسلتمك
استر کدرکه رحبه ده ایده مسجد شریفده اولمیه والله
اعلم **یدنجی فصل** امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه
زیاده سنده دخی مقصوره بنیانده در مرویدرکه
سنه اربع و عشرین تاریخنده امیر المؤمنین عثمان
رضی الله عنه متولی خلافت اولدی خلق جمع اولوب
ایتدیلر جمعه کونلرنده مسجد شریفده خیلی مضایقه اولور
بعضی کمسنه خارجده نماز قلوب بو معناده اظهار
شکایت ایلدکده امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه اصحاب
رای اولان اصحاب کرام ایله رضی الله عنه بو بابده مشورت

ایدوب اجماع ایلدیلر که مسجد شریفک دیوارنی یقوب
زیاده ایده لر پس امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه
اویله نمازندنصکره منبر شریفه چقوب حمد و ثنا
ایلدکدنصکره ایتدی ایها الناس اراده ایلدم که مسجد
شریفی هدم ایدوب زیاده ایدم زیرا رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم بیورمشدر که هر کم الله ایچون مسجد
بنا ایده حق تعالی انکیچون جنتده بر او بنا ایدر بو بابده
متقدم حضرت عمردر رضی الله عنه دخی ایتدیکه اصحاب
کرام ایله مشورت ایلدم انلر دخی استصواب ایدوب
بو معناده اجماع کوستردیلر پس حاضر اولانلر اول
کوندن تحسین ایدوب خیر دعا ایلدیلر صباح اولدقده
معلملر کتوروب کندی نفس نفیسی ایله مباشرت ایدوب
بونک برله که صائم الدهر وقائم اللیل ایدی و مسجد
شریفدن طشاری چقمز ایدی تمام اولدقده کرج ایله
صومق امر ایلدی ابتداء عمل سنه تسع وعشرینک
ربیع الاولنده اولوب انتهاسی سنه ثلاثینک محرم
غره سنده ایدی پس مدت عمل اون ای اولور سنن ابی

داود ده ابن عمردن مرویدر که امیر المؤمنین عمر رضی
الله عنه بنا اولندنصکره حضرت عثمان رضی الله عنه
انی تغییر ایدوب چوق نسنه انده زیاده مسجد شریفک
دیوارنی منقش طاش ایله یبوب کرج ایله صوایوب
دیرکلرین دخی منقش طاشدن ایلیوب ساج اغاجی ایله
مسقف ایلدی صحیح مسلمدن مرویدر که حضرت عثمان بن
عفان رضی الله عنه اراده ایلدیکه مسجد شریفی تجدید
ایده خلق تجدیدی مکروه عد ایدوب مرضی لری بو ایدیکه
هیئته قدیمه اوزره ابقا اوله پس عثمان رضی الله عنه
ایتدی که رسول اکرمدن صلی الله علیه وسلم استماع
ایلدم که بیوردی هر کم که الله ایچون مسجد بنا ایده
حق تعالی انکیچون جنتده مزبورکبی او بنا ایده دیمشلر
که خلق مکروه عد ایلدکلری منقش طاش ایله بنا اولندوغی
در مرضی لری بو ایدی که کرج ایله و خرما اغاجیله
اولنه نتکم حضرت عمر رضی الله عنه ایلمشدی اصل
زیاده و توسعه مکروه عد ایلمدیلر والله اعلم حضرت
عثمان رضی الله عنه زیاده لرینک تجدیدنده روایات

کثیرۀ مختلفه دن مستفاد اولنان بودرکه قبله جانبندن
حالا موجود اولان دیواردرکه حضرت عثمانه منسوب
محراب اندەدر و مغرب جانبندن بر دیرك مقداری زیاده
اولنذیکه منبر شریفدن سکزنجی دیرکدر باب السلامده
مسجد شریفه داخل اولان کمسنه نك مواجهه سنه کلان
دیرك که اشغه سنی مرتبعدر امیر المؤمنین عثمان رضی الله
عنه نك زیاده ایلدکلرینك منتهاسی و دلیل زیاده
ایلدکینك ابتداسی اولمقدر والله اعلم اما جانب شامدن
بر روایتده الّی ارشوندر و بر روایتده اون ارشون
اولمق لازم کلور زیرا مرویدرکه مسجد شریفك طولی
یوز آلتمش ارشون ایدی و معلومدرکه رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم زمان شریفلرنده صحیح روایت
اوزره یوز ارشون ایدی و حضرت عمر رضی الله
عنه قرق ارشون زیاده ایلدی پس مجموع طول زائد
اولور صاحب تاریخ ایکی روایت اراسنده توفیق ایدوب
ایدرکه حضرت عمر ایله حضرت عثمانك رضی الله
عنهما مجموعا زیاده لری ایله یوز آلتمش ارشوندر

والله اعلم بو حقیر ایدرکه بو کلامك ظاهری اشکالدن
خالی دکلدر زیرا توفیق بین الروایتین مقتضاسی بودر
که ایکیسی الّی اوله یاخود ایکیسی اون اوله پس صاحب
تاریخ توفیقنه اولور بیانندن دیمك جائزدرکه اولکی
روایتده الّی که دنلمشدر مراد جانب شامدن اولان زیاده
بیانی اوله یعنی حضرت عثمان جانب شامدن اون ارشون
زیاده ایلمشدر حضرت عمر زیاده سیله که قرقدر
الّی اولور و ایکنجی روایت اوزره که آلتمش ارشون
دنلمشدر حضرت عثمانك جمله طولده واقع اولان زیاده
که یکرمی ارشون اولور حضرت عمر زیاده سیله
بله قرق ارشوندر آلتمش اولور والله اعلم اما جانب
شرقدن زیاده ایلمامشدر حجرات ازواج طاهراتدن
سنه ادخال ایلمدی لکن بر روایتدن معلوم اولورکه
حفصه خاتون رضی الله عنهانك حجره شریفه لرن
داخل ایلمش اوله والله اعلم اما مقصوره قاموسده ایدرکه
المقصورة الدار الواسعة المحصنة او هی اصغر من الدار
لا یدخلها الا صاحبها یعنی مقصوره بر داره دیرکه

بول ومحفوظ اوله یاخود داردن اصغر اوله صاحبندن
غیری کیمسنه گیرمز اوله مخفی اولمسون که اول گیرنج ایله
مقصوره بنا ایدن عثمان رضی الله عنه در مقصوره نك
دیوارلرنده طاق لر قویمشدی که اندن امامه نظر ایدوب
حالنه مطلع اولورلردی و عمر بن عبد العزیز رضی
الله عنه جانبندن مسجد شریفی بنا ایلدکده مقصوره ساج
آغاجندن عمارت ایلدی امام مالکدن مرویدر که ایدی
امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه خلیفه اولدقده کندو
ایچون مقصوره بنا ایتدوردی حضرت عمر رضی
الله عنه یه واقع اولان قضیه خوفندن و مقصوره
ایچنده خلق ایچون امامت ایدر ایدی دخی امام مالکدن
مرویدر که اول مقصوره ایدن مروان بن الحکم
ایدی یمانیدن مجروح اولدوغی زماننده امام نواویده
مرویدر که اول مقصوره ایدن معاویه در رضی الله
عنه خارجیدن مجروح اولدوغی زماننده بو حقیر
دیرکه اشبو روایات مقصوره تفسیرنده صاحب
قاموسك ایکنجی تفسیرین ترجیح ایدر والله اعلم سکزنجی

فصل ولید زیاده سی بیاننده و دخی محراب و شرفات
و منارات اتخاذنده و دخی مسجد شریفده جنازه
نمازین منع ایتمك بیاننده در رزین روایت ایدر که
حضرت عثمان رضی الله عنه دن صکره حضرت
علی رضی الله عنه و معاویه رضی الله عنه و اوغلی یزید
و مروان و اوغلی عبد الملك مسجد شریفده نسنه زیاده
ایلمدیلر ولید بن عبد الملك خلیفه اولنجه یه دك و عمر
بن عبد العزیز رضی الله عنه که برادرزاده سی
و نائبی ایدی مدینه ده و مکه ده مزبوره مال ارسال
ایدوب امر ایلدیکه هر کیم که اوینی سکا بیع ایدر اندن
اشترا ایدوب بهاسینی اکا ویره سن و هر کیم که بیعدن
ابا ایده اوینی هدم ایدوب اکا مالن ویره سن و اگر
قبول ایلمیه فقرایه صرف ایده سن و دخی امر ایلدیکه
ازواج طاهرات حجرات شریفه لرین مسجد شریفه
ادخال ایده سن واقدی عطاء خراسانیدن روایت
ایدردی که امهات مؤمنین حجرات شریفه لرین
گوردم و حاضر اولدوم ولید بن عبد الملك امری

اوقودغی مجلسده که امر ایلمشدیکه ازواج طاهراتک
حجرات شریفه لری مسجد شریفه ادخال اولنه برکونی
کورمدوم اول کون کبی که ناس مکدر اولوب آغلرلر
ایدی سعد بن مسیب اشتدوم که دیرایدی والله که مرادم
اشبو حجرات شریفه نک حاللری اوزره بقالری
ایدیکه بزدنصکره کلان اکر مدینه ده واکر اطرافدن
کلان آفاقیلر کوروب بلورلرکه رسول اکرم صلی
الله علیه وسلم دنیاده نه طریقیله معیشت اختیار
ایلمشلر ایدی انلره دخی بونی کوروب مشاهده ایلمک
دن زهد وورع حاصل اولور ایدی نته کم لیس الخبر
کالعیان مقتضاسیدر مسلمانلردن اولرین المق
بابنده کرها وجبرا بعضی اخبار وارد اولمشدرکه
ولید بن عبد الملک سوء ظن ایلملکه باعث
اولور اما چون عمر بن عبد العزیز مباشرتیله ایدی
امیددرکه حق تعالی عفو ایلمش اوله اختصار اختیار
ایلمکین اخبار مشار الیهانک ترجمه لرندن قلم صرف
اولندی مراد اولنور ایسه اصله رجوع اولنه ولید

بن عبد الملک زیاده سینک تجدیدنده روایات
کثیره مختلفه دن مقرر اولان بر وجه اختصار واجمال
بودرکه جانب مغربده ایکی درک وجانب مشرقده
دورت درک زیاده ایدوب حجرات شریفه ادخالی
بو جانبدن اولمشدر وجانب شامده اون دورت
درک زیاده ایدوب متصل دورت درک مسقف
آلتنده که قبر شریف مربعه سنه متصلدر واون
درک مقداری مسجد شریفک صحننده ودورت
درک دخی مسقف تحتنده زیاده اولندی اشبو
روایتی آرشون اعتباریله تأیید ایلدیلر والله اعلم
ابن زباله روایت ایدرکه ولید روم پادشاهنه
نامه یازوب ایتدیکه مسجد اعظم نبوی عمارت
ایلمک دلرم سندن استادلر ایله فسیفسا امداد
واعانت رجا ایدرم فسیفسا رنکین شیشه
لره دیرلرکه روم جانبندن کلور دیوارده طاقلر
اوزره استعمال اولنورکه حالا قمریه دیرلر پس
روم پادشاهی اون نفس بی نظیر استادایله

برقاج یوك فسیفسا ایله سكسان بیك دینار ایله وافر
قنادیل وسلاسل ارسال ایلدی روایت اولندی فسیفسا
ایچون اولان نوره بر یل خمیر ایدوب بنا اساسی طاش
ایله یابوب دیوارلری كرپج ایله صوم یوب دركلری
طاشدن بنا ایدوب یعنی دموردن عمود ایله ورصاص
ایله دولدوروب مسجد شریفك جمیع دیوارلرین ایچرهسندن
رخام وفسیفسا ایله مزین ایدوب آلتون حل ایله نقش
ایدوب دركلرك وقبولرك طرفلری آلتون ولاژورد
ایله حزف ومنقش ایلدیلر روایت اولنور كه عمر بن
عبد العزیز رضی الله عنه محراب وشرفات ابتداء بیدا
ایلدی یعنی احداث ایلدی واولوقلری رصاصدن
ایدوب مسجد شریفك دورت زاویهسنده دورت
مناره بنا ایلدی هر منارهنك طولی آلتمش ارشون
ایدی بر روایتده شام جانبنده اولان ایكی مناره
قبله جانبنده اولان ایكی منارهدن برمقدارجه اكسك
ایدی اندن صكره سلیمان بن عبد الملك باب السلامده
اولان منارهكه مروان ورانه حواله ایدی وآذان

وقتنده مؤذن كولكهسی دار مروانه دوشر ایدی
بوكا بناءً هدمنه امر ایدوب منعدم اولدی اندن صكره
مسجد شریف اوچ مناره اوزره قالدی محمد بن قلاون
زمانی كلنجه بش سنه ست وسبعمائه تاریخنده امر
ایلدیكه منارهٔ مزبوره تكرار بنا اولنه امری موجبنجه
بنا اولندی وسائر منارهلر اوزره اطول اولوب طولی
طقوسان بش ارشون ایدی لكن اكا محاذی اولان
منارهكه رئیسیه دیمكله معروف قدر آخرك عمارتنده
یوزیكرمی ارشون اولدی سلطان قایتبای امریله
علیه الرحمة والرضوان سنه اثنین وثمانین وثمانمائه
تاریخنده بر روایتده ولید عمارتینك تاریخنده
سنه طقوسان بر ده عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه
مسجد قدیمك دیوارین هدم ایلدی روایت اخرده سنه
سكسان سكز تاریخنده متولی عمارت اولدی
وبر روایتده عمر بن عبد العزیز سنه سكسان سكز
تاریخنده عمارته شروع ایدوب سنه احدی وتسعین
تاریخنده فارغ اولدی والله اعلم اما مسجد شریفده

جنازه نمازینی منع ایلمک مرویدرکه عمر بن عبد
العزیز رضی الله عنه آدملر تعیین ایلمشدی که
مسجد شریفده جنازه نمازین قیلان کمسنه‌لری مسجددن
سوروب اخراج ایده‌لر ابن النجار دخی بو قصه‌یی ذکر
ایدوب ایدرکه اشبو سنت زمانمزده جاریدر مکر
علویلر حقنده و امرا و اعیاندن که مسجد شریفده جنازه‌
لرین قیلمق دیله‌سه‌لر آنلرک نمازلری روضهٔ شریفه‌ده
قیلنور و سائر عامه‌نک جنازه‌لری مسجد شریفک
شرقی دیواری اوندن قیلنوب مسجد شریفه ادخال
اولنمز صاحب تاریخ ایدرکه بزم زمانمزده جنائز نمازی
مسجد شریفده و روضهٔ منیفه‌ده قیلنور مکر اشرافدن
اولمیان شیعه طائفه‌لرینک جنازه‌لری که مسجد
شریفه ادخالدن ممنوعدرلر بو حقیر ایدرمکه
بزم زمانمزده دخی بو منوال اوزره‌در اما علماء
حنفیه‌دن مشهوردرکه مسجدده جنازه نمازی
مکروهدر ایکی وجه ایچون بری بودرکه مسجد صلوات
خمسه ایچون بنا اولنمشدر جنازه نمازی صلوات

خمسه‌دن اولمدوغی اجلدن لایق اولان بودرکه خارج
مسجدده قیلنه ایکنجی وجه مسجد ملوث اولمق احتمالی
در امام شافعی ایدرکه مسجدده قیلمق اولیدر و بالجمله
اختلاف روایتدر اما امام ابو یوسفدن روایات
صحیحه مرویدرکه مسجدده قیلمق اولیدر حرمین شریفین
اهالیسنه اقتداء یعنی حرمین شریفینده مسجد شریفه
ادخال ایدوب آنده قیلدقلری اجلدن سائر مساجدده
دخی اولی مسجدده قیلمقدر منع ایچون ذکر اولنان
ایکی دلیل کمال ضعف اوزره اولماغین بعض مشایخ
امام ابو یوسف قولی اوزره فتوی ویرمشلر امدی
حرمین شریفینده جنازه نمازین مسجدده قیلمق
اولی ایدوکنده اشتباه یوقدر نیچه وجه ایچون بری
بوکه میته شرف حاصل اولور دخی کثرت جماعته
باعث اولور دخی مدینهٔ منوره‌ده جنته داخل اولمش
اولور جنته داخل اولان خود چقمه‌سه گرک پس
امیددرکه آنده نماز قیلان کمسنه‌لر جنت ایله متنعم اولالر
و اصحاب کرامدن حضرت صدیق و حضرت فاروق

رضي الله عنهما نمازلری روضهٔ شریفه ده قلنمشدر
وبنجه بوکا بکزر وجوه حسنه بولنمق جایزدر حق تعالی
بو نعمتدن امید درکه محروم ایلمیه طقوزنجی فصل مهدی
زیاده سندن درکه اولمسونکه مسجد شریف ولید
عمارتندنصکره اول عمارت اوزره قالدی تا خلفاء
عباسیه نك ایکنجی خلیفه که ابو جعفر منصوردر مکله
معروف ومشهوردر ایدی اراده ایلدیکه مسجد شریفدن
برمقدار زیاده ادخال ایده اما موفق اولمیوب دار
فنادن رحلت ایلدی اندنصکره سنه ستین ومائه
تاریخنده مهدی نام اوغلی خلیفه اولوب حجدن
منصرف اولدقده مدینهٔ منوره یه کلوب جعفر بن
سلیمان نام کمسنه‌یی مدینه اوزره والی نصب ایدوب
مسجد شریف زیاده اولنمق ایله امر ایدوب عبد
الله بن عاصم بن عمر بن عبد العزیزی وعبد الملك
بن شبیب غسانی عمارت اوزره معا متولی نصب
ایدوب عبد الله بن عاصم وفات ایلدکده عبد الله بن
موسی الحمصی یرینه نصب ایدوب انلر جانب شامدن

اون درك مقداری زیاده ایدوب نواحی ثلاثه
دن سنه زیاده ایلمدیلر صاحب تاریخ ایدر بر روایتده
معلوم اولورکه مزبور مهدینك عمارتی دخی مزین
ایدی فسیفسا ایله حتی بر بقیه‌سی سنه مطلع اولدوق
اما حریق آخرده آخر اولدی مزبور مهدینك زیاده‌سی
حدندندر دیرکه مسقف شرقیده بردرکك سفلی بر آدم
اوتوراجق قدر مربع واقع اولمشدرکه اون طقوزنجی
درك در قبر شریف مربعه سندن مزبور درك
مهدینك زیاده‌سی ابتداسی علامتی درکه اندن آخر
مسجده وارنجه مهدی بناسیدر اندنصکره علی الصحیح
مسجد شریفه کمسنه زیاده ایلمدی مزبور بنادن
سنه خمس وستین ومائه تاریخنده فارغ اولدی
اونجی فصل قبور شریفه‌یه حاوی اولان حجرهٔ
شریفه‌یه متعلق اخبارك بیاننده ودخی قبور منوره
نك صفتنده ودخی حجرهٔ شریفه‌یه دائر اولان
جائز بیاننده درکرات ایله ذکر اولندیکه رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم مدفن شریفلری ام المؤمنین

عایشه صدیقه رضی الله عنها وعن ابیها منزل شریفنده
دراشبو منزل شریفك عرض آلتی آرشون مقداری
ایدی وسمکی یعنی یوجه لکی سکز آرشون ایله طقوز
اورته سنده ایدی یعنی سکزدن زیاده جه وطقوزدن
اکسیجك ایدی وایکی قپوسی وار ایدی ام المؤمنین دن
منقولدر که منزل مزبورده باشمدن چادرمی کیدر
روب کیه جك دن دخی منفصل اولور ایدم حضرت
عمر دفن اولنجه اندنصکره چادرمی باشمدن
اندرمیوب دائما مستترا اوزره چالشور ایدم حتی قبور
شریفه جانبنه دیوار بنا ایلدم بکا ساتر اولمق ایچون
دخی روایت اولندیکه ناس قبور شریفه نك خاك
پاکلرندن تبرك ایچون آلورلر ایدی ام المؤمنین
دیوار بیوردقده دیواردن بردلك ایدوب اول
دلکدن طپراق آلورلر ایدی اول دلکی دخی ام المؤمنین
سد ایله امر ایلدی دخی روایت اولندیکه مدفن شریف
اولدوغی یر دائما مکشوف ایدی تاکه عمر بن عبد
العزیز ولید خلافتنده بر دیوار بنا ایلدی مزبور

دیوار مزور ایدی یعنی مربع دکل ایدی تاکه کعبه یه
مشابه اولمیوب خلق انی قبله قلمیه لر هشام بن عروه دن
منقولدر که پدرندن یعنی عروه دن روایت ایدر که دیوار
ساقط اولدوغی زمانده ولید دولتنده بنایه شروع
ایدوب اساس حفرنده ایکن موضع اساسده قدم ظاهر
اولوب ناس فزع ایدوب حضرت صلى الله علیه وسلمك
قدم شریفلری اولمق دن خیلیجه خوف اوزره اولوب
بلور کمسنه بولمدیلر عروه انلره ایتدی والله بو رسول
اکرم صلى الله علیه وسلم مبارك قدملری دکلدر بلکه
حضرت عمر رضی الله عنه قدمی در بر روایتده عمر بن
عبد العزیز رضی الله عنه ابن دردان بنایه امر ایلدیکه
ایچرو کیره مزبورك امدادی ایچون بر کمسنه طلب
ایلدی عمر بن عبد العزیز ساقلرین اچوب مدد ایچون
ایچرو وارمق اراده ایلدکده قاسم بن محمد وسالم بن عبد
الله دخی ساقلرین اچوب حاضر اولیجق عمر انلره نه
اولدی سزلره دیدکده ایتدیلر دیلرزکه سنك ایله ایچرو
کیرهوز عمر بن عبد العزیز آیتدی کثرت ایله انلره ایذا

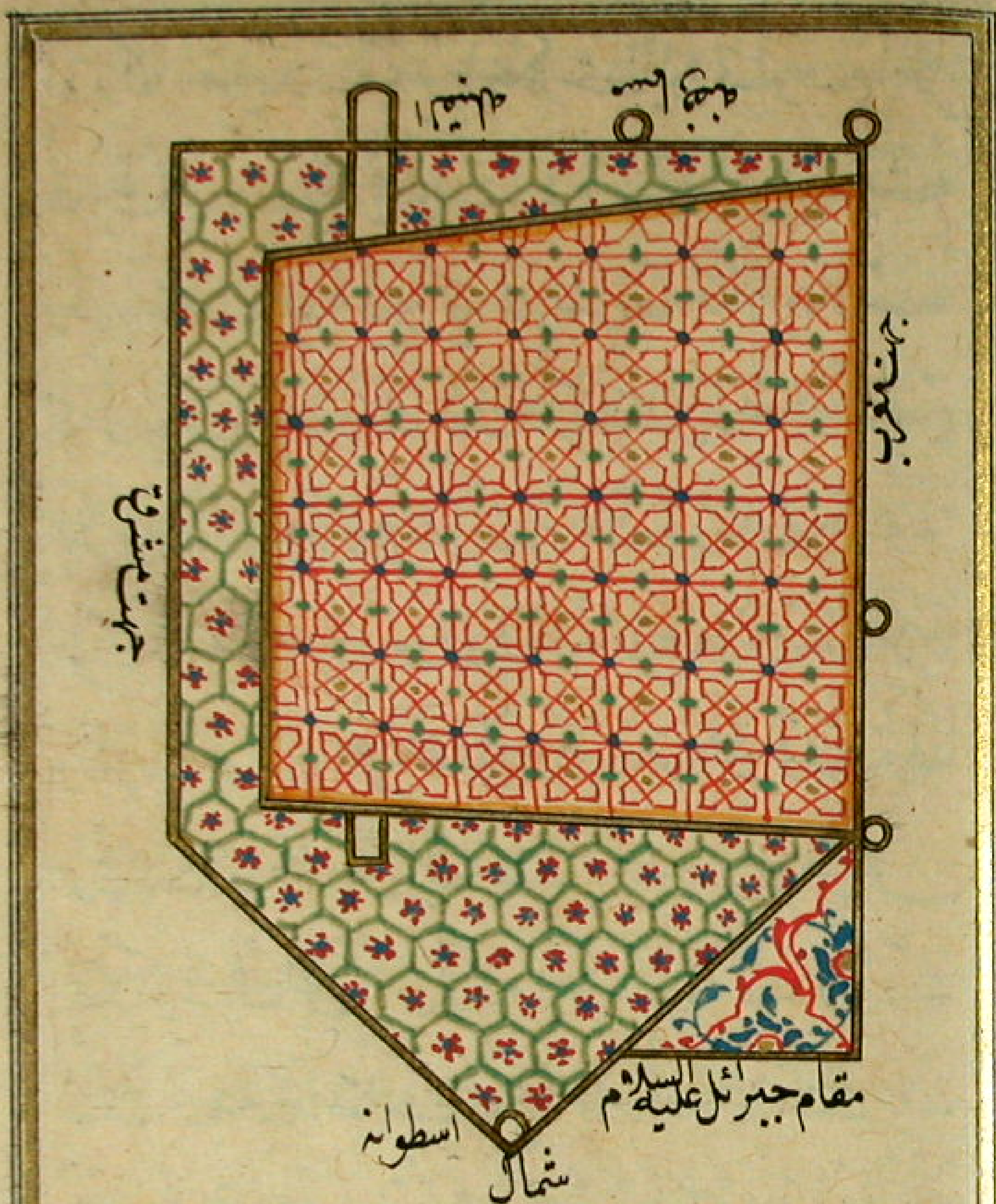
وجفادن خوف ایدرم مزاحم نام کمسنه یه امر ایلدیکه
امداد ایچون داخل اوله وکندو کرمه دن فراغت ایلدی
روایت اخرده عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه ابن
دردانه امر ایلدیکه حجرهٔ شریفه نک اساسنه نظر ایدن
مزبور وارووب ملاحظه ایدر یورایکن ناکاه مضطرب
اولوب الین رفع ایدوب بر جانبده مکث ایلدی پس
عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه خوف ایدوب عبد
الله بن عبید الله دیدی قورقمه که بو ایکی قدم جدک
عمر بن الخطاب رضی الله عنه قدملریدر که حجره ضیقندن
دیوار التنده واقع اولمشدر پس حجرهٔ شریفه نک
اساسنده حضرت عمر رضی الله عنه مبارک قدم
لری ایچون بر بنا ایلدیلر و عمر بن عبد العزیز دردانه
ایتدی که کوردوک نسنه ستر ایله دخی روایت
اولنور که سنه بش یوزتمیش تاریخنده تخمینا وتقریبا
اهل مدینه اول محل شریفدن دیوار دشمک اوازنی
اشتدیلر وانی خلیفهٔ وقت اولان مستضی بالله نام
کمسنه یه تخمینا وقیاسا عرض ایدوب مزبور خلیفه

علما و فقها ایله مشورت ایدوب فتوی لری موجبنجه
که خدام حرمدن بر فاضل و متدین کمسنه ایچرو
کروب بو خدمته مباشرت ایده دیو فتوی اولماغین
امر ایلدیکه بنی العباسدن بدر نام کمسنه یه که صیام
نهار و قیام لیل ایله موصوف اخلاص یوزندن حرم
شریف خدمتنه قائم ایدی خدمت مزبوره ایچون
اختیار ایدوب مزبور دیواردن اینوب ایچری واروب
کوردی که ایچریده اولان حجره نک حائط غربیسی
دوشمش بولنوب مسجد شریف طپراغندن کریچ دو
کوب دیواری کما کان اعاده ایلدیلر و محل شریفده
اغاجدن بر اسکی ظرف بولوب دیوار دوشتوکده مزبور
ظرفک طرفندن بر مقدارجه صنمشدی ظرفی
بر مقدار طپراغ ایله بله بغداده الوب کتدی بغداده
داخل اولدوغی کون عظیم کون ایدیکه جمیع اهالی
شهر کسب و کاردن قالوب استقبال ایچون اجتماع
اولنمشلر ایدی والله اعلم ابن نجار دیرکه سنه
ثمان واربعین وخمسمائه تاریخنده دیوار دوشتوکی

آواز استماع اولندی و امیر مدینه قاسم بن مهنا
الحسینی یه خبر ایدوب مزبور ایتدیکه بر صالح کمسنه
نازل اولوب کورسونکه واقعه نه در تفحص ایدوب
عمر نام شیخ شیوخ صوفیه که مدینهٔ منوره ده مجاور
ایدی زهد و صلاح ایله معروف و دین و دیانت برله
موصوف اولماغین اختیار اولندی مزبور فتق زحمتی
ایله مبتلا اولماغین بر قاچ کون تأخیره مهلت طلب ایدوب
ریاضت ایله معالجه ایدوب دخوله قابلیت تحصیل
ایلدکدنصکره اب ایله یغلیوب دلکدن ایچرو نزول
ایدوب عمر بن عبد العزیز بنا ایلدکی حظیره یه خوخهٔ
مزبوره دن اینوب اندن حجرهٔ شریفه یه داخل اولوب
مزبور ایله بر شمع بله ایدی کوردیکه سقف بالجغندن
قبور شریفه اوزره بر مقدار انمشدر پس انی رفع ایدوب
صقه لی ایله قبور شریفه سپوردی دخی سنه
اربع و خمسینک ربیع آخرنده مزبور قاسمک
دولتنده حجرهٔ شریفه جانبندن رایحهٔ کریهه استشمام
اولندی پس امیر قاسم سپوردیکه خدام صلحالردن

بر کمسنه اینوب حقیقت حالدن خبر ویره بیان
نام اسود خصی که حرم محترمک خدامندن ایدی
متولی عمارت ایله و هارون شازلی صوفی ایله
ایچرو کروب بر کدی بولدیلرکه حائز عمر
ایله حجرهٔ شریفه آراسنده اولوب قومشدی ابن
نجار ایدرکه تاریخ مزبوردن بو زمانه دک کمسنه
ایچرو نزول ایتمامشدر و صاحب تاریخ ایدر که
ظاهر بودر که سبقت ایدن قضیه و ابن نجارک
نقل ایلدیکی براوله وافی بیان ایلمشدر حجرهٔ شریفه نک
تصویرنده صاحب تاریخ ایدرکه شکل قدر حائز
ایچنده اولان بنا مربع در ابن نجار رواکا تابع
اولانلرکه مخمس ایلمشلر خطادر بر حجرهٔ شریفه
ایچرودن ارشونلیوب اوکه جانبنی که قبله
یلی سنده در اون آرشون و ثلث بولدم و فتح جانبنی
که شام یلی سنده در اون بر آرشون و ربع
و سدس بولدم عرضی نک ذرعی مشرق و مغرب
جانبندن یدی آرشون و نصف و ثمن در دیوار

لروك عرضی جمیع جوانبدن برچوق ارشون
وایکی قیراط در الاجانب شرقی ده تجدید
اولان دیوار که بر ذراع وربع وثمن در وعرض
جدار حائز بر آرشون وثلث در بعضی جهاتده اون
اوچ آرشون اوزره آزه جوق زیاده جه
واقع اولمشدر اشبو حائز غیر مطابق حجر
غشیم ایله بنا اولنمشدی اما یرم آرشون مقداری
سقف خاطری ایچون که ذکر اولنسه
کرك اجر ایله یعنی کرپج ایله بنا اولنمشدی
ابن نجار ذکر ایلدی که جمال الدین اصفهانی
حجرهٔ شریفه نك حائزی ایچون صندل و
ابنوس دن شباك ایدوب چوربین مزبور
شباك ایله سقفه دك اراده ایلدی صاحب
تاریخ ایدر که حجرهٔ شریفهٔ اشبو صورته
اوزره بولدوق که تصویر اولنور

متولی عمارت اولان ابن زمن نام کمسنه نك
احداث ایلدوکی تغییرات ودخی نه وجه اوزره
قرار بولدوغی بوندنصکره ذکر اولنور اما بعضی
لروك کلامی که قبر شریفك مسجد سقفندن غیری
سقفی یوقدی دیو بیان ایتمشلر مردوددر بلکه صدد
اولده مسقف ایدی ولهذا دارمی صحیحنده روایت

ایدرکه اهل مدینه یه بر یل محکم قحطلق یتشوب ام المؤمنین
عایشهٔ صدیقه یه شکایت ایدوب حضرت عایشه
رضی الله عنها بیوردی که قبر شریفه نظر ایدوب
کوک جانبندن بر دلک اچک تا که حائل رفع اوله پس
امرینی یره کتوردکده شو لقدر یغمور یاغدیکه اوتلر
بتوب دوه لر سموروب بر مرتبه ده که گویا دوه لر سمزلکدن
وکثرت شحمدن شحمی منفتق اولوب هلاک اولدی ولهذا
اول سنه عام الفتق ایله مسمی اولدی زین مراغی
ایدرکه دلک قپولقلرده اهل مدینه نک بو ادک
سنتلری ایدی اما صاحب تاریخ ایدرکه حالا سنتلری
حجرهٔ شریفه محیط اولان مقصوره دن وجه شریفه
مقابل اولان قپوی فتح ایدوب اندن اجتماع ایتمکدر
اما حجرهٔ شریفه ده صفهٔ قبور منیفه اختلاف
کثیره واقع اولمشدر مجموعی یدی صورتدر در صورتی
منبوره دلائل ایله معا صاحب تاریخ کبیرنده بیان
اولنمشدر اما بو تاریخده اوچ صورتی قوی اولماغین
اختیار ایدوب ماعداسن ضعفندن اوتوری ایراد

ایلمدی صورت ثلاثه دن بری بودر که رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم قبر شریفی شیخین رضی الله
عنهمانک قبر شریفلری مقدمندن واقع اولمشدر بر
وجهله که صدیق رضی الله عنه نک مبارک باشی رسول
الله صلی الله علیه وسلمک مبارک اموزلرینه محاذیدر
وحضرت عمر مبارک باشی حضرت صدیقک مبارک
اموزلرینه محاذیدر بو صورتا اوزره در

النبی صلی الله علیه وسلم

ابو بکر رضی الله عنه

مراغی رزین دن و یحیی دن نقل ایدرکه بو صورت
عمر رضی الله عنه اوزره جزم ایدوب اکثر علما
بونک اوزره در لر ایکنجی صورت قاسم بن محمد بن
ابی بکردن رضی الله عنهم منقولدرکه ایتدی حضرت
عایشه یه رضی الله عنها دیدم یا ام المؤمنین بکا رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم قبر شریفنی وصاحبین
قبر شریفلرین کوستر پس کشف ایلدی اوچ قبردر که
مشرف دکل ویره ملاصق دکل اوزرلرنده عرصه نک
قزل قومی دوکلمش یعنی عرصه نام یرک قومی که اولقم

قزل واری دز طاش افاغی کبی مزبور دیدی کوردم
رسول الله صلی الله علیه وسلمك قبر شریفنی که مقدم
ایدی وحضرت صدیق رضی الله عنه نك مبارك باشی
رسول الله صلی الله علیه وسلمك مبارك اوموز
لرینه محاذی اما حضرت عمر رضی الله عنه نك مبارك
باشی رسول الله صلی الله علیه وسلمك مبارك ایاقلری
التنده واقع اولمشدر بو صورت اوزره که بیان اولنور
النبی صلی الله علیه وسلم   عمر رضی الله عنه صاحب
تاریخ ایدرکه   ابوبکر رضی الله عنه   روایت اولی اشهر
در وروایت ثانیه حاکم تصحیح ایلمشدر پس بو روایت
ارجح روایات اولور واوچنجی صورت بودرکه رواة
ثقاتدن مرویدر اگرچه بعضیلرندن حفظ جهتندن
فی الجمله طعن اولنمشدر روایت ایدرلرکه عمره
ایتدی که حضرت عایشه رضی الله عنها سرور
کائنات وصاحبین علیه وعلیهما التحیات قبور شریفه
لرین بزه وصف ایلدی بو وجه اوزره که رسول الله
صلی الله علیه وسلمك مبارك باشلری مغرب جانبنده

اولوب صدیقك رضی الله عنه مبارك باشی رسول
الله صلی الله علیه وسلمك مبارك ایاقلری التنده
اولوب فاروقك رضی الله عنه قبر شریفی رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم اردنده واقع اولمش
بو صورت اوزره النبی صلی الله علیه وسلم   ابوبکر
رضی الله عنه اما بو قولی رد   عمر رضی الله عنه
ایدر مروی اولان روایت که حجرهٔ شریفه نك جداری
هدم اولندقده اساس حفر اولنور ایکن امیر المؤمنین
عمر رضی الله عنه نك مبارك قدملری ظاهر اولدی
ینه کما بالاده سبقت ایلمشدر قبور شریفه کیفیتنده
بر قولده مسنم مرویدر یعنی مسطح ویره مساوی دگل وبر
قولده مسنم دگل روایت اولندی قولین توفیق بودرکه
ابتداء مسنم دگل ایدی حجرهٔ شریفه دیواری دوشتکده
مسنم ایلدیلر بو حقیر ایدرکه آخر طریق ایله دخی توفیق
قابلدر یعنی مسنم دردیدن کمسنه نك مرادی یره برابر
دگل دمك اوله مسنم دگل دین کمسنه نك مرادی

یردن یوجه اولوب ذروه هرمجی کبی دکل دیمك اوله
بلکه تربیع هیئته اوزره اوله نته کم حالا اکثر قبور
وضع اولنور بو وجه اوزره توفیق اولی کورونور زیرا
بو تقدیرجه تغییره احتیاج یوقدر اما اولکی توفیق
تغییرا اقتضا ایدر والله اعلم سعید مسیب دن رضی الله
عنه وغیره دن مرویدر که عیسی علیه الصلوة والسلام
حجرهٔ شریفه ده دفن اولنجقدر دخی حضرت عایشه
رضی الله عنها دن روایت اولنمشدر که عبد الرحمن
بن عوف محتضرا اولدقده مزبوره حجرهٔ شریفه ده
دفن اولنمغی عرض ایلدی دخی روایت اولنورکه
حضرت حسن رضی الله عنه حجرهٔ شریفه ده دفن
اولنمق ایچون حضرت عایشه رضی الله عنها اذن
ویرمشدی اما بنی امیه مانع اولدیلر روایات مزبوره
دلالت ایدر بوکا که حجرهٔ شریفه ده بر آدم دفن
ایدیجك یر باقی والله اعلم اوننجی فصل رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم راس شریف و وجه

نیز لطیف لرینك علامتی ومقام جبرئیل علیه السلام
وحجرهٔ شریفه رخام ایله تأزیر وتخلیق ومعالیق
وحجرهٔ شریفه اوزره دایرا اولان مقصوره اوزرنده
اولان قبه بیاننده در اما علامت جهة راس شریف
معلوم اولاکه جهة راس شریفك علامتی کمش
صفایحی ایله مصفح صندوق در مزبور صندوق
قبر شریفك حائزنه ملاصق درك آلتنده در حائز
مزبورك صفحهٔ غربیه سی نهایتنده که قبله جهتنده
منتهی اولور اسطوانه توبه واسطوانه سریر صفنه
محاذی در غفلت اولنمیه صاحب تاریخ ایدرکه
اشبو صندوقك ابتداء حدوثنی بلمزم دخی دیرکه
مزبور صندوق اوزرنده سابقده آغاجدن بر قائم
وار ایدی ظاهر اسطوانه یه محیط حجرهٔ شریفه نك
رخامی اوزرنه وارنجه اشبو قائم مختم ومصفح ایدی
یلدزلی کمش صفایحی ایله حریق آخرده صندوق ایله
بله یاندقده تجدید ایدوب آغاجدن قائم یرنه رخام
دن ایدوب اندن بسمله وصلوات وسلام وغیر ذلك

یازوب مزین ایلدیلر اما وجه شریف علامتی مسمار
فضه در که صفحهٔ ذهبیه ایله مسمارآراسی بش اشون
مقداری در بوکونده معتبر بودر اما سابقده نه ایدی
و نیجه ایدی مراد اولنور ایسه اصله رجوع اولنه اما
مقام جبرئیل علیه السلام قبر شریفک مربعه سی
قربنده در مزبور یرده مزاغی ذکر ایلدوکی اوزره
مسمار فضه وار ایدی حجرهٔ شریفه حائزینک زاویهٔ
شمالیه جانبنده مربعه نک انحرافی محلنده ایدی کویا
اشبو مسمار دوشوب اعاده اولنمدی اما حجرهٔ شریفه
رخام ایله تأزیر ایلمک ظاهرا المتوکل علی الله خلافتی
زماننده اولمشدر سنه اثنین وثلاثین وثمانمائه تاریخنده
و حجرهٔ شریفه نک حوالیسنده اولان فرش رخام
دخی ظاهرا انکدر ابن نجار ایدر که مقتفی خلافتنده
سنه ثمان واربعین وخمسمائه ده بنی زنکی وزیری
جمال الدین اصفهانی تجدید ایلدی و حجرهٔ شریفه نک
حوالیسین بر قامت مقداری مرخم ایلدی ظاهرا
بو تجدید حریق اولدن صکره اولمش اوله صاحب تاریخ

ایدر که بزوم زمانمزده سلطان قایتبای دولتنده ایکی
کره تجدید اولدی اول سنه احدی وثمانین وثمانمائه
تاریخنده بوندن صکره حریقدن اول وثانیا حریقدن صکره
سنه سبع وثمانین تاریخنده بوندن صکره نه قدر رخام
که حجرهٔ شریفه ده وغیرهاده کوردی عمارت ثانیه ده
حادث اولمشدر حریقدن صکره اول مسجد شریفک دیوار
قبلیسنده حضرت عثمان محرابندن غیری بر یرده رخام
یوق ایدی سلطان قایتبای نک عمارت ثانیه سنده که
حالا مسجد شریف بناسی انک اوزره در ایدر که مناره
شرقی و باب السلامی و منبری و مؤذنلرک کرسیسنی
و بعضی محدثدر کلرکه حجرهٔ شریفه حوالیسنده اولمشدر
مرخم قلندی والله اعلم اما حجرهٔ شریفه نک کسوه سی
ابن نجار حجرهٔ شریفه نک ترخیمنی ذکر ایدوب اصفهانیه
منسوب اولان صندل و ابنوسدن اولان شباک
مذکوری بیان ایلدکدن صکره ایدیکه لا یزال بو وضع
اوزره ایدی تا حسین بن ابی الهیجا که مصر پادشاهلرینک
وزیرلری اولان صالح نام کمسنه نک کوییکیسی ایدی

بیاض دیبقدن برده که طراز والخاتمات مرقومه‌سنی
وار ایدی وقزل ابریشم ایله یس سوره‌سنی وزرینه یازلمشیدی
ارسال ایدوب دله دیکه حجره شریفه‌ده تعلیق اولنه
امیر مدینه قاسم بن مهنا ابی منع ایدوب خلیفه وقت
مستضی بامر الله دن اذن کتوروب تعلیق ایلدی وایکی
یل مقداری معلق ایدی اندنصکره خلیفه جانبندن مور ابریشم
دن قلابدونیله مطرز برده که طرازنده مستضی بامر
الله اسمی یازلمشدی واصل اولوب ولکن برده الوب
یرنه بو برده‌یی کیوردیلر واول برده حضرت علی رضی
الله عنه مشهدینه ایلتوب کیوردیلر اندنصکره ناصر لدین
الله برده‌سی کلوب مزبور برده اوزرینه کیوردیلر اندن
صکره والده‌سی جانبندن برده کلوب اول دخی تعلیق
اولنوب ابن نجار دیدیکه بزم زمانمزده اوچ برده بری
بری اوزرینه واقع اولدی ظاهر بودر که حجره شریفه‌یه
اول کسوه کیدیرن ابو الهیجا اوله والله اعلم ستین
وسبعمائه عشرنده سلطان صالح اسماعیل بن ناصر
مصر بیت المالی مالندن بر قریه صاتون الوب وقف

ایلدیکه غله‌سیله هر یل کعبه معظمه وبش یلده بر حجره
شریفه ومنبر نبوی کسوت کیوره‌لر حالا لامثنا هذا ولان
صفة اوزره کسوه جدیده واصل اولدقده کسوه عتیقه
بر موجب عادت قدیمه توزیع وتقسیم ایدرلر ایدی نیته کیم
حالا لامثنا هذه در بو حقیر دیرکه کسوه عتیقه امری خلیفه‌یه
مفوضدر دیرلرسه تقسیم ایدردیلرسه آخیره صرف
ایدرنیته کیم کتب حنیفه‌ده مسطوردر اما عادتی تغییر
ایلمه‌مک اولی وانسب کورنور والله اعلم علائی دیرکه
کسوه قدیمه‌نک جواز قسمتنده تردد یوقدر زیرا وقف
استقرار عادتدنصکره اولمشدر اما حجره شریفه
تخلیق یعنی خلوق سورمک که کوزل قوقولردن مرکب
طیبدر زعفران ومسك وصندل وغیر ذلك مجموعندن
حاصل اولان مرکبه خلوق فتح خاء معجمه ایله تسمیه اولنمشدر
مرویدر که سنه سبعین ومائه تاریخنده خیزران نام
خاتون مدینه منوره‌یه کلوب امر ایلدی که مسجد شریف
تخلیق ایدرلر ومونسه نام جاریه‌سنی بو خدمته وزنه
متولی ایلدی اندنصکره قبر شریفی تمامه واسطوانه توبه

وعلم مصلای نبوی اولان اسطوانه فصل اولندی مزبور
اولان اشیا ایله خلوق سوررلر ایدی صاحب تاریخ
ایدرکه خلوق قضیه‌سی زمانمزده متروکدر اما حجرهٔ
شریفه‌نك معالیقی یعنی حجرهٔ شریفه‌نك حوالی سنده اصلانان
آلتون وکمشدن اولان قنادیل وغیری بودرکه ذکر
اولنور صاحب تاریخ ایدرکه ابتداء حدوثنه مطلع اولمدم
لکن ابن نجار ذکر ایدرکه مسجد شریف سقفندن دیوار
قبلی ایله حجرهٔ شریفه آراسنده زیاده ایدیجی کمسنه
لرك باشلری اوزرنده قرقدن زیاده قندیل
آصلمشدی کمی بیوك وکمی کچك کمی نقشلی وکمی ساده
آلتوندن وکومشدن وبلوردن مزبور قندیللری
پادشاهلر واعیان اطراف اقالیم وبلداندن تحفه
نذر طریقیله ارسال ایلمشلردی صاحب تاریخ دیرکه
قنادیل مزبوره حالا مقصوره ایچنده در واکناف
واطرافدن عادت قدیمه اوزره تحف ونذر منقطع
دکلدر وهر قچان چوغالورلرین اندروب بینه بردخی
اصوب اسکی صحن مسجدده اولان قبه‌ده وضع ایدرلر

قبهٔ مزبوره‌ده بومقوله تحفدن خیلی اسباب
جمع اولنمشدی ناکاه سنه احدی عشر وثمانمائه
تاریخنده جمیع حجاز سلطنتی حسن بن عجلان حسنی‌یه
مفوض اولوب مزبور حسن ثابت بن نغیر منصوری
نام کمسنه‌یی امیر مدینه ایدوب اندن اول جماز بن هبة
الجمازی امیر مدینه ایدی مزبور ثابتك عمارتی براتی
واصل اولمدین وفات ایدوب بو آنناده جماز اظهار
عصیان ایدوب کمش قنادیلدن اون یدی قنطار واکی
خوشخانه که آلتون اوداتلغی ایله دولو ایدی دیرلر
اخذ ایدوب اهالی مدینه‌نك اولرین نهب وغارت ایدوب
حجرهٔ شریفه‌ده اصلان قنادیلی اندرمك ایچون
نردبان کتوروب اندرمك صددنده ایکن حق تعالی
انی صرف ایلدی روایت اولنور که اشیاء مزبوره‌یی
دفن ایدوب سنه اثنی عشر وثمانمائه تاریخنده قتل
اولنوب دفن اولنان یر معلوم اولمیوب ضایع اولدی
اشبو واقعه‌دن صکره ینه اشیاء کثیره قبهٔ مزبوره‌ده جمع
اولوب سنه اربع وعشرین وثمانمائه تاریخنده امیر

عزیز بن هیازع بن هبة الجمازی بر مقدارین بطریق
قرض آلدی ولایزال تحف ونذورتن ایدا اوزره ایدی
تاکه برغوث بن بتیر الحسینی ودبوس بن سعد الحسینی
الطفیلی سنه ستین وثمانمائه تاریخنده موسم حجده
قنادیل مزبوره دن بر مقدار اوزره مرور ایدوب
کوردوکده طمعه لری حرکت ایدوب حیله ایله مسجد
شریف دیوارینه چقوب وسقف دن اینوب قنادیل
مزبوره دن قادر اولدقلری قدرجالوب الور لادی
بومنوال اوزره تحف دن حیلی اسباب الوب کمسنه
حاللرینه واقف اولمدی مدت مدیده دنصکره حقیقت
حاله مطلع اولوب مزبور برغوث ایله دبوسی معا
اخذ ایدوب آلدقلری تحف دن ممکن اولانی رد
ایتدوروب انلری قتل ایلدیلر صاحب تاریخ آیدرکه
بن ایشتیکه عمارت اوزره متولی اولان ابن زمن
سلطان قایتبایه تزیین وتحسین ایلدیکه قبه ده
جمع اولان تحف ونذوری مصرف ایلتوب مسجد
شریف عمارتینه صرف اولنه مزبورك کلامی سبیله

حریق دن اول بر مقدارین الوب کیتمشلر ایدی
بو حقیر آیدرکه بزوم زمانمزده دخی قنادیل مزبوره
دن بر مقدارینی مشایخ حرمدن بر شیخ الحرم رأی
اقتضا ایلدیکه وجوه خیره صرف اولنه بناء علی ذلك
بر مقدارین الوب وجوه خیره صرف ایلدی والله
اعلم اما حجرهٔ شریفه ایله حضرت فاطمه رضی الله عنها
بیت شریفلرینك دورنده واقع اولان مقصوره
سلطان بیبرس احداث ایدوب آغاجدن آدم بوینجه
بحره ایله چورسنده ایدوب اوچ قپو وضع ایلدی
قبلی وشرقی وغربی شباکه مذکور سبیله روضهٔ
شریفه دن بر مقدارنده نماز قلمقدن حجر اولندی
علمادن وصلحادن انی منع ایتملك استماع اولنمدی
اشبو بایدم عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه مقتداد
رومك غلط محض در زیرا عمر بن عبد العزیز دن
روضهٔ شریفه حجری واقع اولدی نته کم بالاده
سبقت ایلدی واقع اولدوغی تقدیرجه قبر شریف
محافظت ضرورتی ایچون ایدی تاکم کعبه یه مشابه

اولمیه نه انک بر ضرورته واقع اولمش اوله لکن
مجد الدین لغوی کلامندن معلوم اولورکه قپوسی دائما
مفتوح ایدی نماز قلمقدن مانع دکلدی ابن جماعه
کلامندن دخی مفهوم بودرکه ایام موسمدن غیری
کونلرده مفتوح ایدی صاحب تاریخ ایدرکه بوندن
صکره قپولری باغلدیلر بر طریقیله که بر احد ایچرو
کروب نماز قلمق میسر اولماز مکر دولتلو اولوب جاهندن
قورقوب یاخود مالنه طمع ایدوب کسنه اوله که
بو مقوله کسنه یه میسردر و بو بدعت برسبای دولتنده
حادث اولمشدی اندنصکره زین الدین کیبغا سنه
اربع وتسعین وستمائه تاریخنده بر شباک که سقفه
منتهی اولوردی مزبور اوزره ایلدی اندنصکره
دوردنجی قپو زیاده ایلدیلر ناصر دولتنده مسقف
قبلینک موخرنده سنه تسع وعشرین وسبعمائه
تاریخنده اندنصکره سنه ثلاث وخمسین
وثمانمائه تاریخنده ظاهر جقمق دولتنده دوردنجی
قپو اوکنده لطیف سقف که التی ارشون مقدارنده

احداث اولنوب فرشی رخامدن مزین اولندی اما
حریق ثانیده امور مزبوره جمیعا محترق اولماغین
جهه قبلیده نحاسدن شباک ایدوب اوزرنده
نحاسدن شبکه دوزوب کوترمنعی ایچون منتهی
ارتفاعه دک قلندی وجهات ثلاثه یه دموردن
شباک ایدوب اوزرنی طریق مزبور ایله شبکه ایدوب
دوتدیلر قپولری دخی دموردن ایدندیلر مکر قبلی
قپوبی که انی مشبک ساجدن ایلدیلر و بر مشبک دخی
که حجره شریفه ایله رحبه آراسنده درکه حجره شریفه
نک مثلثن آزرندن دیرایلدیلر بر طریقیله که مزبور
مثلثک بعضیسی اندن داخل اولوب مستقل محل اولدی
که ایکی قپوسی وار ایدی اندن مقصوره یه داخل
اولورلر ایدی کویا حضرت فاطمه رضی الله عنها
نک منزل شریفی بریدر والله اعلم اما حجره شریفه یه
محاذی اولان قبه که یوقاروجانبندن قدیمده
یوق ایدی منصور قلاوون زماننه دک بلکه قدیمده
حجره شریفه یه محاذی یوقاروجانبندن مسجد

شریف سطحنده علامت ایچون آدم بویبجه کریج ایله
خطیره بنا اولنمشدی سنه ثمان وسبعین وستمائه
تاریخنده برقبه که آلتی مربع واوستی مثمن اولوب
اوزرنی رصاصدن تخته لرایله تسمیر ایدوب بنا
اولندی وناصر حسن بن قلاوون ایامنده الواح
رصاص مختل اولماغین قبهٔ مزبوره تجدیدا ولندی وسنه
خمس وستین وسبعمائه تاریخنده اشرف برسبای
زماننده دخی تجدید واحکام اولندی وقایتبای
زماننده دخی حریقدن اول بعضی اصلاح واحکام
اولنمشدی واما حریقدنصکره اولان بوندنصکره
کلان فصلده تفصیل ایله ذکر اولنور ان شاء الله
تعالی **اون ایکنجی فصل** مجدد عمارت بیاننده
دخی حجرهٔ شریفه نك سقفنی مسجد شریف سقفنی نك
تحتنده قبهٔ مختصر لطیفه ایله تبدیل ودخی قبهٔ
شریفه مقرر اولدوغی وجه اوزره تصویرك بیاننده
در معلوم اولا که سلطان مصر ودیار عرب
اولان سلطان قایتبای مرحومه مسجد شریفك

تعمیره احتیاجی عرض اولدقده سنه احدی وثمانین
وثمانمائه تاریخنده حریقدن اول شمس بن
زمنی خدمت مزبوره اوزره ناظر ایدوب کندردی
مزبور ناظرك نظری اقتضا ایلدیکه حجرهٔ شریفه نك
رخامنی تجدید ایدوب اسطوانهٔ صندوقیکه
چتلمشدی اصلاح ایده بناءً علی ذلك مزبور اسطوانه
نك بعضی خرزاتن اخراج ایدوب مسجد قبادن بر
اسطوانه خرزاتیله اسطوانهٔ مزبوره اصلاحنه
صرف ایلدی آندنصکره عمر بن عبد العزیز رضی
الله عنه بنا ایلدوکی حائزك زاویهٔ شمالیه دن زاویهٔ
شرقیه یه کلنجه رخامنی قلع ایلدوکده حائز مذکورده
برشق قدیم ظاهر اولورایدی کسوهٔ شریفه رفع
اولندقده که آنی قدما کریج وکرج ایله اصلاح ایلمشلردی
ظاهر اولدی بس شق مزبوره متوجه اولوب
کرجنی وکریج لرنی اخراج ایلیوب شقدن حجرهٔ
شریفه نك مربعه سی ظاهر اولوب مزبور شقه
محاذی حجرهٔ شریفه مربعه سنده دخی ظاهر شق

اولدی عمارت متولیسی بو حالی مشاهده ایدیجك
مبارك شعبانك اون اوچنجی کوننده مقصوره ایچنده
عقد مجلس ایدوب بو بابده مشورت ایلیوب متولینك
رائی بونك اوزره اولدیکه عمر بن عبد العزیز بنا ایلدیکی
حائزك شقنه سبب حجرهٔ شریفه نك شقی در حاضرلردن
بعض کمسنه لر اکا موافقت ایدوب رأینی تصویب
ایدیجك مبارك شعبانك اون دردنجی کوننده
عمر بن عبد العزیز حائزندن هدمه شروع ایدوب
بر دورت ارشون مقداری قالدقده ظاهر اولدیکه
بین البنائین حریق اولك آثارندن بعضی آغاجلر که بر جانبی
یانق ایدی و دخی بعضی مهول نسنه لر ظاهر
اولدیکه انی پاك ایتمك ایچون بعض آلاته محتاج
اولدیلر عتله و مسحا کبی و بالجمله آلات مزبوره
ایله آرالغی پاك ایدوب معلوم اولدیکه قزل قم ایله
دوشنمشدی و حائز مزبورك آشاغه سی طاش ایله بنا
اولندوغی معلوم اولدی و حجرهٔ شریفه مربعه سی
دخی سیاه طاش ایله بنا اولندوغی معلوم اولوب

اصلا قپوسی یوق ایدوکی ظاهر اولدی و دخی شام
جانبنده اولان دیوارك آردنده قبر شریفك
مربعه سی صغنده بر اسطوانه ظاهر اولدی که بعضیسی
جدارك داخلنده و بعضیسی خارجنده ایدی عمارت
اوزره متولی اولان امور مزبوره مشاهده ایلدکده
قصد ایلدیکه حجرهٔ شریفه نك جدار شامیسنی هدم
ایدوب تجدید ایده و سقف یرینه قبه بنا اولنه صاحب
تاریخ ایدر که بن بو امری مکروه عد ایدوب محل ادب
اولماغین ممکن اولدوغی قدر اختصار جانبنه دلالت
ایدوب متولی قبول ایتمیوب عزم و جزم ایدوب حجرهٔ
شریفه نك جدار شامیسنی و جدار شرقیسنی یره برابر
ایدوب جدار قبلیدن دخی دورت ارشون
و جدار غربیدن دورت ارشون منهدم اولدی هدم
مذکورده ظاهر اولدیکه جهة غربی ایله جهة قبلیده
ایری ایری کرپچلر که طولی بر ارشوندن زیاده
و عرضی یریم ارشوندن زیاده ایدی بنا ایچنده
درج اولنمش ظاهر اولدی لکن بنادن اولوب تبرکا

طاشلرا راسنه بنا ایلدیلر ولهذا بو ایکی جهته خللدن
خالی یدی قبور متبرکه اوزرنده جدار انهدامی سببیله
واقع اولان طاش وطپراغی برکون کثرت وازدحام
ایله موضع شریفده اشتغال کوستردیلر صاحب تاریخ
ایدر که سوء ادب قورقوسندن اشبو واقعه نك
حضورندن اجتناب ایلدم اما متولی عمارت آدم
کوندوروب بو طلب ایلدکده حجرهٔ شریفه نك مشاهده
سیله مشرف اولمق داعیه سی غلبه ایدوب اول محل
شریفی کورمکلکه اشتیاق وارزو ایله نفس طالب
وراغب اولدی ولله در القائل **شعر**

ولو قیل للمجنون ارض اصابها
غبار ثری لیلی لجد واسرعا

خضوع وخشوع ایله **رسول اکرم صلی الله علیه وسلم**
عظمتنی ملاحظه ایدوب حق تعالیدن حسن ادب
تضرع ورجا ایدوب بعد الاستیذان حجرهٔ شریفه
نك خلفندن داخل اولوب بر رایحهٔ طیبه دماغمه
ایرشدی که هرکز انك کبی رایحه شامه مه ایرشمه

مشیدی سرور موجودات وخلاصهٔ کائنات
علیه ازکی التحیات سلام ویروب طلب شفاعت
ایلدکدنصکره غائبلر ایچون تحفه اخذ ایتمك ایچون
تصرمی دخی اول محل شریف متمتع ایدوب کوردم
که حجرهٔ عنبر شمیم آرضی هموار یعنی دم دوز اولوب
قبور شریفه دن اصلا اثر یوقدر انجق اورته ده بر
مرتفعجه یر کورونوردیکه عامهٔ ناس آنی قبر
شریف تخیل ایدوب تبرکا موضع مزبوردن
طپراق قالدوروب آلدیلر بو معناده وارد
اولان اخبار واثاردن بری بودرکه جابردن
رضی الله عنه مرویدرکه ابن عساکر اندن روایت
ایدر که **رسول اکرم صلی الله علیه وسلم**
قبر شریفلری اوزره صو سرپدیلر وصوینی
سرپن بلال بن ابی رباح ایدی که مبارك
باشلری جانبندن ابتدا ایدوب مبارك قدم
شریفلرنده منتهی اولدی مزبور جابر تصریح
ایلمشدر که قبر شریفك اطرافنه یورومك قابل

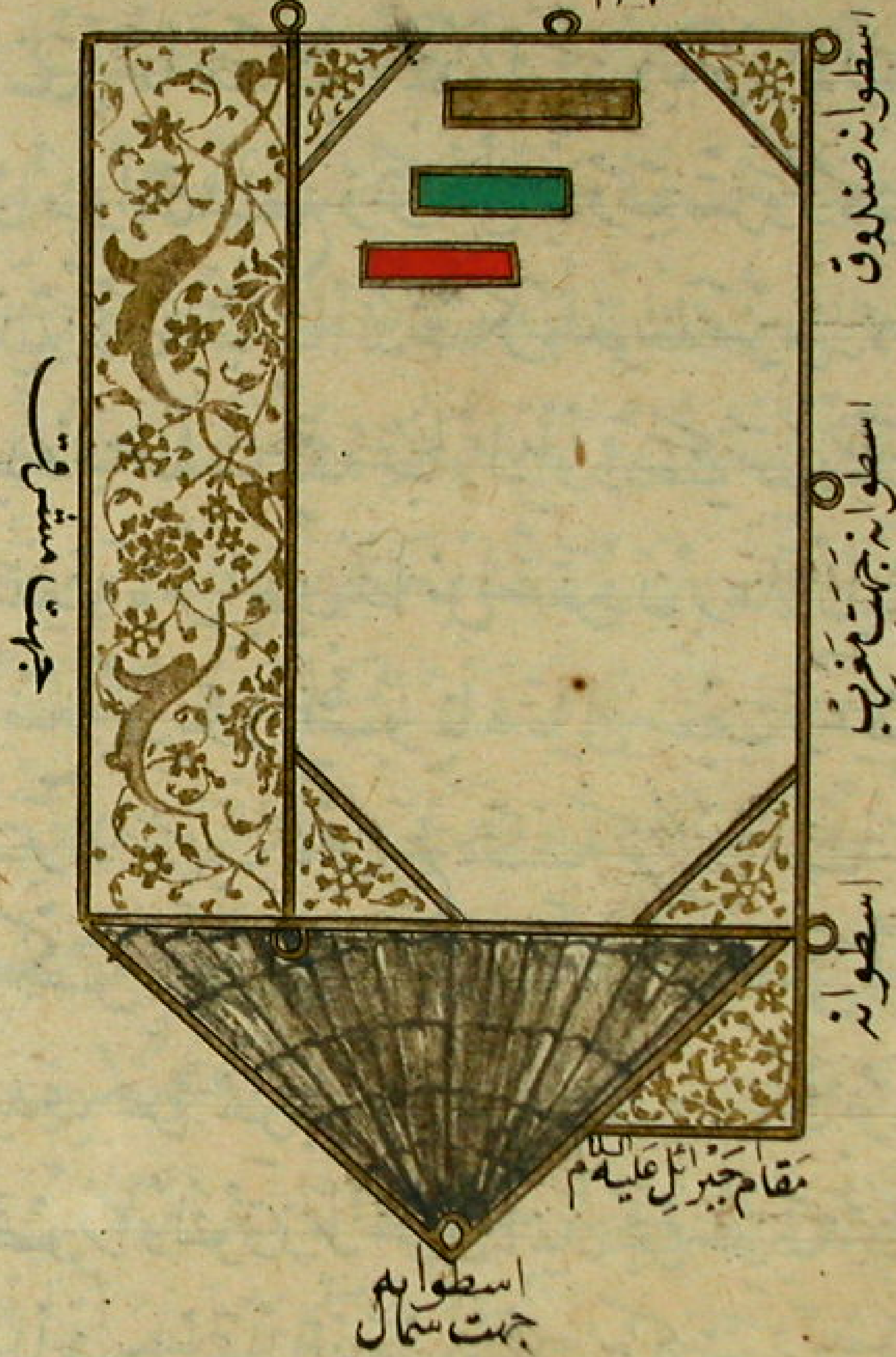
اولدوغی اجلدن دیوارا اوزرده صوسن یدی
ودخی ابن سعد طبقاتده محمد بن عبد الرحمن دن
نقل ایدر که عبد الرحمن ایدر که رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم قبر شریفلری حائطی
ساقط اولدوغی زمانده ولید دولتنده بر طائفه
ایچنده ایدم که اول قالقوب قضیه مطلع اولدیلر
پس نظر ایلدم سرور انبیا صلی الله علیه وسلمك
قبر شریفلرینه و کوردم که قبر شریف ایله حضرت
عایشه رضی الله عنها حجرهٔ شریفه سنی حائط
آراسنده بر قارشدن زیاده فاصله یوق ایدی
پس بلدم که رسول الله صلی الله علیه وسلم
قبر شریفه قبله جانبندن ادخال اولنمدیلر بو حقیر
دیرکه بونك وجهی بو ایدیکه حضرت صلی
الله علیه وسلم وفات ایلدکلری زمانده موضع
منورده بولندیلر ولهذا اول یرده دفن اولندیلر
زیرا اشرف بقاع روح پرفتوح منور و مطهر
قبض اولندوغی یردر والله اعلم امور منورده

دنصکره مبارك شعبانك اون یدنجی کوننده حجرهٔ
شریفه نك اعادهسنه شروع ایدوب رای لری
اقتضا ایلدی که جدار شامی یه ملاصق اولان
درکی جدارك عرضنه ادخال ایدەلر پس بوکا
بناءً دیوارك عرضی بر مقدارجه زیاده اولوب
متفاوت العرض اولدی جانب شرقی عرضی اوچ
ارشون مقداری اولوب جانب غربی عرضی بچوق
ارشون مقداری شرقیدن اکسجك اولدی دخی
حجرهٔ شریفه نك آخرکی تلثنده که شرق جانبنده
اولوب مبارك قدملری جانبی ایدی بر قپو بنا ایلدیلر
تا کم مربع اولوب اوزرنه قبه باغلمق میسر اوله
زیرا حجرهٔ شریفه غربیکه شرق آراسی طولانی
ایدی و بین الجدارین اولان فرجهٔ جانب مشرقدن
قبور منورك دیواری عرضنده ادخال اولندی
قبله جانبنی دخی بویله جه ایدوب بین الجدارین
فرجه قالمدی الا شام جهتندن دخی قبور منورك
سطحی یعنی قبه ایله جدار شرقی و جدار قبلی آراسی

قصا اولدی وجانب شامی ده دخی برستره بنا اولندی
ودخی روس شریفهٔ مطهره جانبی سیاه طاشلر
ایله قبه اولوب بیاض یونلمش طاش ایله تکمیل
اولندی قبهٔ شریفهٔ مزبوره نك ارتفاعی حجرهٔ
شریفه نك یرندن تا قبهٔ متبرکه نك هلاله وارنجه
اون سکز ارشون وربع اولدی وقبور مزبورك
ارتفاعی که قبهٔ شریفه نك برجانبی آنك اوزرنه بنا
اولنمشدر حجرهٔ شریفه یرندن تا سطحنه وارنجه اون
ایکی ارشون مقداریدر ودخی جدار شامینك اوزرنه
سنه قریب برکچوك قبو قیوب مزبور قبودن قزل
قمدن که مسجد شریفك انکله فرش اولنور قبور شریفه
اوزرلرنه دکمك ایچون متولی داما دی اولان
کمسنه قبور شریفه اوزرلرنه دکوب اشهر اقوال
اوزره جدار قبلی جانبندن قبور متبرکه تصویر
ایدوب قمی اوزرلرنه دکوب سنم ایلدی عود وعنبر
وغیرهما ایله تبخیر وتعطیر ایدوب طیب طیب
حبیب رب العالمین جمله اوزرنه غالب ایدی ولله در القائل

شعر بطیب رسول الله طاب نسیمها
فما المسك والکافور ما لمندل الرطب

ناسدن جماعت کثیره حجرهٔ شریفه یه ورقه لر یازوب
براقتلر آنده تشفع وتوسل ایدوب سرور کائناتدن
علیه ازکی التحیات آندن نصکره خوخهٔ مزبوره سد
ایدوب قبهٔ شریفهٔ مبارك اوزره که مسجد شریفك
سقفنه یاقن ایدی نحاس اصفردن برهلال ایشلدوب
وضع ایلدیلر واشبو بناء عالی منیف وعمارت
متبرك شریف اتمامی پنج شنبه کوننده سنه سکز یوز
سکسن برنجی نك مبارك شوالینك یدنجی کوننده
ایدی حجرهٔ شریفه قرار بولدوغی صورت بودرکه
تصویر اولنور زیرا حریقتا بیندن حجرهٔ شریفه وقبهٔ منیفه
سالم ایدی احتراقدن نجخی اولمسون که تصویرده سیاه
اولان خط عمر بن عبد العزیز حائزینك اشارتی درآندن
صکره سیاه ایله اولان ابحردکی بنا علامتیدر وقبو
اوزره اولان خط آخرکه قبولك حذاو زنده در دخی سائر خطوط
که قبولك دیواری اوزره در حجرهٔ شریفه دن اولمدوغنه اشارتدر والله اعلم صورت

اوناوچنجی فصل حجرۂ شریفه نك حوالی سنده
خندق قازوب رصاص ایله دولدوروب واکا
متعلق اولان کلام بیانندە در معلوم اولا که اسنوی

ذکر ایلمشدرکه ملك عادل نور الدین شهید رسول الله
صلی الله علیه وسلم برکیجه ده واقعه سنده اوچ کره
کوروب ایکی بدصورت کمسنه لره اشارت ایدوب
بوردیلرکه بنی بونلردن خلاص ایله همان کیجه ده وزیر
پرتدبیرینه آدم کوندوروب طلب ایلیوب استصوابیله
مزبور کیجه نك باقی سنده یکرمی راحله ایله واقرمال
کوروب بتعجیل تمام ایله مدینۂ منوره یه متوجه اولوب
اون التی کونده مدینۂ منوره یه واصل اولوب زیارت
ایلدکدنصکره اهل مدینه نك احضارلرینه واسملرینك
کتابتنه امر ایلدی مزبورلره تصدق ایدوب بو اثناده
واقعه ده کوردوکی مشار الیه بدصورتلری بلمك
مصلحتی ایچون کلان کمسنه لرك یوزلرینه نظر ایدوب
تأمل ایدر ایدی تا جمیع اهل مدینه نظر شریفنه کردیلر
اندنصکره سؤال ایلدی که دخی کمسنه وار ایسه حاضر
اولالر اهل مدینه دیدیلر کمسنه قالمامشدر الا ایکی
عزیز صالح مغربی که کثرت صدقه ایله معروفدرلر
پس انلری طلب ایلدی انلر حاضر اولیجق کوردی همان

ایکی خبیث بدنهاد تدرکه واقعه سنده کورنمشدی
منزللرندن سؤال ایلیوب دیدیلر حجرهٔ شریفه قربنده
بر رباطده در پس انلر ایله بله منزللرنه واروب انده
ایکی مصحف شریف و وافر کتب و اموال کوروب اهل
مدینه انلری مدح ایدوب حقلرنده ثنا ایلیوب خیر الله
ذکر ایلدیلر سلطان حصیری رفع ایدوب بر سردابه
ظاهر اولدی که حجرهٔ شریفه جانبنه منتهی اولور اهل
مدینه بونی کوریجک متحیر اولوب مضطرب اولدیلر
سلطان شهید مزبور خبیثلردن استفسار ایلدیکه
نیچون کلمشلر ضرب شدیددن صکره معترف اولدیلر که
نصرانیلر انلری حاجی صورتنه ایدوب اموال کثیره
کوندردیلر که انی اتفاق سببیله حجرهٔ شریفه یه تقرب
تحصیل ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حجرهٔ
شریفه دن نقل ایدوب مراد فاسدلرینه ایرشه لر
پس انلر رباط مزبورده کیجه لرده حفر ایدوب کوندزدن
صورت صلاح اوزره اهل بقیعی زیارت طریقیله
طپراغی خفیه براغورلر ایدی قبور شریفه قریب

اولیجق عظیم زلزله اولوب مهول رعد و برق ظاهر
اولوب صباحنده سلطان شهید مدینه یه داخل اولمشیدی
سلطان قصه انلردن استماع ایلدکده اغلیوب ایکی نصرانی
نک بیونلرین ورمغه امر ایدوب بدبختلری حجرهٔ
شریفه قریب اولان شباک تحتنده آصیلر اندن صکره
سلطان بیوردیکه حجرهٔ شریفه نک حوالیسنده خندق
قازوب ارزیز ایله خندقی دولدردوب امر شریفی
موجبنجه عمل ایدوب حجرهٔ شریفه نک حوالیسی
قلعه کبی رصاصدن دولو اولدی مطری دخی بو مضمونی
از چوق خلاف ایله بعض امور خصوصنده ذکر
ایلمشدر جمله دن بری بودرکه سلطان نور الدین محمود
بن زنکی بن اقسنقر سنه سبع وخمسین وخمسمائه تاریخنده
بک راحله ایله وما یتبعها دخل المدینة علی حین غفلة
من اهلها یعنی مدینه منوره یه داخل اولدی اهل
مدینه غفلت اوزره ایکن والله اعلم اندن صکره تصدق
قضیه سین بالاده ذکر اولدوغی کبی بیان ایدوب
دیدی که کنیسته قالمدی الا ایکی اندلسی که قبله حجره

شريفه جانبندن كه ديار العشره ده آل عمر داري
ديمكله معروف منزلده بطريق مجاورت ساكن ايديلر
پس سلطان آنلرك طلبلرنده اهتمام ايدوب حضورينه
كلدكده وزيرنه نظر ايدوب ايتدي كه واقعه ده كور
دوكم بونلاردرلر انواع عقوبت ايله معذب
اولدقدنصكره اقرار ايلديلركه نصارى دن اولوب
ملوك نصارى اتفاقلريله كلديلركه حجرهٔ شريفه دن
رسول الله صلى الله عليه وسلم وشيخين رضي الله
عنهما نقل ايدوب ضلالتلري موجبنجه عمل
ايدهلر ودخي كورديلركه قبله جانبندن اولان مسجد
شريف ديوارى آلتندن بر لغم قازوب طپراغي اوله
قريب بر قيويه براغورلر ايدي پس مسجد
شريفك شرقي سمتده اولان جدارك شباكي تحتندن
بونلري ورولدي امر موجبنجه وسلطان همان
كوندن شام جانبنه روانه اولدي ابن نجار بغداد
تاريخنده بو حادثه يه قريب بر حادثه ذكر ايدوب
ديمشدركه بعضي زنادقه خذلهم الله عبيدي نام

كمسنه يه كه حاكم مصر ايدي اشارت ايلديلركه
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم صاحبين ايله
رضي الله عنهما مصره نقل ايلمك ميسر اولور ايسه
اطراف عالمدن اكا بر و اشراف مصر زيارتنه توجه
ايدوب مصر مزار ومشار اليه اولور ايدي و اولدخي
بصيرت نظرنه تزيين اولنوب ابو الفتوح نام خواصندن
اولان كمسنه بو خدمت ايچون مدينهٔ منوره يه ارسال
ايلدي واصل اولوب اهل مدينه ايله مصاحبت ايدر
بور ايكن مرادين فهم ايدوب اثناء مصاحبتده
زلباني ديمكله معروف بر خوش خون كمسنه آواز
ايله تلاوت ايدوب بو آية كريمه اوقودي كه
وان نكثوا ايمانهم من بعد عهدهم وطعنوا في
دينكم فقاتلوا ائمة الكفر انهم لا ايمان لهم
لعلهم ينتهون الا تقاتلون قوما نكثوا ايمانهم
وهموا باخراج الرسول پس اهل مدينه آيهٔ كريمه
دن اشارت صريحه استماع ايلدكده ما بينلرنده كفت
وكوى اولوب ابو الفتوحي جماعتيله قتل ايده يازديلر

اما نواحی حجاز مصره تابع اولوب مصر حاکمینک کلی
تسلطی اولمامغین اقدام کوسترمدیلر و ابو الفتوح بو
حالتی مشاهده ایدیجک ایتدیکه الله دن قورقمق غیر
دن اولیدر والله اکر حاکمی بنی قتل ایلمک مقرر اولسه
بو محل شریفه تعرض ایلمزم لکن بر مرتبه ضیق صدر واثر
غم حاصل اولمشدی که مجلس دن توجهله قالقوب
کتدوکی معلوم اولمدی یوم مزبور تمام اولمدین حق
تعالی بر قوی یل کوندروب یر دپره توب دوه
لری واتلری اکرلری و بولانلریله بله طوب
طوبرلر کبی طوبارلیوب اکثرینی هلاک ایلدی ابو الفتوح
بو حالی مشاهده ایدیجک انشراح صدر و اطمینان قلب
تحصیل ایدوب مصر حاکمینه عذر بسط ایلدی
محب طبری ریاض نضره ایله مسمی کتابنده ایکی واسطه
ایله شیخ خدام حرمدن که صالح و متدین و کثیر الخیر
ایدی روایت ایدرکه امیر مدینه خدامندن بر دوستم
وار ایدی که کاه کلوب بعض مصالحمه متعلق امورمی
کورر ایدی کونلردن بر کون کلوب ایتدیکه بو کون

امر عظیم واقع اولدی بودرکه حلب جانبندن بر جماعت
امیر مدینه یه کلوب وافر هدایا و اموال بذل ایدوب
آندن التماس ایلدیکه شیخینی حجرۀ شریفه دن اخراج
اولنمغه باب مساعده ایده مزبور امیر خبیث جزاه
الله ما یستحق بو امر شنیعی قبول قلوب کلام تمام
اولمدین امیردن آدم کلوب بنی طلب ایدوب حضورنه
واردقده ایتدیکه بو کیجه بر جماعت مسجده واروب قپویی
دوکسه لر کرکدر آنلر ایچون قپویی اچوب هر نه که
دیلرلر ایشلرینه منع ایلمه و آنلره اعتراض دخی ایلمه
دیدم سمعا و طاعة ولا یزال حجرۀ شریفه اردنده
اوتوروب اغلار ایدم که امیر اوینه محاذی اولان
قپوی یعنی باب السلامی دوکدیلر ثلث ثانینک اوائلنده
مزبور قپویی اچوب ازدنده دوروب کوزدم کسنه لری
صیدوم قرق نفر ایدیلرکه بیل و زنبیل و شمع و سایر
الات هدم و حفر ایله بله داخل اولوب حجرۀ شریفه یه
متوجه اولدیلر والله که هنوز منبر شریفه محاذی
اولمزدن اول جمیع لری الات و اسبابلریله یر التنه

کوروب نا بدید اولدیلر بر مدت کچوب امیره انلردن
خبر وارمیوب امیر طلب ایلدی و دیدی آیا قوم سکا وار
مدیلرمی دیدم کلدیلر و یر آلتنه کتدیلر و قصه‌ء اکا بیان
ایلدم دیدی نه دیرسن دیدم واقعه بودر ابتدی فالق
کوستر بکا یرلرین کلوب کوردی که انلردن اثر قالمامشدر
اندنصکره قضیه‌نک اخفاسنه امر ایدوب دیدی اکر
قضیه استماع اولنور ایسه باشوک کیتمک مقرردر مزبور
قصه مطری و ابو محمد عبد الله مرجانی مدینه منوره تاریخنده
آز چوق تفاوت ایله شیخ مذکوردن نقل ایلمشلر و
الله اعلم **اون دوردنجی فصل** اولکی حریق که حرم
شریفک جمیع سنه مستولی اولمشدی و اندن اولان
اشیایه دخی ایکنجی حریق و اکا مرتبا اولان امورک
بیانندهدر معلوم اولا که سنه اربع وخمسین وستمائه
مبارک رمضانی غره‌سنده که جمعه کیجه‌سی ایدی حرم
شریف یاندی سببی بو ایدی که ابو بکر بن اوحد نام
فراش مسجد شریفک جهت شمالینک غربی زاویه‌سنده
اولان خزینه‌یه داخل اولمشدی که منائر ایچون قنادیل

اخراج ایدن آلندم اولان چراغی قنادیل قفصلرندن بر
قفص اوزره قویوب منبور قفص مشتعل اولوب فی
الحال خزینه‌ده اولان خالیلره و حصیرلره سرایت ایدوب
سقفه دک احاطه ایدوب سرعت تمام ایله قبله جانبنه
متوجه اولدی امیر مدینه بیوک و کچک شهرلی ایله بله متوجه
اولوب آتشی سوندرمکدن عاجز اولوب حرم شریف
جمیعا ینوب ایچنده اولان مصاحف و کتب و حجره‌ء
شریفه کسوه‌سی و سائر اسبابدن بر صاغ نسنه قالمدی
قسطلانی ایدر که اول زماندن حجره‌ء شریفه اوزرنده
اون بر کسوت وار ایدی که بری بری اوزره الباس
اولنمشدی مسجد شریفده نه قدر زیب و زینت که شرعا
مرضی دکل ایدی آتش ازاله ایدوب صفت قهر و عظمت
ر اعالی و اسافل مستولی اولمشدی اشبو حریق سبقت
ایدن تاتار ظهورندنصکره ایدی و دخی دیرکه بو
آتشک استیلاسی فی الحقیقه روافض سببی ایله ایدی
که قاضیلری و خطیبلری اساءه ادب ایدرلر ایدی
حتی حریقدنصکره مسجد شریفک بعضی دیوارلرنده

یازلمش بولندیکه   لم یحترق حرم النبی لحادث
یخشی علیه وما به من عار   لکنما ایدی الروافض لامست
تلك الرسوم فطهرت بالنار   بو دخی بعضی دیوار
اوزره یازلمشدی   قل للروافض بالمدینة ما بکم
لقیادکم بالذم کل سفیه   ما اصبح الحرم الشریف محرقا
الا لسبکم الصحابة فیه   اشبو حریقده ناصر لدین
الله حرم محترمك ذخائری ایچون بنا ایلدکی قبه دن
غیری برنسنه خزاین دن وصنادیق دن سالم قالمیوب
جمیعا یانمشدی قبهٔ مزبورده مصحف شریف عثمانی
وبعضی صنادیق کبار که سنه ثلثمائه تاریخنده اصطناع
اولنمشلر ایدی اسباب ونذور وضع اولنمق ایچون
که الی یومنا موجوددر دیمشلر قبهٔ مزبوره صحن
مسجدده اولماغین سالم قالمشدر والله اعلم مورخلر
دیمشلر که بو حریقدن صکره مسجد شریفك دیرکلری
خرما آغاجلری کبی قالوب یل اسدکجه حرکت ایدرد
دی اما بو عجب کورنور زیرا دیرکلر آغاجدن دکل
ایدیلر که قابل تحریك ایدوره والله اعلم بعضی دیرکلرده

رصاصی اریوب دیرك دشدی وحجرهٔ شریفه اوزرنه
اولان مسقف دوشوب حجرهٔ شریفه دخی اول
سببدن قبور مطهره اوزرینه دشدی اندنصکره
مبارك جمعه نك صباحنده نماز ایچون ممکن اولان
یرلری سپروب حصار ایدوب کیفیت حالی خلیفهٔ وقت
اولان مستعصم بالله نام کمسنه یه عرض ایلدیلر حج
موسمنده آلات عمارت واستالر عراق قافله سیله
یعنی بغداد ونواحی سندن کلان حجاج ایله واصل
اولوب سنه خمس وخمسین وستمائه نك اوائلنده ابتدا
عمارته شروع ایلدیلر قصدلری بو ایدیکه قبور
شریفه اوزره دوشن یانق آغاجدن وغیره نی ایسه
ازاله ایدهلر اما مهابت قبور شریفه واحتراقی سببی
ایله کمسنه جرأت ایدهمدی پس امیر مدینه نك رائی
حرم محترمده اولان اکابر واعیان رایلریله بله
بونك اوزره قرار بولدیکه تکرار خلیفه یه عرض
اولنه وهر وجهله که جواب کلورسه اکا کوره عمل
اولنه خلیفه یه عرض اولندقده خلیفه وارباب

دولت تاتار غوغاسیله مقیدا اولماغین کذو حالتریله
کرفتار اولوب اول سنه ده جواب کلمه یوب حجرهٔ
شریفه مزبوره حالا اوزره قالدی مطری واکا تابع
اولان کمسنه لرک سوزلرندن مفهوم اولان
بودر که ظاهرا اولان شباک وحجرهٔ شریفه تا دیوارلر
باشنه دک بنا ایدوب مسقف ایلدیلر بر حیثیت ایله
که مسجد شریف سقفی وحجرهٔ شریفه سقفی بر اولدی
اما بو خطادر زیرا حریق ثانیده حجرهٔ شریفه اوزرنده
بر آخر سقف مشاهده اولندیکه مسجد شریفک سقفی
آلتنده ایدی بو معنایه فصل عاشرده اشارت
اولنمشدی پس مطری کلامی منشبهه سوزدر ایدر
سنهٔ مزبوره ده حجرهٔ شریفه ونواحیسنی تا حائط
قبلیه وارنجه وحائط شرقی تا باب جبریل منتهی سنه
وارنجه ومغرب جانبندن روضهٔ شریفه منبره
وارنجه جمیعا معمور اولدی اندنصکره سنه ست
وخمسین وستمائه داخل اولوب محرمنده تاتار
واقعه سی واستیلالری بغداد اوزره که دار الخلافه

ایدی واقع اولماغین آلات عمارت مصردن حاکمندن
که منصور صالحی دیمکله معروف ایدی واصل اولوب
ودخی یمن حاکمندن که شمس الدین یوسف دیمکله
مشهور ایدی بعضی آلات واسباب عمارت واصل
اولدی پس باب السلامه دک مسجد شریف تعمیر
اولندی سنه سبع وخمسین ذی القعده سنده
باب السلامدن باب الرحمه یه وارنجه وباب جبریل
دن باب النسایه کلنجه معمور اولدی سنه مزبوره
نک آخرنده ظاهر بیبرس صالحی مصره متولی اولوب
حاکم اولدقده امر عمارت اوزره اهتمام ایدوب
اوچ یوز آلی ایشجی کوندروب وافر اسباب وآلات
ایله وجمیع مؤنتلری خزینه سندن امر ایلمشدی
تا حرم شریفی معمور ایدنجه ایکی سقف ایله یعنی
بری بری اوزره سقف ایلدی مکر جانب شمالیکه
بر سقف اوزره اکتفا اولنمشدی مسجد شریف
بو منوال اوزره قالدی تا که محمد بن قلاوون
صالحی سنه ست وسبعمائه تاریخنده مسجد

شریفك سقف غربی وشرقیسی که صحن مسجدك
صاغنده وصولنده ایدی بر سقف ایله تجدید ایدوب
آنی دخی سقف شمالی یه موافق ایلدی اندنصکره
سنه تسع وعشرین وسبعمائة تاریخنده محمد قلاوون
ایکی رواق دخی مسقف قبلی ده که مقدما بش رواق
ایدی زیاده ایلدی وبو سبب ایله مسجد شریفك سقفی
بول اولوب خواص وعوام منتفع اولدیلر سنه احدی
وثلثین وثمانمائة تاریخنده مزبور رواقین ده خلل
واقع اولماغین اشرف برسبای قبرص مالی حوالی
سندن تجدید ایدوب سقف شمالیدن دخی بر مقدار
بر تجدید اولندی اندنصکره سنه ثلاث وخمسین
وثمانمائه تاریخنده ظاهر جقمق مسجد شریفك اوك
جانبندن روضه دن وغربی یردن چوق یرك سقفنی
تجدید ایلدی اندنصکره سنه تسع وسبعین وثمانمائه
تاریخنده اشرف قایتبای زماننده سقف شرقیدن
بر مقدارین بعد الهدم تا جانب شرقینك شامی مناره
سنه وارنجه تجدید اولندی ابن زمن تولیتی ایله اندنصکره

سنه احدی وثمانین تاریخنده متولی مذکور زماننده
که تغییر وتبدیل وعمارته مائل ایدی مسجد شریفك
اوك جانبی سقفندن روضه دن وما یلیسندن تجدید
ایدوب حجرهٔ شریفه سقفنی قبهٔ لطیفه ایله ابدال ایدوب
سائر اموری مفصلا اون ایکنجی فصلده بیان اولندوغی
اوزره ایلدی اندنصکره سنه ست وثمانین وثمانمائه
تاریخنده مبارك رمضانك اونوچنجی کیجه سینك ثلث
آخیرنده مسجد شریف ایکنجی کرت یاندی اشبو قصهٔ
هائله نك تفصیلی بودر که موذنلر رئیسی اولان شمس
الدین نام کمسنه ثلث اخیرده تذکیر ایچون قالقوب
منارهٔ رئیسه یه چقوب وافر بلوط اولوب رعد وبرق
وصواعق اول نواحیی احاطه ایلمشدی بر مرتبه ده که
صاعقهٔ عظیمه اول شریف محل اوزره دوشوب
مزبور صاعقه نك بر مقداری منارهٔ مزبوره نك
هلالنه دوقنوب سببی ایله منارهٔ مزبوره نك باشی
ومسجد شریفك جهه شرقیسی یقلوب مزبور رئیس
فی الحال آخرته انتقال ایدوب مزبور صاعقه نك آتش

كبي لهبي اولوب لهبندن مناره مزبوره دن مسجد
شريفك يوجه سقفنه ايشوب ياقوب آلتنده كي سقفنه
سرايت ايدوب دوتوشدقده مسجد شريفك قولرين
اچوب ندا اولنديكه مسجد شريفه اوت دوشدي
پس امير مدينه اهل شهر ايله جمع اولوب كمي صو ايله
يوقارو چقوب آتشي سوندرمك ايچون وكمي آخر طريقله
وبالجمله سوندرمكدن عاجز اولوب يقين اولنشدي
كه آتش انلري هلاك ايدر پس كمي قاچوب اندي وكمي
درمان بولميوب يوقارودن اشاغه يه اوچوب
ودوشوب هلاك اولدي حاصل كلام آتش بويوب
خلق اطفاسندن عاجز اولوب جميع سقف ومسجد
شريفده اولان خزائني وكتب ومصاحف وربعه لري
ياقوب نسنه قالمدي الا بعضي ربعه ومصاحف كه
انلري ابتداء حالده جرأت ايدوب اخراج ايلمشلر ايدي
وصحن مسجدده اولان قبه سلامت اوزره قالدي
اشبو بليه كيجه دن اون درجه مقدارنده اولنشدي
مسجد شريف آتشدن دريا كبي اولدي كه ايچنده

آتش موج ووروب قنغلجملري قوتشولر اولرينه دوشوب
اما خارج مسجدده كمسنه يه ضرر ايتمدي صاحب تاريخ
ايدر كه اشبو حريقده اعتماد سببي ايله كعبه ده اولماغين
حاضر بولنميوب امير مدينه اولان قسيطل نام كمسنه
خبر ويردي كه بو قضيه واقع اولمدن بر كيجه اول اعرابدن
بر صادق القول كمسنه واقعه سنده كورمشدي كه وافر
حكركه كلوب عقبنجه عظيم آتش پيدا اولوب رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم آتشي الوب بوردي
ن بو آتشي امتمدن منع ايلدم ودخي ايديكه برجماعت
خبر ايلديلركه مزبور آتشك اطرافنده آق قوشلر
مشاهده اولنور ايدي آتش سوندوروب بر طريق ايله
كه آندن قوشلره ضرر كلميه بونك برله كه سائر
قوشلر مزبور آتشدن قاچوب شهردن چقمش ايديلر
صباح اولنجق حجره شريفه سقفي اوزرنده اولان
قبه نك اوزرنده واقع اولان آتش آثاري ازاله
ايلمك ايچون خلق مبادرت ايدوب ازاله ايلدكدنصكره
معلوم ايدنديلركه سقفدن بدل اولان قبه

لطیفه یه آتش اصلا ضرر ایلمیوب بیوک قبهٔ مسجد
شریف سقفی ایله یاقوب مزبور قبهٔ شریفه اوزره
صباحه دک آثاری باقی ایدی حتی سیاه طاشلری
تأثیر ایدوب نیجه دیرکلری دوشرمشیدی و بونک
برله که قبهٔ مزبوره ده بیاض طاشلر وار ایدی که
آتش اکا تیز تأثیر ایدروب بالجمله مزبور آتشدن
حجرهٔ شریفه یه ذره قدر نسنه داخل اولمیوب محفوظ
قالدی اگرچه اکا محیط اولان عظیم قبه و روضه
و خزائن و مصاحف و یوز بیکرمیدن زیاده سیاه
طاشلردن دیرکلر هلاک اولمشدی لکن بعضی
دیرکلر که حجرهٔ شریفه یه ملاصق ایدیلر سالم قالمشدی
پس امیر و قاضی و عامه یعنی اهل مدینه رجالدن
و نسادن کباردن و صغاردن حسبةً لله مسجد
شریفک تنظیفنده سعی و اهتمام ایله چالشوب
اشتغال اوزره ایکن سلطان وقت اولان قایتبای
مرحومه کیفیت حالی عرض ایدوب هنوز مسجد شریفک
اواخرنده آثار حریق باقی ایکن حجاج بیت الله مدینهٔ

منوره یه واصل اولوب آثار حریقی که بو امته عظیم عبرت
ایدی مشاهده ایلدیلر ماه ذی القعده ده حجاج مکه یه
داخل اولدین بر سیل عظیم کلوب دره لری دولدوروب
کعبهٔ شریفه نک ایچنه کیروب آدم بویندن زیاده
صو دولوب نیجه اوی هلاک ایدوب اموال و نفوس
کثیره ضایع ایدوب بر حیثیت ایله که وقت تنظیفده
سکسن میتدن زیاده بلنمشدی زمان جاهلیت و
اسلامده بو منوال اوزره سیل کلدوکی نقل اولنمامشدی
مزبور سیل سببی ایله مکهٔ شریفه نک حرم محترمنده
اولان اوساخی ازاله ایلمکدن اول حجاج کلوب آثارنی
مشاهده ایلدیلر که نیجه طاغلر کبی جابجا جمع ایلمشلر
ایدی اشبو خبر موحش و قضیهٔ هائله سلطان
جهان آرای قایتبای مرحومک سمع شریفنه
واصل اولیجق خدمت حرم محترم تعمیرینه موفق
اولمقلغی سعادت عظمی و دولت دنیا و عقبی
بیلوب اهتمام تمام ایله عمارتنه توجه ایدوب و مکهٔ
مکرمه عمارتنی تعطیل ایدوب مکهٔ مکرمه عمارتی

اوزره ناظر ومشاهد اولان سنقر نام كه سنقر جمالی دمكله
معروف ایدی یوز معلم دانادن زیاده جه وافر دوه
واشك ویكرمی بیك دینار ایله مدینهٔ منوره یه روانه
ایلدی واندنصكره آلات عمارت تجهیزنده شروع ایدوب
بر طریقیله كه طورده وینبعده ومدینه ده الان عمارت
ومؤناتدن خزینه لر دولوب مجتمع اولمشدی بوندنصكره
اولكی متولی كه شمس بن زمن دمكله مشهوردر ربیع
الاول اثناسنده ایكی یوز دوه دن زیاده ویوز اشك
واوج یوز نفردن زیاده دانا معلم لر ایله بله مدینهٔ
منوره یه ارسال ایلیوب ایام مزبورده بر وبحر عمارت
اسبابی ایله مشحون اولوب متصل كلمك اوزره ایدی
مدینهٔ منوره اطرافندن دخی دوم اغاجندن وسائر
اشجاردن بی نهایت اغاج قطع ایدوب جمع ایلمشلردی
وبالجمله جد واجتهاد ایله اشتغال اوزره ایدیلر
مناره رئیسیه اساسنه دك هدم ایدوب جدار
قبلی باب السلام مناره سندن تا جدار مزبورك
اخرنه دك یقوب جدار شرقی دخی اوره دن باب

جبریلدن هدم ایدوب جدار شرقی بر چوق ارشون
مقداری اخراج ایلدیلر ومحراب عثمانی توسعه ایدوب
مسجد شریفك دیركلرینی بر مقدارجه قصه ایدوب
اوزرلرنده كریج ایله كمرلر بغلیوب مزبور كمرلر اوزرنده
سقفك اغاجلرینی وضع ایدوب بر سقف ایله اكتفا
ایلدیلر بوندن اول دیركلر جهت غربی وشرقی وشامی
كبی سقفه متصل ایدی محراب عثمانی اوزرنده دیركلر
اوزره قبه عقد ایلدیلر وحجرهٔ شریفه نك فوقنده
نواحی سیله بله مسجد شریف دیركلری اوزره عالی قبه
عقد ایلدیلر وحجرهٔ شریفه نك مقصوره سنده اولان
دیركلرك بعضی سنی اری دعایم ایله تبدیل
ایلدیلر ومزبور عظیم قبه ایله جدار شرقی وجدار قبلی
وجدار شمالی كه متهجده متصل در جهات ثلاثه ده
عقدلر وطاقلر باغلدیلر وقبله جهتنده بر مختصر
قبه ایدوب نواحی سنده اوج قبه دخی اندن مختصر كه
انلره محاذیدر دیرلر باغلدیلر عقود مزبوره ایله مناره
رئیسیه اراسنده ضیا وهوا ایچون بادكیر ایلدیلر

مناره رئيسيه قپوسنی كه اول مغرب جانبندن ايدی
شام جانبندن ايدوب اوكنده دورت درجه بنا
ايلديلر و اولكی قپونك يرنی خطيب ايچون برخزينه
ايلديلر كه خطبه وقتنه دك انده منتظر اوله اندن
اول مناره قپوسی يانندە منتظر اولوردی بو حقير ايدر
كه حالا دخی مناره مزبورەنك قپوسی مغرب جانبندن
اولوب خطيب قوده منتظر اولوب شام جانبندن
قپو ازاله اولنمق ايله اندە اولان دورت درجه دخی
يوقدر **باب السلام ايچنده** دخی ايكی قبه احداث
ايلديلر و باب السلامی بياض و سياه رخام ايله مزين
و منقش ايدوب مسجد شريفك اول جانبنی روضه
شريفه يه كوره جزئيجه الچق ايلديلر نيته كم حالا مشاهد
مصلای نبوی اوكنده صندوق يرنه بر درك بنا
ايدوب محرابی اول درك اوزره ايلديلر اشبو محراب
و محراب عثمانی ملون رخام ايله غايت لطافت ايله مزين
ايدوب حجره شريفه و نواحيسنی اولكی كبی ترخيم
و تزيين ايلديلر و منبری و مؤذنلر ايچون اولان

كرسیء كير و رخام ايله ايلديلر و جهه شرقيده باب
السلامدن مسجد شريف آخرنه دك صفۀ شماليدن
الچه جق صفه بغلديلر و مسجد شريف ديوارنی باب
السلامدن باب الرحمه يه كلنجه هدم ايدوب
ارا القدم سلطان وقت ايچون مدرسه و رباط بنا
ايدوب مسجد شريف جانبنه اوچ طبقه ده طاقلر
قويوب اوتوز عدد طاق اولوب طبقۀ اعلاده نحاس
شريطندن شبكه ايلديلر و اشغه ده اولان طاقلر
دن بری خوخۀ صديقدر رضی الله عنه نيته كم ذكر
اولندی كير و اندن برخزينه ايدنديلر ابواب ثلاثه
مسجد شريف جانبنه نافذدر متولينك مذكورك
مقصودی بو ايديكه مدرسه و رباطی قبله جانبندن
ايدن الكا بناء قبله جانبندن اولان طاقلری سد ايلدی
الا محراب عثمان رضی الله عنه ده اولانلری كه انلری
ابقا ايدوب ملون شيشه ايله مزين ايدوب نحاس شريطندن
شبكه ايلدی مسجد شريفك عمارتی تمام اولمغه قريب
اولدقده مدرسه مزبوره و رباط تعميرنه شروع كوستروب

باب الرحمه قربنده مدرسه ایچون مناره بنا ایلدیلر
دخی رباط مزبور محلنده اولان رباط که حصن عتیق
دمکله معروفدی بدلنه باب السلام میضاة جانبنده
رباط بنا ایدوب قارشوسنده حمام بنا ایلدیلر سنه
ثمان وثمانین تاریخنک مبارك رمضانی اواخرنده
مسجد شریفك سقفی ایام سابقه ده وارد اولان الات
ایله تمام اولدی وسنه تسع وثمانین تاریخنده متولیٔ
عماراتدن واقع اولان بعضی مساهلات ازالهسی ایچون
که جملهسندن بری مسجد شریفك سقفنی نیل ایله
بویهمشدی لاژورد وسائر الات تزیین ایله نقاشلر
ارسال ایدوب سلطان وقتك خاطر شریفی متولیه
سبب مزبور ایچون منحرف اولماغین براخر کمسنه
ناظر نصب ایدوب وافر کتب ایله که علوم کثیرهیه
مشتمل ایدیلر ارسال ایدوب مفصلا ذکر اولنه جاق
سماطك اجراسنی دخی اکا تفویض ایدوب انکله معا
وافر بغدای واون وبیوك قزغان وسائر الات
مطبخ ارسال اولندی جزاه الله تعالی خیرا تمته

بعضی خیرات بیاننده که سلطان وقت احسن الله الیه
مسجد شریف ایچون وعامهٔ اهالی مدینه وآفاقی وغربا
ایچون احداث ایلمشدر جملهدن بری رباط ومدرسه
درکه ذکر اولندی غایت حسن ونهایت وسع اوزره
دخی حریقدن ضایع اولان کتب ومصاحف شریفه
ابدال ایدوب یرینه انواع تضاعف ایله مصاحف شریفه
وکتب کثیره علوم شتیدن وضع ایلدی دخی صو
سبیلی وفرون ومطبخ که دشیشه ایچون احداث
ایلمشدی ووکالهکه بغه مسکنه مشتملدر دخی اهالی
مدینه ایچون ترتیب ایلدکی سماط درکه اندن اول
کمسنه ایلمشدکل ایدی تفصیلی بودرکه ذکر
اولنورکه سابقا مدینهٔ منورهنك اعیان شرفادن
عیاشا دمکله معروف کمسنه منزللرنی ودخی نواحی
سندن اولان یرلری مزبور سماط مصلحتی ایچون
اشترا ایدوب مسجد شریف تعمیرندنصکره وکالهٔ مزبوره
نی بنا ایدوب سماط مزبور ایچون اوقاف کثیره تعیین
ایلمشدیکه جملهدن یدی بیك بشیوز اردب بغدای درکه

من بو سماط ایچون مقرر ایدوب هر نفر ایچون اهالی
مدینه دن یدی مصر اردبی که حالا مدینه مدی ایله
بش مد اولور هر آیده تعیین ایدوب صغیر و کبیر شریف
و وضیع حر و عبدی بو بابده تسویه ایلمشدی و آفاقیلر ایچون
یومی ایکی شر اتمک ایله کفایت ایده جک مقداری دشیشه
هر نفره تعیین ایلمشدی بو حقیر دیرکه زمانمز سلاطینی
که آل عثمان ابقاهم الله تعالی الی انتهاء الدوران
درلر اشبو سنت حسنه یوما فیوما آزدیاد ایدوب تکثیر
اوزره درلر اما حکامک تغییرلری سببی ایله توزیع
بابنده تقصیر بر مرتبه یه وارمشدی که سنه کامله ده
دورت آی ویریلوب سائرنده ویرلمزدی تا که حق تعالی
اهالی مدینه منوره یه عنایت ایدوب ثالث عمر بکی
شیخ حرم و سائر امورا اوزره ناظر و متکلم نصب ایدوب
وصول بولدقده تفتیش و تفحص ایدوب اون ایکی آیی
بالتمام ویریلور اولدی جزاه الله تعالی خیرا و ملائ
ضریح مرسله نورا و ابقا و خلقه مسرورا و دخی کوسی
ابطال ایدوب عوضنده امیر مدینه یه بیک اردب بغدای

تعیین ایلدیکه مصردن کلوب ینبع بندرنده اکا تسلیم
اولنور و سنه سکز یوز طقساندن بر تاریخنده قبه شریفه
و مناره رئیسیه یه خلل واقع اولماغین سلطان وقت
اشرف قایتبای کیرو تعمیر ایچون شاهین جمالی نام کمسنه
شیخ خدام و ناظر سماط و طعام ایدوب اموال کثیره ایله
ارسال ایلدی وصول بولدقده کما ینبغی قبه و مناره و سائر
محتاج اولان اماکنی تعمیر ایلدی والله اعلم **اون بشنجی فصل**
مسجد شریف مشتمل اولدوغی امورک بیاننده در رواقلر
دن و درکلردن و حواصلدن و غیری نه ایسه دخی
مسجد شریفه قمر دوکوب تبخیر و تطییب ایدوب چراغلر
یاقوب و اکا بکزر نسنه لرک بیاننده در اما رواقلری
قبله جانبندن یدی و شام ناحیه سندن دورت و غرب
دخی دورت و شرقی اوچ رواق در و اما درکلری ابن
زباله ذکر ایلدکی اوزره ایکی یوز طقسان التی درک
در لکن آندن صکره شام جانبندن بر رواق که اون درکه
مشتمل ایدی صحن مسجده الحاق اولماغین اون عدد اکسلمک
لازم اولوب و قبله جانبندن ایکی رواق که یکرمی درکه

مشتملدر زیاده اولماغین مجموع عددا اوچ یوزالیی درلک
اولور اما مسجد شریفک ارشونی جانب قبله دن ایکی یوز
آلتمش یدی ارشون ومؤخری نک ایکی یوزاوتوز بش
ارشون ومسجد شریفک صحنی قبله دن شام جانبنه
وارنجه یوز اللی ایکی ارشون وشرقیدن غرب جانبنه
وارنجه طقسان بش ارشون دیمشلر اما منارهلر فصل
تاسع ده مفصلاً بیان اولنمشدر ابن زباله ویحیی ذکر
ایلدیلرکه مسجد شریفک صحن التمش دورت بالوعه
مشتملدرکه هر بالوعه نک اغزنده بر دلکلی دکرمن
طاشی قویمشلرکه اندن صو کیدر حالا بر بالوعه دن غیریکه
ایکی اغزی واردرکه حدود مسجدده ذکر اولنان ایکی
طاش قربنده بیان اولنمشدی ظاهر دکل دخی ابن زباله
درکه بزم زمانمزده مسجد شریف صحننده اون طقوز
سقایه واردر ابن فرحون دیرکه مسجد شریف صحننده
اولان نخیل قربنده بر عظیم سقایه واراید یکه مشایخ
حرمدن بعضی انی احداث ایدوب اکا مصرف دخی تعیین
ایلمشدی اما ازاله نجاسات واذی سببی ایله شرعی

خیرندن زیاده اولماغین قضاة واعیان کفت وکوی
ایدوب ازاله ایلدیلر ابن نجار دیرکه مسجد شریف صحننده
شام امراسندن بر کمسنه درجه لی حوض احداث
ایلمشدیکه فواره ایله اکا عیندن صو دوکلوردی
مطهره دیرکه مزبور برکه ده ناس آبدست الورلر ایدی
کیدرک بر مرتبه یه واردیکه حرم شریفک هتک حرمتنه
موجب اولمشدی پس انی سد ایلدیلر دخی ابن نجاردن
مرویدرکه ناصرلدین الله والده سی مسجد شریفک شامی
ناحیه سنده وضو ایچون بر سقایه احداث ایلمشدیکه
وافر خلایه مشتمل ایدی مسجد شریفک جدار شامی سنده
سقایه مزبوره یه قپولر اچمشدی بو حقیر دیرکه ترجمه
یدن مقتضاسی ذکر اولاندر اما تاریخ غزنی ده بر
قپو واقع اولمشدر نته کم حالا کورنور پس مترجم اولدن
سهو واقع اولمش کبی والله اعلم اما مسجد شریفده اولان
حواصل یعنی حجره لر جمله دن بری مسجد شریفک
صحننده اولان قبه درکه بجه کره ذکر اولندی دخی
دورت منارهنک اوکلرنده بر زخرینه درکه اندن موذن

عبور ایدر دخی مناره غربیه شمالیه‌نك جانبنده بر
كچك حجره وحجره‌یه ملاصق ایكی بیوك حاصل ایدی
دخی مناره شرقیه شمالیه‌یه متصل ایكی خزینه وبر
حاصل ودخی باب جبریل ایله باب النسا آراسنده
بر خزینه دركه اول آغاجدن ایدی حالا ابنا اولنمشدر
اكا متصل بر صندوق دركه صحن مسجد شریفده اولان
قبه‌دن چقن چراغ یاغنی قورلر ایدی بو حقیر دیركه
حالا اول خزینه دركه آغالر اوتوردقلری صفه‌نك
شرقی سنده‌در والله اعلم دخی مسجد شریف جانب
غربیسنده بر حاصل دركه خوخهٔ مزبوره سابقا درجهٔ
قضایه یول ایدی حالا اول محلده اوچ حاصل دركه قبولری
مسجد شریفده‌در واوچنجیسی كه باب السلام جانبنده‌در
خوخهٔ صدیقده‌در رضی الله عنه دخی آلتی نفر دركه
عشا نمازندنصكره حرم شریف خدامی آنلری
كتوروب ناسی مسجد شریفدن اخراج ایدوب
قبولری قپارلر ایدی مزبور نفرلری شیخ خدام شبل
الدوله كافور مظفری احداث ایلمشدی اندن اول

خرما شعله‌سیله اخراج ناس ایدرلردی دخی دورت
مشعل دركه متبرك كیجه‌لرده مسجد شریفك صحننده
استعمال اولنورلر كم بیكا ایلدوكی معلومدر كل دخی صحن
حرمك آواخرنده اولان خرما آغاجلرنی شیخ خدام
عزیز الدوله احداث ایلمشدی عظمت شانی وطول
لسانی سببیله بر احد آكا انكار ایلمكه قادر اولمدی
بو حقیر دیركه زمانمزده كاه دورت وكاه اوچ وكاه
ایكی خرما آغاجی وار ایدی حالا بردانه قالمشدر
دخی مسجد شریفده امام بر ایدی كه حضرت سرور
انبیانك مقام شریفلرنده امامت ایدردی مكر ایام
موسمده كه حضرت عثمان محرابنه تقدم ایدر ایدی
تا سكز یوز آلتمش تاریخنه كلنجه اندنصكره بعضی
اتراك سعی ایدوب اشرف اینال زماننده امام
حنفی دخی مقرر اولدی بو حقیر دیركه اگرچه امام
حنفی مقرر اولمشدی اما جمعیت اولمز ایدی دركه
التنده بر قاچ نفر اولورلر ایدی تا سلاطین آل
عثمان ابقاهم الله الی آخر الزمان دولتلرنده سلطان

سلیمان خان علیه الرحمه والرضوان امر شریف واجب
الاذعانلری موجبی ایله محراب حنفی وضع اولوب امام
حنفی تعیین ایدوب برقاچ یل قرار بولدقدنصکره
تکرار امر شریف واردا ولدیکه مقام شریف نبویده
بر کون شافعی و بر کون حنفی قلسون پس بر موجب
امر شریف عمل اولندی الی یومنا هذا بو منوال
اوزره استماع اولندی والله اعلم اما تحصیب مسجد
شریف یعنی قم دوکمك لك سنن ابوداوده ابو الولید
دن روایت اولندیکه ایتدی صوردم ابن عمردن مسجد
شریفده اولان قمدن ایتدی بر کیجه یاغمور یغوب
صباح اولدقده بر ملوث اولماغن هر کس بر مقدار
قم کتوروب التنه دوشه دوب اوزرنده نماز قلدی
حضرت صلی الله علیه وسلم نمازدن فارغ اولیجق
بیوردیکه نه کوزل نسنه در بو قم پس بو سؤالك جوابی
دنصکره معلوم اولدیکه تحصیب مسجد اول زمان
مبارکدن ایمش اما کلان حدیث شریفدن معلوم
اولورکه امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه اختراع ایلمش

اوله والله اعلم یحیی عبد الحمید بن عبد الرحمن ازهریدن
روایت ایدرکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه مسجد
شریفی عمارت ایلدکی زمانده بیدا ایلدیکه مسجد شریفده
عجبا نه فرش اولنه حاضرلردن بعضی حصیر ایله
فرش اولنسون دیدکده حضرت عمر رضی الله عنه
بیوردیکه اشبو وادی عقیق مبارکدر پس حضرت
عمر رضی الله عنه مسجد شریفی وادی عقیق قمندن فرش ایلدی
ابن زباله روایت ایدرکه سفیان بن عبد الله ثقفی امیر
المؤمنین عمر رضی الله عنه حضورنه کلدی قم دوکمزدن
اول اندنصکره حضرت عمر خطابه ایدوب دیدیکه
سزلروك وادیکوز یوقمیدر امیر المؤمنین عمر رضی
الله عنه بیوردی وار دیرس دیدی نیچون وادی
قمندن مسجد شریفی فرش ایلمزسز اندنصکره امیر
المؤمنین عمر رضی الله عنه امر ایلدیکه مسجد شریفی
وادی قمندن فرش ایلدیلر اما مصابیح یعنی چراغلر
بر روایتده اول کمسنه که مسجد شریفه چراغ
یاقدی امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه دن تراویحده

ناسى بر امام اوزره جمع ايلدكى زماندە قرطبى تفسيرندە
روايت ايدركه تميم دارى رضى الله عنه شام شريفدن
قنديللر وزيت ياغى وايبلر بله كتوردى مدينهٔ منوره يه
واصل اولدقده جمعه كيجه سنه موافق واقع اولدى
قدومى پس ابو البراء نام خدمتكارينه امر ايلديكه انلرى
ترتيب ايدوب قناديلى تعليق ايدوب زيت ايله صوبرله
فتيل قويوب كيجه اولدقده مزبور ابو البراء قنديللرى
اسراج ايدوب حضرت صلى الله عليه وسلم نمازه كلدكده
چراغلرى كوروب سؤال ايلدى كه كم ايلدى بونى ايديلر
تميم دارى پس حضرت صلى الله عليه وسلم تميم دارى يه
خطاب ايدوب بيوردى اسلامى منور ايلدك نيته كم حديث
شريفده بيان اولنمشدر اما مسجد شريفى تخليق ايلمك يعنى
مسك وزعفران وغيرهما خوش قوقولو اجزادن مركب
اولان طيب سورمك ابو داود ابن عمردن رضى الله
عنهما روايت ايدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
بر كون خطبه اوقويور ايكن مسجد شريفك قبله سنده
بر نخامه كوروب غضب ايدوب نخامه حك ايلديلر

داوى ديرلركه كمان ايدرم كه زعفران طلب ايدوب يرينه
سورديلر و بيورديلر ان الله قبل وجه احدكم فلا يبزقن
بين يديه اكر قبل تخفيف وكسر با ايله در معنى بودركه
تحقيقا حق تعالى بريكوزك يوزنى قبول ايلمشدر پس
كركدركه اول كمسنه حق تعالى يه قارشو تف ايلميه واكر
تشديد وفتح با ايله در معنى بودركه حق تعالى بريكوزك
يوزنى تقبيل ايلمشدر پس كركدركه حق تعالى يه قرشو تف
ايلميه وتقبيل غايت قبولدن كنايتدر زيرا لا حقيقت
تقبيلدن حق تعالى منزه در تعالى عن ذلك علوا كبيرا
بو حقير ديرلركه ترجمه ايدن عزيز بو مقامده تعالى عن ذلك
علوا كبيرا دن غيرى كلامنده خطاى فاحش ايلمشدر و
حديث شريفه تأمل ايلميوب ايكى وجه ايله ويردوكى معنى
غلط محض در معناى صحيح بودركه ذكر اولنور تحقيقا
حق تعالى بريكوزك مواجهه سنده در پس الله تعالى
اوكنده تف ايلمسون يعنى نمازده اولان كمسنه حق تعالى
نك مواجهه سنده يعنى بيت الله مواجهه سنده در والا
حق تعالى جهاتدن ومكاندن منزه در پس قبل كسر قاف

وفتح موحده ایله اسمدر جانب معناسنه اشبو مضمونده
ابن عمردن رضی الله عنهما بر قاچ وجه اوزره احادیث
روایت اولنمشدر که حاصلی بودر که رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم زمان شریفلرنده نخامه قبحی تدارکی ایچون زعفران
سورلمشدی وبعضی طرقده مرویدر که نخامه صاحبی
نخامه یرینه زعفران طلا ایلمشدی حضرت صلی الله علیه
وسلم تحسین ایلدیلر امدی احادیث شریفه دن معلوم
اولدیکه مسجد شریفی تخلیق ایتمک سرور انبیانک زمان
شریفلرنده در پس جابر رضی الله عنه دن مروی اولان که
اول کمسنه که مسجد شریفی تخلیق ایدوب مؤذنلره وظیفه
تعیین ایدن حضرت عثمان ایدی رضی الله عنه انی
ترتیب ایدوب معین ایتمک اوزره محمولدر دخی عمر بن
عبد العزیز رضی الله عنه خلافتی زماننده امر شریفی ایله
مسجد شریفک قبله جانبنی تخلیق ایدرکردی دخی
بالاده سبقت ایلمشدر که خیزران نام هرون رشید
اوده لغی بوزنتمش تاریخنده کلوب امر ایلدیکه مسجد شریفی
وقبر لطیفی وغیرهما مواضع متبرکه تخلیق ایده اما مسجد

شریفی تبخیر ایتمک یعنی بخورلندرمق یحیی دن مرویدر
که امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه بر یردن بر مقدار
عود کلمشدیکه ناسه تقسیم اولندوغی تقدیرجه وفا ایلمز
ایدی پس بویوردیکه مزبور عود ایله مسجد شریفی تبخیر
ایدهلر مسلمانلر رائحهٔ طیبه سندن منتفع اولهلر یحیی
دیرکه مسجد شریفک اجماری بو زمانه دک ثابتدر خلفا
وسلاطین سال بسال بر مقدار عود بو معنا ایچون
ارسال ایدوب جمعه کیجه لرنده وجمعه کونلرنده خطبه
اوقندوغی وقتده منبر ومحرابده اجمار اولنوردخی
روایت اولنمشدر که شام شریفدن امیر المؤمنین عمره
رضی الله عنه کمشدن مجمره ارسال اولنمشدیکه صورتلر
ایله منقش ایدی امیر المؤمنین مجمرهٔ مزبورهٔ مؤذنلر
رئیسی اولان سعده ویروب بیوردیکه بو مجمره ایله جمعه
کونلرنده ومبارک رمضانده اجمار ایده وسعد مزبور
خدمت ادا ایدوب مجمرهٔ امیر المؤمنین یاننده قوردی
ابو یعلی مسندنده ابن عمردن رضی الله عنهما روایت
ایدرکه عمر رضی الله عنه مسجد شریفی جمعه کونلرنده

تخییر ایدر ایدی **اون التنجی فصل** مسجد شریفك قپولرندن
وخوخه لرندن یعنی كچك قپولرینك بیاننده معلوم
اولاكه مدینهٔ منوره نك اسكی مورخلری ذكر ایتمشلردر
كه ولید بن عبد الملك بنا ایتدكدنصكره مسجد شریفك یكرمی
قپوسی وار ایدی سكزی مغرب جانبنده وسكزی
مشرق جانبنده ودورت قپو شام جانبنده ایدی ودورت
خاص قپو وار ایدی قبله جانبندن كه ایكیسی مروان
احداث ایلمشدی بو دورت قپودن عامه ناس كرمز ایدیلر
اما حالا مزبور قپولردن دورت بیوك قپودن غیری
قپو یوقدر كه ایكیسی شرق جانبنده بری باب عثمان دركه
حجرهٔ شریفه قریب در بعضی روایاتده باب النبی اطلاق
اولنمشدر اما باب عثمان ایله تسمیه اولنمق حضرت
عثمان رضی الله عنه منزل شریفلری مقابله سنده واقع
اولماغندندر حالا باب جبریل دیمكله معروفدر بو اسم
ایله تسمیه نك سببی حضرت جبرئیل بنی قریظه غزاسنده
زره كیوب اته بنوب مزبور قپو قربنده دورمقلغی اولمق
در مزبور قپونك مقابله سنده جمال الدین محمد بن

ابی المنصور اصفهانی رباطیدركه بنی زنكی نك وزیری
ایدی فقرای عجم ایچون وقف ایدوب كندو نفسی
ایچون انده قبر مهیا ایلمشدی وفات ایلدكدنصكره
اسد الدین شیركوه كه صلاح الدین بن ایوبك عمیدر
قول وعهد ایلمشدی مزبور جمال الدین ایله كه هرقنغمز
مقدم وفات ایله سه صاغ اولانمز میتنی مدینهٔ منوره یه
كوتوروب دفن ایدوره عهده وفاء اسد الدین شیر
كوه كفایت قدر مال ایله مزبور میتی شیخ ابو القاسم
نام كمسنه یه ویروب امر ایلدیكه حرمین شریفینه حمل
ایدوب مدینهٔ منوره ده دفن ایده بس شیخ ابو القاسم
مزبور جمال الدین بیت الله كوتوروب جنازه سیله طواف
ایتدوروب كعبهٔ معظمه ده نمازین قلدروب مزبور
جمال الدین نفسی ایچون مهیا ایلدكی تربه ده سنه بش
یوز التی طقوز تاریخنده دفن اولندی فرحمه الله ورضی
عنه كه آثار جمیله سی حرمین شریفینده چوق قالمشدر
ایكنجیسی باب ریطه در راء مهمله نك فتحی ایله كه
باب النساء دیمكله معروفدر ریطه ابو العباس سفاحك

قزی اوی درکه خلفاء عباسیه نك اولی ایدی منزلی
مزبور بابه مقابل اولماغین بو اسم ایله تسمیه اولندی
مزبور خلیفه نك منزلی یرنده حالا بر مدرسه درکه
امرای شامدن یادکوج نام کمسنه ایوب حنفیه مشروط
ایلیوب کندو نفسی ایچون مدرسه ده مهیا ایدوب
شام شریفدن مزبور تربه یه نقل ایدوب دفن
اولندی مدرسهٔ مزبوره نك جانب شرقیسنده
بر منزل واردر که حضرت صدیقه رضی الله عنه
نسبت اولنور ایدی که مزبور منزلدن آخرته انتقال
بیورمشلر ایدی باب النسا ایله تسمیه اولندوغی سببنده
دیرلر که امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه بو بابی احداث
ایدوب تمنی ایلمشدی که نسایه مخصوص اوله ایدی
ابو داود وغیریدن مرویدر که ابن عمر رضی الله
عنهما قید حیاتنده ایکن مزبور قپودن مرور ایلممشدر
اما ایکی غربی قپونك بری باب عاتکه درکه بنت عبد
الله بن یزید بن معاویه درکه منزلی مزبور قپویه مقابل
ایدی قدیمده باب السوق دیمکله معروف ایدی زیرا

مدینه بازاری اول ناحیه ده ایدی ایشبو ایامده باب
الرحمه دیمکله معروفدر صاحب تاریخ دیرکه وجه
تسمیه یه کمسنه تعرض ایلدکنه مطلع اولمدم اما
حضرت انسدن رضی الله عنه مرویدرکه جمعه کونی
دار القضاة ناحیه سندن بر کمسنه مسجد شریفه داخل
اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه ده ایکن
پس سرور کائناته توجه ایدوب ایتدی یا رسول الله
مالار هلاك اولوب یوللر کسلدی پس دعا ایله که
حق تعالی یغمور ویره حضرت صلی الله علیه وسلم دعا
ایلدکده قالقان کبی بر بولوت سلع طاغی جانبندن ظاهر
اولوب متوسط اولدقده منتشر اولوب احاطه ایلیوب
وافر یغمور یاغمشدی سرور کائنات و خلاصهٔ
موجودات زمان شریفلرنده ناحیهٔ مذکورده مزبور
قپودن غیری قپو یوق ایدی امدی وجه تسمیه
بو اولمقدر ایکنجی باب مروان درکه باب السلام دیمکله
معروفدر و باب الخشوع دخی دیرلر اما باب مروان
ایله مسمی اولدوغنك وجهی مروانك منزلی اكا

ملاصق اولدوغی دركه حالا یرنده منصور قلاوون
بنا ایلدكی میضاة دركه سنه ست وثمانین وثمانمائه
تاریخنده بنا اولنمشدی اما خوخه لر یعنی كوچك قپولر
جمله سندن بری خوخهٔ صدیقه رضی الله عنه مقابل
اولاندركه مسجد شریف توسعه اولندقده مزبورلر
خوخه یه محاذی بر كوچك قپو وضع اولنمشدی دخی
زیاد بن عبد الله كه سفاح دایی سی ایدی كه منصور نام
خلیفه جانبندن مدینهٔ منوره یه والی ولنمشدی امیر المؤمنین
عمر رضی الله عنه نك دار القضاسنی هدم ایدوب مسجد
ایچون رحبه ایلمشدی ومزبور رحبه دن بر كوچك
قپو وضع ایلمشدی اكا باب زیاد دیرلر ایدی خوخهٔ
مزبوره خوخهٔ صدیقه محاذی دركه اولدخی رحبهٔ
مزبوره یه مسجد شریفدن یول ایدی آندن صكره بو
خوخه خارجدن سد ایدوب رحبه قضاده مبنی اولان
حاصل ایچون مسجد شریف جانبندن قپو ایلدیلر والله
اعلم اما مسجد شریفك اطرافنده اولان منازل بودركه
ذكر اولنورلر اولا عبد الله بن عمر رضی الله عنهما منزل

شریفیدركه مسجد شریفك قبله جانبنده اولان دیوارك
جانب شرقی سنده در اشبو منزل ام المؤمنین حفصه
رضی الله عنهانك ایدیكه بطریق ارث عبد الله بن
عمر رضی الله عنهما دكمشدی منزل مزبور اصلده
مربد ایدی یعنی خرما قورده جق یر ایدی امیر المؤمنین
عثمان رضی الله عنه مسجد شریفی زیاده ایلدكده ام المؤمنین
حفصه رضی الله عنها منزلنه احتیاج اولدقده ام المؤمنین
دن طلب ایدوب ام المؤمنین ایدیكه حرم شریفه یولم نجه
اولور امیر المؤمنین بیوردیكه سكا بر یر ویره لوم كه
منزلكدن واسع اولوب آندن مسجد شریفه یول دخی
ایده لوم شمدیكی یولك كبی پس مربد مزبوری اكا
ویروب منزل ایدوب مسجد شریفه آندن یول ایلدی
منزل مزبور آل عمر دیمكله معروفدر دمشلر منزل
مزبورك غربی سنده دار مروان دركه بعضیسی حضرت
عباس رضی الله عنه منزلندندر و دار عباسك بعضی
سنی امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه مسجد شریفه
ادخال ایلمشدی منزل مزبور یرنده حالا باب السلام

میضاندرنته کم ذکر اولندی اشبو منزلك غربی سمتنده
یزید بن عبد الملك داریدرکه موضعنده آل ابی سفیان
داریدرکه مدینهٔ منوره ده اول تاریخده اندن بیك
منزل یوق ایدی حالا یرنده سبیل و وکاله درکه قپوسنده
محتسب و لالار اوطوروب بازار احوالنه مباشرت
اولنور مزبور منزله متصل قبله جانبندن و مغرب
جانبندن سلطان قایتبای عمارتیدرکه مغرب جانبنده
شوربا پشر و قبله جانبنده اتمك فرونی در و بعضی
وقف منازل طریقین مزبورینده که سلطان قایتبای
اوقافندندر بو حقیر دیرکه سلطان قایتبای مرحومك
اگرچه حالا دخی عمارتی معموردر اتمکی و دشیشه سی
هر سنه ده منقطع دکل اما سلاطین آل عثمان ابقاهم
الله الی انتهاء الدوران عمارتلری غلبه ایلمشدر زیرا
سلطان سلیمان خان علیه الرحمة والرضوان خاصه
کلری و لالان خاصه که سلطان عمارتنده هر کون علی
الدوام دشیشه و اتمك پشوب فقرایه توزیع عام
اولنور و سنه الف دن صکره نیه سلاطین آل عثمان

ادام الله شوکتهم الی انقراض الزمان نسلندن اون
ایکنجی طبقه ده اوچنجی سلطان مراد خان علیه الرحمة
والرضوان عمارت عامره لری که کونده ایکی کره ایله
شوربا پشوب اکمك ایله فقرایه توزیع اولنور صباح
برنج شورباسی و اخشام بغدای شورباسی و جمعه
کیجه لرنده و مبارك رمضان شریفده دانه و زیربا
یاخود دانه ایله زرده پشوب فقرایه بو منوال اوزره
توزیع اولنمق اوزره در تقبل الله منه و نور مرقده
اشبو جمله مناسبتله مقامنده درج اولندی امدی
مزبور وکاله و سبیل مواجهه سنده اویس بن سعد
بن ابی سرح منزلیدرکه حالا باسطیه دیمکله معروفدر
باسطیه یه ملاصق مطیع بن الاسود منزلیدرکه میوه
صتان کسنه لر قربنده اوتوروب میوه صتارلر بو
حقیر دیر عین اوزرنده اولان منزل اولمقدر والله
اعلم دخی مسجد شریفك غربی سمتنده ابن مکمل داریدرکه
حالا یرنده چوبانیه در بو منزله مقابل منزل نخام
عدیدرکه منزل مزبور ایله ماقبلی آراسنده الیتی

ارشون مقداری طریق عامدر دار نخامه متصل جعفر
بن یحیی البرمکی منزلیدر که عاتکه بنت یزید منزلی ایدی
وحسان بن ثابت اطمی دار مزبوره ده داخلدر حالا
یرنده رباط مزهریه در وشامی جانبنده کلبرکیه در
دخی نضیر منزلیدر که سابقا سکینه بنت حسین رضی
الله عنهما منزلی ایدی حالا موضعنده صاحب تاریخ
منزلیدر که اقربا سنه وقف ایلمشدر دخی منیره نام خاتونک
منزلیدر که اصل عبد الله بن جعفر بن ابی طالب منزلی
ایدی بوندن صکره یول درد بش ارشون مقداری اندن
صکره خلیفه جواریلرندن خالصه نام جاریه نک اولریدر
انک شرقی جانب سنده بیمارخانه در که منتصر بالله
منسوب در اندن صکره ابو الغیث بن المغیره بن حمید
بن عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنهم منزلیدر که
اول زماننده دار حمید دمکله معروف ایدی منزل
مزبور یرنده حالا تخمینا ظاهریه رباطیدر واکا
متصل دار المضیف در که حالا دار الضیافه دمکله
معروفدر اندن صکره ابن مسعود رضی الله عنه

دارینک بقیه سیدر که بعضیسی ولید زیاده سنده
مسجد شریفه داخل اولمشدی وبعضیسی مهدی
زیاده سنده مسجد شریفه ملحق اولمشدی صاحب تاریخ
دیر که مقتضای ظاهر بودر که بقیه دار مذکوره مناره
شرقیه شامیه یه متصل اوله والله اعلم اندن صکره شرقی
مسجد شریف طریق عامه مقابل موسی بن ابراهیم المخزومی
منزلیدر اندن صکره قاضی فاضل رباطیدر دخی دار
رسام که سلامی وقفیدر حالا انجذی لره متعلقدر
دمشلر اندن صکره طریق عامدر که حالا حسن محلی جوشنه
جقار اندن صکره عمرو بن العاص داریدر که انی وقف
ایلمشدی طریق مزبوره متصل دردر حاله مشروط اولان
رباط سبیل مؤخرنده در اندن صکره خالد بن الولید رضی
الله عنه منزلیدر که دار الغیدن رسول اکرم صلی
الله علیه وسلم حضور شریفلرینه کلوب شکوا ایلدکده
بیوردیلر اتسع فی السماء یعنی اوستی جانبندن یول ایله
یعنی اوزرنده اوده لر یاپ بری بری اوستنه حالا
یرنده رباط سبیل مذکورک مقدمی در اکا متصل

اسماء بنت الحسين عباسيه منزليدر كه حالا ابنيايه مشروط
اولان رباط سبيل دراكا متصل ريطه بنت ابی العباس
منزليدر كه شرقيسی ابو بكر صديق رضی الله عنه
منزل شريفلرندن مأخوذ دراندنصكره حضرت عثمان
رضی الله عنه نك دار عظمی لريدر مقابله سنده حالا
طرحا جنائزی قلنور اندنصكره قبله جانبندن طريق
عامدر بش ارشون مقداری يااكا قريب اشبو طريق
حضرت عثمان رضی الله عنه نك داركبرالری ايله
مدرسهٔ شهابيه اراسی فاصل دراندنصكره ابو ايوب
انصاری رضی الله عنه منزل شريفی دركه پيغمبر صلی الله
عليه وسلم قدوم شريفلری ايله ممتاز ومحترم اولمشدر
حالا يرنده مدرسهٔ شهابيه دركه سلطان نور الدين
شهيد قرنداشی اولان شهاب الدين غازی رحمهما الله
مذاهب اربعه ايچون وقف ايلمشدی مزبور شهابيه يه
متصل امام جعفر صادق رضی الله عنه نك منزل شريفی
دركه امام جعفر صادق رضی الله عنه سبيل ايلدكی
صوبی منزل مزبورده تاسه ويريلور ايدی منزل

مزبورده امامك محرابی وبعض محاريب اثاری وارايدی
كه شاهين جمالی انی تملك ايدوب كندو ايچون انده منزل
بنا ايدوب امام جعفر صادق رضی الله عنه نك مسجدينی
تجديد ايلمشدی مزبور منزله مقابل جانب غربيدن
حسن بن زيد بن حسن بن علی رضی الله عنهم منزل
شريفيدر كه حالا ايكی منزل بله شريف حسن بن ابی
نمی بن بركات ادام الله تعالی بركاته حضرتلرينه منسوبدر
اندنصكره طريق عامدر بش ارشون مقداری مزبور
منزل ايله دار فرج خصی اراسنده كه مدرسهٔ شهابيه يه
مقابلدر فرج خصی دارينك موضعنده رباط
مراغه دركه حالا دار السعاده خدامندن محمد اغا نامدروحی
ايچون سبيل وجنينه در مزبور رباط مراغه نك مغربی
جانبنده عامر بن عبد الله بن الزبير العوام رضی الله عنه
نك منزل شريفيدركه اول فصلده ذكر اولنديی والله
اعلم اون يدنجی فصل مسجد شريفك جوربسنده واقع
اولان بلاط ومدينهٔ منوره نك قلعه سی وبازاری
بياننده در معلوم اولا كه بخاری رحمه الله صحيحنده

بر باب وضع ایدوب عنوانی بو عبارت ایله درکه باب
لمن عقل بعیره بالبلاط او باب المسجد یعنی کیمسنه ایچون
که دوه سنی بلاطده باغلیه یاخود مسجد قپوسندن
مزبور بابدن جابر حدیثنی روایت ایلدیکه دیدی رسول
الله صلی الله علیه وسلم مسجد شریفه داخل اولدی
و بن دخی داخل اولوب دوه می بلاطده بغلدوم و حدیث
آخرده مرویدرکه ایکی یهودی بلاطده رجم ایلدیلر
حدیث آخرده مرویدرکه حضرت عثمان رضی الله
عنه صوکوروب ابدست آلدی بلاطده بس احادیث
مذکوره اقتضا ایدرکه بلاط حضرت علی رضی الله عنه
خلافتندن مقدم اوله والله اعلم صاحب تاریخ اقوال
کثیره ذکر ایلدکدنصکره دیرکه اهل سیر کلامندن
حاصل اولان بودرکه مسجد شریفک نواحیسی جمیعا
مبلط در باب الرحمه دن ممتد ایدی تا قونجیلر و عطار
لر بازارندن تجاوز ایدوب امرای مدینه منزللرین
دخی تجاوز ایدوب مالک بن سنان علیه الرحمه و
الرضوان مرقد مطهرنده منتهی اولوب باب السلامدن

دخی آزه جوق میلان ایله ممتد اولور ایدی تا باب
الرحمه بلاطنه متصل اولنجه و دخی باب السلامدن
دوغریجه ممتد اولور ایدی تا شهر قپوسنه وارنجه
یعنی باب سویقه دیمکله معروف قپویه که اهالی مکه
و مصر مزبور قپودن شهره داخل اولورلر اندنصکره
عید مصلاسنه دوغری ممتد اولوب ابن هشام
منزلنده منتهی اولور ایدی بو حقیر دیرکه ترجمه ایدن
عزیز بو ایکی قپویه متعلق بلاطی بیان ایلیوب نواحیه
مقید اولدی اما صاحب تاریخ بیان ایلدوکی اجلدن
ذکر اولنور بلاط مزبور جانب شرقیدن ممتد ایدی
بقیع یولنده مغیرة بن شعبه منزلنه وارنجه شام
جانبندن مسجد شریفک آردندن ممتد ایدی بر جانبی
باب الرحمه بلاطنه واصل اولنجه و آخر جانبی باب
النساء بلاطنه ملحق اولنجه و اندن حضرت عثمانک
رضی الله عنه دار کبریسنه واصل اولنجه ایدی
اما قبله جانبندن ذکر اولنمه مشدر غالبا منازل ایله
متصل اولماغین بلاطدن خالی ایدی والله اعلم اما

اعظم بلاط باب السلامدن مصلای عیده وارنجه
در و لهذا مصلای مزبوردن مسجد شریفه متوجه
اولان کمسنه نک صاغنده وصولندن نه قدر مساکن
وار ایسه بیان ایلمشلرکه ذکر اولنور ابتداء صول
جانبنده ابرهیم بن هشام منزلیدرکه بلاط انده منتهی
اولمشدر وصاغ جانبنده غربه مائلجه سعد بن ابی وقاص
رضی الله عنه منزلیدر اشبو ایکی منزل اراسی طریق
عامدر سعد منزلندن صکره میمنه ده ینه سعد منزلی
درکه ابورافع دن الوب اکا اخر یرده اولان منزلنی
عوض ویرمشدی و میسره دن سعدک ایکنجی منزلنه
مقابل ینه سعد منزلیدر اشبو ایکی منزل اراسنده
طریق عامدر اون آرشون مقداری و سعد مزبورک
منزللری جمیعا وقف ایدی سعد مزبورک ایکنجی منزلندن
صکره میمنه ده آل خراش منزلیدرکه نوفل داری
دیمکله معروفدر وانک آردنده قبله جانبندن عمرو
نام کمسنه نک مکتبی در اشبو مکتبده بنی زریق
مسجدی واردر آل خراش منزللرندن صکره میمنه ده

ربیع نام کمسنه نک منزلی درکه اکا حفصه منزلی
دخی دیرلر مدینه مورخلرندن بعضی دیرکه ربیع منزلندن
قبله سنده اوچ منزل دخی واردرکه بری برینک
قبله سی جانبنه واقع اولمشدر و اوچنجی سی عمار یاسرک
رضی الله عنه منزلینک جهة قبله سنده واقع اولمشدر
و عمار یاسرک رضی الله عنه منزلینک جهة شرقی
سنده عبد الرحمن بن الحارث منزلی در اشبو منازل
مزبوره که قبله جانبنده دوزلمشدر جهة غربیلرنده
عمرو مکتبی و بنی زریق مسجدیدر منازل مزبوره نک
جانب شرقیلرنده عبد الرحمن بن الحارث زقاقی در
مقصود منازل مزبوره ذکرندن بنی زریق مسجدینی
و عبد الرحمن مذکورک زقاقنی بلمکدر والله اعلم
ربیع منزلندن صکره میمنه ده ابو هریره منزلیدر رضی
الله عنه اندن صکره میمنه ده عبد الرحمن بن الحارث
منزلینک زقاقیدر عنقریب اشبو زقاق ذکر
اولنسه کرک حضرت صلی الله علیه وسلم صلوة
عیددن رجوع ایلدکلری تقریب ایله ابو هریره منزلینک

دخی نه کوری کلسه کرک صاحب تاریخ دیرکه بکا ظاهر
اولان تأمل دن صکره بو درکه شهره داخل اولوب مسجده
متوجه ایکن اول زقاق که ملاقی اولور یاخود شهر
قپوسنه مقبل و متوجه اولان کمسنه نک جانب یمیننده
اولان زقاق عبد الرحمن مزبور داری نک زقاقیدر
و بنی زریق مسجدی بوانده جانب قبله نک یمیننده یاخود
داخل اولان کمسنه نک یمیننده واقع اولان حوشک
قبله سنده در اندن صکره میسره ده آل خراش منزللری ایله
ربیع منزلینک جهة شامی سنده نافع بن عتبه بن ابی
وقاص منزلی درکه ابن ربیع صاتون الماغین اسمی ایله
معروف اولدی اندن صکره میسره ده حویطب منزلیدر
اشبو منزللردن شارع ده اولان منزل که بلاطک خاتمه
سنده واقع اولمشدر خاتمه بلاط طریق ممتد درکه اولا
ملاقی اولور مدینه قپوسندن داخل اولان کمسنه یه
جانب یسارده ن عبد الرحمن زقاقیدر اندن صکره میمنه ده
عبد الله بن عوف منزلیدر اندن صکره میمنه ده ابی امیه
بن المغیره زقاقیدر اندن صکره میمنه ده خالد بن سعید

منزلیدر که ابن عتبه منزلی دخی دنلور اندن صکره
ابو الجهم منزلی در اندن صکره نوفل بن عدی منزلیدر
که موطاده مرویدر که مالک بن ابی عامر ایدیکه عمر
بن الخطاب رضی الله عنه نک قرائتنی استماع ایدر ایدک
ابو الجهم منزلنده که بلاطده در او یورد عمر حالنده
مراد بو منزلدر والله اعلم **اما مدینه منوره نک** بازاری
روایت اولنور رسول الله دن صلی الله علیه وسلم
مدینه منوره ایچون بازار تعیین ایتمک اراده ایلدکده
بازاره الحاق یره کلوب مبارک ایاقلری ایله اوروب
بیوردیلر که بودر بازار کوزکرک درکه بر بر یکونه
مضایقه و یرمیوب اندن خراج الینمیه دخی روایت
اولنمشدر که **رسول الله صلی الله علیه وسلم** بنی ساعده
یانلرینه کلوب بیوردیکه سزلره بر حاجت ایچون کلدم
حاجتم بودر که مقبره کوزیرنی بکا ویره سز که
بازار ایده م انلر دخی ویروب حضرت صلی الله علیه
وسلم انی بازار ایلدی دخی روایت اولندیکه مدینه
منوره بازارینک عرضی یعنی اینی مصلای عید

ایله سعد بن عباده جواری ارالغی قبله جانبندن
مصلی و شام جانبندن جدار مذکوره اشبو جواری
سعد رضی الله عنه والده‌سی وفاتندنصکره جدار
مزبوره ده صو صودوب ناسه ایچرور ایدی بدی
ثنیة الوداعه قریب ایدی نته کم اهل تاریخ تقریرلرندن
فهم اولنور دخی دینلمشدر که مدینه منوره بازاری
بقیع الخیل دیمکله معروف ایدی حضرت عایشه
دن رضی الله عنها بقیع المصلی عنوانیله روایت اولنمش
والله اعلم اما مدینه منوره نک حصاری مخفی اولمیه
که مدینه منوره نک قدیم الزماندن حصاری یوق
ایدی ذکر اولان مهاجرین و انصار رضوان الله
علیهم منازللرین تامل ایدن کمسنه یه معلوم اولور
مدینه منوره نک عظیم شهر ایدوکی و قرانک اکا
متصل اولدوغی نته کم کلسه کرکدر که قبا رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم شهرینه متصل بر عظیم
شهر ایدی پس مدینه منوره ده اول حصار بنا ایدن
عضد الدوله نام کمسنه ایدی اوچ یوز التمش

تاریخنده مرور زمان ایله مزبور حصار خراب اولوب
آثارندن غیری نسنه قالمدی ابن خلکان تاریخنده ذکر
ایلمشدیکه حصار مزبور خراب اولدقدنصکره ابن جمال
الدین محمد اصفهانی که رباط عجم صاحبیدر سنه دورت
یوز قرق تاریخنده تجدید ایلدی اندنصکره خارج سورده
ناس کثیر اولوب بو اثناده سلطان نور الدین شهید
محمود بن زنکی کوردوکی واقعه‌سی ایله مدینه
منوره‌یه کلوب رجوع ایلدکی زماندن خارج سورده
اولان کمسنه‌لر استغاثه ایدوب اندن حصار طلب
ایلدیلرکه اولری و دوه‌لری محفوظ و مصون اوله
پس حصار یاپلمغه سنه بش یوز اللی یدی تاریخنده
امر ایلدی صاحب تاریخ ایدر که حالا موجود اولان
حصار اولدر بقیع قپوسی اوزره دمردن تخته ده
یازلمشدر هذا ما امر بعمله العبد الفقیر الی الله تعالی
محمود بن زنکی بن آقسنقر غفر الله له سنه ثمان
وخمسین وخمسمائه بو حقیر ایدر که حالا موجود اولان
حصار اولدر اما مرحوم سلطان سلیمان خان علیه

الرحمة والرضوان زمان شریفلرندن بعض نواحیسی
تجدید اولندی استماع اولنور والله اعلم ابن اثیردن
منقولدر که ایتدی بر کمسنه کوردم که مدینهٔ منورهده
جمعه نمازندن فارغ اولدقدنصکره جمال الدین جواد
ایچون خیر دعاده اطناب ایلدی اندن سبب سؤال
اولندقده ایتدیکه مدینهٔ منورهده ساکن اولان
مسلمانه لازمدر مذکوره بو منوال اوزره دعا ایلمک
زیرا بز عرب الندن عاجز اولمش ایدک بزی صویوب
جاریه لرموزی الوب کیتمک شانلری ایدی بو حصاری
یاپمق ایله نفسموزی ومالموزی مصون ومحفوظ
ایلدی مزبور ایچون خطیب خطبه ده بو وجه اوزره
دعا ایدر ایدی که اللهم صن حریم من صان حرم
نبیك بالسور محمد بن علی بن منصور فرحمه الله ورضی
عنه ابن اثیرك کلامندندر که مزبور مدحنده ایتدی
لو لم تکن له الا هذه الکرامة لکفاه فخرا فکیف
وقد اصابت صدقته نجوم الارض دخی ذکر اولنمشدر
که سنه خمس وخمسین وسبعمائه تاریخنده ناصر بن

قلاوون اوغلی حصاری تجدید ایلدی وسلطان اشرف
قایتبای دخی بعض مواضعنی تجدید ایلدی بدر بن
فرحون ایدر که امیر مدینه سعد بن ثابت بن جماز
سنه یدی یوز الی بر تاریخنده حصار مزبورك
اطرافنی خندق حفر ایدوب ابتدا ایلمش ایکن تکمیل
ایلمزدن اول وفات ایدوب اندنصکره امیر فیصل بن
قاسم بن جماز امیر اولوب عمارتی زماننده تکمیل
خندق ایلدی **بشنجی باب مصلای عید ومدینهٔ**
منورهده اولان مساجد نبویه دخی مدینهٔ منوره
مقابری واحد فضیلتی وشهداء احد فضللری بیاننده
در بو باب التی فصل اوزره مشتملدر **اولکی فصل**
مصلای عید بیاننده در واقدی دیر که رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم مصلای شریفده اول قلدقلری
بیرام هجرتدن ایکنجی سنه ده ایدی ابو هریره دن
مرویدر که اول فطر واضحی که حضرت صلی الله
علیه وسلم مدینهٔ منورهده ادا ایلدیلر حکیم بن
العذا منزلینك فناسنده ایدی صاحب تاریخ دیر که

منزل مزبور مصلای مشهورك جانب غربی سنده
در احتمال واردر كه حالا حضرت علی رضی الله عنه
مسجدی دیمكله معروف مسجد اوله كه عریضیه دیمكله
معروف باغچه نك جانب شمالیه متصلدر دخی دیركه
امیر المؤمنین علی رضی الله عنه حضرتنه منسوب
اولمغه باعث بو اولمقدر كه امیر المؤمنین عثمان رضی
الله عنه محصور ایكن حضرت علی رضی الله عنه محل
مزبورده جماعت ایله نماز قلدقلری اوله نته كم ابن
شبه دن روایت اولنور والله اعلم ابن زباله روایت
ایدر كه ابراهیم بن امیه دن بر بیرتقه دن رسول اكرم
صلی الله علیه وسلم اول قلدقلری عید ناس ایله
حاره ده ایدی یعنی دوس محله لرنده ابن ابو الجبوب
منزلی قربنده ایكنجی كرت دار حكیم فناسنده اوچنجی
كرة عبد الله بن درة المزنی منزلینك قربنده دوردنجی
كرة سیاه طاشلری قربنده كه مصلای معروفه
قریبدر اندنصكره محمد بن عبد الله بن كثیر بن الصلت
منزلنده اندنصكره حالا قرار بولدوغی یرده كه

مشهور ومعروفدر ابو الجبوب منزلی وادی بطحانك
غربی سنده در دار حكیم بیان اولنمشدر آل درة
مزنیه دن بر قبیله درلر مصلای مشهورك جانب
غربی سنده در كثیر بن الصلت منزلی مصلای
مشهورك جانب قبلی سنده در اما مذكور اولان سیاه
طاشلر ظاهر بودر كه مصلای معروفه قریب یر اوله
احتمال واردر كه عریضیه ده اولان مسجد اوله كه
حالا حضرت ابو بكر صدیقه رضی الله عنه منسوبدر
وجه نسبت ظاهر بودر كه خلافتی زماننده انده نماز
قلمش اوله والله اعلم بر روایتده مرویدر كه رسول
الله صلی الله علیه وسلم صلوة عیدی دار الشفا
قربنده ادا ایلدیلر اندنصكره دوس حاره سنده ادا
ایلدیلر اندنصكره مصلای معروفده ادا اولنور ایدی
آخرته رحلت ایدنجه یه دك ابن شبه كندو شیخلرندن
كه امام مالك مصاحبی ایدی نقل ایلر كه مسجد شریفدن
دخی مصلای معروفه وارنجه بیك آرشوندر جناح
نجاردن مرویدر كه ایتدی سعد بن ابی وقاص قرنی ایله كه

عایشه نام خاتون ایدی بلجه مکه جانبنه روانه اولمشدم
بندن سؤال ایلدیکه منزلك نره ده در ددم بلاطده دیدی
اول منزلی محکم طوت زیرا بابامدن اشتدمکه دیر ایدی
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن اشتدمکه
بیوردیلر اشبو مسجدمده ایله مصلام آراسی جنت روضه
لرندن بر روضه در ابو هریره رضی الله عنه دن مرویدر
که دیدی هرکاه حضرت صلی الله علیه وسلم سفردن
قدوم بیوررلر ایدی مصلای شریفه کلدکده واقف
اولوب قبله یه توجه ایدوب دعا ایدر ایدی اما رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم یوللری مصلای مشهوره
احادیث صحیحه ایله ثابت اولمشدرکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم مصلای شریفدن رجوع ایلدکلری زماندن
کلدکلری یولدن غیری یول اختیار ایدر ایدیلر اما امام
شافعی رحمه الله ورضی عنه مطلب بن ختم دن
روایت ایدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم عیدکونلرنده
طریق اعظمدن که حالا معروف ومسلوکدر مصلای
شریفه وارور ایدی وقت رجوعده طریق اخردن که

عمار بن یاسر منزلنه مرور ایدر ایدی رجوع بیوردر
ایدی صاحب تاریخ ایدرکه هر کیم اراده ایدرکه رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم سلوك ایلدکلری یولدن
واروب کله کرکدرکه وارشده طریق عامدن واروب
دونشده مصلای معروفك جانب قبلیسنه توجه ایدوب
بر مقدار جانب مزبوره وارد قدنصکره جانب یساره
مشرق جهتنه واروب حصاره قریب اولنجه آندنصکره
شهر قپوسنه کله قبله جانبندن زیرا بو بابده مروی اولان
احادیثدن معلوم اولورکه طریقده مخالفتك منتهاسی
حصار محلنه محاذی اولنجه در آندنصکره ینه طریق اوله
سالك اولنور والله اعلم بو حقیر دیرکه غرض یول تغییرندن
تکثیر شهوددر پس اکر جمیعا مغایر اولسه اولی کورنور
اما حقیقة حضرت صلی الله علیه وسلم اختیار ایلدکلری
یول معلوم دکل والله اعلم ثانیا دیرکه فصلك اولندن
آخرینه کلنجه ذکر اولنان احادیث واخباردن مستفاد
اولان بودرکه حضرت صلی الله علیه وسلم صلوة عیدی مسجد
شریف مدنیده ادا ایلمه مشدر نته کم کتب فقهده

مسطوردر پس لا یواولان بودر که رسول اکرم صلی
الله علیه وسلم سنتلری اتباع اولنه امیددر که بو سنت
حسنه دخی بعد الیوم ثالث العمرین وجود شریفلری
سببیله احیا اولنه ایکنجی فصل مسجد قبا و مسجد ضرار
بیاننده در مرویدر که سرور انبیا وخلاصهٔ اصفیا
صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره یه تشریف بیوردقده بنی عمرو
طائفه لرنده اون کوندن زیاده جه توقف ایدوب واندن
مسجد شریف تاسیسنه امر ایلدیلر که اساسی تقوی اوزره
در ابن عباسدن رضی الله عنهما مرویدر که بنی عمرو
آرالرنده اوچ کیجه توقف ایدوب محل نزوللرین مسجد
ایدوب انده نماز قلورلر ایدی اندنصکره بنی عمرو بن
عوف انی بنا ایلدیلر واول مسجددر که اساسی تقوی
اوزره دیرلر که اصل موضعی خرما منبتی ایدی یعنی
خرما قورودهجق یر ایدی طبرانی جابر بن سمره دن
روایت ایدر که اهل قبا حضرتدن صلی الله علیه وسلم
دیله دیلر که انلر ایچون مسجد بنا اولنه بیوردیکه
سزدن بر کمسنه قالقوب ناقه یه بنسون پس ابو بکر

رضی الله عنه قالقوب بندی ناقه قالقمدی اندنصکره
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اصحابه متوجه اولوب
بیوردیلر که سزلردن بر کمسنه قالقوب بنسون علی
رضی الله عنه قالقوب بنمک اراده ایلدی ناقه دورر
دی رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه ارخای
زمام ایله یعنی اینی کوشک توطدی بیوردیکه ناقه سیر
ایلدکی یره قدر مسجد اولسون که ناقه مامور در اما حدیث
مزبورده ضعف واردر دیمشلر والله اعلم دخی مرویدر
که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره یه داخل
اولدقدنصکره اصحاب کرامه رضوان الله تعالی علیهم
بیوردیلر که کلوک اهل قبایه سلام ایدهلوم قبایه وارو
انلره سلام ایدوب مجاب اولدقدنصکره بیوردی ای اهل
قبا اشبو حره دن بکا طاش کتوردک پس وافر طاش
جمع اولوب حضرت صلی الله علیه وسلمک مبارک
اللرنده عنزه وار ایدی انکله خط چکوب بر طاش وضع
ایدوب بیوردی یا ابا بکر سن دخی بنم طاشم یاننده
بر طاش وضع ایلدکدنصکره حضرت عمره دخی بیوردیلو

که حضرت صدیق رضی الله عنهما طاشی یانینه بر
طاش قویه آنلر دخی قویدقدنصکره حضرت عثمانه
بیوردیلر که حضرت عمر طاشی یاننده بر طاش قویه
اول دخی قویدقدنصکره ناسه التفات ایدوب بیوردی
دیکه هر بر کوز بر طاش استه دیکوزینه وضع ایله کوز
خط اطرافنه پس هر کس بر طاش خط اطرافنه وضع
ایدوب بو طریق اوزره مسجد قبا اساسی وضع اولندی
دخی طبرانی رجال ثقات ایله روایت ایلدیکه سموس بن
نعمان دیدی نظر ایلدم رسول الله صلی الله علیه وسلم
جانب لرنه مسجد قبای تاسیس ایدر ایکن کوردم که
اری اری طاشلر کوتوروب نقلندر ایکلو دلردی حتی
طاشلرک طبراغندن مبارک قرنلرنده بعض آثار
مشاهده ایلدم و کوردم که اصحاب کرام کلوب دیرلردی
دی انا من انا من فداک اولسون بو خدمتی بزه ادا ایدهم
رور حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی سن دخی بو لله
بر طاش کتورک مسجد شریفک تمام اساسی وضع اولنجه
وحضرت جبریل علیه السلام موانع دفع ایدوب کعبه

کوستروررایدی ولهذا دیمشلردر مسجد قبا سایر مساجددن
اقومدر قبله جهتندن صاحب تاریخ دیر که احتمال واردر که
اشبو بنا بناء اولدن غیری اوله زیرا قبله تحویلی بر ایلدن
صکره اولمشیدر اختلاف اولنمشدر که آیۀ کریمه لمسجد
اسس علی التقوی من اول یوم مسجد قبا حقنده میدر یاخود
مسجد اعظم نبوی حقنده میدر جمهور بونک اوزره که مراد
مسجد قبادر ابوداود اسناد صحیح ایله ابوهریره دن روایت
ایدر که حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیلر فیه رجال
یحبون ان یتطهروا اهل قبا شاننده نازل اولمشدر اما تا ثانی
نک اوجنجی فصلنده ذکر اولنمشدر که بو آیۀ کریمه نک نزولی
مسجد اعظم مدنی اراده سنه منافی دکل دخی وجه جمع
بین الاحادیث که ظاهرلری منافاتدن سبقت ایلمشدر
و یعنی حضرت علیدن رضی الله عنه روایت ایدر که
رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه اول کوندن
تقوی ایله مؤسس اولان مسجد مسجد قبادر وحق تعالی
بیورمشدر که فیه فیه رجال یحبون ان یتطهروا والله یحب
المطهرین صحیحینده ابن عمر رضی الله عنهما مرویدر که رسو

الله صلى الله علیه وسلم قبایی زیارت ایدر ایدی گاه پیاده
وگاه مرکب ایله بر روایتده آنده ایکی رکعت نماز قیلورلر ایدی
بخاری ونسائی ده مرویدر که رسول اکرم صلى الله علیه وسلم
هر دوشنبه کوننده مسجد قبایه کلور ایدی گاه پیاده وگاه دابه
یه بینمش ابن عمر رضی الله عنهما بو سنتی اوزره ایدی دخی
ابن المنکدردن مرویدر مرسلا ومتصلا که رسول الله صلى
الله علیه وسلم مبارک رمضانک اون یدنجی صباحنده قبایه
کلوب زیارت ایلدی دخی روایت اولنمشدر که امیر المؤمنین
عمر رضی الله عنه دوشنبه ایله پنجشنبه ده قبایه کلوب
زیارت ایدردی بر کون کلوب اهل قبادن کمسنه بولموب
بیوردیکه شول ذات کریم الصفات حقیچون که بنم
نفس نفیسم تحت تصرفنده در کوردم رسول الله
صلى الله علیه وسلم وابو بکری رضی الله عنه اصحاب
کرام اراسنده اشبو مسجد شریف آساسی ایچون اغر
طاشلر کوتروب حضرت صلى الله علیه وسلم مبارک
اللری ایله وضع اساس ایدوب جبرئیل علیه السلام
کعبه حضرتنه صلى الله علیه وسلم کوسترور ایدی والله

اکر بو مسجد عالمک اطرافندن بر طرفده اولسه ایدی
اطراف واکنافدن قافله لر کلوب زیارت ایدرلر ایدیلر
اندنصکره دیدی بنم ایچون بر سعفه کتوردن کوردکده
طرفلرین بغلیوب مسجد شریفک طوزن انکله ازاله
ایدر ایدیلر حاضرلر ایتدیلر یا امیر المؤمنین بز بو خدمتی
ادا ایدرز دوز ایتدی سز بنم ایدجکمی ایدمزسز زید بن
اسلمدن مرویدر که دیدی حمد وثنا باری تعالی یه که
مسجد قبایی بزه یقین ایلدی اکر بو مسجد آفاقده یعنی
اطرافده اولسه ایدی زیارتی ایچون دوه لر بنوب
سفرلر لازم اوله ایدی دخی سعد بن ابی وقاص قزی
عایشه خاتوندن رضی الله عنهما مرویدر که دیدی بابام
دن اشتدم که دیر ایدی ایکی رکعت نماز قیلمق مسجد
قباده بیت المقدسه ایکی کره وارمقدن اولی در اکر
ناس بلسه ایدیلر قباده اولان عنایات الهیه اطراف
واکنافدن سفر ایدر ایدیلر دخی حدیث صحیحده روایت
اولنمشدر سعد بن ابی وقاص قزندن واوغلندن که
بابالرندن نقل ایدر ایدیلر که دمشدر مسجد قباده نماز

قلمق ایکوک در قتمده مسجد بیت المقدسه نماز قلمقدن
ترمذی بو بابده دمشدر که سهل بن حنیف دن حدیث
مرویدر و اسید حدیثی دخی حسن در بلمزم که بو حدیث
دن غیری حدیث اسیددن صحته ایرشمش میدر والله
اعلم ابن حبان صحیحنده روایت ایدر که ابن عمر رضی
الله عنهما دیدی که نره یه قصد ایلمشسن دیدی بنی
عمرو بن عوف ده اولان مسجده زیرا رسول الله
صلی الله علیه وسلم دن ایشتدم که بیورر ایدی هر کم
بو مسجدده نماز قله نمازی عمره کبی اوله بعضی روایتده
کلمشدر که هر کم اونده ابدست الوب مسجد قبایه کلوب
نماز قله عمره قدر اولور اول کمسنه یه بعضی روایاتده
دورت رکعت کلمشدر اشبو معنا ده احادیث کثیره
وارد اولمشدر بری برین تقویه ایدر والله اعلم
مسجد قباده حضرت صلی الله علیه وسلمک مصلای
شریفلری یعنی نماز قلدقلری یرکه قبله تحویل اولمقدن اول
ایدی محو اولمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
مسجد قبوسندن اوچنجی دیرکدر که اندنصکره مسجد شریف

رحبه سینک دیرکیدر توجه ایدوب نماز قلمشدر
اسطوانه مزبوره نک جانب شرقی سنده بر محراب بنا
اولنمشدر اما تحویل دنصکره رحبه اساطینلرندن اسطوانه
ثالثه نک جانب شرقیسنه قلدیلر که اندنصکره جانب
قبلیده اراق دیرک یوقدر جانب مذکوره ده دوز کمسنه
نک مواجهه سنده دوشر محراب اشبو اسطوانه یه اسطوان
مخلق اطلاق اولنور اما ابو رقیش دن مروی اولان که
رسول الله صلی الله علیه وسلم مسجد قبائی بنا ایدوب قبله
دیوارینی بر مقدار رحبه زیاده ایلدی شمدیکی اوسلوب اوزره
تقاضی ایدر که موضع محرابده نماز قلورایدیلر پس جمع ایلمک
کرک بو ایکی قول اراسنده که بری بعد التحویل مصلای
شریف نبوی اسطوانه مخلقک جانب شرقی سنده ایدی و بر
دخی بو که قبله دیوارینی بر مقدار رحبه مقدم ایلدی صاحب
تاریخ بو اشکالی ذکر ایدوب جوابدن ساکت اولدی
فارسیله ترجمه ایدن عزیز اشکالدن جوابه تصدی ایدوب
دیرکه تکردیه وزکه تحویل قبله دنصکره تقدیم قبله دن
اول مصلای شریف اسطوانه مزبوره نک جانب شرقیسنده

ایدی اما تقدیمی قبله دن صکره محراب اولمش اوله والله اعلم
اما رحبه دن صکره اولان رواقلک التنده اولان دکه که
محرابنده بر طاش اوزره بو آیت کریمه یازلمشدر که لمسجد
اسس علی التقوی دیرلر که حضرت صلی الله علیه وسلم
مقام شریفلریدر لکن مورخلردن ابن جبیر رحله آدلی کتابنده
ذکر ایلمشدر که دکه مزبوره مسجد شریفک رحبه سندن در
صاحب تاریخ دیر که ابن جبیر تقریرندن بو ظاهر اولادر بودر
که دکه مزبوره و حجر منقوش رحبه دن ایچنی دیرک
یاننده اولان محرابده دریس بودر که موضعی اعتماده قابلیتی
یوقدر بلکه آنی تغییر ایلمک کرک دخی دیر که رحبه یه قریب
بر قاچ محرابدر که اصلنی معلوم ایدنمدم والله اعلم
اما صحن مسجدده اولان حطیم ابن جبیر دیر که رسول
الله صلی الله علیه وسلم ناقه لری مبرکیدر یعنی چوکدکی یر
در اما ابن جبیردن مقدم اولان ارباب تاریخ کلاملرندن
بونک اصلی ظاهر دکل والله اعلم واما مسجد قبانک طولی
وعرضی برابردر التمشر التی آرشوندر و رحبه نک طولی
اللی آرشون و عرضی یکرمی التی آرشوندر ابن شبه ابو سلمه

بن عبد الرحمن دن روایت ایدر که مناره ایله قبله آرالغی
حضرت عثمان بن عفان رضی الله عنه زیاده لریدر
اشبو کلام رد ایدر شول کمسنه لرک سوزلرین که مسجد
قبا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بنالری اوزره ایدی
ولید زماننه دک اندنصکره ولید زیاده ایلدی ابن نجار
نقل ایلمشدر که عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه بو مسجدی
توسعه ایدوب دخی فسیفسا ایله نقش ایدوب مناره بنا
ایدوب سقف مسجدی ساج آغاجندن قلوب رواقلر
اوزره مشتمل ایدی و اورته سنده رحبه ایلدی یعنی اچوق
قویدی طول زمان ایله عمارت مزبوره خراب اولوب
جمال الدین اصفهانی که موصل سلاطینندن بنی زنکی
سلطانک وزیری ایدی سنه بش یوز اللی تاریخنده
تجدید ایلدی اندنصکره غالب سقفینی اشرف برسبای
سنه اربعین وثمانمائه تاریخنده تجدید ایلدی اندن
صکره سنه سبع وسبعین وثمانمائه تاریخنده مناره سی
دوشوب سلطان اشرف قایتبای زماننده تمام هدم
ایدوب اساسندن مناره تجدید اولنوب کا منصل اولان

دیوار دخی باب غربی یه دك تجدید اولدی وحدیقهٔ
عینیه ده اولان سبیل دیرکه بنا اولندی بو حقیر
دیرکه حالا سبیل وبرکهٔ مزبوره دن آثر قالمامشدر
وحدیقهٔ عینیهٔ سلاطین آل عثمان ابقاهم الله تعالی
الی انتهاء الدوران وزرالرندن صاحب خیرات و
سعید وزیر اعظم محمد پاشا شهید جمله خیراتندن ایدوکی
اندم برکهٔ عظیمه وسبیل ایجاد ایلدی تقبل الله منه دخی
مسجد قبا بوانده دك اگرچه امامی وخطیبی معین وعلوفه
لری مستمر ایدی اما جمعه قلنمیوب جماعت دخی گاه
قلنوب وگاه قلنمازایدی ثالث العمرین همت عالیه
ایله حالا بش وقت نماز جماعت ایله قلنوب جمعه فوت
اولنمیوب کثر اوقاتده اذکار واورادی اولنور جزاه
الله تعالی خیرا اما رسول اکرم صلی الله علیه وسلم قبایه
واردقلری زمانده اختیار ایلدکلری یول بودرکه ذکر
اولنور اسحق بن ابو بکر دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
قبایه توجه ایلدکلری زمانده مصلای عیده مرور ایدوب
اندن صکره کثیر بن الصلت ومعاویه منزللری آرالغنده

که مصلا جانبنده ایدی گچوب مصلای شریفك جانب
قبلی سندن وادی بطحاندن مرور ایدوب قبایه تشریف
بیورردیلر وقت رجوعده صفوان بن سلمه یولندن
بنی زریق مسجدنه گلوب اندن صکره عروه مکتبندن بلاط
گلورلر ایدی پس معلوم اولورکه واروب گلمك بر
یولدن ایدی دخی مرویدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
مسجد قبایه هرقچان که واروزلردی عباده بن الصامت
خاتونی اولان ام حرام رضی الله عنها منزلنه داخل اولور
ایدی بو تقدیرجه بنی سالم منازلنه که مسجد جمعه نك
جانب غربی سنده در مرور اولنمق لازم گلور زیرا
عباده رضی الله عنه انلر ایچنده ایدی دخی قباده اولان
مواضع متبرکه دن بری سعد بن خیثمه منزلیدرکه مسجد
قبانك جانب قبلی سنده در دخی مسجد شریفك جانب
قبلی سینك رکن غربی سنده بر موضع درکه مسجد علی
دیرلر احتمالدرکه سعد منزلینك مسجدی اوله والله اعلم ابن
شبه روایت ایدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم سعد بن خیثمه
منزلندن اولان خانه ده که قباده در اضطجاع ایدر ایدی

یعنی بریانلری اوزره استراحت ایدرایدیلر ابن زباله
دیرکه ناس صانورلرکه حضرت صلی الله علیه وسلم دار
سعید مهراسندن ابدست المش اولالر والله اعلم دخی کلثوم
بن الهدم منزلیدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم قدوم شریفلری
زماننده مبارک قدملری ایله مشرف ایلمشلر ایدی مسجد
قبانک جانب قبلیسنده در دخی بیرارس دیرکه ذکری
کلسه کرک اما مسجد ضرار قضیه سی بودر که آیه کریمه
والذین اتخذوا مسجدا ضرارا تفسیرنده بیهقی ابن عباسدن
رضی الله عنهم روایت ایدرکه انصاردن بر طائفه مسجد
بنا ایلیوب ابوعامره دیدیلرکه مسجدمزی بوری تکمیل ایله کور
که بن قیصر ملک روم جانبنه واروب عسکر کتوروب
محمدی اصحابی ایله مدینه دن اخراج ایدم و ز مسجدمز بوراد
بناسندن فارغ اولدقلری زمانده رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم حضور شریفلرنه کلوب ایدیلرکه مسجدمزی تمام
ایلدک سندن دیلرزکه انده نماز قلهسن پس حق تعالی بو
آیه کریمه یی بیوردی که لا تقم فیه ابدا یعنی انده نماز ادا
ایلمه انا بو محله کلنجه که افمن اسس بنیانه علی تقوی

من الله ورضوان خیر امّن اسس بنیانه علی شفا جرف
هار فانهار به فی نار جهنم یعنی آیا شول کمسنه که دینی
ابتداء تقوی اوزره وحق تعالینک رضاسی اوزره
ایلمشدر خیرلیدر یاخود شول کمسنه که دینی ابتداء
اضعف قواعد اوزره ایلمشدر پس اول اساس ضعیف
انی نار جهنمه براقتی والله لا یهدی القوم الظالمین
یعنی حق تعالی ظالملره طریق مستقیمه موفق ایلمز بر روایتده
دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم غزوه تبوکدن رجوع
ایلدکلری زمانده ذی اوان نام یره کلدکده که مدینه
منوره یه بر ساعتلک یولدر نزول ایدوب بیوردیلر
مسجد ضرار شاننده قرآن نازل اولدی پس مالک بن
الدخشم ومعن بن عدی یاخود قرنداشی عاصم بن عدی
طلب ایدوب بیوردیلرکه ایکی کوز واروب اشبو مسجدی
که اهل ظالملردر هدم ایدوب احراق ایدڭز پس بو
ایکی کمسنه بر موجب امر شریف مسجد ضراری اعدام
ایلدیلر بر روایتده آیدر که چون اول ایکی یکت بر موجب
امر شریف کلوب خرما جریدنده آتش ایدوب اهل

مسجدی اندن بولدیلر پس مسجدی یاقوب یقیلر اندن
صکره مسجد مزبوری تمامه لوث و قوقش جیفه لریله
ایدندیلر و بعضی اثارده محل مزبوردن دخان مشاهده
اولنوردیمشلر والله اعلم **اوچنجی فصل** سرور انبیا و خلاصهٔ
اصفیا نماز قلدقلری سائر مساجد بیانندهدر که یرلری
زمانمزده معلومدر مسجد الجمعه باب ثالثک فصل
رابعنده ذکر اولندیکه سرور موجودات علیه ازکی
التحیات مسجد قبادن چقوب مدینهٔ منوره یه دخول
قصدیله بنی سالم آرالرینه کلدکده جمعه وقتی داخل
اولوب بطن وادی ذی صلبده جمعه ادا ایلدیلر
بر روایتده بطن وادی رانوناده واقع اولمشدر کلسه
کرکدرکه ذی صلب سیلی و رانونا سیلی مسجد جمعه
یرنده جمع اولورمش دیرکه بطن وادیده اولان مسجد
غایتله کوچک اولوب نصف قامت قدر طاش ایله بنا
اولنمشدر اما بو بنا منهدم اولوب بعضی اعجام تجدید
ایدوب مقدمنی ایکی عقد ایله مسقف رواق ایدوب
بین العقدین بر درک و آردنده رحبه ایلمشدر

طولی قبله دن دیوار شامی یه کلنجه یکرمی ارشون و
عرض مشرق جانبندن مغربه وارنجه اون آلتی ارشوندر
والله اعلم **مسجد الفضیخ** بر کچک مسجددر مسجد قبا جانب
شرقیسنده بر وادی کنارنده که اطرافنده سیاه
طاشلر وضع اولنمشدر مع تعدد هر ضلعی اون بش
ارشوندر دیمشلر ابن شبه جابر بن عبد الله رضی الله عنه
دن روایت ایدرکه **رسول اکرم صلی الله علیه وسلم** بنی
النضیری محاصره ایلدکده قبه لری یعنی چادرلری
مسجد فضیخ قربنده وضع اولنمشدی التی کیجه نمازی
مسجد مزبورده ادا اولندی خمر حرام اولدقده
ابو ایوب انصاری انصاردن بر جماعت ایله بله محل
مزبورده فضیخ ایچمکله مشغول ایکن خبردار اولوب
فضیخی محل مذکورده دوکدیلر پس بو سبب ایله مسجد
فضیخ ایله تسمیه اولندی محل مزبورده دوکلمک مسجد
اولمقدن اول ایدی یا خود هنوز نجاستی معلوم
اولمدوغی ایچون والله اعلم فضیخ فعیل وزنی اوزره
بسردن اولان شرابدر قاموسده دیرکه فضیخ عصیر

عنب و بسردن اولان شرابدر امام احمد و ابو یعلی
ابن عمر رضی الله عنهمادن روایت ایدرلرکه حضرت
صلی الله علیه وسلم ایچون بر جرم فضیخ کتوردیلرکه
قیز ایدی حضرت صلی الله علیه وسلم فضیخ مذکوری
مسجد فضیخ ده ایکن تناول ایلدیلر پس مسجد فضیخ ایله
تسمیه اولندی صاحب تاریخ دیرکه مطری اشبو مسجده
مسجد شمس ایله مسمی ایلدکنه مأخذ کورمدم کویا
بوکا بناء اوله که مسجد مزبور محل مرتفع ده اولماغین
شمس ابتدا طلوع ایلدکده شعاعی اوزرینه واقع اولدی
اجلدن اوله اما اعاده شمس انده واقع اولمق صلاة
وقطعا مظنون دکلدر زیرا واقعه شمس خیبر صهبا
سنده ایدی والله اعلم مسجد بنی قریظه بنی قریظه نک
حره شرقیه سی قربنده خارجده مکله معروف حدیقه
نک قبوسنده درمز ویدکه قریظه طائفه سی سعد
بن معاذ رضی الله عنه حکم اوزره نزول ایلمکین
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم سعده بونده آدم
کوندروب سعد رضی الله عنه مرکبه بنوب خدمت

شریفه کلوب مسجد قریب اولدقده حضرت صلی الله
علیه وسلم انصاره بیوردیلرکه افندیکزه تعظیما ایاغه
اوزره دورک ابن نجار دیرکه اشبو مسجدک مسجدده
اندن اون آلتی درک وارددرکه بعضیلری دوشوبدر
وسقفی یوقدر و دیوارلرینک دخی بعضی دوشمشدر
اصلده بناسی مسجد قبا هیئاتی اوزره ایدی مطری
دیرکه مناره سی وار ایدی مسجد قباده اولدوغی یرده اما
منهدم اولوب طاشلرین قالدروب اثری قلمامشدر اما
یدی یوز اوتوز تاریخنده دیواری یرینه نصف قامت قدر
حظیره بنا اولندی صاحب تاریخ دیرکه شاهین شجاعی
سکز یوز طقسان اوچ تاریخنده حظیره مزبوره تجدید
ایدوب مناره یرنده صفه بنا ایلدی مسجد مزبورک
قبله جانبندن شام جانبنه دک فرق دورت آرشوندر
مشرق ایله مغرب آرالغی دخی اول قدردر مسجد مشربه
ام ابرهیم مشربه لغتده غرفه در یعنی یوجه یر ابن شبه
وغیره روایت ایدرکه نبی صلی الله علیه وسلم ام ابراهیم
مشربه سنده نماز قلمشلر اشبو مشربه مزبوره رسول اکرم

صلى الله عليه وسلم صدقاتلرندندركه ذكرى كچدى دخى
اولمسونكه حضرت صلى الله عليه وسلم ماريهٔ قبطيه ام
ابراهيم مشربه بنى ديمكله معروف غرفه ده ساكن ايدرمشدر
ومارية رضى الله عنها حضرت ابرهيم ابن الرسول صلى الله
عليه وعلى ابنه وسلم غرفهٔ مزبوره ده تولد ايدوب وقت
ولادتده آنده اولان آغاجلردن بر آغاجه استناد ايلمشدر
پس اول محل بو اسم ايله مسمى اولدى مجد لغوى ديركه
مشربه محل مزبورده مسجددركه مسجد بنى قريظه نك جهة
شماليسنده حرهٔ شرقيه يه قريب يرده در كه دشت ديمكله
معروفدر اشراف قو اسم ديمكله مشهور باغچه لر ايچنده
كه مزبور باغچه لر رسول صلى الله عليه وسلمك صدقه
باغچه لريدر مسجد مزبورك قبله جانبندن شام جانبنه
دك اون بر آرشوندر و مشرق ايله مغرب آرالغى اون
دورت آرشون مقداريدر والله اعلم مسجد بنى ظفر
اوس قبيله سندن بقيعك شرقى سنده در حرهٔ غربيه
ده حالا مسجد بغله ديمكله معروفدر ابن شبه حارث بن
سعد بن عبيددن روايت ايدركه رسول اكرم صلى الله عليه

وسلم بنى ظفر مسجدنده نماز قلدى دخى مرويدركه رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم مسجد بنى ظفرده اولان طاش
اوزره اوتورمشدى ديرلركه مزبور طاش اوزره حامله
اولمز خاتون اوتورسه حامله اولمه متواتر واقع اولور ضيا
تاريخ ديركه مسجد مزبورده حالا كورنور طاش يوقدركه
اوزرنده اوتورملق قابل اوله مكر مسجده داخل اولان كمسنه
نك صول جانبنده كه قپويه متصلدر ومطرى ديركه بو مسجده
قريب آثار موجوددركه قبله جهتنده اولان حره ده در كه
ديرلر رسول اكرم صلى الله عليه وسلم قاطرلرينك طرنغى
اثريدر انك جانب غربى سنده بر آخر اثر واردركه طاش
اوزره مرفق شكلى كبى در كه ديرلر حضرتك صلى الله
عليه وسلم مبارك مرفقلرينك اثريدر كه مزبور طاش
اوزره دايانمشلردى و بر آخر طاش اوزره بر معلم اثرى
واردركه آنلرى دخى زيارت ايدن كلمشلر دخى مسجد
مزبوره بر مرمر طاش واردركه اوزرنده نقش اولنمشدر
خلد الله ملك الامام ابى جعفر المنصور المستنصر بالله عمر
سنه ثلاثين وستمائه مسجد مزبور مربعدر هر ضلعى يكرمى

برآرشوندد **مسجد الاجابه** اشبو مسجد بنی معاویه بن مالك
بن عوف که خزرج قبیله سندندر منسوبدر مرویدر که
رسول اکرم **صلی الله علیه وسلم** بر کون عالیه جانبندن
اقبال ایدوب مسجد مزبوره مرور ایدوب آنده ایکی رکعت
نماز قلوب حاضر اولانلر دخی نماز قلوب اوزون دعا
ایلدی آندنصکره حاضرلر جانبلرینه متوجه اولوب بیوردیلر
که حق تعالیدن اوچ حاجت دلدم ایکیسین اجابت ایدوب
برین منع ایلدی دلدم که امتمی قحط ایله هلاك ایلمیه اجابت
اولندی دخی دلدم که امتمی غرق ایله هلاك ایلمیه بو دخی قبول
اولندی دخی دلدم که ما بینلرنده اختلاف اولمسون اشبو
سؤالدن منع اولندم ابن شبه روایت ایدر که عبد الله بن جابر
بن عتیكدن که عبد الله بن عمر یانمزه کلوب بنی معاویه
ارالغنده که انصاردن بر قریه در کلوبس دیدی بلورمیسن
رسول اکرم **صلی الله علیه وسلمك** بو مسجدده نماز قلدیغی
یری دیدم بلی و اشارت ایلدم مسجد مزبورده بر ناحیه یه
دخی دیدی بلورمیسن اوچ حاجتی که سرور انبیا حق جل
وعلادن دلهمشلردی اشبو مسجد شریفده دیدم بلی دیدی

خبر ویر بکا دیدم دله دیکه امتی اوزره دین دشمانی
ظفر بولمیه و دخی امتنی قحط ایله هلاك ایلمیه ایکیسین حق تعالی
قبول قلدی اوچنجی حاجت بو ایدی که بری بری ایله مقاتله
اولمسون بس منع اولندیلر دیدی کرچك سن قیامته دك
امت اراسنده مقاتله اکسك دکل دخی مرویدر که
حضرت **صلی الله علیه وسلم** محرابك جانب یمیننده ایکی
ارشون مقداری یرده نماز قلمشدی صاحب تاریخ دیرکه
کرکدرکه زیارت ایدن کمسنه محل مزبوری قصد ایدوب
ن نماز قله اشبو مسجد بقیعك شمالنده واقع اولمشدر
عریضه کدن کمسنه نك یسارنده تللر اراسنده که آثار
قریه بنی معاویه در مسجد مذکورك مشرق ایله مغرب
ارالغی یکرمی بش ارشون مقداریدر و قبله ایله شام
ارالغی یکرمی ارشون مقدار ایدر والله اعلم **مسجد الفتح**
دخی انك قبله سنده واقع اولان مساجد مخفی اولمسون
که اشبو مساجد جمیعا مساجد فتح دمکله معروفدرلر لکن
عند الاطلاق مسجد فتحدن مراد اولان اولکی مسجددر که
بر کچك طاغ اوزره مرتفع واقع اولمشدر جبل سلعدن

مغرب جانبنده درکه ایکی جانبدن درجه ایله واریلور بری
مشرق جانبندن و بری جانب شمالدن و مسجد احزاب
و مسجد علی دخی دینلور امام احمد مسندنده رجال ثقات
ایله جابر بن عبدالله دن روایت ایدرکه رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم مسجد فتحده اوچ کون دعا ایدوب دوشنبه وسه‌شنبه
وچهارشنبه کونلرنده اوچنجی کون بین الصلوتین دعا
مستجاب اولوب آثار بشر مبارک یوزلرنده ظاهر اولدی
دخی جابردن مرویدرکه هر نه وقت بر مهم مصلحتم اولسه
مسجد مزبوره واروب بر ساعت توجه ایدوب دعا ایلدکده
اثر اجابتی کندمده مشاهده ایدردم دخی مرویدرکه رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم جرفدن کلوب عصر وقتی داخل
اولوب مسجد مزبورده ادا ایلدی ابن زباله مطلبدن ارسال
طریقیله روایت ایدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم احز
کوننده مسجد مزبورده دعایه مشغول ایدی تا ظهر و عصر
ومغرب بجوب برینک نمازی ادا اولنمدی الا مغربدن
صکره جمله بر یرده قلدیلر ابن شبه جابردن رضی الله
عنه روایت ایدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم

مسجد مزبوره التنده اولان طاغ اوزرنده نماز قلوب
دعا ایلدی ابو غسان ایدر عز واحددن اشتدم یعنی چوق
کمسنه‌دن که رسول الله صلی الله علیه وسلم نماز قلوب دعا
ایلدکلری یر حالا مسجد مزبورک رحبه سنده اوزنجی
درکه مقابلدر یحیی دخی بو منوال اوزره روایت ایدوب
ایدرکه حسین بن عبدالله ایله مسجد فتحه داخل اولدوق
اسطوانهٔ وسطیه‌یه محاذی اولدوقده ایتدی رسول الله صلی
الله علیه وسلمک نماز قلوب احزاب اوزره دعا ایلدکلری
یر بودر و هر نه وقت که مسجد فتحه کلور ایدی بو مقامده دعا
ایدر ایدی صاحب تاریخ دیرکه حالا محل رحبه‌دن محرابه
مقابلدر زیرا اشبو مسجدک مسقفی بر رواق ایدی اوچ
درک اوزره مشتمل که مشرق جانبندن مغربه وارنجه بر
قطار ایدی پس اورته‌ده اولان درک محرابه مقابل
اولور دخی ایدرکه حالا دخی بر سقفدر اما درکلرنده
تغییر واقع اولمشدر دخی ایدر اشبو مقامده مطلوب اولان
ادعیه‌دن بودر که لا اله الا الله العظیم الحلیم لا اله
الا الله رب العرش العظیم لا اله الا الله رب السموات

وربّ الارضين ربّ العرش الكريم اللهم لك الحمد
هديتنى من الضلالة فلا مكرم لمن اهنت ولا مهين لمن
اكرمت ولا معز لمن اذللت ولا مذل لمن اعززت ولا ناصر
لمن خذلت ولا خاذل لمن نصرت ولا معطى لما منعت
ولا مانع لما اعطيت ولا رازق لمن حرمت ولا حارم
لمن رزقت ولا رافع لمن خفضت ولا خافض لمن رفعت
ولا خارق لما سترت ولا ساتر لما خرقت ولا مقرب
لما باعدت ولا مبعد لما قربت اللهم انت عضدى
ونصيرى بك احول وبك اصول وبك اقاتل اللهم صل على
سيدنا محمد وآله وصحبه وسلم واكشف عنى كربى وغمى
وحزنى وهمى كما كشفت عن حبيبك ورسولك صلى الله
عليه وسلم كربه وحزنه وغمه فى هذا المقام استشفع اليك
به صلى الله عليه وسلم فى ذلك فقد ترى حالى وتعلم عجزى
وضعفى يا حنان يا منان يا ذا الجود والاحسان اسألك
من خير ما سألك منه عبدك وحبيبك سيدنا محمد صلى الله
عليه وسلم واستعيذ بك من شر ما استعاذ منه عبدك
وحبيبك سيدنا محمد صلى الله عليه وسلم مسجد مزبور فتح الله

مسمّى اولدوغينك وجهى بودركه احزاب خبر جوغلى
كيجه ده مسجد مزبورده بشارت ولمشدى صباح اولدقده
حق تعالى فتح ونصرت ايله مسلمانلرى خوش حال ايدوب
اعداء دينى مقهور ومخذول ايلدوكى در ابن زباله معاذ بن
سعددن روايت ايدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم طاغ
اوزره اولان مسجد فتح اوزره نماز قلوب نواحى سنده اولان
مساجده دخى لفظ جمع ايله اولدوغى اقتضا ايدركه مسجد
اعلادن غيرى اوچ مسجد دخى واراوله كه اقل جمع اوجدر ابن
نجار دخى بو منوال اوزره تصريح ايلمشدر والله اعلم مسجد
اعلانك جهة قبلى سنده بى واسطه اولان مسجدى ديرلركه
سلمان فارسى مسجديدر رضى الله عنه اندنصكره اولان مسجد
مسجد ثانينك قبله سنده در مسجد على رضى الله عنه ديمكله
معروفدر اندنصكره اولان مسجد ثالثكه مطرى دمشدر
اندن اثر قالمامشدر صاحب تاريخ ديركه مساجد مزبوره نك
جانب قبلى لرنده جانب شرقيه مائل جبل سلع طرفينك
اوزرنده بر عمارت اثرى كورنوركه ناس وارو ب اندن نماز
قلورلر وانده غيرى بنسنه بوقدر اول موضع ده كه مسجد

بکرز اوله ظاهرا مسجد ثالث اولدر خلق انی حضرت ابوبکر
صدیق رضی الله عنه نسبت ایدرلر بونک بزله که وجه
تسمیه ظاهردکل احتمال وارکه اول مسجد خراب قالمقلغه
باعث نسبت مزبوره اولمش اوله زیرا مساجد فتحی تجدید
ایدن مبتدع ایدی سنه سبع وسبعین وخمسمائه تاریخنده
امیر سیف الدین که ملوک مصر اولان عبیدیین وزرالرندن
ایدی مسجد علی ایله بلی سنده اولان ایکی مسجدی تجدید
ایلدی و سنه ست وسبعین وثمانمائه تاریخنده امیر المؤمنین
علی رضی الله عنه یه منسوب اولان مسجدی بعد الانهدام
امیر مدینه اولان زین الدین ضیغم تجدیدا ایلدی والله اعلم
کهف سلع که کهف بنی حرامدر دخی دینلور تبرکا زیارت
اولنمه سی مناسبدر زیرا مرویدر که رسول اکرم صلی
الله علیه وسلم انده اوتوروب خندق کجه لرنده انده
بیتوته بیورمشلر والله اعلم مسجد القبلتین دزین واکا
تابع اولانلر دیدیلرکه مسجد بنی حرامدر که بر خالی صحراده
واقع اولمشدر اما تحقیق بودرکه اشبو مسجد بنی حرام
مسجدندن غیری بر مسجددرکه بوکا مسجد بنی سواد درلر

که بنی سلمه دندرلر باب رابعک فصل ثانیسنده
کچمشدرکه ارجح بودرکه تحویل قبله مسجد قبلتینده
اولمشدر یحیی روایت ایدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
ام بشری بنی سلمه ده زیارت ایلمشدی پس ام بشر رسول الله
ایچون طعام ترتیب ایدوب وقت ظهر اولدقده حضرت
صلی الله علیه وسلم اصحاب کرام ایله مسجد قبلتینده ظهر
نمازنی ادا ایده یورر ایکن ایکی رکعت قلندقدنصکره
مأمور اولدیلر کعبه جانبنه توجه ایتمکلکه پس حضرت
صلی الله علیه وسلم مبارک یوزلرین کعبه جانبنه دوندروب
میزاب کعبه یه مستقبل اولدیلر اشبو قبله درکه حق تعالی
بیورر فلنولینّک قبلة ترضیها مسجد مزبورک وجه تسمیه سی
دخی محمد بن جابردن مرویدرکه قبله تحویل اولدی بو حالده
که بنی سلمه دن بر جماعت قبلتین مسجدنده ظهر نمازنی
قلیورلر ایکن پس برکمسنه انلره خبر ویردیکه قبله تحویل
اولدی انلر ایکی رکعت قلمش ایکن کعبه جانبنه یوزلرین
دوندردیلر و بو سبب ایله مسمی اولدی مسجد قبلتین ایله
اشبو مسجد خراب اولوب شاهین جمالی سنه ثلاث وتسعین

وثمانمائه تاریخنده تجدید و اصلاح ایلدی والله اعلم مسجد
السقیا سقیا بر بئردرکه ذکری بیار مبحثنده کله جکدر اشبو
مسجد بئر مذکورک جهت شامی سنده مغرب جانبنه مائل بئره
قریبدر ابن زباله عمر بن عبدالله دیناریدن روایت ایدر
که رسول الله صلی الله علیه وسلم جیش بدری سقیاده
عرض ایدوب مسجد سقیاده نماز قلوب اهالی مدینه ایچون
انده دعا ایلدیکه صاعلرنده و مدلرنده حق تعالی برکت
ویروب رزقلرین اطراف و اکنافدن اسهل وجوه ایله میسر
ایده دخی دیمشلرکه انک بئرنه بئر سقیا دیرلر و ارضنه
فلجان صاحب تاریخ ایدرکه مطری بو مسجدی ذکر ایتمامشدر
بلکه محلنده تردد ایلمشدر اما بن طلبنده سعی و اقدام ایدوب
بر یرده تخمینا بعضی طاشلری ویرانه شکل کوروب
آثار محراب دخی ظاهر اولیجق معلوم اولدی بس اساس
قدیم اوزره بنا ایدوب مربع ایدی هر ضلعی یدیشر
آرشون ایدی ینه اول منوال اوزره تجدید اولندی مسجد
ذباب حالا مسجد الرایه دیمکله معروفدر اشبو مسجد شامی
شهیدن کلان کسنه نک جانب یسارنده بر کچک طاغ اوزرنده

درکه ثنیة وداعه قریبدر مرویدرکه رسول اکرم صلی
الله علیه وسلم چادرلرین ذباب طاغی اوزره قورمشلر
دی ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها مروانه ادم کوندروب
عتاب ایلدی ذباب نام کمسنه‌یی اول محلده صلب ایلدکده که
هلاک اولدک زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم انده نماز
قلورایدی و سن انی مصلب ایلدک و اقدی غزوه خندقده
عسکر اسلام صف بغلمق صفتنده دیمشدر که یزید بن
هرمز موضع ذبابده موالینک بیراقلرین کوروب
انلرک صفلری اول محلدن تا ثنیة وداعه وارنجه ایدی
بری برینک آردنجه ایدی مسجد جبل احد احد طاغنه ملاصق
در مهراسه متوجه اولان کمسنه نک صاغ جانبندن
شعب یولندن مسجد مزبور صغیر اولوب حالا ویرانه اولمشدر
مسجد فتح دیمکله معروفدر صاحب تاریخ دیرکه دیرلر
اشبو آیه کریمه که یا ایها الذین آمنوا اذا قیل لکم تفسحوا
فی المجالس انده نازل اولمشدر دخی دیرلرکه رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم یوم احدده بعد القتال ظهر و عصری
انده قلدیلر مسجد رکن جبل عینین جبل مزبورک شرقی سنده

برتبه اوزرنده درکه سید الشهداء حضرت حمزه رضی الله
عنه مشهد شریفلرینک جانب قبلی سنده در رماة یعنی اوق
آتیجیلر اشبو تپه ده ایدیلر بر روایتده بودر که رسول الله
صلی الله علیه وسلم یوم احدده اویله نمازنی عینین باشنده
قنطره قربنده ادا ایلمشدی ظاهر بودر که مراد قنطره دن
قدیمده انده اولان عینده در احتمال واردر که غزوه احدده
واقع اولان حدیث شریفده که رسول الله صلی الله علیه وسلم
اصحابیله صباح نمازنی قنطره موضعنده ادا ایلدیلر مسلح
اولدقلری حالده بو قنطره اوله اشبو مسجدک موضعی احتمالدن
دور عن قریب مذکور اولان مسجد اوله مسجد الوادی جبل
عینین کنارنده شام جانبندن خالا ذکر اولان مسجده قریبدر
دیمشلردر که حضرت حمزه رضی الله عنه دوشتوکلری یردر
یعنی اول یرده مجروح اولوب بو محله کلیجک دوشمش اوله
پس بو موضعدن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم امر واجب
الامتثاللری ایله بطن وادی یه کوتوروب کتوردیلر و بو
موضعی حضرته صلی الله علیه وسلم منسوب ولغه باعث
صباح نمازنی انده قلدقلریدر نته کم سبقت ایلدی و لهذا

بعضی مسجد معسکر تسمیه ایلمشلر یا خود حضرت حمزه
رضی الله عنه نمازلرینی حضرت صلی الله علیه وسلم انده
قلدقلری اوله نته کم مرور ایدر والله اعلم مسجد طریق سافله
سافله حضرت حمزه رضی الله عنه مزار شریفلرینه متوجه
اولان کمسنه نک صاغ جانبنه کلور شرقی یولده بو مسجد
بجیر دمکله معروف نخیله قریبدر بقیع الاسواف صاغنده
بیک مسجد درطول سکز ارشون اولور شعب ایماننده
عبد الرحمن بن عوفدن مروی در که مسجد رحبه سنده
ایکن کوردی حضرتی صلی الله علیه وسلم که مقبره
جانبنده اولان قپودن خروج ایلدی اولدخی اردلرنجه
روانه اولوب حضرت صلی الله علیه وسلم اسواف دن بر
باغچه یه کروب ابدست الوب ایکی رکعت نماز قلدی
اندنصکره سجده طویله ایلدی دخی حضرتدن صلی الله علیه
وسلم روایت ایلمشدر که دیدی جبرئیل علیه السلام بکا بشارت
ویردیکه هرکیم بکا صلوات ویره حق تعالی اکا صلوات ویره
وهرکیم بکا سلام ایده حق تعالی اکا سلام ایده صاحب تاریخ
دیر که اسواف بو مسجده قریبدر پس احتمال واردر که بو مسجد

حضرت صلی الله علیه وسلم نماز قلوب سجده ایلدکلری یره اوله
بر قولده بو مسجد ابوذر غفاری رضی الله عنه مسجدیدر والله
اعلم **مسجد البقیع** قپوسندن خروج ایدن کمسنه نک صاغ جانبنده
حضرت عقیل وامهات المؤمنین رضی الله علیهم اجمعین مزار
شریفلرینک جانب غربیسنده در صاحب تاریخ ارباب تاریخدن
بو مسجد حقنده اختلاف نقل ایلدکدنصکره دیرکه ظاهر اولان
بودرکه اشبو مسجد ابی بن کعب رضی الله عنه مسجدیدرکه انکا
مسجد بنی حدیله دخی درلر اندنصکره کلام طویل ذکر ایلدکدنصکره
دیرکه حضرت **صلی الله علیه وسلم** اشبو مسجد شریفده مکررا
نماز قلمشدر بیورمشدرکه اگر ناسک بو مسجده کلمه میل ایلمه
لرندن ملاحظه ایلمه سم مسجد مزبورده چوق نماز قلور ایدم
ابن زباله دن مرویدرکه حضرت صلی الله علیه وسلم مسجد
بنی حدیله ده که ابی بن کعب مسجدیدر نماز قلدی والله اعلم
دوردنجی فصل موضعی معلوم اولمیوب جهتی معلوم اولان مساجد
شریفه بیانندهدرکه حضرت صلی الله علیه وسلم انده نماز
قلدقلری مرویدر بو حقیر دیرکه موضعی معلوم اولمایانلری
ذکرنده چوق فائده مترتب اولمدوغی ایچون اگرچه ترجمه

ده ایراد اولنمشدر مفصلا ترک اولندی اما مجملا فرق
مسجددر والله اعلم **بشنجی فصل مدینه منوره** مقابرنده و
انده مدفون اولان اهل بیتدن واصحاب کرامدن رضوان
الله علیهم اجمعین دخی مدینه منوره ده دفن اولان
کمسنه لرک فضیلتلری بیانندهدر کعب احباردن
مرویدر رضی الله عنه که بقیع شاننده دیدی بزانک
وصفینی توریتده کورمشوزکه اسم مزبور ایله مسمی
در دخی نخیل انی احاطه ایلمشدر دخی انکا ملکلر موکلدر
هر قچان دولر اطرافندن دوتوب انده اولان خلایق
جنته دوکرلر دخی مرویدرکه مدینه منوره مقبره
سندن محشور اولورتمش بیک کمسنه که انلره حساب
یوقدر یوزلری منور ایدر اطراف عالمی والله اعلم **اما**
بقیعده مدفون اولان اصحاب کرام وسادات اهل بیت
عظام وکبار تابعیندن حضرت **صلی الله علیه وسلمک**
وفاتلرندن اول واخر بیان اولنور جمله مزارات
معینه دن حضرت ابراهیم ابن رسول الله صلی الله علیه وسلم در
دخی عثمان بن مظعون مزار شریفی در رضی الله عنهما روات

اولنمشدر كه حضرت صلى الله عليه وسلم بقيعده اول
دفن ايلدكى كمسنه عثمان بن مظعون ايدى رضى الله عنه
اندنصكره حضرت ابرهيم متوفى اولدقده حضرته صلى الله
عليه وسلم ديديلرنه يرده دفن ايدهلم بيورديلر فرطموز
ياننده يعنى مقدممز و پيشرومز عثمان بن مظعون
ياننده دخى مرويدر كه حضرت ابراهيم ابن الرسول
صلى الله عليهما متوفى اولدقده امر واجب الامتثال صادر
اولديكه عثمان بن مظعون ياننده دفن اولنه اندنصكره
ناس بقيعه رغبت كوسترديلر و انده اولان اشجارى
قطع ايدوب هر قبيله بر ناحيه مقبره لك اختيار ايتديلر
دخى اخبار و آثاردن معلوم اولوركه قبرين شريفين
مزبورين محلى زوراء و روحا ايله تسميه اولنمشدر دخى
رقيه بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم و رضى عنها
احاديث وارده دن فهم اولنوركه قبرى و قز قرنداشلرينك
قبور شريفه لرى يعنى ام كلثوم و زينب رضى الله عنهما
عثمان بن مظعون جوارنده اوله زيرا عثمان بن مظعون
رضى الله عنه دفن اولندقده حضرت صلى الله عليه وسلم

مبارك قبرى اوزرنده بر طاش قويوب بيورديكه اشبو
طاش علامتدر تا قبر شريفى معلوم اوله كه اهل بيتدن
هركم متوفى اولسه ياننه كومه وابن ماجه وحاكم اشبو
حديثى روايت ايلمشلر دخى فاطمه بنت اسد مزاريدركه
امير المؤمنين على رضى الله عنهما والده سيدر قبر شريفى
حقنده وارد اولان اخباردن برى بودركه رسول الله
صلى الله عليه وسلم ابى روحاده حمام ابى قطيفه مقابله
سنده دفن ايلدى حمام ابى قطيفه حضرت ابراهيم عليه و
على ابيه افضل الصلوات مزار شريفلرينك جانب شامى
سنده اولان نخيل درا يكجى سى بودركه حضرت عباس
مزار شريفلرى قربنده اوله كه بنى هاشم مقبره لرينك
اولى دركه دار عقيلده در اشبو ايكى روايت صريح
درحالا معروف اولان موضعك مخالفتنه بونك برله
كه غايت ايله بعيددركه حضرت صلى الله عليه وسلم انى اقصاى
بقيع ده بلكه بقيعدن خارج اولان يرده دفن ايده زيرا
كلسه كوركدركه حضرت عثمان بن عفان رضى الله عنه مزار شريفلرى
بقيعدن خارج ايدوكى و دخى بعيددركه حضرت صلى الله عليه

وسلم عثمان بن مظعون جوارنی ترک ایدن حدیث مزبور
وجودی ایله که عثمان بن مظعون دفن اولندقدن روایت
اولندی دخی حضرت فاطمهٔ مزبوره رضی الله عنها دفنی
یانندن مرویدر که حفر قبر ولحددن فارغ اولنجق رسول
صلی الله علیه وسلم قبر شریفلرینه نازل اولوب مبارک
یانلری اوزره یاتوب اندن قرآن اوقیوب اندنصکره مبارک
کوملکلرین چقاروب بیوردیلر که حضرت فاطمه
کمله که بورویوب اوزرنده عند القبر نماز قلوب الله
اکبر دیوب بیوردیلر که ضغطهٔ قبردن یعنی صقمه سندن
کیمسنه خلاص اولمامشدر الا فاطمه بنت اسد رضی
الله عنهما بعضی روایتده کلمشدر که مبارک باشی یاننده
اوتوروب بیوردی که بنم انم الله تعالی سنی رحمت
ایلیه و بر روایتده بیوردی اللهم اغفر لامی فاطمه
بنت اسد ووسع مدخلها بحق نبیک والانبیاء من قبلی
فانک ارحم الراحمین دخی عبد الرحمن بن عوف رضی الله
عنهدن مرویدر که موته مشرف اولدقده حضرت عایشه رضی
عنها اده کوندروب ایتدی کل رسول الله صلی الله علیه وسلم

یاننه کل قرنداشلرک یانلرنده دفن ایدیم لوم سنی جوابنده
ددی بن سنک یروکی سکا دار ایلمزم دخی عثمان بن
مظعون ایله عهد ایلمش ایدم که هر قانغمز متوفی اولدقده
اخرک یاننه دفن اولنه اندنصکره ام المؤمنین بیوردیکه
جنازه سین بکا احضار ایله کوز امری موجبنجه جنازه سین
کوروب ام المؤمنین نماز قلدی دخی مرویدر که عبد
الرحمن رضی الله عنه وصیت ایلدیکه مدینه ده اولور ایسه
عثمان بن مظعون یاننده دفن اولنه متوفی اولدقده انکچون
دار عقیل زاویه سنده قبر قازوب اندن دفن ایلدیلر دخی
سعد بن ابی وقاص در رضی الله عنه ابن دهقاندن مرویدر
که ددی بنی سعد بن ابی وقاص طلب ایلدی بس انکله
بله بقیع جانبنه روانه اولدوق حال بو ایدیکه بر قاچ
دموزدن قازق بله سنجه وار ایدی دار عقیل رضی الله
عنه نک زاویهٔ شرقیهٔ شامیه سنه کلدککده بکا امر ایلدیکه
اول میخلری بری قازوب انده وضع ایدم و بیوردیکه
اولور ایسم اشبو یره دلالت ایله که بنی دفن ایدن متوفی
اولدقده واقعه اوغلنه دیدم و انکله بله چقوب مزبوری

كلوب اكا كوستردم فازوب ملاحظه ايلدكم يخ لرى
آنده بولوب اول يرده دفن ايلديلر رحمه الله عبد الله بن
مسعود رضى الله عنه مرويدركه ديدى بنى دفن ايله كوز
عثمان بن مظعون يانينده رضى الله عنهما خنيس بن حذافه
السهمى حفصه بنت عمر رضى الله عنهم زوجى ايدى
حضرت صلى الله عليه وسلم تزوج لرندن اول دخى اصحاب
هجرتين دن ايدى يوم احدده اكا جراحت يتشوب اول سبب
ايله مدينهٔ منوره ده متوفى اولدى ديديلر عثمان بن
مظعون يانينده مدفوندر اسعد بن زراره رضى الله عنه
بودخى عثمان بن مظعون رضى الله عنه يانينده مدفوندر
پس كركدركه مزبورلر حضرت ابراهيم ابن الرسول
عليه وعلى ابيه مزار شريفلرنده سلام ويره فاطمه بنت
الرسول صلى الله عليه وعليها وسلم ارجح اقوال بودركه
مزار شريفى بقيعده در بر روايتده دار عقيلك زاويهٔ يمانيه
سنده در بقيعك شارعنده دخى روايات كثيرهٔ مختلفة التعبير
واقع اولمشدركه جمله سنك مقتضالرى دار عقيل قربنده
اولمقدر دخى مرويدركه امام حسن رضى الله عنه بوديكه

بنى والدهم يانينده دفن ايله كوز بوكا مؤيددر مرويدر اولاد
كه اهل بيت مزار شريفلرى يانينده بر مرمر طاش اوزرنده
يازلمشدى هذا قبر فاطمه بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم
سيدة نساء العالمين وقبر الحسن بن على وقبر محمد بن على و
جعفر بن محمد عليهم السلام شيخ ابو العباس مرسيدن منقولدركه
قبهٔ عباسك جانب قبليسى اوكنده دوروب اول سيدهٔ نسا
سلام ايدوب دير ايدى قبر شريفى اكا كشف اولنمشدر بر
روايتده كندو دارنده دفن اولنمشدر حجرهٔ شريفه نك
آردنده مقصوره ايچنده ابن جماعت ديركه اظهر اقوال
بودر بو حقير ديركه اهالى مدينهٔ منوره ده حالا متعارف
بودركه اكرچه حضرت عباس رضى الله عنه مزار شريفلرنده
دخى زيارت اولنورمش بوردن غيرى روايات كثيره ذكر
اولنمشدر اختصارا ترك ايلدك جمله دن برى بودركه دار
الحزن ديمكله معروف مسجدده دركه بقيعده حضرت عباس
رضى الله عنه نك قبه لرى جانب قبليسنده دركه سرور كائنات
عليه ازكى التحيات وفاتلرندنصكره مدت حزنلرنده حضرت
فاطمه رضى الله عنهما انده اقامت ايلدكى اجلدن دار الحزن

ایله مسمّی اولدی اگرچه مسجد فاطمه دخی دنیلور اهالی مدینه
قلرنده معلوم مسجد در حسن بن علی رضی الله عنهما مرویدر
که امام حسن رضی الله عنه احساس موت ایلدکده ام المؤمنین
عایشه رضی الله عنهادن استیذان ایلدیکه حضرت صلی
الله علیه وسلم جوار شریفلرنده دفن اوله حضرت عایشه
قبول ایدوب بیوردیکه بر قبر یردن غیری یوقدرکه آنی
کندو نفسم ایچون ملاحظه ایدر ایدم اما حضرت حسنه
ایثار ایلدم واقعه بنو امیه استماع ایدیجک منع بابنده بنو
هاشم ایله مقاتله ایلمک صددنده اولوب ایدیلرکه
نه احتمالدرکه انده دفن اولنمق واقع اوله حضرت
حسن رضی الله عنه سمع شریفلرنه واصل اولیجق اهل
بیته خبر گوندروب ایتدی اول محلده دفن اولنمقدن
فراغت ایلدم بنی مقبره ده والدهم یاننده دفن ایدن سز
ابن سعد ذکر ایلمشدرکه امام حسین رضی الله عنه
نک مبارک باشلری دخی حضرت فاطمه رضی الله عنها
مزار شریفنده دفن اولنمشدر عباس بن عبد المطلب
رضی الله عنه دمشلردرکه فاطمه بنت اسدک مزار

شریفی قربنده مدفوندر بنی هاشمک اول مقابرلری
یاننده که دار عقیلده در دیرلر مسجد قبر شریفینک
مقابلنده در صفیه بنت عبد المطلب رضی الله عنها
مرویدرکه مدفوندر خارج باب بقیعده ابو سفیان
ابن الحارث بن عبد المطلب رضی الله عنه درلرکه
موتدن اول ایکی گون یا خود اوچ گون کندو مقبره سین
قازوب احضار ایلمشدر اندنصکره متوفی اولدی
آثار منقوله دن ظاهر اولورکه مدفن شریفی حضرت
عقیله منسوب اولان مزار شریفدر زیرا مرویدرکه
دار عقیلده قبرین حفر ایلمشدی ومزارمن بوردادر
عقیل دندر ازواج طاهرات سرور کائنات علیه من الله
زاکیات التحیات خدیجه رضی الله عنهادن غیریکه مکه ده
در و میمونه که سرفده در رضی الله عنهن مرویدرکه
حضرت عایشه رضی الله عنها عبد الله بن زبیره رضی
الله عنه وصیت ایدوب بیورمش ایدیکه بنی بقیع ده
صاحبه لرم یاننده دفن ایله مزار شریفلری معلومدر دار
عقیلک جانب قبلی سنده اصلی بودرکه عقیل دارنده قبو

قانده قدم بر طاش ظاهر اولدی که اوزرنده یازلمشدی
قبر ام حبیبه بنت صخر بن حرب ام المؤمنین اندنصکره
حضرت عقیل مزبورک قیوسی دفن ایدوب یرنده اوینا
ایلدی امیر المؤمنین عثمان بن عفان رضی الله عنه مرویدر
که حضرت عایشه دن رضی الله عنها اذن طلب ایدوب
ماذون اولمشلر ایدیکه صاحبین یاننده دفن اولنه شهید
اولدقدنصکره اهل مصر مانع اولدیلر و ایضا مرویدرکه
ام حبیبه رضی الله عنها کلوب مسجد شریف قپوسنده دوروب
ایتدی یا ترک ایله کوزیوعزیزی بکا که دفن ایدم
یا خود کروب رسول الله صلی الله علیه وسلمک برده
شریفه لرین کشف ایدوب بددعا ایدرم پس ترک
ایلدیلرکه بقیع ده دفن اولنه جبیر بن مطعم و حکیم بن
حزام و عبد الله بن الزبیر برقچ مسلمان کمسنه لر ایله
قالدروب بقیعه کتورمش ایکن ابن بجره یا خود ابن
نجده ساعدی انلری بقیع ده دفن ایلمکدن منع ایلمکین اول
شهید مظلومی قالدروب حش کوکبه کتوروب خیبر
نمازن قلوب بر روایتده حکیم بن حزام نمازن قلوب

انده دفن اولندی حش کوکب بر بستان ایدیکه ناس
انده میتلرین دفن ایلمکدن تحاشی ایدرلر ایدی بنی امیه
اول موضعی بقیعه ادخال ایلدیلر دخی مرویدرکه
حضرت عثمان رضی الله عنه بیورمش ایدیکه یقینده
که بر صالح کمسنه هلاک اوله و لوب محل مزبورده مدفون
اولور اندنصکره ناس اکا اقتدا ایدر یعنی انی مقتدا ایدو
جوارنده دفن اولنورلر سعد بن معاذ رضی الله عنه
مرویدرکه حضرت صلی الله علیه وسلم سعد اوزره
نماز قلوب انی بقیع اقصاسنده دفن ایلدی صاحب تاریخ
دیرکه مزبورک قبری یاننده ذکر اولنان آثار دلالت
ایدرکه حالا فاطمه بنت اسده منسوب اولان مزار سعد
بن معاذک مزار شریفی اوله رضی الله عنهما اما فاطمه
بنت اسد قبری اولمق بعید ایدوکی ذکر اولنمشدر ابو سعید
سعید خدری رضی الله عنه مرویدرکه اوغلنه ابتدا
اوغل بن اولمشم اقرانم جمیعا وفات ایدوب دخی اجلم
قریب اولمه یاپش بن دخی الینه یاپشوب بلجه بقیعه
کلوب اقصای بقیعده بر یره وارایدی خالی که کمسنه انی

دفن اولنمامشدی پس دیدی اوغل وفات ایلدکده بنی
بومقامده دفن ایله اما مدینهٔ منورهده حالا معروف اولان
مزارلردن بری حضرت عباس بن عبد المطلب وحسن بن
علی رضی الله عنهم سایر مشهورلر اولان اهل بیت ایله که
اوزرلرنده برعظیم قبه بنا اولنمشدرکه ابن النجار دیرکه
قدیمة البنادر وابن النجار احمد مستضی زماننده ایدیکه
آلتی یوز یکرمی ایکنجی سنه ده متوفی اولمشدی قبه
ایچنده ایکی مرتفع قبرکه ساجدن وصفایح صفردن
معمولدر مسترشد بالله آخرینه سنه بش یوز اوتوز
تاریخنده اولمشدر ظاهر بودرکه قبهٔ مزبوره تاریخ
مذکوردن مقدم اولمش اوله والله اعلم دخی امهات
مؤمنین مزار شریفلریدرکه حضرت عقیله منسوب
اولان مشهدک جانب قبلی سنده در ابن النجار دیرکه
مزار مزبورده دورت ظاهر قبر واردرکه ازواج
طاهراتدن خصوصی ایله کملردر معلوم دکل صاحب
تاریخ دیرکه حالا مزار مزبورده علامت قبردن اثر
اولمیوب خالی رحبه در انما سابقا طاش ایله مبنی حظیره

ایدی اندنصکره سنه سکز یوز آللی اوچ تاریخنده معمار
اولان بردیک نام امیر قبه بنا ایلدی اندنصکره شاهین
جمالی که سلطان قایتبای جانبندن ناظر ومتولی ایدی
سنه سکز یوز طقوسان بش تاریخنده قبهٔ مزبوره‌یی
ترمیم واصلاح ایلدی دخی حضرت عقیل مزار شریفیدر
رضی الله عنه ابن النجار وانکا تابع اولان ارباب سیردن
مرویدرکه حضرت عقیلک مزار شریفلرنده قرنداشی
اوغلی عبد الله بن جعفر طیار دخی مدفوندر ایکیسنک قبری
واحدده درلر لکن منقول اولان بودرکه حضرت
عقیل شامده متوفی اولمشدر والله اعلم دخی
دیرلرکه دار عقیلک زاویه‌سی شول مقامدرکه
حضرت صلی الله علیه وسلم انده دوروب اهل
بقیع ایچون دعا واستغفار ایدوب دعا مستجاب اولان
اماکن شریفه دندر دخی اولاد رسول صلی الله علیه
وعلیهم وسلم مزار شریفلریدر دیرلرکه حضرت عقیل
دارینه قریب دخی امهات مؤمنین مزار شریفلرینه قریب
مزاردرکه انده اولاد رسولدن اوچ نفر مدفوندر

آنا اصلی معلوم دکل بو حقیر دیرکه حالا بنات رسول
دیو زیارت اولنور والله اعلم دخی حضرت ابراهیم ابن
الرسول صلی الله علیه وعلی ابنه مزار شریفیدر دخی
صفیه بنت عبد المطلب رضی الله عنها مزار شریفیدر
که رسول الله صلی الله علیه وسلمك عمه لریدر و زبیر
بن العوام رضی الله عنه والده سیدر باب بقیعدن
خروج ایدن کمسنه نك صول جانبنده واقع اولمشدر
دخی امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه مزار شریفلریدر
که اوزرنده عالی قبه بنا اولنمشدر که صلاح الدین
بن ایوب امراسندن اسامة بن سنان نام کمسنه التی
یوز تاریخنده بنا ایلمشدر بر روایتده قبهٔ مذکوره نك
بانیسی عز الدین سلمه نام کمسنه در والله اعلم دخی
حضرت فاطمه بنت اسد رضی الله عنهایه منسوب
اولان مزار شریفدر اقصای بقیعده که سبقت
اولنمشدر ظاهر بودر که سعد بن معاذك مزار
شریفلریدر حضرت علی رضی الله عنه والده لرینك
ولمه یه نته کم سابقده بیان اولنمشدر دخی امام مالك

بن انس رضی الله عنهما مزار شریفلریدر باب بقیعدن
خروج ایدن کمسنه نك مواجهه سنده در و اشبو مزار
شریفك جانب شرقی و شامی سنده بر کوچك قبه دركه
مطهری اندنصکره اولان ارباب سیر اکا تعرض ایتمیوب
استماع اولنور که شیخ قرا امام نافع انده مدفوندر والله
بعضی مورخلرك کلامی اقتضا ایدر که حضرت ابراهیم
مزار شریفلری ایله امام مالك مزار شریفی آراسنده امیر
المؤمنین عمر رضی الله عنه اوغلی که ابو شحمه نام دیرکه
آنی باباسی حد اوروب اندنصکره خسته اولوب متوفی
اولمشدر انده مدفون اوله والله اعلم دخی اسمعیل بن جعفر
صادق رضی الله عنهما مزار شریفیدر که عالی قبه ایچنده
در حضرت عباس قبه لرینه مقابل جانب غربیسنده مدینهٔ
منوره نك حصاری رکننده واقع اولمشدر موسی
قلعه ایچنده در سنه بش یوز قرق التی تاریخنده
عبیدیین وزیری اولان حسین بن ابی الهیجا بنا ایلمشدر
انده اولان قپوکه اوکی قپو ایله ایکنجی قپو آرالغنده
واقع اولمشدر دیرلر که امام زین العابدینك دردر رضی الله

عنه مزبور قبودن امراض ایچون تداوی اولنور والله
الشافی بو حقیر دیرکه محل مزبورده فارسیله ترجمه
ایدن استیفاء کلامه ایتمامشدر بیانی بودرکه ذکر
اولنور مزارشریفه داخل اولان کمسنه نک صاغ جانبنده
اورته قبو ایله صوک قبو اراسنده برطاش اوزره یازلمشدر
که مشهد مزبورک جانب غربیسنده اولان باغچه حسن
بن ابی الهیجا مشهد مزبوره اوزره وقف اولنمشدر مزبور
باغچه نک مشهد جانبنه اولان طرفده واقع اولان
مسجد امام زین العابدین مسجدیدر و نفس مشهد امام
مزبورک داریدر و دخی اولکی قبو ایله مشهد اراسنده
اولان قبو امام زین العابدین قبوسیدر مزبور قبو ایله
تداوی اولنور مخفی اولمسونکه انده قبو ایکیدر بری
اولکی قبودن داخل اولان کمسنه نک صاغ جانبنده
در و ایکنجیسی ایکنجی قبودن داخلده واقع اولمشدر
تبرک اولان قبودن مراد اولکیدر غفلت اولنمیه
اشبو احتیاط که بو حقیر ایدوب صاحب تاریخ کلامنه
مراجعت ایلیوب فارسی ترجمه سنه قناعت ایلمه مکدر

بو مصلحت ایچوندر والله اعلم دخی مدینه منوره ده
اوچ مشهد در که بقیعدن خارج واقع اولمشدر
بری مالک بن سنان مزارشریفیدرکه ابو سعید خدری
رضی الله عنهمانک باباسیدر مدینه منوره نک
حصارندن جدار غربی یه متصل واقع اولمشدر اوزرنده
قبه عظیمه قدیمة البنا واردر و قبه ایچنده محراب
ایلمشلر حالا مشهور و مشهوددر ایکنجیسی نفس زکیه
محمد بن عبد الله بن الحسن بن علی رضی الله
عنهم مزارشریفیدرکه خلفاء عباسیه دن منصور
نام خلیفه نک زماننده شهید اولمشدر سبب شهادتی
بو ایدیکه منصور مزبور ایامنده خلق کثیر نفس زکیه
ایله بیعت ایدوب منصوره اوزره خروج ایلمش ایدیلر
مدت مدید محبوس اولدقدنصکره پس منصور عیسی بن
موسی نام اولان عمنی دورت بیک عسکر اوزره
سردار ایدوب نفس زکیه مقاتله سی ایچون تجهیز
ایدوب کوندردی دیرلرکه احجار الزیت دیمکله
معروف یرده که مالک بن سنان مشهدلرینه قریبدر

مقتول اولوب بقیعده دفن اولندی اما اهل مدینه
آرالرنده مشهور بودرکه مطهری و اتباعی دمشقلردر
سلع طاغینک جانب شرقیسنده در و مشهد شریف قبله
سنده حالا عینی آز قدر دخی سید الشهداء حضرت
حمزه رضی الله عنه مزار شریفلریدرکه سنه بش یوز
طقسان تاریخنده الناصر لدین الله والده سی قبه
عالی محکم البنا بنا ایلمشدر آندن صکره سنه سکز یوز
طقسان اوچ تاریخنده سلطان اشرف قایتبای
جانب غربیدن بر مقدار زیاده ایدوب بر قاچ طهارت
خانه یاپوب اول ناحیه ده اولان قپو داخلده واقع
اولمغین بر آخر قپو حفر ایدوب مرور ایدن کمسنه لره
منتفع اولماغیچون درجه لر بنا ایلمشدی کرکدرکه
مشهد مزبوره وارد قلدقده عبد الله بن جحش و مصعب
بن عمیر رضی الله عنهمایه سلام ایده اما حضرت حمزه
رضی الله عنه نک قبر شریفلرینک مبارک آیاقلری
جانبلرنده واقع اولان قبر متولی عمارت مشهد مزبور
اولان سنقر ترک قبریدر و صحن مسجدده اولان قبر

مدینه منوره امراسندن بر کمسنه نک درکه اشرافندی
بو حقیر دیرکه حضرت حمزه نک مبارک باشلری جانبنده
واقع اولان قبر حرمین شریفین حاکمی اولان شریف
حسن بن ابی نمی بن برکات دام عزه اوغللرندن سید
عقیل نام اوغللرینک قبریدر قبور ثلاثه مذکوره قبور
شهدادن دکلدر والله اعلم انتهی فضل شهداء احد
فضللری بیاننده و دخی احد طاغی نک فضلی بیاننده در
مرویدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم احد طاغی
کوردکده بیوردیکه اشبو طاغ بزی سور و بز آنی
سورز احادیث شریفه دن معلوم اولان بودرکه
بو کلامی کرات ایله بیورمشلردر هر سفردن کلدکده امام
احمددن مرویدرکه جنت طاغلرندندر طبرانی نک
کبیرنده مرویدرکه بو طاغ بزی سور و بز آنی سورز
دخی جنت قپولرندن بر قپودر دخی مرویدرکه دورت
طاغ جنت طاغلرندندر احد طاغی که بزی سور و بز آنی
سورز دخی ورقان طاغیدر دخی طور طاغیدر
دخی لبنان طاغیدر احد طاغینک وجه تسمیه سی یالکوز

اولدوغی اولمقدر یاخود اهلی موحد اولدوغی اولمقدر
والله اعلم احادیث شریفه ده واقع اولان حب حقیقت
اوزره محمولدر زیرا حق تعالینك تحت قدرتنده درکه داغ
ده محبت خلق ایده ممکنا تدن اولماغین نته کم تکلم قوتن
خلق ایدوب تسبیح ایدر حقیقته حمل ایلکه مؤید درختنده
موجود اولمق زیرا المرء مع من احب بیورمشلردر دخی
خطاب مستطاب رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اکا وقت
اضطرابنده اسکن یا احد دیمکله دلالت ایدر معنای
مذکوره زیرا خطاب ذوی العقوله خاصدر دخی هیچ کمسنه
انکار ایتمه مشدر جماداتك اتصافنی انبیا معجزلری ایله
علیهم الصلوة والسلام استوانه حسیننی کبی که حبیب
الله علیه سلام الله مفارقتی ایچون اولمشدی وغیر
ذلك دخی مرویدر که حضرت هرون علیه السلام
احد طاغنده برشعب ده مدفوندر که هرون شعبی ایله
معروفدر اما استبعاد اولنمشدر زیرا مفسرلر تیه ده
دفن اولندوغنه متفق درلر نته کم سبقت ایلمشدر
اما شهداء احد فضیلتلری رضی الله عنهم ابو داود وحاکم

دن مرویدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر
که قرنداشلروکوز احد طاغنده دلجك دکدکده حق تعالی
ارواح طیبه لرین یشل قوشلر ایچنده ایدوب جنت
انهارندن و ثمارندن یوب ایچوب تنعم اوزره درلر
حدیث طویلك اخرنده بیوردیلرپس نازل اولدی آیة
کریمه ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل
احیاء عند ربهم یرزقون دخی مرویدر که رسول الله
صلی الله علیه وسلم شهداء احد اوزره سکز یلدنصکره
نماز قلوب احیا ایله وداع لشور کبی دخی مرویدر که
هرسنه باشنده رسول الله صلی الله علیه وسلم قبور شهداء
احده کلوب بیوررلر ایدی السلام علیکم بما صبرتم
فنعم عقبی الدار دخی مرویدر که السلام علیکم بما صبرتم
فنعم اجر العاملین بیوررلر ایدی دخی مرویدر که
حضرت فاطمه زهرا رضی الله عنها حضرت حمزه قبرنی
زیارت ایدوب مرمت واصلاح ایدوب قبر شریف
اوزرنده علامت ایچون برطاش وضع ایلمشدی دخی
مرویدر حضرت علی دن رضی الله عنه بیوردیکه حضرت

حضرت فاطمه هر جمعه ده حضرت حمزه قبرینی زیارت
ایدوب انده نماز قلوب اغلر ایدی دخی مرویدر که ایکی
اوچ کونده بر حضرت فاطمه رضی الله عنها قبور شهداء
احدی زیارت ایدوب انده نماز قلوب دعا ایدوب اغلر
ایدی بو منوال اوزره ایدی جوار رحمته ملحق اولنجه رحمها
الله و رضی عنها بیهقی دلائل نبوه ده روایت ایدر که
پیغمبر صلی الله علیه وسلم قبور شهداء احدی زیارت
ایدوب بیوردیکه باری تعالی بن که سنک بندک و پیغمبرک
ایم شهادت ایدرم که اشبو طایفه شهدادرلر هر کیم بو
بونلری زیارت ایده یاخود سلام ویره قیامته دک
بونلر دخی جواب ویرورلر عطاف دیدیکه بنم خالهم
دیدی شهداء احدی زیارت ایلدم و انلره سلام ایلدم
جواب سلام اشتدوم و دیلر بز سزی بلورز و زنته
کم سز بری بریکوزی بلورسین پس بو سوزدن بکا
قشعریره تمام حاصل اولدی یعنی توکلروم دوروب
خوف مستولی اولدی فاطمه خزاعیه دن دخی مرویدر
که قزقرنداشم ایله بله حضرت حمزه زیارتنه واروب

سلام ایلدکده وعلیکم السلام ورحمة الله دیدکلرین
اشتدوک مشهوردر که شهداء احددن التمش نفردر جمله
لرندن سید الشهداء حمزه رضی الله عنه و قزقرنداش
اوغللری عبدالله بن جحش و مصعب بن عمیر رضی الله
عنهم مرویدر که حضرت حمزه رضی الله عنه کچک
قزل طاغ التنده که بطن وادیده در مقتول اولدقده همان
یرده قالدی مزبور یر اوق اتجیلرک یریدی اندن
صکره حضرت صلی الله علیه وسلم امر شریفلری ایله
اول یردن قالدروب قبر مقدسلری یرینه کتوردیلر
پس حضرت صلی الله علیه وسلم برد مطهرلرنده درج
ایدوب مصعب بن عمیری دخی آخر برده درج ایدوب
قبر واحدده دفن ایلدیلر بعضی روایتده عبدالله بن
جحش دخی انلر ایله بله قتل اولوب قبر واحدده مدفون
اولدی بر روایتده مصعب و عبدالله رضی الله عنهما
حضرت حمزه رضی الله عنه ایچون بنا اولنان مسجدک
تحتنده دفن اولدیلر پس حضرت حمزه ایله برسی دفن
اولنمدی اما احتیاطا اوچلرینه معا سلام اولنه دیشلر

والله اعلم دخی سهیل بن قیس در رضی الله عنه که حضرت
حمزه نك رضی الله عنه قبر شریفلرینك جانب شامیسنده
مدفوندر احد طاغی ایله قبر شریف آرالغنده دخی عمرو
بن الجموح وعبدالله بن عمرو بن حرام درلر رضی الله
عنهما موطاده مرویدرکه ایکیسی قبر واحدده ممر
سیلده مدفون اولوب مکانلرین تغییر ایتمك اراده
ایلدکده قبر شریفلرین حفر ایلدکده شویله بولدیلرکه
کویا هنوز اولمشلردرکه اصلا تغییر اولمامشلر حتی
انلردن بریکه مجروح اولمشدی مبارك الینی جراحت
اوزره قیوب مدفون اولمشدی کوردیلرکه اول حالت
اوزره در مبارك الینی جراحتدن دفع ایلدیلر ینه
عودت ایلدی شهادتلریله حفر قبر آرالغی قرق التی
ییلدر دیمشلر والله اعلم بر روایتده دیرکه مجروح اولان
عبدالله درکه مبارك الینی جراحت اوزره وضع ایلمشدی
الینی جراحتدن رفع ایلدکده قان روان اولدی صالی
ویردکده ینه کلوب قان دیکلدی قرق التی ییلدن
صکره بو حالت اوزره ایدی واقدی دیرکه عمرو بن

الجموح ایله قبر واحدده دخی خارجه بن زید وسعد بن
الربیع ونعمان بن مالك وعبدالله ابن الحسحاس دخی مشترك
که ابو ایمن وخلاد بن الجموح دخی انلر ایله قبر واحدده
مدفوندرلر پس مزبورلره سلام ویرمك کرکدر قبرلری
موضعی حالا ظنا وتخمینا اول موضعکه سیلی غربی
سنده بر بوجه یرده در اکا قریب در قبله جهتندن عین
مجری سی اما بقیه شهداء احد رضوان الله علیهم اجمعین
مزار شریفلری معلوم دکل لکن ظاهر ومتبادر بودرکه
محل مزبورده در حضرت حمزه رضی الله عنه مزار شریفلری
نواحیسنده اولا ابو سعید خدری رضی الله عنه دن
مرویدرکه حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه
شهداء احددن هر کم نقل اولندی مدینه منوره یه هنوز
ده که خبر یتشوردانده دفن اولنه پس بابام مالك بن سنان
که مقتول اولان شهدادن ایدی اصحاب عبا قرینده خبر
یتشوب انلری انده دفن ایلدك اصحاب عبادن مراد عبا
بیع ایدن کمسنه لردر دخی مرویدرکه شهداء احددن
بعضی کمسنه لر بنی سلمه مقبره لرنده دفن اولندیلر وعبد

اللّٰه بن سلمه و المجذر بن زياد شهداء احددن قباده دفن
اولنديلر رافع بن مالك زرقي بني زريق ده دفن اولندي
والله اعلم **التنجي باب مدينهٔ منوره نك** ابار مباركه عين
وغراس و حضرته صلى الله عليه وسلم منسوب صدقات
بيانندهدر اشبو باب ايكي فصل اوزره مشتمل در **فصل**
اول ابار مباركه يعني مبارك قيولر بيانندهدر حروف
هجا ترتيبي اوزره **بئر اريس** جليس وزني اوزره يهوددن
بر دهقانه منسوبدر اريس شام لغتي ايله دهقاندر
صحيح مسلم ده اولان احاديث مشهورهدندر ابو موسى
اشعري حديثي ابدست الوب اوندن چقمش ايديكه رسول
الله صلى الله عليه وسلم بئر اريسده كوردي كه ابدست
الوب قيوا اوزرنده اولان اغاج اوزره اوتوروب مبارك
اياقلرين حضرت قيوا ايچنه صارقتمش ايديلركه حضرت
ابو بكر صديق و حضرت عمر و حضرت عثمان مترتباً كلوب
هر برى بعد الاذن جنت ايله مبشر اولوب حضرت **صلى
الله عليه وسلم** حضور شريفلرينه كلدي اما حضرت عثمان
رضى الله عنه جنت ايله مبشر اولدقدن ماعدا حصول محن

وفتن دن دخي خبر ويرلدي بو بابده واقع اولان حديث
طويلك حاصل معناسي در خصوص حديث شريفه اطلاع
مراد اولنور ايسه اصله رجوع اولنه صحيح بخاريده انس
رضى الله عنه دن مرويدركه خاتم **رسول الله صلى الله
عليه وسلمك** مبارك اللرنده ايدي انلردنصكره حضرت
صديق رضى الله عنه نك مبارك اللرنده ايدي انلردن
صكره حضرت فاروق رضى الله عنه نك مبارك اللرنده
ايدي انلردنصكره حضرت عثمان رضى الله عنه نك
مبارك اللرنده ايكن بر كون بئر اريس اوزرنده اوتوروب
خاتم اللرنده ايكن ناكاه بئر ايچنه دوشدي انس رضى
الله عنه ايتدي اوچ كون حضرت عثمان ايله بئر
اريس اوزرنه كلوبانده اولان صويي جميعاً اخراج
ايدوب كمال مرتبه تفحص ايدوب خاتم شريف بولنمدي
بئر اعواف صدقات نبويه نك بريدر مرويدركه حضرت
صلى الله عليه وسلم بئر مزبوره اوزرنده اوتوروب
ابدست الوب وضوء شريفلرندن صو مزبور قيويه
سيلان ايدر ايدي قيونك ايچنده اولان دلو اده كه اكا

صوسیلان ایلمشدی یشل چمن اولمشدی لی یومنا هذا
یشل چمندر مرویدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
برخرصزی طلب ایلمشدی مزبور خرصز فرار ایلمش ایکن
اعواف ایله شطبیه آرالغنده برطاش خرصزوك اياغنه
اورولوب خرصز دوشوب حضرت صلی الله علیه و
سلم خرصزه یتشوب اول طاشه دعا ایدوب مبارك
اللرین دکدوردیلر حالا اول طاش تبرکا اولوب
ناس انی زیارت ایدر اولدیلر شویله دمشلر اما بو حقیر
اول طاش بلمز اعواف بربیوك جزعدرکه قبله سی
مربوعدر وشامی سی خانقه در شطبیه حالا معروف
دکل احتمالدرکه عقبی دمکله معروف اولان براوله
شویله دمشلردر والله اعلم بئرانا ضم همزه وتخفیف
نون ایله یاخود فتح همزه وتشدید موحده ایله حتی وزنی
اوزره روایت اولنمشدرکه حضرت صلی الله علیه
وسلم بنی قریظه محاصره ایلدکده مبارك چادرلرین
بئرانا اوزره دکمشلر ایدی انده اولان مسجده
نماز قلدیلر واول قیودن صو ایچدیلر ودابه لرین انده

اولان سدر اغاجنه بغلمش ایدیلر صاحب تاریخ ایدر
اشبو بئر حالا معروف دکل بئر انس بن مالك بن النضر
رضی الله عنه انسدن مرویدرکه رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم انس منزلنده اولان قیونك ایچنه مبارك
توکردکلرین براقمش ایدیلر پس صویی برمرتبه یه
واردیکه مدینه منوره ده آندن دادلو صو بولنمز
ایدی اشبو مبارك قیو حقنده بو حدیث شریفدن
غیری نیجه حدیث دخی روایت اولنمشدر صاحب تاریخ
دیرکه ابن شبه بیان ایتلمشدرکه دار انس بنی جدیله
ده ایدی دخی دیرکه کلامندن تلخیص اولنورکه راجح
بودرکه مزبور قیو حالا رباطیه دمکله معروف اولا
که یمنه رباطی اوزره وقفدر رومیه دمکله معروف
حدیقه نك جانب شامی سنده در صویی غایتله دادلو
در بئراهاب مرویدرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم انده
مبارك توکروکونی براقمشدر دخی روایت اولندیکه
حضرت صلی الله علیه وسلم بئراهابه کلوب بیوردیکه
یقندرکه بنیان یعنی معمورلق وآبادانلق بو یره وار

اوله که حجرهٔ غربیه‌ده در ارباب سیر کلاملرندن
مستفاد اولان بودر که اشبو قیوجا لا بئر زمزم دیمکله
معروفدر حدیقه‌نک جدار قبلیسی طرفنده آثار بناء
قدیم کورنور ظاهر بودر که اسمعیل بن الولید بن هشامک
قصری آثاری اوله زیرا مزبور قیونک نصفنی اشترا
ایلمش ایدی مطری دیر که مزبور قیونک صوینی تبرکا
اطراف عالمه اهالی مدینه نقل ایدر ایدیلر نته کم اهالی
مکه زمزم صوینی تبرکا نقل ایدکلمشلر بئر البصه
ضم موحده ایله تخفیف صاد مهمله ایله نته کم اهل
مدینه دیللرنده شایع و ذایع در اما مجد لغوی تشدید
صاد ایله ضبط ایلمشدر بص الماء دن رشح معناسنه ابو
سعید خدری رضی الله عنه مرویدر که رسول کرم
صلی الله علیه وسلم شهدانک اهللرینه و عیاللرینه کلوب
تعهد ایدر ایدی بر کون ابو سعید خدری‌یه کلوب
بیوردیکه سنده سدر وارمی جمعه کونی اولمغین
باشمی یومق دیلرم ایتدم بلی واردر پس سدر کتوروب
تسرو رانیا ایله بئر بصه‌یه کلدک حضرت صلی الله

علیه وسلم مبارک باشلرین یوب غساله‌سی مزبور قیو
ایچنه براقدیلر اشبو قیو قبا یولنده بقیعه یقینجه‌در
زکوی ابن صالح آنده اولان اطم محلنده منزل یا بوب
قیو ایچنده نردبان یوب مزبور قیو اولدوغی حدیقه
شیخ خدام ریحان نام بدری شهابی فقراء صادره و وا
ردا اوزره وقف ایلمشدی تقبل الله منه بئر بضاعه مشهور
ضم موحده در کسر دخی منقولدر ضادی معجمه در مهمله
دخی دینلمشدر عینی مهمله در اخرنده ها اشبو قیو بئر
حانک جانب غربیسنده درجهه شماله مائل ابو سعید
خدریدن رضی الله عنه مرویدر که ایتدی رسول الله
صلی الله علیه وسلم دن ایشتدم بیوردیلر که کندولرینه
عرض ایلدکلری حالتده که بضاعه بئرینک صویندن سنی
کتورورلر و حال بودر که انده حیض خرقه‌لری و ادم
نجاستی براغلور بیوردیلر صو مطهردر یعنی پاک ایدیجی
در انی هیچ نسنه مردار ایلمز بر روایتده الا طعمنی
و قوقوسنی و رنکنی تغییر ایدن دخی مرویدر که حضرت
صلی الله علیه وسلم مبارک توکرکلرین انده براغوب

مبارك اللرى ايله آندن صوچكديلر دخى مرويدركه انك
حقنده بركت ايله دعا ايلمشدر حديث خرده مرويدركه
انده وضو ايدوب وضو صوينى آنده دوكديلر دخى
سرور كائنات عليه الصلوة والسلام ايام بابركات
لرنده مرويدركه بر مزبوردن استشفا ايچون مريضى
غسل ايتدوردكلر ايدى وشفا بولورلر ايدى بر روايتده
اوچ كون غسل ايدوب شفا بولورلر ايدى اشبو قيو ايكى
بوستان آراسنده دركه ايكى سنين شاهين جمالى نام
شيخ خدام صاتون الوب ايكى سنى بر ايدوب مزبور قيو
يانينده مسجد و بركه ياپمشدى بو حقير ايدركه حالا مزبور
بوستانن وقفدر والله اعلم بئر جاسوم جيم ايله جاسم دخى
ديمشلر مرويدركه حضرت صلى الله عليه وسلم بئر مزبور
دن صو ايچوب باغچه سنده نماز قلمشدر اشبو قيونك
صاحبى ابو الهيثم بن تيهاندر رضى الله عنه حالا معروف دكل
والله اعلم بئر جمل دوه معناسنه وجه تسميه انده بر دوه
اولدوكيدر ياخود انى حفر ايدن كمسنه نك اسمى ايله
مسمى اولمش اوله كه انك اسمى جمل ايدى دخى مرويدر

عبد الله بن رواحه دن واسامه بن زيددن رضى الله
عنهم كه ديمشلر رسول الله صلى الله عليه وسلم بئر جمل
جانبنه روانه اولوب بر دخى اردنجه واروب حضرت
صلى الله عليه وسلم ايچرو كروب بلال دخى انلر ايله
بله داخل اولوب بر خارجنده دوروب بلالدن سؤال
ايلدك سرور انبيا وخلاصه اصفيا نه طريق ايله وضو ايلديلر
بلال ايتديكه ابدست الوب خفين اوزرنه مسح ايلديلر
وخمار اوزرنه يعنى دولبندلرى اوزره بئر مزبورك
تعيننده بعضى ديرلركه جرف ناحيه سنده عقيق منتها
سنده در اما صاحب تاريخ ديركه صواب بودركه بئر
مزبور بقيع نواحى سنده اوله والله اعلم بئرحا فتح موحده
وكسريله دخى فتح راء وضم ايله همزه مدى ايله دورت
لغتدر بشنجى لغت فيعلى وزنى اوزره درباح دن مشتق
اچوق بر معناسنه بو حقير ديركه بو تقديرجه بئر بئرحادمك
مناسبدر تا سباق وسياق كلامه موافق اوله مرويدر
كه ابو طلحه انصاردن مالى چوق اولوب احب
امواللى بئرحا ايدى اشبو قيو مسجد شريفك جانب قبلى سنده

واقع اولمشدر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اکا
واروب صویندن ایچوب باغچه نك کولکه لرنده استظلال
ایدرلر ایدیلر دخی مرویدرکه ابوطلحه انی اقاربنه تصدق ایلمشدر
اکا بوباین عتاب اولدقده ایتدی بر صاع خرمایی بر صاع درهمه
صاتمه یاین می مطری کلامندن دیرکه بو قیو مدینه منوره نك
حصارینك جانب شمالیسنده واقع اولمشدر انکله
حصار اراسنده یول فاصله در حالا نوریه دیمکله معروف
دردر زیرا آنی تویریتن خاتونلرندن برخاتوندن صاتون
الوب مدینه منوره فقراسی ایچون وقف ایلمشدی والله
اعلم بئر جلوم حاء مهمله ایله مرویدرکه پیغمبر صلی الله
علیه وسلم بئر مزبورده اولان اراك کولکه سنده
قیلوله بیورمشلر اما حالا معروف دکل والله اعلم بئر ذرع
ذال معجمه ایله مرویدرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم بنی
حطمه یه کلوب برقاری چوق اوندن نماز قلوب اندن
صکره مسجد بنی حطمه ده نماز قلوب اندن صکره
اندن اولان ذراع نام قیوا اوزرنه مرور ایدوب قیو اوزرنده
اولان اغاج اوزرنده اوتوروب تا ن ابدست

الوب مبارك توکروکلرین انده براقتی ابدست المق ونکرله
براقمق طرق متعدده ایله روایت اولنمشدر اما حالا
معروف دکلدر اما ذراقریه بنی حطمه ما جشونیه قربنده در
والله اعلم بئر رومه رانك ضمه سی ایله همزه ایله دخی مرویدر
بعد الراء، حدیث شریفده کلمشدرکه نه کوکچك قیودر مزنی
قیوسی ای عثمان انی صاتون الوب تصدق ایله حدیث
اخرده مرویدر نه کوکچك حفیره در مزنی حفیره سی
یعنی بئر رومه عثمان رضی الله عنه اشیدنجك نصفنی
یوز درده ایله صاتون الوب تصدق ایلدی اندن صکره
خلق مزبور قیودن صو الورلر ایدی کر صاحبی کوروب
بلدیکه اولکه حال اوزره قالمشدر نصف اخری ازجق
بها ایله حضرت عثمانه صاتدی وحضرت عثمان رضی
الله عنه الوبانی دخی تصدق ایلدی بئر مزبوره حقنده
احادیث کثیره روایت اولنمشدر جمله دن بری بودرکه
مهاجرلر مدینه منوره یه قدوم ایلدکده صویندن
محظوظ اولمیوب بئر رومه دن ثمن کثیر ایله صوینی
صاتون الورلر ایدی پس حضرت صلی الله علیه وسلم

بورد یلرمالکنه که انی جنتدن بر عینه بیع ایله اول
ایتدی یا رسول الله بنم اندن غیری ملکم یوقدر حضرت
عثماندن رضی الله عنه اشیدیجک اوتوز بش بیک درهم ایله
انی صاتون الدی اشبو قیو جاهلیت قیولرندندر که قوم
ایچون مزبور قیودن صو چکلمشدر عقیقک منتهی سنده
واقع اولمشدر سیللر مجتمع اولدوغی محلدر خراب اولوب
طاشلری ایچنه دوکلمشدی مکه قاضیسی اولان محب
الدین طبری انی احیا ایدوب تجدید ایتمشدی سنه یدی
یوزالی تاریخنده بو حقیر ایدرکه سنه اربع بعد الالف
تاریخنده مدینه منوره شیخ الحرمی وسایر امورا وزره ناظر
ومتکلم اولان خلیفهٔ زمانک وکیل مطلقی اولان ثالث
العمرین انی ثانیا احیا ایدوب نواحیسنی زراعت ایله
وسایر اشجار غرسیله معمور ایدوب جوارنده مسجد
وسبیل ایدوب حالا فقرا منتفع اولیورلر جزاه الله خیرا
بئر السقیا ضم سین مهمله وسکون قاف ایله احوالی
مجملا مسجد سقیاده ذکر اولنمشدر ام المؤمنین عایشه
دن رضی الله عنها مرویدر که حضرت صلی الله علیه وسلم

ایچون دادلو صو بئر سقیادن کتورلر ایدی بو بابده
احادیث کثیره مرویدر اشبو قیو مطری قولی اوزره
ثقانک اخرنده درکه بئر علی جانبنه متوجه اولان کمسنه
نک صول جانبنه واقع اولور طاشدن اولمشدر خراب
ومعطل اولمشدی اما فقراء عجمدن بر کمسنه یدی یوز
یتمش سکز تاریخنده تجدید وتعمیر ایلدی ولهذا بئر الاعجام
دیمکله معروفدر حقنده روایات مختلفه واقع اولمشدر
مراد اولنور ایسه تاریخ عربی یه مراجعت اولنه بو حقیر
دیرکه بئر مزبور حالا مصر دیمکله معروفدر والله اعلم
بئر العقبه بعضیلر دیرلرکه بو قیو شول قیودرکه حضرت
صلی الله علیه وسلم وحضرت صدیق وحضرت فاروق
رضی الله عنهما اوزرنده اوتوروب مبارک ایاقلرین
صارقتمش ایدیلر لکن مشهور اولان بودرکه قصهٔ
مزبوره بئر اریسده واقع اولمشدر اگر ایکیسی واقع
اولسه قضیه متعدد اولور والله اعلم بو حقیر دیرکه
جایزدر بئر اریس وبئر عقبه براوله ایکی اسم ایله تسمیه
اولنمش مقوله سندن اولور بو تقدیرجه قضیه متعدد

اولمق لازمدر کل والله اعلم **بئر ابی عنبه** عنب واحدیدر
اوزم معناسنه مرویدر که بدر لشکرینی بئر ابی عنبه ده
عرض ایلیوب کچك اولان کیسنه لری رد ایلدیلر اشبو
قیو بئر ردی دیمکله معروفا اولان اولمقدر والله اعلم
بئر العهن کسر عین مهمله ایله سکون ها بوپایمش صوف
معناسنه دیرلر که بو قیو عالیه ده در یعنی مدینه منوره
نك یوجه اولان جانبنده در که قبا و نواحی سندن
عبارتدر آنده زراعت ایدرلر اکا قریب بر بیوك سدر آغاجی
وار دیرلر بعضیلر سدر آغاجی حالا مقطوعدر دیمشلر
اشبو قیو عوالیده معروفدر صویی غایتله دادلودر و
داغدن منقور اولمشدر صاحب تاریخ دیرکه بکا بعد
التأمل ظاهر اولان بودر که بوندنصکره ذکر اولنجق
بئر یسره دیدکلری بئر عهن درو الله اعلم **بئر غرس** ضم
معجمه وسکون را ایله بعضی دیدیلر که فتح وسکون ایله در
بعضی دخی تحریك ایله شجر وزنی اوزره دیمشلر بئر
اغرس دخی دیمشلر اشبو بئر مسجد قبانك جانب شرقی
سنده شماله مائلجه قبادن برمیل مقداری بعیدجه

دوشمشدر مرویدر که صویندن رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم ایچون کتورمشلر انس رضی الله عنهدن
مرویدر که دیر ایدی بکا بئر غرسدن صو کتورك زیرا
کوردم حضرتی **صلی الله علیه وسلم** که آندن ایچرو
ایدیلر و وضو ایدر ایدی دخی امیر المؤمنین علیدن رضی
الله عنه مرویدر که ایتدی پیغمبر صلی الله علیه وسلم
بیوردی هرگاه آخرته انتقال ایدم بنی غسل ایله کوز
یدی قربه صو ایله قیوملدن غرس قیوسندن اشبو قیو
قباده اولوب حضرت **صلی الله علیه وسلم** آندن صو
ایچر ایدی بو معنا طرق متعدده دن وارد اولمشدر
حقنده بچه احادیث شریفه روایت اولنمشدر صاحب
تاریخ دیر که اشبو قیو خراب اولدقدنصکره خواجه
حسین بن شهاب احمد قاوانی آنی اشترا ایدوب نواحی
سین محوطه ایدوب باغچه ایلدی و قیو ایچون درجه
ایدوب باغچه ایچندن وطشندن قیویه یول ایلدی
سنه اثنین وثمانین وثمانمائة تاریخنده بو حقیر ایدرکه
مزبور یول قرن عاشر دك منوال مزبور اوزره

ایدی قرن عاشرك اواخرنده دشجا نبدن بولنمغ
اولندی **بئر القراصه** قاف وراء ایله وصاد مهمله
ایله بعض نسخده عین مهمله قاف یرنده واقع اولمشدر
وضاد معجمه ایله صاحب تاریخ دیرکه کمان ایدرم که صوا
بو اوله جابر بن عبد الله دن رضی الله عنهما مرویدر که
بابام شهید اولدقده قراصه اصلی ایله ومیوه سیله یعنی
خرماسیله ارباب دیوانه عرض ایلدم قبول ایتدن ابا
ایلدیلر پس حضرت **صلی الله علیه وسلم** اصحاب کرامدن
بعض کسنه ایله جقوب مبارك توکروکلرین قیولنجه
براغوب برکت ایله دعا ایلدیلر دنجی دعا ایلدی که حق
تعالی عبد الله دیندن خلاص ایدم اشبو خالا معروف
دکلدر اما قیاس بودرکه مساجد فتح جانبنده اوله مسجد
خربه جهتنده **بئر البسیره** ضد عسرا اولان یسیردن
مشتقدر مرویدر که **رسول اکرم صلی الله علیه وسلم**
بنی امیه بن زیدم کلوب قیولری اوزرنده اوتوروب
سؤال ایلدی بو قیونك اسمی ندر دیدیلر عسیره پس حضرت
صلی الله علیه وسلم بیوردی بویله دکلدر بلکه اسمی

بسیره در مبارك توکرکلرین ایچنه براغوب حقنده دعا
ایلدی سبقت ایتمشدرکه بئر عهن اشبو بئر اولمقدر پس
بو تقدیرجه ابار مبارکه اون طقوز اولوریدی عدده
حصر ایلدکلری مردوددر لکن مشهور اولان یدیدر
بئر اریس وبئر حا وبئر رومه وبئر غرس وبئر بضاعه
وبئر البصه وبئر السقیا یاخود بئر عهن یاخود
بئر جمل یدنجیده اوچ قول اولورنته کم حافظ عراقی احادیث
احیاد تخریجنده ابار سبعه اسامیسنده بو نظمی بویورمشدر

اذا رمت ابار النبی بطیبه
فعدتها سبع مقالا بلا وهن
اریس وغرس رومة وبضاعة
کذا بصة قل بئر حاء مع العهن

تمه نخفی اولمسون که خالا مدینهٔ منوره ده جاری اولان عین مسمی در
عین زرقا ایله اما صوابی عین ازرقدر زیرا حضرت
معاویه رضی الله عنه امری ایله مروان اجرا ایلمشدی
ومروان ازرق العین اولمغین ازرق دمکله ملقب
اولمشدی پس عین ازرق دمك کرکدرنه عین زرقا

والله اعلم **فصل ثانی** صدقات نبویه بیاننده در
زهری رحمه الله دیر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم صدقاتی
لری جمیعاً مخیریق یهودینك اموالیدر که بنی النضیردن بر
حبر ایدی حضرت رسالتپناهه صلی الله علیه وسلم ایمان
کتورمشدی اما واقدی دیمشدر که ایمان کتورمامشدی
لکن حضرته صلی الله علیه وسلم محب اولوب بعض غزواتده
مساعده ایلمشدی وفات ایلدکده مسلمانلر مقبرهلرینك
ناحیه سنده دفن ایدوب نمازی قلنمدی زهریدن
مرویدر که مخیریق جمیع اموالنی حضرته صلی الله علیه و
سلم وصیت ایدوب احد غزاسنده حاضر اولوب مقاتله
ایدوب اندہ مقتول اولدی رسول الله صلی الله علیه وسلم
بیوردی مخیریق سابق یهوددر و سلمان فارس و
بلال سابق حبشه بو حقیر دیر که اشبو حدیث شریف
اسلامنه دلالت ایدر ودخی مثبت نافیه اوزره راجح
اولمق اصلی اقتضا ایدر که اسلامنه حکم اولنه والله اعلم
زهریدن مرویدر حضرته صلی الله علیه وسلم متعلق
اولان مخیریق اموالی بونلردر که ذکر اولنور الدلال

وبرقه والاعواف والصافيه والمثيب وحسنا
ومشربه ام ابراهيم اما صافيه وبرقه ودلال ومثيب
بری برینه مجاوردر اعلای صورینده دیمکله معروف
یرده مروان بن الحکم قصری اوندنکه وادی مهزوردن
صوالورلر اما فیه خالا مدینه منورهنك شرقی سنده جزع
زهیره دیمکله معروفدر برقه دخی معروفدر اول ناحیه
ده قبله جانبنه مائلجه دلال دخی معروف جزعدر صافیه
نك جانب قبلی سنده ملیکی یه قریب که مدرسه شهابیه
وقفیدر مثیب اکرچه حالا معروف دکل اما حوائط ثلاثه
یه متصل ایدوکی معلومدر واما مشربه ام ابراهیم عوالی
مدینه ده در مشربه ده ذکر اولندی واما حسنا قف
نواحی سنده در بو دخی وادی مهزوردن صوالور
حسنا ضم حا وسکون سین مهملتین ایله وفتح نون ایله حالا
بو اسم ایله معروف دکل اکر حسنا که حادن صکره نون ایله در
اندن تصحیف ایسه ماجشونیه قریبنه جانب شرقیسنده
معروفدر صاحب تاریخ دیر که ظاهر اولان بودر که
حسنا حالا الحسینیات دیمکله معروف یر اوله که جزع دلالا

قرهنده در والله اعلم واما اعواف برجزء در مدینهٔ
منورهنک عوالی سنده بر اعوافده حدی بیان اولندی
بودخی وادی مهزوردن صوا اولور بو حقیر دیرکه
حسنا ایله اعواف دخی وادی مهزوردن صوایچوق
جمله بریرده ذکر اولنق مناسبدی لکن ایرمق عدم اتصال
دن اوتوریدر والله اعلم واقدیدن مرویدرکه رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم هجرتندنصکره یدنجی سنه ده
حوائط سبعهٔ وقف ایلدی اما حضرت پیغمبر صلی الله
علیه وسلم مبارک اللریله دکدکلری اشجار بیاننده امام
جعفردن رضی الله عنه مرویدرکه سلمان بن النضر
دن برخاتونک مملوکی ایدی اول خاتون سلمانی مکاتب
ایلمشدی بدل کتابتده شرط ایلمشدی که برمقدار نخل
معین ایکیون دکه بس سلمان رضی الله عنه پیغمبر
صلی الله علیه وسلم سلمانک ایچون بعض اشجاری
مبارک اللریله دکوب اشجار مزبوره بیلنده یمش ویرمشدی
اشبو اشجارک یرلرنده اختلاف واقع اولمشدر بعض
دلال وبعض مثیب وبعض برقه دمشلر ظاهر بودرکه

پیغمبر حضرتلرینک ملک کرینه کلمزدن اول اول خاتونک
ملکی ایدی فائده مواضع سبعهٔ مزبوره حضرت فاطمه
رضی الله عنهانک مطلوبی ایدیکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم
وفاتلرندنصکره خیبر و فدکدن حاصل اولان اسم ایله
بله حضرت صدیقدن رضی الله عنه طلب ایدوب صدیق
رضی الله عنه ابا ایدوب بیوردیکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم
ایلدوکی سنه نک خلافنی ایدهمزم انلردنصکره امیر المؤمنین
عمر رضی الله عنه صدقات مزبورهٔ حضرت علی و حضرت
عباسه رضی الله عنهما ویروب خیبر و فدکدن
حاصل اولانی اسمی ابقا ایلدی مرویدرکه ابوبکر صدیق
رضی الله عنه لا نورث ما ترکنا صدقة حدیث شریفیله
احتجاج ایدر ایدی وایضا مرویدرکه حضرت علی
و عباس رضی الله عنهما امیر المؤمنین عمر رضی الله
عنه حضور شریفنه کلوب حضرت فاطمه رضی الله عنها
نک طلب ایلدکی صدقاتی حدیث شریفه معترفا لکن
طلب ایلدیلر طلبلرینک توجیهی بودرکه استحقاقلری
نظارت و تولیت طریقیله اوله و حضرت ابوبکر رضی

قرهندن درو والله اعلم واما اعواف برجزع در مدینه
منوره نك عوالی سنده بئر اعوافده حدی بیانا ولندی
بودخی وادی مهزوردن صوالور بوحقیر دیرکه
حسنا ایله اعواف دخی وادی مهزوردن صوالیحق
جمله بر یرده ذکر اولنمق مناسبدی لکن ایرمق عدم اتصال
دن اوتوریدر والله اعلم واقدیدن مرویدرکه رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم هجرتندن صکره یدنجی سنه ده
حوائط سبعه وقف ایلدی اما حضرت پیغمبر صلی الله
علیه وسلم مبارك اللریله دکدکلری اشجار بیاننده امام
جعفردن رضی الله عنه مرویدرکه سلمان بن النضر
دن بر خاتونك مملوکی ایدی اول خاتون سلمانی مکاتبه
ایلمشدی بدل کتابتده شرط ایلمشدی که بر مقدار نخل
معین ایکیجون دکه بس سلمان رضی الله عنه پیغمبر
صلی الله علیه وسلم سلمان ایچون بعض اشجاری
مبارك اللریله دکوب اشجار مزبوره یلنده یمش ویرمشدی
اشبو اشجارك یرلرنده اختلاف واقع اولمشدر بعض
دلالو وبعض مثیب وبعض برقه دمشلر ظاهر بودرکه

پیغمبر حضرتلرینك ملك کریمه کلمزدن اول اول خاتونك
ملکی ایدی فائده مواضع سبعه مزبوره حضرت فاطمه
رضی الله عنهانك مطلوبی ایدیکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم
وفاتلرندن صکره خیبر وفدکدن حاصل اولان اسم ایله
بله حضرت صدیقدن رضی الله عنه طلب ایدوب صدیق
رضی الله عنه ابا ایدوب بیوردیکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم
ایلدوکی سنه نك خلافن ایدمزم انلردنصکره امیر المؤمنین
عمر رضی الله عنه صدقات مزبوره حضرت علی وحضرت
عباسه رضی الله عنهما ویروب خیبر وفدکدن
حاصل اولان اسمی ابقا ایلدی مرویدرکه ابوبکر صدیق
رضی الله عنه لا نورث ما ترکنا صدقة حدیث شریف ایله
احتجاج ایدر ایدی وایضا مرویدرکه حضرت علی
وعباس رضی الله عنهما امیر المؤمنین عمر رضی الله
عنه حضور شریفنه کلوب حضرت فاطمه رضی الله عنها
نك طلب ایلدکی صدقاتی حدیث شریفه معترف لکن
طلب ایلدیلر طلبلرینك توجیهی بودرکه استحقاقلری
نظارت وتولیت طریقیله اوله وحضرت ابوبکر رضی

الله عنه نظر عالیلری قتضا ایلدیکه تولیت ونظارت
خلیفه یه مفوض در ولهذا عمر رضی الله عنه حضرت علی
وحضرت عباسه ویردوکی زماندن آنلر ایله عهد ایلدیکه
حضرت صلی الله علیه وسلم وخلیفه سی ابوبکر صدیق
رضی الله عنه نه طریقیله تصرف ایدر ایدیلر آنلر دخی
اول منوال اوزره ایدرلر آندنصکره صدقات مزبوره
حضرت علی رضی الله عنه تصرفنده ایدی آنلردنصکره
امام حسین وحسن بن حسن آنلردنصکره زید بن حسن
آندنصکره معمر دیدی عبدالله بن حسن تصرفنده ایدی
بنی العباس خلافتلرنده دخی آندنصکره بنو العباس متصرف
اولدیلر والله اعلم یدنجی باب حضرته صلی الله علیه وسلم
منسوب اولان مساجد بیاننده درکه سفرلرده وغزوات
مبارکه ده آنلرده نماز قلمشلر بو باب اوچ فصل اوزره
مشتملدر فصل اول پیغمبر صلی الله علیه وسلم مکه یه کیدر
ایکن سلوک ایلدکلری یولده اولان مساجد بیاننده درکه
طریق انبیا علیهم الصلوة والسلام مدر دخی ولمسلوکه
اشبو طریق روحا ومسجد غزاله دنصکره متعارف اولان

یولدن ایریلوب خیفه وصفرایه اوغرمز مسجد الشجره
بو شجره مغیلاندن شجره سیدر ذوالحلیفه ده که پیغمبر
صلی الله علیه وسلم آنک کولکه سنده اینر ایدی اشبو
مسجده ذوالحلیفه مسجدی دخی دیرلر اهل میقاتیدر
مرویدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ذوالحلیفه
ده ایکی رکعت نماز قلوب مبارک ناقه لری دوردقدن
صکره بو مسجد قربنده تلبیه بیوررلر ایدی بو بابده احادیث
کثیره وارد اولمشدر مطری دیرکه مزبور مسجد ذوالحلیفه
ده بویک مسجددرکه غربی شمالی سنده مناره وار
ایدیکه طول ایام ایله منهدم اولدی صاحب تاریخ دیر
که سنه سکز یوز التمش بر تاریخنده تجدید اولوب
مجدد اولان کمسنه قبوله درجه احداث ایلدی اشبو
مسجدک جانب قبلی سنده بر کوچک مسجد وار درکه بناسی
عمر یدر مطری دیرکه بعید دکلدرکه حضرت صلی الله
علیه وسلم مسجد صغیرده نماز قلمش اوله والله اعلم مسجد
المعرس اسدی دیرکه ذوالحلیفه ده ایکی مسجد واردر
بری بویک درکه آنده خلق محرم اولورلر وبری کچک در

حالا موجوددر مسجد الروحا واقدی غزوهٔ بدرده دیر
که اندنصکره پیغمبر صلى الله عليه وسلم سیر ایلدی روحاء
کلنجه چهارشنبه کیجه سیدر که مبارك رمضانك نصفی
در پس بئر روحا قربنده نماز قلدیلر روحاده قیولر
وار ایدی حالا بر قیودن غیری قیو یوقدر مسجد المنصرف
حالا مسجد غزاله دیمکله معروفدر وادی روحانك
آخرنده در طاغ دیبنده مکه یه کیدن کمسنه نك صول جانبنده
خراب اولوب حالا آثارندن غیری نسنه قالمامشدر
مسجد مزبور قربنده دورن کمسنه نك صول جانبنه دوشر
پیغمبر صلى الله عليه وسلمك سلوك ایلدکلری یولدر والله
اعلم مسجد الرویثه مرویدر که پیغمبر صلى الله عليه وسلم
نزول ایدر ایدیلر سرخهٔ ضخمه کولکه سیدر رویثه قربنده
یولك صاغ جانبنده اسدی دیرکه رویثه نك اولنده
مسجد در و رویثه روحادن اوچ میل یولدر قیولری و
حوضلری کثیر و زیبادر و بر بویك داغ اکا مقابلدر و
منزللری اوزره مشرف اولمشدر که حمراء دیمکله معروفدر
در مسجد ثنیهٔ رکوبه فتح راء ایله مرویدر که پیغمبر

صلى الله عليه وسلم رکوبه ثنیه سنده نماز قلمشلر و مسجد
بنا ایلدیلر ثنیه نك صاغ جانبنده عائر دیرکه عقبهٔ
عرج دیرلر اندن صکره اوچ میل قدر یولدر عرج در والله
اعلم مسجد الاثایه ثاء مثلثه و یاء تحتانیه ایله نوایه
وزنی اوزره ارجح اقوالدر مرویدر که حضرت صلى
الله عليه وسلم بئر اثایه ده ایکی رکعت نماز قلمشلر
دیرلر عرجدن ایکی میل مقداری ایلریدر والله اعلم
مسجد العرج مرویدر که رسول اکرم صلى الله عليه وسلم
انده نماز قلوب قیلوله ایلمشلر مسجد طرف تلعه عرج
آرندنده در حضرت صلى الله عليه وسلم انده نماز قلدقلری
مرویدر مسجد لحیی جمل اسدی دیرکه بوندن طلوبه
وارنجه بر میل یولدر و طلوب بر قیودرکه صویی غلیظ
در اندن عرجه وارنجه اون میلدر مرویدر که حضرت
صلى الله عليه وسلم محرم ایکن انده حجامت ایلدیلر بعضی
روایتده سقیا ایله ابوا آراسنده در والله اعلم مسجد
سقیا اسدی دیرکه سقیاده مسجد واردر که حضرته
صلى الله عليه وسلم منسوبدر داغ کنارنده و انده دادلو

عین واردر والله اعلم مسجد مدعه تعهن مرویدرکه
حضرت صلی الله علیه وسلم انده نماز قلوب مسجدینا ایلدیکر
سقیا ایله تعهن آراسنده اوج میل قدر یولدر مسجد الرماده
ابوادن ایکی میل قدر یولده در مسجد الابوا مرویدرکه ابواده
مسجد ماثور واردر وبرکه لر وقیولر دخی واردر والله
اعلم مسجد بیضه ابوادن بش میل قدر یولده مسجد ماثور
واردرکه اکا بیضه دیرلر والله اعلم مسجد عقبه هرشی
عقبه التنده در ابوادن سکز میل قدر یولده در مکه ایله
مدینه نک وسط حقیقی سنه وضع ایلدکلری علامت
عقبه دن صکره برمیل قدر یولده در والله اعلم مسجد
جحفه دیمشلرکه جحفه ده اولان اولکی مسجده عورث
دیرلر واخرنده اولان مسجده مسجد ائمه دیرلر ایکیسی مساجد
ماثوره دندر والله اعلم مسجد بعد الجحفه ظاهرا مسجد
غدیر خم در مساجد ماثوره دندر مسجد قبل قدید صاحب
تاریخ دیر اشبو مسجد قدیده قریبدر یولک صاغ جانبنده
مسجد خلیص عقبه ایله خلیص آرالغی اوج میل در عقبه
قربنده مسجد در ماثور مسجد خلیص خلیص مشهور ومعروف

منزلدرکه انده عین وبرکه ونخلجا لاموجوددر دیرلرکه
انده مسجد ماثور واردر والله اعلم مسجد بطن مر الظهران
اسدی دیرلرکه مکه مکرمه ایله بطن مر آرالغی اون یدی میل
در انده حضرته صلی الله علیه وسلم منسوب مسجد
واردر دخی سیل ایچون برکه واردرکاه اولورکه مملو
برکه عقیق نام عیندن دولدررلر مراغی دیدکه بو
مسجد مسجد فتح دیمکله معروفدر وادی مردن جمومه
قریب اولان مکانکه جمومدن مکه یه ذاهب اولان
کمسنه نک صول جانبنده در انده اولان مسیله قریبدر
دیمشلر والله اعلم مسجد سرف سین مهمله نک فتحی وراءنک
کسری ایله ام المؤمنین میمونه رضی الله عنها قبر شریفی
انده در دخی سرور کائنات علیه ازکی التحیات انده انک
ایله جمع اولمشلر ایدی والله اعلم مسجد تنعیم میمونه رضی الله
عنها قبر شریفلرندن اوج میل قدر یولده درکه دیرلر مسجد
ماثوردر مسجد ذی طوی عبدالله بن عمر رضی الله عنهما
دن مرویدرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم مدینه منوره
دن کعبه یه متوجه اولدقلری زمانده مسجد مزبورده

نزول بیورورلر ایدی وکیجه انده بیتوته ایدرلر ایدی
صباح نمازین قلوب مکه‌یه داخل اولورلر ایدی ذی
طوی مکه‌ده بین الثنیتین درکه اهل مکه بین الحجونین
دیرلر اول یردن مکه‌یه کلنجه برمیل در **فصل ثانی** ما لا
مدینه منوره‌دن مکه‌یه واروب کلوب مشهور و معروف
اولان طریق مسلوکه‌ده واقع اولان مساجد مأثوره
بیاننده درجمله‌دن بری ذات اجدال نام یرده اولان مسجد
درکه مضیق صفراده‌در دخی حیبرتین نام یرده اولان
مسجد درکه بو دخی مضیق صفراده‌در بر مسجد دخی ذفران
مدبرده‌در مرویدرکه ذفران مقبل منتهیسنده حضرت
صلی الله علیه وسلم نماز قلمشدر ذفران بر معروف وادی
درکه صفرادن آن جوق یولده واقع اولمشدرکه سیلی
جانب مغربدن کلور و مصر حجاجی وقت رجوعلرده صفرادن
صول جانبده قویوب مرور وادیدن ینبوعه روانه
اولورلر دخی صفراده بر مسجد درکه عبیدة بن الحارث
بن عبد المطلب بدرده مجروح اولوب صفراده متوفی
اولوب مسجد مزبور محلنده دفن اولندی دخی مسجد بدرده

درکه یوم بدرده حضرت صلی الله علیه وسلم ایچون
بنا قلدقلری عریش مزبور مسجد قربنده ایدی مسجد مزبور
ما لا نخیله قریب معروف قدر و عین بدر دخی انا قریبدر
دخی مسجد مزبورک قربنده قبله جانبنده برآخر مسجد وار
درکه اهل بدر انا مسجد نصر دیرلر اصلی معلوم دکل
والله اعلم **فصل ثالث** غزوات مبارکه‌ده حضرت
صلی الله علیه وسلم انده نماز قلدقلری مساجد شریفه
بیاننده درجمله‌دن بری بر مسجد درکه عصر نام یرده
درکه حضرت صلی الله علیه وسلم خیبره توجه ایلدکلری
وقتده انده نماز قلدی دخی مسجد در صهباده که
خیبردن قوشلق قدر یولده‌در دیرلرکه رد شمس
انده اولمشدر دخی خیبر قربنده مسجد در دخی شق
ونطاه آرالغنده کی مسجد در خیبرده دخی شمس نام
یرده اولان مسجد در بو دخی خیبرده‌در اما غزوه تبوک
مساجدی تبوکدن ذی خشب نام یره کلنجه برمرحله‌در
مدینه منوره‌دن جمله یکرمی مسجد در اول تبوکده اولان
مسجد در دیرلرکه عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه انی بنا

ایلمشدر ثانی ثنیة مدران نام یرده در تبوکه مقابل ثالث
ذات الزراب مسجدیدر تبوکدن ایکی کونلك یولدر رابع
اخضر نام یرده اولان مسجددر تبوکدن دورت کون
لك یولدر خامس ذات الخطمی ده اولان مسجددرکه تبوکدن
بش منزل یولدر سادس بالا نام یرده اولان مسجد
در بعضی بولا دیرلر بودخی تبوکدن بش منزل یولدر
سابع تبراکارندن ذرکواکب نام یرك منتهاسنده ثامن
تاراتا نام یرك طرفنده در تاسع میقاتدن غیری ذی الحلیفه
نام یرده در عاشر ذی الحلیفه ده اولاندر خفیفه خاء
معجمه کسریله برقولده فتح معجمه ایله برقولده جیم کسریله
برقولده حاء مهمله فتحی ایله دورت قول اولور والله اعلم
اون برنجی شوشق نام یرده در اون ایکنجی حوض نام یرده
در اون اوچنجی وادی القری نام یرده در اون دوردنجی
صعید قرح نام یرده در اون بشنجی وادی القرین در
اون التنجی بنی عذره قریه سنده اون یدنجی رقعه ده در
بعضی رقمه دیمشلر و بعضی سقیاده دیمشلر والله اعلم
اون سکزنجی ذی المروه نام یرده در مدینه منوره دن

اون سکز بریدلق واقع اولمشدر اون طقوزنجی
فیفا نام یرده که بر کونلك یولدر مدینه منوره دن یکرمنجی
ذی خشب ده در که بر مرحله در مدینه منوره دن دخی
سرور انبیا صلی الله علیه وسلم مساجد متبرکه لرندن
حدیبیه مسجدیدر که مکه ایله جده آرالغنده در دخی محل
احرام و اول تهامه اولان ذات عرق دن ایکی بچوق میل
قدر یولدر اولان مسجددر دخی مسجد جعرانه در که وادینك
آلتنده در مکان متباعدده اما قریبده واقع اولان محل
مرتفعده قریشدن بر کمسنه بنا ایتمشدر بش مساجد
ماثوره دن دکلدر دخی مسجد لبه در مطری دیر اشبو
مسجد معروفدر وادی لبه آرالغنده اکا قریب حجرده
آثار واردر که دیرلر حضرت صلی الله علیه وسلمك مبارك
دوه لری آیاغندن اولمشدر وادی لبه ایله وادی
طائف آرالغی سکز میلدر والله اعلم دخی مسجد طائفدر
که پیغمبر صلی الله علیه وسلم طائفی محاصره ایلدکی زمانده
انلر ایله بله اولان ایکی حرم محترمه لری ایچون که حضرت
عایشه و ام سلمه رضی الله عنهما دیرلر هر بری ایچون

برز جادر قوروب ایکی جادر آراسنده نماز قیلمشلر ایدی
حالا اول یرده بر بویوک جامع بنا اولنمشدر جامع مزبورک
رکن قبلی سنده حضرت عبد الله بن عباس رضی الله عنهما
قبر شریفلریدر و مسجد نبوی جامع مزبورک مؤخرنده در
ایکی کچک قبه آراسنده که صحن جامعده در دیرلر که مزبور
ایکی قبه ازواج طاهرات رضی الله عنهن ایچون قورولان
جادرلر یرینه وضع اولنمشلردر والله اعلم معلوم اوله که
اشبو بابده خیلیجه اختصار واقع اولمشدر کمی مترجم
سابقدن و کمی مترجم لاحقدن وجهی بودر که غالب
مساجد مزبورەنک خصوصی ایله محللری معلوم دکلدر
اما فی الجمله ذکره باعث بودر که شاید اشتیاقی غالب
اولان مشتاقلردن بعضی کسنه توجه ایدوب راست
کلوب الدال علی الخیر کفاعله اولماغین اشبو حقیر دخی مثاب
اوله والله اعلم سکزنجی باب اودیه و آطام و بعض اعمال
وجبال مدینه منوره علی مشرفها ازکی التحیه بیانندەدر
اشبو باب ایکی فصل اوزرەدر فصل اول مدینه منورەنک
اودیه سی بیانندەدر وادی عقیق اشبو وادینک

فضلی حقنده احادیث کثیره وارد اولمشدر و فصحا و بلغا
و شعرا مدحنده خیلی نسنه سویلمشلردر جمله دن ابن عمر
رضی الله عنهما دن مرویدر که ایتدی ایشتدوم رسول
اکرمی صلی الله علیه وسلم بیورر ایدی بو کیجه بر کمسنه بکا
خبر ویردی و دیدی اشبو مبارک وادیده نماز قیل بو عسان
ایتدی اهالی مدینه منورەدن جمع کثیر بکا خبر ویردیلر
که حضرت عمر رضی الله عنه هر قچان استماع ایدر ایدیکه
سیل عقیق کلدی بیورر ایدی کیده لوم اول مبارک
وادی یه بله کدوب صوییندن ایچوب تبرکا استعمال ایدر
ایدی دخی مرویدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
وادی عقیق جانبنه اینوب روانه اولوب سعادت ایله رجوع
ایلدکده حضرت عایشه رضی الله عنهایه خطاب ایدوب
بیوردیلر که وادی عقیقدن کلدک نه کوکچک بمشق
یردر یری و نه کوکچک دادلو صودر صویی بس حضرت
عایشه رضی الله عنها ایتدی یا رسول الله نیچون اول
وادی شریفه انتقال ایتمزوز حضرت صلی الله علیه وسلم
جوابنده بیوردیلر نیجه انتقال ایده لوم خلق بویرده

منزللر یا یوب متوطن اولمشلردر دخی انسدن مرویدر
رضی الله عنه که سرور کائنات صلی الله علیه وسلم بکا
خطاب ایدوب بیوردی یا انس اشبو مطهرهء الوب
دولدر بو مبارک وادیدن که سوربزی وبزانی سوروز
دخی سلمة بن الاکوع دن رضی الله عنه مرویدرکه
شکار ایدوب واتندن حضرته صلی الله علیه وسلم هدیه
ایلتور ایدم کونلردن بر کون بنی تفقد ایدوب بیوردی
بیوردی قانغی جانبدن صید ایدر ایدک دیدم صید اراق
واروب بن وادی قناة اوزرنده یثب جانبندن شکار
ایدر ایدم بیوردی اکر وادی عقیقدن شکار ایدن ایدی
واردقده سنی کندوب بله جقر ایدم وکلدکده سکا
استقبال ایدر ایدم مزبوردن غیری دخی احادیث کثیره
عقیق حقنده وارد اولمشدر مخفی اولمسون که عرصهء
عقیق تعیننده وحدودی بیاننده اختلاف کثیره وکلام
طویل نقل اولنمشدرکه ذکری باعث ملال اولمسون
وبو احادیث شریفه مذکوره ایله اکتفا اولندی مراد
اولنور ایسه تاریخ عزبی یه مراجعت اولنه والله اعلم

وادی بطحان رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دن
مرویدرکه بیوردیلر بطحان جنت ترعه لرندن بر ترعه
اوزرندهدر ترعه ضم تاء فوقانیه ایله مقامه مناسب معانی
سندن روضه دریا خود درجه یا خود قیو والله اعلم اشبو
وادی شریفک سیلی مدینهء منوره نک منازلی ایچندن
مرور ایدوب حره اوزرنده جفاف نام یره وارور زغابهء
ماجشونیه یه قریبدر و آخری مساجد فتحک جانب غربی
سنده در وادی رانونا رانونه دخی دیرلر اشبو وادینک
دخی سیلی وادی بطحان سیلی ایله جمع اولور وادی قناة
وادی شظاة دخی دیرلر تبع اشبو وادیده نزول ایلمشدی
دیرلر قاموسده دیر بو وادی یه اهل مدینه قناة دیرلر
دخی یوقاریده حره ناره سدی قربنده وادی شظاة دیرلر
اشبو وادی قناة وج طایفدن کلوب لدحضیه نام یره
دخی قرقرة الکدر نام یره کلوب اندنصکره بئر معونه یه
کلوب اندنصکره طرف قدومه واصل قبور شهداء احده
مرور ایدرتا که زغابه نام یرده سیللر جمع اولدوغی یرده
منتهی اولور پس بو عالی سیلدرکه اکر طایفدن جمع اولور

ایسه وصنوحدن تجاوز ایدوب مدینهٔ منوره یه محیط
اولور قبله وشام جانبندن بنه کم تاریخ عربیده مفصلاً
بیان اولنمشدر **وادی مذنب** ماجشونیه خلفنده اولان
فضاده در وادی مهزوردن بر شعبه ایله جمع اولوب
وادی بطحانه دوکولور **وادی مهزور** صدری حرم شوراند
بنی قریظه اموالی اوزره مرور ایدوب آندنصکره مدینه
مرور ایدوب قدیم الزماندن مسجد شریفه مرور ایدر
ایدی صدقات نبویه مشربهٔ ابراهیم دن غیری جمیعاً
اشبو وادیدن ایچرر دنخی مرویدرکه حضرت عثمان
رضی الله عنه خلافتنده وادی مهزور بو طریق ایله سیلان
ایلدیکه مدینهٔ منوره غرق اوله یازدی والله اعلم **فصل ثانی**
مدینهٔ منوره نک امکنه وجبال وآطام واعمالنه متعلق
اولان الفاظ ضبطنده در حروف تهجی ترتیب اوزره و
بو ضمنده بعض مواضع احوالکه بو انه دک بیان
اولنمامشدر بیان اولنور ان شاء الله تعالی **حرف الالف**
آرم خان وزنی اوزره بر بیت یوجه داغ در فرع جانبنده
مزنیه یه متعلق که نواحی سنده چشمه لر وار در که

نجه قریه مزبور چشمه لردن معموردر فرع وام العیاد
وغیرهما کبی **اباد** همزه نک ضمی ایله **وابیر** ابار تصغیری
اجرد وادیلرندندرکه ینبعه دوکر **ابرق العزاف** عین
مهمله ورا مشدد ایله آخری فادر مدینهٔ منوره ایله
ربذه آراسنده دریکرمی میل مقداری مدینه دن بعید
در لغتده ابرق مرتفع یره دیرلرکه طاشدن و قومدن
و بالچقدن خالی اولمیه **ابلی** جبلی کبی برقاج طاغدر بنی
سلیم طائفه سنه متعلق سوارقیه ایله رحضیه آراسنده
مدینهٔ منوره دن دورت کونلک یولده **ابوا** حلوا کبی
مسجد ابواده ذکر اولندی اصح بودرکه سرور انبیاء
وخلاصهٔ اصفیانک والده لری انده مدفوندرکه مدینه
منوره دن رجوع ایلدکده متوفی اولمشدی **اثایه** مسجد
اثایه ده کچمشدر همزه ده فتح وکسر وضم جائزدر **آثبه** تحریک
مثلثه ایله قصبه کبی اثب جمعیدر شجر معروف معنا
سنه بر غدیر اسمیدرکه انده عبد الله زبیرک مالی وار
در **اثیفیه** ضم همزه وفتح مثلثه وسکون تحتانیهٔ مخففه
ایله کسر فا ودنخی یاء تحتانیهٔ مخففهٔ مفتوحه ایله هاء عقوی

وادیلرندندر **اثیل** اثل تصغیری بدر ایله صفرا ارالغنده
در آل جعفر بن ابی طالب عین لری آنده در دیرلر رسول
اکرم **صلی الله علیه وسلم** بدر غزاسندن رجوع
ایلدکلری وقتده ایکندی نمازنی آنده قلدیلر **اجرد** بیضه
نام یرده اولان بنی حدره اطمی دخی جهینه قومنه متعلق
بر طاغ که بواط نام یرک جانب شامی سنده در دخی نعم
نام یره داخل اولور ایکن برطاغ اسمیدر **اجش** جیم
متحرك وشین معجمه مشدده ایله بنی انیف اطمی در قباده
اطم لغتده یوجه یره دیرلر **اجم بنی ساعده** همزه نك
وجیمك ضمه سیله بنی ساعده یه متعلق اطم در ذباب
نام یره قریب **احباب** حبیب جمعی وزنیله سوارقیه یاننده
بلده در **احجار الزیت** زیت طاشلری معناسنه مالك
بن سنان علیه الرحمة والرضوان منازلی قربنده
طاشلر در که زیاتلر اوزرنده زیت قویوب بیع ایده
ایدیلر حالا اطراق طاشلری اورتوب ناپدید در **احجار**
المر قباده در مجاحد نام کسنه قبادرده مسندیدر والله اعلم
احد ضمتین ایله معروف ومشهور ومذکوردر **احیا**

جمع حی در ثنیه مره تحتنده که رابغ ده در عبیدة بن
الحارث رضی الله عنه سریه لری آنده ایدی **احزم** افضل
کبی ملل وروحا ارا سنده حالا احزیم دیمکله معروفدر
اخضر اول کبی ضاد معجمه ایله منازل شریفهٔ نبویه دندر
تبوکه قریب **اذاخر** اذخر جمعی بر وادیدر **اراین** ضم
همزه وفتح راء وکسر موحده ایله اخرنده نون بر منزلدر که
صفرا مضیقنده متحد اولور **ارثد** ثاء مثلثه ودال
مهمله ایله احمد وزنی اوزره ابواده وادیدر **ارحضیه**
حاء مهمله ایله ضاد معجمه و یاء تحتانیه مشدده ایله در
رحضیه دخی دیرلر رانك ضمه سیله قریه در مشتمل
مزرعه لره وقیولره اکا محاذیدر حجر نام قریه که درلر ابلی
ناحیه سنده در **اسقف** رابوغ جانبنده داغدر **اشواف**
همزه نك فتحی ایله اخرنده فاء افعال وزنی اوزره ینبعك
جانب شامی طرفنده در احد یولنده اسا ویف دخی دیرلر
زید بن ثابت رضی الله عنه صدقه سیدر بو قصه که پیغمبر
صلی الله علیه وسلم قیو اوزره اوتوروب شیخین و
حضرت عثمان رضی الله عنهم کلوب جنت ایله مبشر

اولوب بعد الاذان داخل اولمق بنته كم بئر اريس ده سبقت
ايلمشدر اشواف قوللرندن بر قيو اوزره اولدوغى دخى
مرويدر اما مبشر بو روايتده بلالدر رضى الله عنه اشعر
بحريدر كه اشعر واجرد صفتنى جهينه طاغلرندن ايكى
طاغدر مشاهده ايلدم اشعرك حذى يمن جانبندن روحا
واديسى در شام جانبندن بواطان اشنو مسجد حزبه
يه مقابل اطمدر اضاة بنى غفار ضاد معجمه وهمزه مقصوره
ايله صوجمع اولجاق يردر اضاخ معجمتين ايله غراب وزنى
اوزره وضاخ دخى ديرلر بازار در عرفجا نام يردن
بركيجه لك يولده اضاقر برقاج تنيه دركه رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم بدره متوجه ايكن دفرانده ارتحال
ايدوب مزبور تنيه لره مرور ايلديلر اضم عنب وزنى
اوزره بر واديدركه ضيقه دمكله معروفدر اطول
بنى عبيد منزلنده اطمدر مسجد حزبه قرنده قبله سى
جانبنده اعشار جمع عشر عقيق واديلرندندر اعظم
ظاء معجمه نك ضمه سيله بر عظيم طاغدر ذات الجيش
نام يرك جانب شماليده افعل تفضيل وزنى اوزره دخى

بعضلرى تصحيح ايلمشلر مزبور طاغك اردنده بر بنى باجود
ولى مدفوندر ديدكلر والله اعلم اعمال دورت اطمدن
عبارتدر كه مذادود ونخل آرالغنده در اعواف صدقات
نبويه نك بريدر عواف دخى ديرلر اعوص احمر كبى
مهملتين ايله سابك ومطلب قيولريدر مدينه منوره
نك جانب شرقيسنده افواق فا وقافله اسواق وزنى
اوزره مدينه منوره باغچه لرندندر بعضى همزه كسرى
ايله ضبط ايلمشلر والله اعلم الاب سراب كبى اشعر
واديلرندندر البن همزه نك وباء موحده نك فتحى ايله
ولامك سكونيله افصح لغت بودر ننته كم يلبن ده كلسه
كركدر الهان بنهان كبى بر موضعدر بنى قريظه نك
ام العيال بر عيندر كه آندن بر قريه منتفع اولوردى كه
قريه مزبوره فاطمه زهرانك رضى الله عنها صدقه
سيدر يعنى وقفيدر ابن خرمدر اشبو قريه طلحة بن
عبد الله اوغلى نك درسكسن بيك دينار آنده خرج
ايدوب ميوه سندن حاصل دورت بيك دينار در بكوده
بيكدن زياده خرما اغاجى واردر مشكل والله اعلم الج

ایکی فتح ایله بر وادیدر که اول وغران نام وادی ایکیه
بنی سلیم حره سندن دریایه دوکرلر مکه یه یکدن کیسنه
خلیص دن ایکی میل ایرلدقدنصکره مزبور ایکی وادینک
اولکیدن یکوب آندنصکره برمیل مقداری یکدکدنصکره
ایکنجیدن یکرکه وادی ازرق دیرلر والله اعلم امر همزه نک
کسری ایله کسر کبی ستاره یه جبلنه قریب بریردر بعضی
همزه نک فتحی ایله ضبط ایلمشلر والله اعلم انعم عین مهمله نک
ضمی ایله برطاغ اسمیدر عقیق جانبندن کلن کیسنه نک
صاغ جانبندندر و عین مهمله نک فتحی ایله برطاغدر
عاقل بطننده حمای ضریه قربنده اهاب کتاب کبی یهاب
دخی تحتانیه ایله ضبط اولنمشدر اوساط سینن وطاء
مهملتین ایله بریردر سعد بن عباده دارندن رضی الله
عنه والله اعلم حرف الباء بئر ارما همزه نک فتحی ایله رانک
سکونیله سلمی وزنی اوزره مدینه منوره دن اوچ کونلک
یولدر که ذات الرقاع غزوه سی آنک قربنده واقع
اولمشدر بئر الیه قورق معناسنه حزم بن عوا النام
یرده در مدینه منوره دن ایکی کونلک یولدر بئر جشم

جیمک ضمه سیله وشین معجمه نک فتحه سیله احتمالدر
در که بنی مالک جدی اولان خزرج اوغلینک اسمی
اوله که منزللری زانوناغزبی سنده در بنی بیاضه
آرالغنده اما شولکه بعضی دمشلر که بئر جشم حرفله
در صحیح اولدوغی تقدیرجه مذکور در کلدر والله اعلم بئر
خارجه خاء معجمه وکسر راء ایله قیوبی احداث ایدن کیسنه
نک اسمیدر رجالا اشبو قیو معروف دکل بئر خیف بئر
ارسدن مجمله بیان اولندی بئر خص خاء معجمه ده کلسه
کرک بئر دریک تصغیر درک دریق قافله دخی نقل اولنمشدر
بئر زروان مروان وزنی اوزره ذی اروان دخی
دنلمشدر بئر اروان دخی دنلمشدر اشبو قیو بنی زریق
ده در که لبید بن الاعظم منافق لعنه رسول الله صلی
الله علیه وسلم سحر ایدوب بئر مزبورده دفن ایلمشدی
مزبور قیونک صاحبی ایدی اشبو قیونک صویی حنا
کبی ونخلی رؤس شیاطین کبی ایدی بش امر ولجب الاتنالد
بنوی ایله سحر اخراج اندنصکره دفن اولندی بئر رئاب
راء مهمله نک کسری ایله آندنصکره همزه والف وباء

موحده مدینهٔ منوره ده بر قیودر بئر رکانه عراق یولنده
در مدینهٔ منوره دن اون میل قدر اراقدر بئر زمزم
ایکی زای ایله مکهٔ مکرمه ده اولان مشهور زمزم
اداشی بئرها بدن ذکر اولندی بئر سائب مدینهٔ منوره
ده بر کوتلك یولنده در نجد یولنده اکا مشرف اولان
طاغه دیرلر کتاب وزنی اوزره مرویدر که ابراهیم
علیه وعلی نبینا الصلوة والسلام مزبور طاغ اوزره
نزول بیوردیلر بئر عایشه بنی واقفدن بر کشینك اسمیدر
اشبو قیو اوزرنده مزبورك اطمی واردر مسجد فضیخك
جانب قبلیسنده بئر عذق فتح مهمله وسکون معجمه ایله
معروفدر قباده بنی اینف منازلنده بئر عروه مبارك
عقیق وادیسنده در غایت ایله مشهور ومعروف بئردر
حقنده دخی ندم واقع اولان قصر حقنده شعرا وبلغا
اشعار کثیره ایله مدح ایتمشلردر والله اعلم بئر ذات العلم
فتحتین ایله روحایه مقابلدر دیرلر حضرت علی رضی الله
عنه انده جن ایله مقاتله ایتمشدر والله اعلم بئر غاضر امیر
المؤمنین عثمان رضی الله عنه صدقاتلرندندر قبا

نواحیسنده بئر فاطمه بنت الحسین رضی الله عنهما
مرویدر که جده سی فاطمهٔ زهرا رضی الله عنها منزل
شریفلرندن انتقال ایلدکده اول مبارك منزلی ولید
الوب مسجد نبوی یه ملحق ایلدوکی اجلدن حرم غربیه ده
بئر مزبورن یرنده ایکی رکعت نماز قلوب دعا ایلدکدن
صکره بئر مزبورك حفرنه امر ایلدی امری موجبنجه حفر
ایلدکلری وقتده کمال سهولت ایله بئر مزبور پیدا اولدی
بئر نجار شطبیه ده کلسه کرکدر نجار جیمك تشدیدی ایله
بئر مدری میمك کسری ایله دال مهمله نك سکونیله
حضرت عثمان رضی الله عنه انك قربنده سیل مهزور
ایچون سد یاپمشدر بئر مرق میم ورانك فتحی ایله در
زانك سکونیله دخی دیمشلر آخری قافدر اشبو قیو بنی
ظفر باغچه لرنده در حالا مرقیه دیمکله معروفدر والله اعلم
بئر مطلب مطلب بن عبد الله بن حنطب مخزومی یه منسوبدر
مدینهٔ منوره دن آلتی میل قدر یولده در نجد یولی اوزرنده
بئر معونه میمك فتحی ایله عین مهمله نك ضمی ایله بعد
هما واو ایله نون مفتوحه اندنصکره ها بنی سلیم قولرنده

در طاغ لر اراسنده که حره بنی سلیم قربنده در معونه
وادی اسمی در که قیو انده در **بئر الملك** لامك كسری
ایله ملك دن مراد تبع یمنی در که مزبور قیوئی کندو نفسیله
قازمشدی **بئر الهجیم** جیم ایله تصغیر صیغه سیله عصبه
ده اطم در **بالا** فتحات ثلاث ایله مساجده ذکر اولنمشدر
بترا بو دخی مساجد تبوکدن کچمشدر **البجرات** باء موحده
ایله جیمك فتحی ایله مصغرا دخی مرویدر جبل شوراندر
جمع اولان یغمور صویی در **بحران** باء موحده نك ضمی
ایله بعضی فتح ایله دمشدر حاء مهمله سکونیله آخری
راء ایله دخی دنلمشدر معدن در فرع دن یوجه واقع
اولمش اشبو موضع ده غزوه و سریه دخی واقع اولمشدر
بجح قباده بر اطم در **بدا** بانك فتحی ایله و دالك تخفیفی
ایله وادی القرایه قریب موضع در **البدایع** مسجد شجیره
ده ذکر اولندی **بدر** باء موحده نك فتحی و دال مهمله
نك سکونیله بر قیودر که بدر نام کمسنه انی قازمشدی
و بدر ایله مشهور اولان غزاة انده ایدی بدر الموعد
و بدر القتال و بدر الاولی و بدر الثانیه و بدر الثالثه

دخی دنلور **براق جنب** باء موحده نك کسری ایله و
حاء معجمه نك فتحی ایله اندلسده اولان موحده نك
سکونیله آخرنده تاء فوقانیه بر صحرادر که مکه مکرمه
یه متوجه اولان کمسنه بدردن اکا مرور ایدر **برام**
موحده نك فتحی ایله کسری ایله دخی دمشلر خیبره یکرز
بر طاغدر بقیع اعلاسنده مغرب جانبنده عسیب نام
موضع اکا مقابلدر مغرب جانبندن **برقه** باء موحده ضمی
ایله فتحی ایله دخی دیرلر رانك سکونیله صدقات نبویه
ده ذکر اولنمشدر و برقه العیرات عین مهمله فتحی ایله
تحتانیه سکونیله ضریه ایله بستان آرا لغنده بر فضادر
امرئ القیس شعرنده مذکور اولان بودر **برك** موحده
نك کسری ایله شواحط نامنده محاذی وادیدر سوارقیه
ناحیه سنده تثنیه مبرکه دخی برك دیرلر **برکه** باء موحده
کسری ایله عین ازرق منتهاسیدر مدینه منوره ده
معروف و مشهوردر **برمه** موحده کسری ایله بلاکث
نام یره قریب در خیبر ایله وادی القری آرا لغنده انده
چشمه لر و باغچه لر واردر اکا ذو البیضه دخی دیرلر

برود موحده فتحی ایله دال ضمی ایله طرف ملل و طرف
اشعر آرالغنده بر یردر حره تا ز طرفنده دخی برین دیرلر
برواز ایله حلوا وزنی اوزره بر بیاض بلده در ساحل
بحردن یوجه یرده در عبقه ایله جار رود آرالغنده
غایتله اسی اولور بضیع موحده ضمی ایله ضاد معجمه
فتحی ایله تصغیر بضع جارك یسارنده در عین غفاردن
اشغه جه نته کم یاقوت دمشدر ظاهرا نون حرفندن کلاندر
بطحا بر معروف وادیدر که سیل عقیقه ملحق اولور بطحان
موحده ضمی ایله طانك سکونی و بر قولده اولك فتحی ایله
ثانینك سکونیله و بر قولده اولك فتحی ایله ثانینك کسری
ایله اوچ لغت اوزره در اودیه ده بیان اولندی بطن نخل
مدینهٔ شریفه دن ایکی کونلك یولدر انکله مدینه آراسنده
در طرف که ذکر اولسه کرك بعاث موحده نك حرکات
ثلاثه ایله کلمشدر بعضی ضم موحده ایله البته و ضم
عین مهمله ایله اخذ ایتمش بعضی عین معجمه ایله
ضبط ایلدیلر بعضی معجمه تصحیفه حمل ایدوب البته مهمله
ایله دردیو جزم ایلمشلر بر یردر نوزینك عالیه سنده

یاخود حصن در یاخود مزرعه در بنی قریظه نك
مدینهٔ منوره دن ایکی میل قدر آرا قدر قوری حالا
قوران دمکله معروف اولمقدر دلالدن آشغه جه
بقیع موحده ضمی ایله عین اهمالی ایله قباده براطم در
بغیبغه ایکی غین معجمه ایله بغیغ تصغیری رشایه یقین
قودرر شا قصه اب معناسنه بغیبغات دخی دیرلر
چشمه لردر که امیر المؤمنین علی رضی الله عنه اول
کره ینبع نام موضعه کلدکده آنلری ایجاد ایدوب تصدق
ایلدی آنلرك مبارك زمانلرنده حاصلی بیك وسق اولور
ایدی خیف الارك نام اول جمله دندر خیف لیلی و
خیف فسطاس دخی آنلردندر والله اعلم امام حسین
رضی الله عنه ابی عبد الله بن جعفره ویرمشدیکه بیش
یوب محصولندن ادای دین بابنده استعانت ایده
اشبو شرط اوزره که قزنی زید بن معاویه یه تزویج
ایلیه عبد الله آنی معاویه یه رضی الله عنه بیع ایلدکده
نوبت بنی هاشمه اولدقده عبد الله بن حسن بن حسن
ابو العباس خلیفه یه قصه عرض ایدوب اول آنی ینه

حضرت علی رضی الله صدقه سنه رد ایلمدی والله اعلم
بقال بانك فتحی ایله قافك تشدیدی ایله بریردر كه اندن
منزللر اولوب بعضی بقیع زبیره ملاصقدر و بعض
بقیع عرقده مجاوردر والله اعلم **بقع** موحده ضمی ایله
برقوا سیمی در دیرلر سقیا قویوسی در كه بنی دیناره
منسوبدر والله اعلم **بقیع بطحان** فتح ایله مذكور اولان
وادی بطحانه مضافدر **بقیع الخبخبه** ابن اثیر درکه ایكی
خاء معجمه نك فتحی ایله اولكی موحده نك سكونیله ایكنجی
نك فتحی ایله اخرنده ها در بر شجرك اسمی در كه اندن
بتر سهلی در كه ایكی جیم ایله در بعضلر اولكی خاء معجمه
در دیو ایكنجی جیم در دیمشلر اوچ لغت اولور والله اعلم
بقیع الجبل مدینهٔ منوره بازارندن مصلای عیده
مجاور اولان اسمیدر بقیع مصلا دخی دیرلر **بقیع الزبیر**
وجه تسمیه بودر كه رسول اكرم صلی الله علیه وسلم
ابی زبیره رضی الله عنه ویروب اول دخی اندن كندو ایچون
منزل یاپمشدی بنی تیم جوارنده در بقال جانب شرقی
سنده در صاحب تاریخ دیر كه ظنم بودر كه اشبو رهمان

خدام محله لرندن اولان رحبه در كه بقیع یولنده در
والله اعلم **بقیع الغرقد** غین معجمه فتحی ایله كبار عوسجك
اسمی در كه اندن بتر ایدی آنلری كسوب مقبره ایلدیلر
حالا معروف ومشهوردر كه حقنده احادیث واثار
كثیره وارد اولمشدر **البكرات** حمای ضریه ده در
البلاط دوردنجی بابك فصل اخیرنده بروجه اتم بیان
اولندی **بلاكث** موحده فتحی ایله وكاف كسری ایله اخرنده
مثلثه اضم بطننده برمه نك بر طرفنده **بلحان** موحده فتحی
ایله ولام سكونیله شجره دمكله معروفدر مالك براطم در
حالا شجیره دمكله معروفدر كه شجره تصغیریدر **بلدح**
لامك سكونیله **بلیدم** ما قبلنك تصغیری ایله ایكیسی
معروفدر فقره ایله مسمی اولان بره قریب در كر **بواطان**
اولك ضم ایله فتح دخی دینلمشدر طاء مهمله ایله ایكی داغ
در اشعرك جانب شامیسنده كه دینلری بردر وباشلری
متفرقدر و ایكی سینك اراسنده عقبه در كه محمل
شریف اكا مرور ایدر **بویرمه** بنی الحارث بن الخزرج
ده قیودر ابن شبیه نسخه سنده بوصیغه اوزره

در آما احتمالدرکه بویرم تصغیری اوله آنا حا لا مسجد
قبانک جانب قبلی سنده اولان موضعکه بویره ایله
مسمی در بود کل غفلت اولنمه بلکه ماجشونیه یه
نسبتدر نته کم تاریخ عزیدن فهم اولنور بعض روا تده
بو ئیله لام ایله راء بیننده واقع اولمشدر والله اعلم بیدا
ذو الحلیفه ایله مفرح طاغی ارا سنده معروف بردر
بیسان موحده فتحی ایله تحتانیه سکونی ایله و سین مهمله
و الف و نون بر آجی صودر مدینهٔ منوره ایله خیبر
آرا لغنده که پیغمبر صلی الله علیه وسلم ذی قرد غزوه
سنده انده نزول بیورمش ایدیلر و ابی نعمان تسمیه ایلدی
دخی طیب ایله توصیف ایلمکین حق تعالی آنی تغییر ایدب
صوینی داد لی ایلدی سبحانه ما اعظم شانه اندنصکره
محل مزبوری طلحه رضی الله عنه اشترا ایدوب تصدق
ایلدی والله اعلم حرف التاء تاراء مدایله تبوک مساجدندن
ذکر اولندی تبور صبور کبی بر یردر وادی القری ایله شام
ارا سنده صاحب تاریخ دیرکه مدینهٔ منوره دن اکا وارنجه
اون ایکی مرحله در امابن ظاهر اولان بودرکه اوزاکی

مرحله دن زیاده اوله انده بر عین و نخل و بستان وار
درکه پیغمبر صلی الله علیه وسلمه منسوبدر دخی حضرت
صلی الله علیه وسلم بیورمشدیکه انده نزول ایلدکلرینه هیچ
کمسنه صوچشمه سنه ال دکرمیه ایکی کمسنه تقدم ایدوب
صویرنه کلوب کوزدیلرکه صودن خالی دکل بش دوروب
اوقلری وجی ایله صوینی جوغ اولسون دیو آنی تحریک
ایدر ایکن حضرت صلی الله علیه وسلم کلوب بیوردیلرکه
ما زلتما تبوکانها یعنی لا نزال الحرکت ایدر ایدیکوز سز ایکی
کیشی آنی بس اول کوندن تبوک ایله مسمی اولدی مرویدر
سرور موجودات علیه من الله زاکیات التحیات مبارک
للرینده اولان عتره یعنی کچک جدایی اوج کره یره
باتوروب وچ چشمه روان اولدی صحیح مسلمده مرویدر
پیغمبر صلی الله علیه وسلم منور یوزینی و معطر الینی مزبور
صو ایله یویوب غساله انده اعاده ایلدیلر تربان تانک
ضمی ایله رانک سکونیله ذات الجیش ایله ملل آرا لغنده
وادیدر ترعه قبله جانبنده بر وادیدرکه اضم نام وادیده
جمع اولور حضرت علی رضی الله عنه صدقه لرنده اولان

وادی ترعه فدك ناحیه سنده حره لابتینی نك آراسنده
ستربر حمای ضریه نك ایكی ضلعی آراسنده وادیدر سریر
لفظی ایله خطادر تضارع ضم اول وضم راء ایله زانك
كسری ایله واولكی فتحی دخی دنلمشدر جمادات عقیقدن
بیان اولندی تعار تانك كسری ایله غینك اهمالی ایله
ابلی قبله سنده بر طاغدر تعهن تا وهانك كسری ایله ایكیسی
نك فتحی ایله دخی دنلمشدر اولك ضمی ایله وثانی نك
فتحی وثالثك كسری ایله دخی دنلدی بعضی دعهن دال
ایله دیمشلر بعض تعاهن تانك ضمی ایله هانك كسری
ایله ضبط ایلمشلر وبالجمله یدی لغت اوزره مراددر خبا
خشمه دمكه مكرمه یولنده سقیادن اوچ میل كچدكده
صكره در تمنی ایكی فتحه ایله نون مشدده نك كسری
ایله بر یردر كه مدینه منوره یه متوجه اولان كمسنه عقبه
هرشادن نزول ایلدكدنصكره اكا مرور ایدر آنده بر
قاچ طاغ واردر كه آنلره بیض دیرلر تناضب ضم اول
وكسر ضاد معجمه ایله دوددانام وادیدن برشعبه دركه
سیلی عقیقه دوكولور اما تناضب فتح تاء ضم ضاد و

بر روایتده كسر ضاد ایله بنی غفار اراضیسندن درمكه
قربنده یندد فتح اول وسكون تحتیه ایله آخرنده ایكی
دال مهمله مدینه منوره نك جمله اسماسندندر نیته كم
بیان اولندی تیس فتح اول وسكون تحتیه ایله آخرنده
سین مهمله بنی ساعده قبیله سندن بنی عنانك اطمی در
تیم ایكی فتحه ایله مدینه منوره شرقیسنده بر طاغدر تیماء
فتح اول ومد همزه ایله مدینه منوره توابعندن بر بلده در
سكز مرحله قدر یولدر والله اعلم حرف الثاء ثاجه جیم
مشدده ایله بر صودر ثافل صغر ثافل اكبر اوچنجی حرفی
فادر مكه مكرمه یولنده ایكی طاغدر ثبار كتاب وزنی
اوزره آخری رادر خیبردن آلتی میل قدر بعید بر یردر
ثرا كسر وقصر ایله رویثه وصفرا آراسنده بر یردر الثریا
حمای ضریه ده بر صودر ثفال غراب كبی روحا ایله
رویثه آراسنده بر شعبه در ثمام ضم ایله ثمامه دخی
دیرلر صخیرات الثمام اكا مضافدر مثلثه یرینه تحتانیه
ایله روایت ایلمشلردر الا صخیرات دیمكله معروف بر یردر
ثمغ فتح اول وسكون ثانی ایله آخرنده غین معجمه مدینه

منوره نك جانب شامی سنده برمال در کومة ابی الحمرا
قربنده که امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه بنی حارثه
یهودندن دکمشدی و حضرت عمر رضی الله عنه آنی
تصدق ایلمشدی دیرلر که اسلامده اول تصدق اولنان
بر بودر والله اعلم ثنية البول ذی خشب ایله مدینهٔ منوره
اراسنده در ثنية الحوض ظاهر مدرج قربنده در حوض
مروانه منسوبدر ثنية الشريد عقیق وادی سندندر
بنی سلیمدن برکشی نك ملکی ایدی باغ و باغچه یه مشتمل
اولوب میوه نك انواعی ایله معمور و مغمور ایدی دیرلر که
نظیری اشبو عالمده کورلمش دکلدر معاویة بن ابی
سفیان طلب واستدعا ایله آنی صاحبندن اشترا ایدوب
تملك ایدنمشدی ثنية العاشر راء دن مقدم یاء تحتیه
ایله عین بعض معجمه ضبط ایلمشدر دیرلر کوهٔ یولنده
جانب یمینده در رسول اکرم صلى الله عليه وسلم سفر
هجرتده ثنیهٔ مزبوره یه مرور بیورمشلر ثنية عثعث سلع
نام طاغه منسوبدر که حالا قلعه ده اولان حصن
مزبورك طاغت دیه سنده در که سابقده امرا
آنده اولورلر ایدیلر و ثنیهٔ مزبوره انکله سلع اراسنده
در ثنية مدران میمك کسری ایله تبوك مساجدندندر
ثنية المرع میمك کسری ایله رانك تشدیدی ایله احیا ایله
مسمی اولان یره قریبدر که رابغ جمله سندندر ثنية الوداع
واوك فتحی ایله معروفدر مدینهٔ منوره نك جهة شامی
سنده مسجد رایه ایله مشهد نفس زکیه اراسنده سلع
طاغنه قریبدر وجه تسمیه بودر که آنده وداع ایدرلر
خیبرده متعه ایله آلنان خاتونلر ایله بر روایتده غزوهٔ
تبوکه عسکر اسلامك خروج ایلدکده اهل مدینه آنده انلری
وداع ایلدیلر عیاض دیرکه ثنیه وداع مکه یولنده جحفه
کیدن کمسنه لری اهل مدینه آنده وداع ایدرلر ایدیلر
بر قولده پیغمبر صلى الله عليه وسلم آنده وداع ایلدی
مدینهٔ منوره ده مقیم اولانلری بر قولده حضرت
صلى الله عليه وسلم بعضی سرایای آندن وداع ایلدی
بر روایتده وداع بر وادیدرمکه ده لکن اصح اولدر
کلام عیاض بر وجه اختصار تمام اولدی نور مدینهٔ
منوره نك حرفی حدودندن مفصلا بیان اولندی ثبیر

أوّلك فتحی ایله تحتیه نك سكونیله آخرنده باء موحّده
در بو دخی حدود حرمدندر ابن زباله دیرکه یثب
مدینهٔ منوّره نك شرقی سنده بر طاغ در بعضی دشلو
که ثیب در فتح اوّل و سكون ثانی ایله همزهٔ مفتوحه
و بعضی یثب دمشلر ثاب مضارعی صیغه سی اوزره
والله اعلم **حرف الجیم جار** مدینهٔ منوّره نك ساحل بحره
اوزرنده بر قریه در که قدیم زمانده مصر جانبندن
و حبشه نواحیسندن وارد اولان کمیلر انك بندری
ایدی مدینهٔ منوّره دن بر کون بر کیجه لك یولدر
جاعس مهملتین ایله اسم فاعل وزنی اوزره بنی
حرام اطمی در مساجد فتح غربی سنده **جبار** موحّده
ایله آخرنده راء بر یر در جناب جهینه ده غطفان
ارضندن **جبانه** ندمانه وزنی اوزره که مقبره معنا
سنه در مدینهٔ منوّره نك شامی سنده بر یر در ذباب
قریب **جبل بنی عبید** انلرك منزللرنده در مساجد فتح
غربی سنده **جبوب** فتح اوّل ایله ایکی باء موحّده ایله
در اصل غلیظ یره دیرلر بعضی شعرا کلامنده واقع

اولان جبوب المصلی بو معنایه در **جبجابه** سیل عقیق
اکا مفضی اولور حلیفه ایله ثنیهٔ شرید آرا الغنم در
قدیمده انده قصرلر و عالی بنالر وار ایدی **جحاف** جیمك
فتحه سیله حاء مهمله نك تشدیدی ایله مدینهٔ منوّره
عوالی سنده ما لدر سبخه جانبنده **جحفه** ضم ایله حانك
سكونیله در مواقیت احرامدندر مشهور و معروفدر
جداجد ایکی جیم و ایکی دال مهملتین ایله مستوی یر معنا
سنه در ذی کشد ایله اجرد آراسنده در **جدالاثافی**
ضم اوّل و تشدید دال مهمله ایله در قدیم قو معناسنه
عقیق ادویه سنده در جدالموالی دخی دیرلر ذواثیفه
دخی دیرلر **جذبان** ذال معجمه ایله عثمان کبی اوش
مواضعندندر انده براطم وار ایدیکه تبع نخلی کسمش
ایدی انلره غزا ایلدوکی زمانده **جرادیح** جیمك فتحی ایله
دال و حاء مهملتین ایله بر قاچ سیاه عقبه در که سوقیه
ایله مشعر آراسنده در **جرف** ضمتان ایله یاخود ضمه
وسكونیله مدینهٔ منوّره دن اوچ میل قدر یولدر
شام جانبنده **جرهشام** جیمك فتحی ایله رانك تشدیدی

ايله هشام بن اسمعيل سقايه سيدر عقيقده **جزل**
جيمك فتحى ايله وزاينك سكونيله قروودن معناسنه
بر واديدر كه اضم ملاقى اولور ذى المروه ده اكا
منسوبدر سقيا الجزل **جفاف** جيمك كسرى ايله ايكى فا
ايله مدينهٔ منوره عوالى سنده بر معروف يردر خوب
باغچه لر و مرغوب بوستانلره مشتملدر **جفر** دورت ايلق
ازكلك كبى معناسنه ضريه ناحيه سنده بر عين در
دخى بر صودر فرش ملل نام يره قريب **الجلس** جيمك فتحه
سيله نجد يريدر **الجمادات** جماء نك جمعى در جيمك
فتحه سيله ميمك تشديدى ايله همزهٔ ممدوده عقيقده
بر طاغدر **جمدان** جيمك ضمه سيله ميمك سكونيله دال
اهمالى ايله بر داغدر وادى ازرق قربنده **جموم** جيمك
فتحه سيله مابين قبادر يعنى كشب ايله مران جهتنده اولان
قباكه بصره طريقى جهتنده در والله اعلم **الجمة** جيمك فتحى
ايله وميمك تشديدى ايله خيبرده بر چشمه در كه
حضرت **صلى الله عليه وسلم** قتمه الملائك ايله آنى
تسميه ايلدى صوينك ايكى بلوكى بر جانبه وبر بلوكى

آخر جانبه روانه اولور بر طرفيله كه اكر اوچ خرما
اغلى سنده دوشسه ايكى سى بر جانبه وبرى اخر جانبه
كيدوب تخلف ولماز بر احد قادر دكلدر كه وجه مزبور
دن تغيير ايدوب احد الجانبينه ار توق يا اكسك اجرا
ايده سبحانه ما اعظم شانه **جناب** جيمك كسرى ايله خيبر
ايله فيدا اراسنده بر يردر **جنفا** تحريكيله ومد وقصر
ايله جيمك ضمى ايله دخى مرويدر خيبر ايله فيدا اراسنده
صوكردر بنى فزاريه منسوب **جنينه** جنت تصغيرى
بوستان معناسنه وادى القرى ايله تبوك اراسنده بر
يردر **جواء** جيمك كسرى ايله همزه نك مدى ايله حماى
ضريه ده صودر **جوانيه** جيمك فتحى ايله واوك تشديدى
ايله كسر نون وتحتانيهٔ مشدده ايله ياخود مخففه مدينه
ايله احد اراسنده بر يردر حره شرقيه طرفنده فرع جهتنده
دين خطا المشددر **جباب** كتاب كبى خيبردن بر قطعه در
جى جيمك كسرى ايله تحتيه تشديدى ايله عوج ايله روثه
اراسنده در اندن خوب منازل و ايكى دادلو مرغوب
صولى قيو وار ايدى بر داغ دبنده والله اعلم **حرف الخاء**

حاجز بر یردر نقانك غربی سنده وادی عقیقدن
حره وبره منتهی سنده اشعارده مذكور اولان بودر منازل
نجاجدن بیدا نام یرده اولان دكلدر وحاجز البتنا
مكه یولنده معروفدر **حاطب** طاء مهمله نك كسری
ایله مكه ایله خیبر آراسنده بر یولدر **حبره** اولی نك
كسری ایله مدینه منوره ده اطمدر **حبس** اولی نك ضمی ایله
وموحده نك سكونیله آخرنده سین مهمله باب اولك
اونجی فصلنده ذكر اولندی **جیش** شین معجمه ایله تصغیر
صیغه سیله بنی عبیده منسوب اطمدر **حجاز** كسر ایله
مكه ومدینه ویمامه دن عبارتدر اصمعی دركه حجاز
بر یرده دركه حره لر ایله محترم اولمش وله یعنی حره لر
آنی احاطه ایلمش وله عامه منازل بنی سلیم مدینه منوره
دك حجاز ایله مسمی دردا غلر احاطه ایلدوكی اجلدن
دخی مرویدر كه پیغمبر **صلی الله علیه وسلم** تبوك ثنیه سی
دوروغنده دوروب بیوردی اشبو جانبده اولان
شامدر شام جانبنه اشارت ایلدوكی حالده ومدینه
منوره جانبنه اشارت ایلدكده بیوردی اشبو جانبده اولان

یمندر پس بو تقدیرجه معلوم اولور كه حجاز یمنی در
نووی قولنه مخالف اولور كه دمشقدر مدینه منوره
شامی دكل یمنی دخی دكل یعنی آرالقده بر مستقل یردر
بعضی دیدیلر كه مدینه منوره نك نصفی حجازیدر
ونصفی تهامیدر بر قولده نجدیدر والله اعلم **حجر**
كسر ایله وجیمك سكونیله قریه در ارحضیه نام یره
محاذی مشتملدر چشمه لره وقولده بنی سلیم طایفه
سنه منسوبدر حجریه دیمكله معروفدر مقابله سنده بر
بیوك داغدر كه اكا قبة الحجر درلر بعضی فتح اول ایله
دخی دیمشلر والله اعلم **حدیله** ذال مهمله ایله جهینه
وزنی اوزره اكا مضافدر منازل بنی حدیله **حراض**
ضم ایله وضاد معجمه ایله اشعر اودیه سندندر جوعه
نك شامی سنده **حربا** مسجد قبلتین ایله ندادا راغی
در پیغمبر **صلی الله علیه وسلم** آنی تغییر ایدوب
صالحه ایله تسمیه بیوردی شیخ مجد الدین لغویدن
نقل بو منوال اوزره اولدی اگرچه قاموسده اولان
كلامنه مخالفدر نته كم حرف خاده كلسه گرك

حرض ایکی ضم ایله آخری ضاد معجمه در فتح ثانی ایله
دخی مرویدر احد قریب وادیدر ذو حرض دمکله دخی
تسمیه اولنور آنده حرض چوق اولدوغی اجلدن حرض
اشناندر حرة اشجع حرة نارده در حرة بنی بیاضه مدینهٔ
منوره نك غربی سنده ماعز رجمی حضرت صلی الله علیه
وسلم زمانِ شریفلرنده حرهٔ غربیه ده ایدی حرة حفل
وادی آره ده در حرة الحوض مدینهٔ منوره ایله عقیق
آراسنده در حوض زیاد بن ابیه نام کسنه نك در حرة
راجل بنی عبس بلادنده در حرة الرجلاء بنی القین
دیارنده در مدینهٔ منوره ایله شام آرالغنده اشبو
حره ده حضرت علی رضی الله عنه صدقاتلرندن وادی
احمر نام وادیدر حرة رماح رانك ضمه سیله آخرنده
حاء مهمله در روهنا نام یرده در حرة زهرم زاینك
ضمه سیله واقم حره سندندر حرة بنی سلیم شرق جانبنده
حمای نقیعه محیط در حرة شوران وادی مهزورك
صدریدر شین معجمه حرفنده کلسه کرك حرة عباد
مدینهٔ منوره قربنده در حرة بنی عضیده عین مهمله نك

ضمی ایله صاد معجمه نك فتحی ایله وادی بطحانك
غربی سنده در حرة قبا مدینهٔ منوره نك قبله سنده در
حرة لیلی غطفاندن بنی مره یه متعلق در مدینهٔ ایله
وادی القری آرالغنده که شام حجاجی کا مرور ایدوب
حجرانده باغچه لر و چشمه لر وار در حرة معصم بر حرة
علیادر که ابتداء سیل بطحان آندندر حرة میطان
بنی قریظه شرق سنده بر طاغدر حرة النار حرة
لیلی قربنده در خیبر ناحیه سنده بر قولده وادی
القری ایله تیما آرالغنده در اصمعی کلامینك مقتضاسی
بودر که حرة فدك در که آندن سیلان ایلدی خالد
بن سنان سیوندردکی آتش حرة واقم مدینهٔ منوره
شرقی سنده در بنی عبد الاشهل اطمی ایله مسمی
اولمشدر نیته کم واقم ایله تسمیه اولندی حرة مزبوره نك
آردنده بنی قریظه ساکن اولماغین حرة بنی قریظه دخی
دینلدی و بنی زهره یه مجاور اولماغین حرة بنی زهره
دخی دینلدی اشبو حره در که یزید بن معویه علیه ما یستحق
وقعهٔ هائله سی آنده اولمشدی حرة ویم واولك موحل

نك تحريكي ايله موحده نك سكونيله دخي مرويدر مدينه
منوره نك حرۀ غربيه سنده‌ندر عقيق يلي سنده مدينه
منوره دن اوچ ميل مقداري يولده در حضرت عائشه
رضي الله عنها حديث شريفنده مذكور اولان بودر اشبو
حريه منسوبدر خيف حرة الوبرة و عروه نك قصري
ومزارعي بونده در **حزن** فتح ايله و زاي نك سكونيله
اشعر اوديه سنده‌ندر فرعه ده مليحه بونده در وسويقه
انك تحتنده در **حرم بني عوال** طرف شامده بر قريه‌در
واكا منسوبدر بيرا ليه **حزن** سهل ضدي بر يولدر مدينه
منوره ايله خيبر آراسنده كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم
اول يولده سلوك ايتمكدن امتناع ايتديلر **حزن بني**
يربوع عربك بونده يك دوه كدجك يرلري يوقدر مشهوردر
حسنا فتح اول و سكون ثاني ايله و نون ايله الف مقصوره
ينبع بندرينه قريب طاغدر دخي بر صحرادر عذيب ايله جار
آرالغنده دخي صدقات نبويه نك بريدر تيه كه ذكر
اولندي مراعي ديركه حسنا ضم اول ايله در **حسيكه**
حسيكه تصغيريدر ذباب طرفنده بر يرده مغرب جانبنده

حشا شين معجمه ايله الف مقصوره آن نام يرك يميننده
در يا خود ابوا نام يرك طاغلريدر **حشان** كسر اول
ايله حش جمعيدر فتح ايله بوستان معناسنه اطمدر
يهودن شهداء احد يوللرنده صاغ جانبده **حش** طلحه بن
ابي طلحة انصاري مسجد شريفه مجاوردر جهۀ شامي
وجهه شرقي دن عبد الرحمن بن عوف رضي الله عنه
نك ايدي **حصن خل** سركه معناسنه خل قصريدر كه
كلسه كرك **حضوة** اولك كسري ايله معجمه نك سكونيله
واوك فتحي ايله مدينه منوره دن اوچ مرحله يولده بر
يردركه اسمي عفره ايدي پيغمبر صلى الله عليه وسلم انى
حضوه ايله تبديل بيوردي مرويدركه محل مزبورك
اهلي كلوب امير المؤمنين عمر رضي الله عنه حضور شريفنه
شكايت ايتديلر كثرت وبادن حضرت عمر بيوردي
اوليري ترك ايله كوز ايديلر نجه ترك ايدن لوم وطن
ايدنمشوز انده اهلمز وعيالمز واموالمز ودوه لرمز اجوز
منازل واماكن وبساتين اتخاذ ايلمشوز بس امير المؤمنين
حارث بن كلديه توجه ايدوب ايدي اشبو بادن سن نه

دیرسن یعنی سنك رایك نه در ایدی کرکدر که اول
یردن بر یره انتقال ایده لر که اکا قریب اوله وکراث ایله
یاغ یبه لر وصباح آج قرنده تازه یاغ ایچه لر وخوش
قوقولر استعمال ایده لر یالین ایاق کزمیه لر وکوندزده ایو
میه کز بس امیر المؤمنین انلره امور مزبوره ایله امر ایلدی
حصیر امیر وزنی ووزن دوزجه یردر که انده قوقولو
مزرعه لر واردر واکا منتهی اولور نقیع واندندر
ابتداء عقیق حفیر حانك فتحی وفانك سکونیله تحتانیه
والف ممدوده ایله در مقصوره دخی دینلمشدر حیفا
تحتانیه تقدیمی ایله دخی دیمشلر حیفا غابه نام یرك
آلتنده در حیفادن ثنیه وداعه دك بش میل یا آلتی میل
در بر قولده آلتی یاخود یدی میلدر والله اعلم حفیر
امیر کبی حفردن مشتقدر یعنی قازمق د هناده بر صو
در که انده بنی سعد نخل واردر دخی مکه ایله مدینه
آرالغنده بر یردر دخی اشراف آل ذبان منزللری
حفر ایله معروفدر حفیر تصغیر صیغه سیله ذو الحلیفه
ایله ملل آرالغنده بر منزلدر که حدود حرمده حفیر دمکله

مسمی در حقل فتح حاء وسکون قاف ایله اکا مضافدر
ارض حقل وروضه حقل وحرة حقل حلاء حانك کسری
ایله والفك مدی ایله حا مفتوح دخی دینلمشدر واحدی
حلاءة در بر قاج اولو طاغدن عبارتدر میطانه قریب
که انده نسنه بیتمز واندن دکرمن طاشی النور حلیت
حانك کسری سکیت کبی فید حماسنده سیاه طاغدر انده
اولان طاغلرك بیوکیدر لاشعبی انده آلتون معدنی
وار ایدی که نظیری یوق ایدی شول قدر آلتون الندی
آندن که کوزلر کورمیوب وقلاء قلر اسندمیوب دراما
صوغلبه ایلمکین منفعتدن قالمشدر حلیف حلف
تصغیریدر نجده بر منزلدر بنی کلاب مصدمی مدینه
دن خروج ایلدکده انده نزول ایدر خلیفه جهینه کبی
خلفه تصغیریدر جائز معناسنه مشهوردر وادی عقیق
دندر اهل مدینه میقاتنه دخی دینلور ولهذا بعض
روایاتده کلمشدر که یهل اهل المدینة من العقیق
یعنی مدینه منوره اهلی عقیقدن احرام باغلیه لر عقیق
مدینه بلادندندر دخی ذو الحلیفه صوینك

نسبتی مزنیه غیرنه وهم در مدینه منوره دن بعدی
مقدارنده روایات مختلف در اختلاف فاحش ایله اما
صاحب تاریخ در بن مسجد نبوی قپوسندن یعنی باب السلام
دن مسجد شجره یه یعنی مسجد ذو الحلیفه وارنجه ارشونلدم
اون طقوز بیك یدی یوز اوتوز ایکی بچوق ارشون
بولدم که بش میل و ایکی ثلث اولور یوز ارشون عجزی
وارد ردخی انده اولان بئر امیر المؤمنین علی رضی الله
عنه یه نسبت ایلمك کذب در نته کم ابن جماعه تصریح
ایلمشدر موضع مزبوردن غیری بعضی مواضعه دخی
ذو الحلیفه اطلاق اولنمشدر مراد اولنور ایسه
اصله مراجعت اولنه **حمانان** بر بریددر بلیده قریب که اکا
مضاف قدر حزم الحماتین **حمام** ضم ایله و میم مخففه ایله
اکا مضاف قدر عمیس الحمام فرش وملل ارالغنده **حماضه**
ضم ایله و تشدید میم ایله بنی بیاضه ده بر حائط در
یعنی باغچه **حمت** فتح حاء ایله سکون میم ایله ورقان
طاغینك بر اسمی در قدسین اراسنده دخی بر عقبه
وارد رحمت ایله مسمی در **حمراء الاسد** مذ واضافت

ایله بریددر مدینه منوره دن سکز فرسخ یولده مکه
یولنده عقیق صولنده دخی صفرادن مقدمجه برینع
حمرادرلر که انده نخل وارد ر معروف قدر **حما** کسر ایله
و مد ایله قصر ایله دخی مسموع در قوروق در یعنی
حکام چهارپالر ایچون غیردن منع ایلدکلری بر مدینه
منوره ده بر قاچ حما مشهوردر که بعضی پیغمبر صلی الله
علیه و سلم ابل صدقه ایچون قوروق ایلمشدی و بعضی
امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه صدقه دوه لری ایچون
انلردن بری حمای نقیع در نونك مفتوحه و قاف مکسوره
ایله که پیغمبر **صلی الله علیه و سلم** انی قوروق ایلمشدی وادی
عقیق صدرنده در مدینه منوره نك بر قولنده التمش میل
در مدینه دن احتمالدر که بو قائلك مرادی طرف اقصاسی
اوله والله اعلم دخی حمای ربذه در راء مهمله فتحی ایله
و موحده و ذال معجمه ایله که پیغمبر صلی الله علیه و سلم
صدقه ابلی ایچون انی قوروق ایلمشدی و ابوذر غفاری رضی
الله عنه انده اولور ایدی و هم انده دار فنادن دار بقایه
رحلت ایلدی بر روایت صحیحه ده کلمشدر که حضرت

عمر رضی الله عنه انی قورومشدی پس توفیق بین
الروایتین بودرکه اولا پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایدوب
ثانیا انلر دنصکره حضرت عمر رضی الله عنه ایلمش اوله
بو حقیر توفیق ده شویله بیان ایلدی اما ترجمهٔ فارسیدن
مفهوم اولان بودرکه حضرت عمر نواحی سندن
بعضی اماکن زیاده ایلمش اوله والله اعلم دخی شرف درکه
امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه انی قورومشدی اشبو موضع
بغدا اورته سنده در ربذه یه قریب دخی حمای ضریه در
ضاد فتحی ایله و را کسری ایله و تشدید یا ایله قریه در بدی
مرحله یولدر مدینه دن بصره حجاجی یولنده مکه جانبنده
دیرلر ضریه برقیو آدیدر که انده دریا خود برخاتون اسمی
در فضامه دن قورو قلرك مشهورجه سیدر دمشکرکه
اول نحمایت ایدن کمسنه عمر ایدی رضی الله عنه اندن
صکره حضرت عثمان رضی الله عنه زماننده صدقه
دوه سی چوغ اولدقده تا کم قرق بیك عدد اولمشدی
مزبور قورق نواحی سندن زیاده ایلدی دخی حمای فید
درفانك فتحی ایله و مثناة تحتیه نك سکونیله اشبو منزلك

حاج عراقی یولنده درکه بازاری و برکه و نخل و چشمه
لری وار در بعضی مورخلرك قولی اقتضا ایدر که مدینه
منوره دن طقوز مرحله یولدر اوله والله اعلم اولا کم انی
قورمشدی معلوم دکل حان نون مخففه ایله قومدن بر
یغم درطاغه بکزر ذفر اندن بدن و اوان کمسنه نك صاغ
جانبنده در نون مشدده ایله دخی دیلمشدر خند فتح ایله
و ذال معجمه ایله احجه ابن الحلاجه منسوبدر حوزمان
بری یمانی و آخری شامیدر حالا حوره و حوره دیمکله
معروف دیرلر حوضا مساجد تبوکده مذکوردر حوض
حوض مروان عقیقده در حوض بن هشام حرم غربیه
ده در حیفا لغتدر حیفا در حرف الخاء خاخ ایکی خاء معجمه
ایله خاخ روضه سی دخی دیرلر حمراء الاسدك جانبنده
بر شهردر صاغ جانبندن مشرقه مائلجه که محمد بن جعفر
و علی بن موسی الرضا رضی الله عنهم و غیرهمانك انده منزلری
وار ایدی واقدی دیرکه خاخ بربرید یولدر در مدینه
دن خاص خیبرده وادیدر خب فتح و سکون و همزه
ایله بر وادیدر که منتهی اولودقبا الینده خبار سحاب

وزنی اوزره یومشق طبراق معناسنه مسجد فیفا الخبار
اشبو یره منسوبدر **خبان** قبان کبی طاغدر کمش معدنی
ایله فدك آراسنده **خیرا العذق** عین مهمله‌نك کسری ایله
وذال معجمه‌نك فتحی ایله آخری قافدر بر دوزنجه یردن
عبارتدر ضمان ناحیه‌سنده که صوی چوق وبی نهایت
سدرا اغاجنه مشتملدر **حزار** فتح وتشدید ایله غدیردر
منعر شامی سنده هجرت سفرنده جحفه‌یه قریبدر سعد بن
ابی وقاص رضی الله عنه سریه‌سنده اولان حجاز ارضنده
خربا حبلی کبی بنی سلمه‌یه متعلق منزلدر مسجد قبلتین ایله
مذاد آراسنده که پیغمبر **صلی الله علیه وسلم** اونی تغییر
ایدوب صالحه تسمیه ایلدی تفألا وخراب اسمندن
احترازا ایدوب بنی ایلشدی قاموسده بویله دمشدر صاحب
تاریخ دخی بو کلامی تصویب ایلشدر حاء مهمله‌ده کچن
سوزبونك خلافی اوزره والله اعلم **خزما** اخزم تانیثی
درلب چاك معناسنه وادی صفراده برعیندر **حریق**
حریق کبی جان قریب وادیدر ینبع بندرینه متصل **خریم**
زبیر کبی بدر ایله مدینه آراسنده عقبه‌در که حضرت

صلی الله علیه وسلم رجوع ایلدکلری وقتده اکا مرور
ایلدیلر **خشب** معجمتین ضمی ایله وموحده ایله مدینه منوره
دن برکجه‌لك یول وادیدر آندن مروانك قصری وار
در آندن غیری دخی منزللردر وخشب دخی دیرلر **خشرمه**
ینبع نام یره قریب وادیدر که سیلی دریایه روانه
اولور **خشین** خش تصغیریدر خبرده در که زید بن
حارثه رضی الله عنه غزا ایلدی خدام خشین نام یرده
خصی خایه سوزی معناسنه مسجد قبا شرقی سنده بر
اطمدر بئر الخصی اوزرنده **خضره** اولك فتحی ایله
وثانینك کسری ایله آره‌نك اودیه‌لرندندر دخی
نجد یرلرندندر محاربه منسوبکه ابو قتاده رضی الله
عنه سریه‌لری انده واقع اولمشدی ابو داوددن
مرویدر که پیغمبر **صلی الله علیه وسلم** عفره ایله مسمی
اولان یری تغییر ایدوب خضره ایله تسمیه ایلدی
وشعب الضلاله دخی شعب الهدی ایله تسمیه ایلدی
وبنی الزنیه بنی الرشده ایله تسمیه ایلدی صلی الله علیه
وسلم **خضین** اول وثانی فتحی ایله تحتانیه سکونی ایله

نون اولى فتحى ايله مدينهٔ منوره ايله ينبع اراسنده وادى
ياخود قريه در بر قوله ايكى شعب در كه برينك سيلى
ينبعه دوكر و آخرك خشرمه نام يرده دوكر خفيه جليه
ضدى عقيق واديلرندندر خلايق جمع خليقه كه غيرب
كلور خليقه عبدالله بن ابى احمد بن جحش نام كمسنه نك
دركه انده مزارع و قصور و نخيل واردر آل زبير و
آل ابى احمده منسوبدر عقيق سيلى اكا مرور ايدر مطرى
ديركه نقيع سيلى خليقه ده مكله معروف بئر عليايه يتشور
اشبو يرده ابار كثيره واردر جمله دن برى خليقه در خلص
فتح اول و سكون ثانى ايله آخرى صاد مهمله آره نام
يرده واديدر خل مكه ايله مدينه آراسنده بر يردر مرخ
نام يره قريب خليقه قاف ايله سليقه وزننده اوزره
خلايقده مذكور اولاندر شيخ مجد ديركه مدينهٔ منوره
دن اون ايكى ميل قدر يولده منزلدر خم بر كشينك اسمى در
كه اكا مضاف اولمشدر غدير خم كه جحفه يه قريبدر
ياخود انده اولان واديلرندن بر وادينك اسمى در حافظ
منذرى ديركه انده دوغن سن بلوغه ايرشمز مكر انده

ارتحال و انتقال كوسترهلر يعنى كثرت و باشدت حما
ايچون اكثر قبل البلوغ هلاك اولورلر خندق يعنى
پيغمبر صلى الله عليه وسلم سلمان فارسى رضى الله عنه
مشورتى ايله غزوهٔ احزابده مدينهٔ منوره خارجنده
حفر اولان خندق حدودنده و ايام حفر عددنده اختلاف
كثيره واقع اولمشدر اختصاراً ترك اولندى مراد
اولنورسه اصله مراجعت اولنه خويفه صاحب
مسالك و ممالك مدينهٔ منوره توابعندندر ديمشدر
خيبر بر شهر آديدر مشتمل قلعه لره و مزرعه لره و باغ
و باغچه لره مدينهٔ منوره دن اوچ كونلك يولده در
حاج شامى نك يسارنده ديرلر خيبر يهود لسانيله
قلعه يه ديرلر دخى ديلمشدر كه تسميه اولندى انده اولا
نازل اولان كمسنه نك اسمى ايله كه يثرب قرنداشى
خيبر در و پيغمبر صلى الله عليه وسلم بر آى مقدارى محصور
بلادى قدوم شريفلريله تشريف بيورمشدى و انده
اولان جميع قلعه لرى فتح ايلدى و انده اولان طائفه جلاء
ايلمك اراده ايلمشدى ايديكلرى ترك ايله كوزكه بو

خدمت ایدرلوم زیرا اشبو یرک حالنه کلی اطلاعمز
واردر پس رسول اکرم صلی الله علیه وسلم انلری
حاللری اوزره تقریر ایدوب بیوردیلر که خرمادن
و بغدایدن هر نه که حاصل اوله مناصفه طریقی ایله
معامله ایدرز تا دله دکمز زمانه دک پس روایتدر حق
تعالی دله دوکی قدر مزبور معامله اجرا اولنه
پس انلر اندره اولوب امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه
زمانن خلافتلرنه دک اندنصکره حضرت عمر رضی
الله عنه انلری اجلای وطن ایلدی والله اعلم خبط ایلك
معناسنه بنی سواده منسوب بر اطمدر رحمیه متصف
مسجد قبلتین شرقیسنده خیل آت معناسنه اکا
مضافدر بقیع الخیل که سوق مدینه ده ذکر اولندی زید
بن ثابت داری قربنده حرف الذال دار القضاء مسجد
شریفه بوابنده ذکر اولندی دار نخله واحد نخله مضاف
در اندن نخل اولمق سببیله دار مزبوره سوق مدینه یه
مجاوردر زوزا قربنده دبة فتح اول و تشدید ثانی
ایله و تخفیف دخی مرویدر صفرا مضیقنده بر یردرکه

دبة المستعجله دیمکله معروفدر قاموسده دیرکه دبه
ضم ایله بدره قریب بر یردر در فتح اول و تشدید را ایله
حره بنی سلیم تحتنده بر غدیردر نقیع اوستنده درك اکی
فتح ایله تصغیر دخی مرویدر بر یردرکه انده ایام جاهلیتده
اوس ایله خزرج آرالرنده مقاتله اولمشدر دعان فتح
اول ایله مدینه منوره ایله ینبع آراسنده در ضاد معجمه
ده ذکر اولنور دهنا فتح اول و کسر ثانیله و نون الف
ممدوده مقصوره دخی مرویدر ینبعه قریب بر یردر
دوداء مد ایله ورقانه قریب بر یردر دوران حوران کبی
طرف قدیدده وادیدر جحفه جانبنده دومه فتح اول ایله
بئر اریسده ذکر اولندی دومة الجندل ضم اول و فتح دخی
مرویدر اما ابن درید فتحی انکار ایلمشدر دوماء الجندل
دخی دیمشلر ابن الفقیه اعمال مدینه دن عد ایلمشدر
دخی دوما ابن اسمعیل علیه السلام دیمشلر ابو عبیده
درکه دومة الجندل قلعه و برقاج قریه در شام ایله مدینه
آرالغنده جبل طی قربنده دخی دیمشدر که دومه وادی
القری قریه لرندندر دخی ذکر ایلمشدر که انده محکم

قلعه واردر که انی مارد ایله تسمیه ایدرلر اول اکیدر
ملک حصنی در که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم خالد بن
ولیدی تبوکدن انک جانبنه متوجه ایدوب بیوردیکه
تیز اوله که ملاقات ایدرسن انکله بر حالتده که صید وحش
ایدر اوله حدیث شریفک اخرنه دک ابن سعد دیرکه
دومة الجندل شامدن بر طرفده در که انکله دمشق
آرالغی بش کیجه لک یولدر انکله مدینه آراسنده اون
بش کیجه لک یا خود اون آلتی کیجه لک یولدر انی رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم غزا ایدوب انده نزول بیورمشدی
وانده کیمسنه بلمه مشدی و اول یردن سریه لر گوندرمشدی
ابن هشام دیرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم اول محله واصل
اولمازدن اول رجوع بیوردیلر بعضی دیرکه تحکیم حکمین
دومة الجندلده ایدی ابن ابی لیلی دن بو بابده حدیث
شریف دخی منقولدر والله اعلم **دويخل** ذالک ضمی ایله
تصغیر صیغه سیله ایکی طاغدن بر طاغدر که مساجد
فتحک غزنی سنده در بنی عبیده متعلق والله اعلم **حرف
الذال المعجمه** **ذات اجدال** جیم ایله صفرا مضیقنده بر یردر

ذو اهر همزه و میم فتحی ایله مدینه منوره دن اوچ منزل
یولده در قریهٔ نخیل نام یرده ابن حزم دیرکه رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم انی غوسجه جهنی یه بطریق مقاطعه
ویرمشدی **ذو اوان** زمان معناسنه ابن اسحق دیرکه
پیغمبر صلی الله علیه وسلم تبوک غزاسندن مراجعت
بیوروب ذو اوان نام یرده که مدینه ایله انک آراسی
بر ساعت یولدر نزول بیوروب مسجد ضرار خبری
سمع شریفلرینه واصل اولدی **ذو الجدر** جیمک فتحی ایله دالک
سکونیله قبا نواحیسنده در **ذات الجیش** جیمک فتحی ایله تحتیه
نک سکونیله اولات الجیش دخی دیرلر مدینهٔ منوره
نک حرم محترمینک حدودندندر دیرلر ذو الحلیفه
دن آلتی فرسخ بعید در و بر قولده اون فرسخ و بر قولده
ایکی فرسخ منازل متبرکهٔ نبویه نک بریدر **ذو الحیفه**
مساجدده ذکر اولندی **ذات الخطمی** مساجد تبوکده سبقت ایلدی
ذات الوضم تحریک و سکون ضاد معجمه ایله صفرایه قریبدر
رضمتان دخی دیرلر **ذات الرقاع** ایام جاهلیتده بر قبددر
نخل نام یره قریب بر قولده بر طاغدر که انده اوچ رنک جمع

اولمش یعنی بیاض وهمیاه وقزلدر بر قولده آنده براغاج
واردر اشبو اسم ایله مسمی بر قولده آنده علملر ترتیب و
ترفیع اولنماغین ذات الرقاع ایله تسمیه اولدی بر قولده
آنده صلوة خوف قلنماغین بو اسم ایله تسمیه اولندی
کانه نماز آنده مرفوع اولدی موسی اشعریدن مرویدر که
سبب تسمیه بودر که غزوۀ مزبورده اصحاب ایاقلرنه
خرقه لر باغلمش ایدیلر والله اعلم ذات النصب ضم نون
وصاد مهمله وباء موحده ایله بر یردر که رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم انی بلال بن الحارثه بطریق مقاطعه
ویرمشدی مدینۀ منوره ایله آنک آراسی بر اغلی دورت
بریددر ذباب غراب یاخود کتاب کبی بر داغدر مسجد
رایه اوزرنده در ذرع بر قویودر حطمه یه منسوب ذروان
بنی زریق منازلنده در بر یر ذروان آکا منسوبدر
ذفران فتح اول وکسر ثانی ایله آنده ضکره رای ده وآخر
کلمه ده نون وادیدر طریق مکه ده اولان مساجدده
ذکر اولندی ذوحل خاء مهمله ایله ذباب جانبنده بر
یردر بو مقامده فارسی ایله ترجمه ایدنک نسخه سنده

کارده بعض اسامی زیاده اولنمشدر که تاریخ غرب
نک صغیرنده وکبیرنده یوقدر الا کابنا بزدخی ترک
ایلک مراد اولنور ایسه فارسی ترجمه یه رجوع اولنه
حرف الراء رابع وادی عقیقده در رابغ موحده وغین معجمه
ایله جحفه دن بر وادیدر دخی برغدیردر استفعا طرفنه
که آنده صو بولنماق نادر در اسم قدیمی رابوغ در
راتج براطمدر که اول ناحیه اسمی ایله مسمی اولنمشدر
ذباب شرقی سندن شام جانبنه مائل مطری دیر که راتج
بر داغدر بنی عبید طاغلری قربنده اکر بو قول صحیح
ایسه سبقت ایدن بوندن غیریدر راذان یاقوت
دیر مدینۀ منوره نواحی سندندر ابن مسعود حدیثنده
مذکوردر دخی ایکی قریه عراق سوادندن بو اسم ایله
تسمیه اولنمشلر رامه حاج عراقی یولنده بر منزلدر
امره دن بر مرحله قدر بولکن بعضی رامتان دیرلر
رانونا ایکی نون ایله آلف ممدوده عاشوراء وزنی
اوزره دره اودیه ذکرنده ذکر اولندی رایة الاغمی
عقیق وادیلرندندر رباب سحاب وزنی اوزره مدینه

منوره فیدنده بر طاغدر **ربا** ضم اول ایله ربوم جمعیدر
ابوا ایله سقیا آراسنده مکه یولنده **ربذه** بانک تحریکی
ایله ذالک اعجامی ایله نجدده بر قریه در مدینهٔ منوره
اعمالندن دورت کونلک یول قدر مدینه دن رسول
اکرم **صلی الله علیه وسلم** اول یری ابل صدقه‌یه چوز
قورومشدی بر قولده ابو بکر رضی الله عنه انی قورومشدی
بر قولده حضرت عمر رضی الله عنه ایشبو قول مشهور
اولاندر والله اعلم **ربیع** فتح اول و کسر موحده و سکون
مثناة تحتیه ایله بر یردر مدینهٔ منوره نواحیسنده
اوس و خزرج انده بری بری ایله مقاتله ایتمش ایدیلر
رجام کتاب وزنی اوزره بر اوزون طاغدر اهل اضاخ
یولنده ضریه دن اون اوچ میل قدر یولده در غرنی
سنده بر صو وار در اسمی ایله مسمی **رجلا** حره الرجلا ده
بیان اولندی **رجیع** امیر کبی وادیدر خیبر قربنده که پیغمبر
صلی الله علیه وسلم انده لشکر چکوب اوتورمشدی
تا که اهل خیبر ایله غطفان آرالرنده حائل اولوب انلری
قومیه بری برینه مدد ایلمه که اهل خیبر ایله جنک

مقدمه‌سی ایدی والله اعلم **رجله** بنی بیاضه ارالغنده بر
یردر **رحبه** رقیه کبی بلاد عذره ده وادی القری یه
و سقیا الجزله قربنده در یا قوت ضم و سکون ایله ضبط
ایلمشدر **رحضیه** کسر اول و ضاد معجمه زنجیه کبی مذکور
اولان ارحضیه‌دیر **رحقان** ضم را و سکون حاء
مهمله ایله و قاف و نون نازیه دن مستعجله‌یه متوجه
اولان کمسنه‌نک یمیننده بر وادیدر که بنی سالم خیفنه
دوکر **رجیب** رجب تصغیری ارابن قربنده معروف طاغدر
رحیه رحا تصغیری بر قیودر مدینهٔ منوره ایله جحفه
آراسنده **رویهبه** عقیق وادیسنده در **رس** فتح اول
و تشدید سین مهمله اودیه قبلیه دندر ابن دریددیر
که رس و رسیس ایکی وادیدر یا خود ایکی یردر نجد
ولایتنده **رشاد** اجرد اودیه سندندر قدیما اسمی غوا
ایدی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم انی تغییر ایدوب
رشاد ایله تسمیه ایدوب اهلنه بیوردی بنی رشدانسز
رضوی سکری کبی بر طاغدر ینبعدن بر کونلک یولده
و مدینهٔ منوره دن دورت کونلک یولده که بلکی طاشکز

آندن اولوب کوترورلر دعل اوللک کسری ایله ثانینک
سکونیله اطم بنی عبد الاشهل منازلندن رقمتان ایکی تپه
درحره غربیه تپه لرندن که رنکی قزل اولوب صاروبه
مائل در و رقمه دخی دیرلر مفرد صیغه سیله و ایضا
رقمه بر یردر وادی القری قربنده ونجد و بصره قربنده
و ایضا بر یردر بنی اسده منسوب رقمتان ایله مسمی رقم
تحریک وسط و سکون ایله بر یردر مدینه منوره شرقی
سنده که انده زید بن صیفی که پیغمبر صلی الله علیه وسلم
قتلنی قصد ایلمشدی حق تعالی اول خبیثا اوزره صاعقه
اندیروب هلاک ایلمشدر بعضی دیرلر رقم غطفاندن
طاغلردر والله اعلم رقیبه رقیه تصغیری کردن معنا
سنه خیبر اوزره مشرف بر طاغدر سفینه وزنی اوزره
دخی مرویدر رکابیه رکابه منسوبدر مدینه منوره دن
اون میل قدر یولده بر یردر رکوبه حلوبه کبی باء موحده
ایله عرجدن اوچ میل مقداری مقدم بر عظیم مشقتلو عقبه
در رمیه رانک ضم ایله و کسر ایله دخی مرویدر میمک تخفیفی
و تشدیدی دخی مرویدر ارض نجدده عظیم صحرادر که

مقداری بر جانبدن جانب آخره وارمغه بر کیجه لک
یولدر والله اعلم زواده ضم اول ایله رواده تان دخی مرویدر
بر یردر که انده بیوک کول واردر که سیل عقیق ایچنده
مرور ایدر روحا فتح اول و سکون ثانی ایله و حاء مهمله ایله
انکله مدینه منوره آراسی قرق میلدر بر قولده اوتوز التی
میلدر و بر قولده اوتوز میلدر دیرلر تبع اهل مدینه قتالندن
رجوع ایلدکده انده نزول ایدوب استراحت ایلمشدی پس
روحا تسمیه ایلدی و لکن بعضی دیدیلر که سبب وسیع
اولدوغیدر بقیعده حضرت ابراهیم ابن النبی صلی الله
علیه و علی ابنه مزار شریفی اولدوغی یره دخی روحا دیرلر
روضة الاوجال جیم ایله وزان نواحی سندندر روضة
الاجداد بلاد غطفاندن بر قریه در خیبر قبلی سنده روضة
الاجام همزه فتحی ایله و لام سکونیله اندنصکره جیم و الف
و میم وادی عقیقدندر روضة خرج خانک ضم ایله
و رانک سکونیله مدینه منوره نواحی سندندر روضة
خرجین دخی دیرلر روضة الخزرج که انصاردن بر
قبیله نک اسمی در مدینه منوره نواحی سندندر روضة

الضها ضم صاد مهمله ایله هاء ایله صهوه جمعی در برقاج
طاغدر مدینهٔ منوره نك شامی سمتنده اوچ كونلك یولده
در كه بو روضه اول طاغلر قربنده در سهادخی دیرلر
روضهٔ عرینه جهینه كبی ناحیهٔ رحضیه ده وادیدر كه
زمان جاهلیت و اسلامده انی قوروشلر ایدی روضهٔ عقیق
یعنی مدینهٔ منوره عقیقكه مشهور و معروفدر روضهٔ
القلائج فلجه كلمه سنده كلیجك در روضهٔ مرخ میم و رانك
تحریكی ایله آخری خاء معجمه در مدینهٔ منوره ده بر یردر
رویثه ضم اول و فتح ثانی و سكون تحتانی ایله ثاء مثلثه
مكه یولنده بر منهل در مدینهٔ منوره دن آلتمش میل قدر
یولده در منهل صو الاحق یره دیرلر رهاط فرات وزن
اوزره طاء مهمله ایله ینبعده بر یردر و دخی مكه قربنده
بر قریه در كه اكا رهاط دیرلر ریان عطشان ضدی
بنی حارثه نك اطمی در دخی بنی زریق اطمی در یعنی عالی
بنالر دخی حمای ضریه ده بر صودر ریان ایله مسمی در
ریدان سلمان وزنی اوزره بنی واقفه منسوب اطم در
مسجد فضیح قبله سنده ریم كسر اول و سكون تحتانی ایله

آخری میمدر مهموز العین دخی مرویدر مزینه یه
منسوب وادیدر كه ورقانه دوكر آندن صكره عقیق
سیلاننه ملاقی اولور حرف الزاء زباله یثرب اولیدر
مدینهٔ منوره نك شامی سمتنده زج ضم اول ایله و تشدید
جیم ایله مجد لغوی قولی اوزره آخر قول اوزره خاء
معجمه ایله ناحیهٔ ضریه ده بر یردر زراب كتاب وزنی
اوزره ذات الزراب دخی دیرلر زرود فتح اول و
ضم ثانی ایله آخر كلمه دال مهمله ابرق العرافه قریب
بر یردر زغابه سحابه كبی عین معجمه ایله ضم اول ایله
دخی دینلمشدر عقیق سیللرینك جمع اولجاق بر یردر
حضرت حمزه رضی الله عنه مزار شریفلرینك غربی
سمتنده زمزم مدینهٔ منوره نك قویولری بیاننده ذكر
اولندی زور فتح اول و سكون ثانی و آخری راء بر داغ
دریا خود وادی سوارقیه قربنده زوراء فتح اول و
سكون ثانی ایله مدینهٔ منوره بازارندن بر یردر مالك
بن سنان رضی الله عنه مزار شریفی قربنده كه اول
یرده امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه نك زوراء نام

برمنزلی واردیکه مبارك جمعه نك نداء اولیکه
خطبه نداسی اوزره مقدمدر انلرك خلافتلری زماننده
مسنون اولوب منزل مزبور اوزرنده ندا اولنوردی
دخی حضرت ابراهیم ابن الرسول صلی الله علیه وسلم
وعلی ابنه دفن اولدقلری بر بقیع دن زورا ایله مسمیدر
زهره ضم اول وسکون ثانی حرة شرقیه ایله حرة سافله
آرالغنده قف جانبنده قریه ایدی غایت ایله بیوك حتی
اوچ یوز قیوجی اول قریه ده متوطن اولمشدی دیرلر
زین شین مقابلی جرفده برمزرعه دیرکه رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم انده زراعت ایله امر بیوردیلرتنه
کم ابن زباله دن مرویدر حرف السین المهملة سائر
فاعل صیغه سی اوزره سائره دخی مرویدر مدینه
منوره نواحی سندندر سافله عالیه مقابلی مدینه
مشرفه منقسمدر عالیه وسافله یه آخر غالیه سنخدر
یعنی توزلو بر مسجد متبرك نبویدن علی صاحبه ازکی
التحیه برمیل قدر بولندن آندن اشغه اولانه سافله دیرلر
بخی اولمسون که سافله مدینه منوره نك شامی سنه

مخصوص دکلدرتنه کم بعضی عبادتدن توهم اولنور
والله اعلم ساهیه عقیق ودیه سندندر سایه عظیم
وادیدرکه طاغنه شمنصیر دیرلر اشبو وادیده یتمش
عیندن زیاده صوچشمه لری وارایمش که انواع میوه
ایله معمور ایدی موز ونار وارزوم وخرماسی غایتله
چوق ایدی ستار کسر وفوقانیه ایله حمای ضریه ده
برطاغدر بنی سلیم دیارنده براخر طاغه دخی ستار
دیرلر وینبعده اوچ طاغ دخی بو اسم ایله مسمیدر سُدّ
ضم وتشدید ایله عبدالله بن عمرو بن عثمان بن غلدوغی
بنددر یعنی حاجز ومانع که وادی ذی نوناتی آنده اوقفده
منع ایچون ایلمشدی وغیری دخی بعضی مواضع واردر
که سد ایله تسمیه اولنور سراة فتح وتخفیف ایله بیوك
عظیم طاغدر نجد وتهامه آرالغنده بودر حد فاصل
زیرا بو طاغ جانبنده در اما شام اطرافنده دك واصل
اولور وفاصله اولمشدر عور ایله نجد آراسنده یعنی
الحوت و بوجه آرالغنده فاصله اولدی ولهذا حجاز
ایله تسمیه اولندی ذوسرح سین مهمله فتحی ایله داند

سکونیله آخری حاء مهمله وادیدر ملل قربنده سِر کسر
ایله نجدده بر یردر بنی اسده منسوب دخی بنی تمیم بلادنده
بر یردر سر ایله مسمی ضم ایله مزینه دیارنده بر یردر
سرّار فتح و تشدید راء ایله بنی بیاضه منازلنده در قبا
قربنده اولان باغچه دن غیریکه حالا بو اسم ایله معروفدر
سرغ فتح و غین معجمه ایله تبوک وادیسنده بر قریه
در مدینهٔ منوره دن اوچ مرحله قدر یولده مدینهٔ
مشرفه نک اخر اعمالندندر نته کم مجد لغوی دیمشدر
سریر زبیر گبی جار قربنده بر وادیدر سعد فتح اول و
سکون مهمله ایله ذات الرقاع قربنده بر طاغدر سفا قفا
وزنی اوزره مدینهٔ منوره نک نواحیسنده در سفان
وادیدر که بحره قریب یرده اضمه ملاقی اولور سنوان
فتحات ایله وادیدر بدر ناحیه سنده که غزوهٔ بدر اولی اندن
واقع اولمش ایدی سقایه سلیمان بن عبد الملک جرفده
در اندن شام حاجی شامه متوجه اولورلر سقیا ضم اول
و سکون قاف ایله بر قاج یردر که سقیا ایله تسمیه اولنور
جمله دن بری سقیای سعد در حرمهٔ غربیه ده دخی بر

تبوک قریه در فرع اعمالندن مکهٔ مکرمه نک قدیم
یولنده دخی وادی جزلده بر یردر وادی القری قربنده مدینهٔ
منوره دن یدی مرحله لک یولده سقیفه بنی ساعده هر
بنا که اوا و سلوبی اوزره اوله یه اکا سقیفه دیرلر فارسیده
ایوان دیدکلری گبی و سقیفهٔ بنی ساعده حضرت ابوبکر
رضی الله عنه بیعتلری حدیثنده مذکوردر سکاف قطام
گبی مدینه طاغلرندن بر طاغدر سلاح بو دخی قطام گبی
خیبر تحتنده بر یردر که غطفاندن بر جماعت بسر بن سعد
انصاری ایله یمن جانبنه گیدر ایکن انده ملاقی اولدیلر
سلاسل جمع لفظی ایله بر صودر وادی القری اردنده
مدینهٔ منوره دن اون گونلک یولده سلالم ضم اول ایله
خیبردن بر یرک اسمیدر که آخرده فتح اولدی سلع فتح
اول ایله و سکون لام ایله آخری مهمله مدینهٔ منوره ده
معروف طاغدر مساجد فتحده ذکر اولان کهف بنی
حرام انده در سلیع سلع تصغیری و مقابلیدر مزبور
طاغک دوزنده امیر مدینه نک منزلی ایدی یعنی الی
یوز تمیش تاریخنده مقدم جماز بن شیحه نام امیر مدینه

سليع طاغينك دبه سنده ساكن ايدى بوحقيردركه
موضع مزبورده حالا قلعه آغالرى ايچون بر بوجه مسكن
بنا اولنمشدركه دزدارا ولان كسنه لر اندن نشاء م
ايدوب ترك ايلمشلر والله اعلم سليل امير كبى عقيق عرصه
سيدر سُلَيْم سلم تصغيرى وذات السلم عقيق واديلرند
سمران خيبرده بر طاغدركه پيغمبر صلى الله عليه وسلم
اوزرنده نماز قلمشدر عوام مسمران تسميه ايدرلر بعض
شين معجمه ايله ضبط ايلمشدر سُمَيْحَه سمحه تصغيرى حاء
مهمله ايله مدينهٔ منوره ده قديم معروف كثير الماء قيودر
سنام ربذه يه قريب كچك طاغدر سنح ضم وسكون ايله
ياخود ايكى ضم ايله حا رثا وغللرى جشم وزيدك اطم لريدر
اطم بناء عالى دن عبارتدركه معموره دن خارجده
احتياطا ابنا اولنورا شبو سنح دركه مدينهٔ منوره نك
عاليه سى اذناسنده كه اول ناحيه سنح ايله مسمى ايدى
وحضرت ابو بكر صديق رضى الله عنه زوجهٔ انصاريه
لرى ايله بله انده اولورايدى سن كسرايله شوران
وميطان مقابله سنده بر طاغدر سواج ضم اول ايله آخرنده

جيم ضربه طاغلرندندر يرلر انده جن مسكنيدر والله
اعلم سوارق سوارقيه قربنده بر واديدركه صوبى غايت
ايله دادلودر سوارقيه فتح وضم اول ايله راء دنصكره
قاف ويای نسبت سويرقيه دخى دينلور تصغير لفظى
ايله بر بويك قريه دركه منبرى ونخيلى اولوب فواكه
كثيره ايله معموره ايدى بنى سليمدن كمسنه بوقايديكه
انده ملكى اوليه سوق بنى قينقاع يعنى بازارلرى بطحان
قربنده ايدى جاهليتده هر يل بجه كره انده بازار قائم
اولوب انده برى برى اوزرنه تفاخر ايدرايديكرو بو
معناده شعرلر اوقونورايدى اشبو يردركه حسان
بن ثابت بنى ديناره نابغه سيله جمع اولمشدى نابغه بر
خاتوندر شعرده وفصاده مشهوره بنى دينار منسوب
قينقاع ايكى قاف ايله ارا سنده تحتيه ايله نون آخرنده
عين مهمله سويدا سودا تصغيرى دى خشب دنصكره
بريردر مدينهٔ منوره دن ايكى كيجه لك يولده سويد اطم در
بنى بياضه ده حماضه شامى سنده سويقه دير لرآمير
المؤمنين على رضى الله عنه صدقاتلرندندر دخى بر طاغ

درمدینهٔ منوره ایله ینبع اراسنده که حالا سویق
منازل ابراهیم دمکله معروفدر بوندن غیری دخی دیشلر
والله اعلم سیاله سحابه کبی مسجد شرفدر وحادر مدینهٔ
منوره دن اوتوز میل مقداری یولده در سیح کسر اول
ایله سکون تحتانیه ایله آخری حا مساجد فتحدن مغرب جانبنده
اولان نواحی یه دیرلر سیر فتح اول وتحتیه ایله حبل
کبی یاخود موحدهٔ مشددهٔ مکسوره ایله یاخود شین
معجمهٔ مفتوحه وتحتیهٔ مشددهٔ مکسوره ایله ثبت کبی
نازیه وصفرا اراسنده در قسمت غنائم بدر انده واقع
اولدی صاحب تاریخ دیرکه فرکات خف دمکله معروف اولان
براولمقدر والله اعلم حرف الشین شابه موحدهٔ مخففه
ایله زنه ایله سلیله اراسنده بر طاغدر شاس قبارجه
سنده شاس بن عطیة بن زید منسوب باطمدر شبا
عصا کبی اثیله نام یرده وادیدر شباع کتاب بر سائب
اوزره مشرف بر طاغدر شباك کتاب وزنیله مدینهٔ
منوره ایله ابرق العراف اراسنده بر یردر شبعان ضد
جیعان مدینه اطامندندر شبکه دام معناسنه ذی خشب

دنصکره اضم ده بر ماء لدر شجره مسجد شجره که ذی الحلیفه
ده در اکا منسوبدر دخی بر ماء لدر که انده بنی قریظه
اطمی در شندخ دال مهمله سکونیله آخری خاء معجمه در
بر وادیدر که انده نخل ایله مسمی بر یر واردر شرب اوج
فتحه ایله باء موحدهٔ مشدده ایله هر یرده که علف چوق
اولوب انده اشجار اولمیه یه اکا شربه دیرلر سلیله ایله
زنه ارالغنده دخی بر یر اشبو اسم ایله مشهوردر
شرج فتح اول وسکون راء ایله آخری جیمدر مدینهٔ منوره
خارجنده بر یردر شرج العجوز دمکله معروف اشبو
موضع مذکوردر کعب بن الاشرف قتلنده دخی بو اسم
ایله مسمی بر صودر نجدده دخی قرام طایفه سنک
بو اسم ایله مسمی وادیلریدر شرعی فتح اول وسکون
راء ایله عین مهمله فتحی ایله کسر موحده آخرنده یاء آخر
الحروف ذباب تحتنده بر اطمدر شرف لغتده عالی یره
دیرلر شریف شرف تصغیری قاف یرنه فا ایله دخی
مرویدر وادی عقیقده بر یردر شطان ضم اول وسکون
طاء مهمله ایله مدینهٔ منوره وادیلرندندر شطمان

بنی قریظه ده مالدر الشطیبه اعواف قربنده برماء
دره معروف اولوب ولقدر دیمشلر والله اعلم شطاط قطاط
کبی وادی قنادر وغیری دخی دینلمشدر شعب ضم ایله
صفرایه دوکلن وادیدر واما شعب کسر ایله جمعی شعابدر
طاغ دره سیدرکه جمله دن بری شعب احددرکه رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم احد کوننده اول یری مشرف
ایلمشلردی وشعب العجوز مدینه منوره نک خارجنده
درکه کعب بن الاشرف انک قربنده مقتول اولمشدی کا
شرح العجوز دخی دیرلر شعب المشاش جما العاقل اردنده
عقیق اراضی سنده در شعب شنوکه حالا شعب علی دیکله
معروفدر شعبی ضم اول وسکون مهمله ایله وفتح موحده
والف مقصوره ایله برطاغدر یاخود بوجه طاغلردر
حمای ضریه ده شعبه ضم وسکونیله ینبع قربنده
عینیدر دخی ایلی وادیلرندن وادی شعبه شعث ضم
وسکون ومثلثه ایله اشعث جمعی سوارقیه ایله معدن
بنی سلیم ارالغنده بریردر شعبا فتح وسکون معجمه ایله
وفتح موحده ایله مدینه منوره ایله اراسنده برقریه در

وغیری دخی دینلمشدر شغر زفر کبی شغیر جمعی دربردغ
درکه آندن بلن عقیقه انیلور شقر قاف ایله زفر کبی بر
صودرربذه ده وبرطاغده معدن ماذان نام یره
مشرف شقرا تانیث اشقر صودر بادیه ده یعنی صحراده
غیری دخی دینلمشدر شقراة ینبع غربی سنده برطاغدر
شقر ضم ایله وسکون ایله فدیولنده بریردر قزل داغلو
اراسنده نخیلی نام یردن اون سکز میل مقداری
یولده ومدینه منوره دن ایکی کونلک یولده یوم احدده
بعضی کسنه قاچوب اشبو یره کلمشلر ایدیلر والله اعلم شق
فتح ایله یا کسر خیبر قلعه لرندن در یاخود بر یردرکه انده
خیبر قلعه لرندن قلعه لر واردر شلول صبور کبی بر یر
در مدینه منوره نواحی سنده شماء تشدید ایله ومد
ایله بعضی شیا دیرلر تحتانیه ایله بهرحال بوجه بردر
حمای ضریه ده عرفجا ناحیه سنده شماخ فتح اول [illegible]
ثانی ایله آخری خاء معجمه بنی سلیم منزللرینک قبله
لرنده بواطم در شمنصیر اول وثانی فتحی ایله نونک سکونیله
صاد مهمله مکسوره ایله تحتانیه ایله راء سایه ده

برطاغدر شناصیر مدینهٔ منوره نواحی سنده ندر
شنوکه فتح اول وضم ثانی وسکون ثالث ایله فتح کاف
شرف روحادن صکره برطاغدر سعب علی دیمکله معروف
دره یه مقابل که شعب شنوکه در شنیف زبیر کبی قباده
بنی ضیعه اطمی در شواحط ضم اول وکسر حاء مهمله
آخری طاء مهمله سوارقیه قربنده طاغدر شوران سلمان
کبی میطانه محاذی برطاغدرکه حره شورانه منسوبدر
پیغمبر صلی الله علیه وسلم انده اوت لنوب سمز اولان
دوه لری کوروب سؤال ایلدیلر که بونلره نه ده
اوتلندیلر دیدیلر شوراننده پس بیوردی بارک الله
فی شوران شوطا سینک فتحی ایله حره بنی سلیم قربنده بر
یردرکه سیلی وادی عقیق اوزره مرور ایدر شیخان
ایکی اطم دردر داخل ناحیه سنده که بو اسم ایله مسمی دردر
انده لان شیخ وشیخه سببی ایله والله اعلم

حرف الصاد

صاحه رامه کبی بر یره دیرلر که انده نسنه بتمز اما بو
مقامده مراد وادی عقیق قربنده بش تپه در صاری کسر
راء وتخفیف یا ایله مدینهٔ منوره نک جانب قبلیسنده

برطاغدر صحر ضم اول وسکون حاء مهمله ایله بر یرک
اسمیدر که جانب غربیدن حمای بقیعی احاطه ایتمشدر
صحن فتح اول وسکون حاء مهمله ایله سوارقیه دن بوجه
برطاغدرکه دادلو صویی واردرکه انک ایله زراعت
ایدرلر صخیرات الثمام خاء معجمه وثاء مثلثه ایله ثاء مثلثه ده
بیان اولندی صدار ضم اول ایله وادی روحاده صدار
دیمکله معروفدر صراد کسر اول ایله مدینهٔ منوره نک
شامی سنده اطمدر حره شرقیه ده که اول ناحیه بو اسم
ایله مسمی دردیرلر انده صو واردر حدیث شریفده
چوق یرده مذکوردر حتی بعضدن منقولدرکه فرقه
لکدر غزاسنده غنائم انده توزیع اولندی وایضا عمر
رضی الله عنه انصاردن بر جماعتی که کوفه یه تعیین
اولنمش ایدیلر بو یره دک مشایعه ایلمشدی صعیب صعب
تصغیریدر صعیبه صادک فتحی ایله وعین مهمله ایله دادلو
صولی قیولردر که انده زراعت ایدرلر ابلی قربنده صفاح
صادک کسری ایله وفا ایله وحاء مهمله ایله روحا برید
صفاصف بر یردر عصبه ایله سد عبدالله عثمانی اراسنده

صفر صاد ک فتحی ایله فانک سکونیله کثیر الماء وادیدر
که انده نخل واردر معمور و معروف یردر دیرلر که پیغمبر
صلی الله علیه وسلم مرارا عبور بیورمشلر **صفر** فتح اول و
ثانی ایله بر قزل طاغدر فرش مللده انده حسن بن زیدن
منسوب بنا واردر **صفنه** فتح اول ایله حفنه کبی بنی
عطیه منزلیدر مسجد قبا رحبه سنده **صفینه** سفینه
کبی تعناسنه بر یردر بنی سالم ایله قبا اراسنده قاموسده
دیر جهینه کبی عالیه ده بر شهردر **صلحه** ضم و سکون لام ایله
بنی سلمه یه منسوب داردر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم
انی تسمیه ایلمشدر بو اسم ایله بعضی طلحه دخی دیمشلر
صلصل معروف طاغدر بیدا اثناسنده مدینه منوره
دن یدی میل مقداری یولده بعضی دیمشلر که ایه تیمم
صلصلده نازل اولدی بکری دردذو الحلیفه قربنده
در **صلاصل** جمع طحاندن بر یردر **صمد** فتح اول و سکون
میم ایله مدینه قربنده بر صودر **صمغه** غین معجمه ایله بر مزرعه
در **صهان** فتح صاد و تشدید میم ایله بر طاغدر نسح ده
که تجاوز ایدر دهنادن که یدی طاغدر خلدن ولهذا

دمشلر که ضمان رجل عالج نام یره قریبدر **صوار** ضم صاد
ایله آخری راء در مدینه منوره ده بر یردر **صوری** فتح
ایله حمراء کبی وادیدر نقیع جانبنده محال الاصوار ایده دیمکله
معروفدر **صوران** تثنیه صیغه سیله بر یردر بقیع غرقد
اقصاسنده یعنی مقبره مشهوره پیغمبر صلی الله علیه وسلم
بنی قریظه یه توجه ایلدکده انده عبور و مرور بیوردیلر
صهبا خمر لفظنه مرادف لفظ ایله خیبرک ادنی سیدر که
ابن عباس رضی الله عنهمانک انده اولان مالنی تصدق
بیورمشدی **صیاصی** قباده اون دورت اطم در **صیصه**
شیشه کبی قباده اطم در **حرف الضاد** **ضاحک** کلبی معناسنه
فرش مللده بر طاغدر که انکله ضویجک اراسنده بر وادی
در که بین دیرلر **ضارج** راء و جیم ایله فاعل وزنیله عذیب
نام یره قریب بر یردر که امرئ القیس شعرنده وانده
غیری اشعارده مذکوردر دخی یمنده بر یردر دیرلر
والله اعلم **ضاس** سین مهمله ایله ناس کبی ینبع ایله مدینه
اراسنده وادیدر **ضاف** نقیع غربی سنده وادیدر که
نواحیسی داغلردر جمله دن بری قدس دضافک

غزی سنده دخی بر دوزیردر ینبع ثنیه سندن اینبور
ایکن اسمد بن الزبیر منسوب ضیا مدینه منوره اعمالندن
که اندن ذاد لوصولو قیولرا ولوب شجر مقل دخی اندن
چوقدر ضبیع موحده سکونیله ضم ایله دخی مرویدر
عقیق وادیلرندندر ضبوعه بلیل قربنده منزلدر
قنیرب وخلایق آراسنده ضجنان فتح اول و سکون جیم
ایله مکه مکرمه قربنده بر کونلك یول قدیددن ضحیان
فتح اول و سکون مهمله و تحتانیه ایله عصبه بن لاطم در
ضریه فتح اول و کسر ثانی ایله و تحتانیه مشدده ایله
مدینه منوره دن اون یدی مرحله لك یولده بر قریه در
بصره حجاجی یولنده که قریه مزبوره مسمی اولوب
در اول یرده اولان ذاد لوصولی قیو اسمنه ابن کلبی
در که مسمی اولوبدر نذار قزی اسمی ایله که ام حلوان
بن عمر بن مضاعه در بو ضریه نورولرولك مشهور
جه سیدر بعضی اقوال اوزره اول قورن کسننه که
حضرت عمر بن الخطابدر رضی الله عنه و حضرت
عثمان رضی الله عنه خلافتلرنده توسعه اولوب زیاده

اولدی ضغن کسر اول سکون عین معجمه و نون ایله
قزانه یه منسوب بر صودر خیبر ایله فیدا آراسنده
ضفر فتح اول و کسر ثانی ایله مدینه مشرفه یه قریب بر
یردر که ابی عبید بن عبد الله بن زمعة بن الاسود بن
المطلب بن اسد بن عبد العزی اندهدر ضلع بنی شیصبان
کفار جن طایفه سندن بر بطندر ضلع بنی مالك جن
طایفه سندن بر بطندر که مسلمانندیرلر و ضلعا
ایکی طاغدر حمای ضریه ده که وادی اوره سنده در
بر کونلك یولده اشبو ایکی بطن آرالغنده قتال واقع اولور
ضلع بنی مالکده ناس نزول ایدوب آنده صید ایدوب
و انده حیوانلرین کودوب منتفع اولورلر بخلاف ضلع
بنی شیصبان که انده هیچ نسنه واقع اولماز ضیقه ذات
حماطه قریب یردر حرف الطاء طاشا شین معجمه ایله
شعر وادیلرندندر که صفرایه دوکسیلی طحفه کسر
طا و سکون خاء معجمه ایله برا اوزون قزل طاغدر که
غاذی سنده منهل و قیولردر که حمای ضریه ده مذکور
در طرف فتحتین ایله بر صودر عراق یولنده مدینه منوره

دن یکرمی بش میل مقداری یولدر که اندن قپولر و برکه
لر وار در دمشکلر طفیل کچک طاغدر بزدی یه قریب
طویلع طالع تصغیری عوام زعمنجه مدینه ده بر بردر
اما فی الحقیقه نجدده در حرف الظاء ظاهر نقا ناحیه
سیدرحم غربیه ده طبیه بر یردر دیار جهینه ده
دخی ینبع ایله غیفه آراسنده بر یردر ساحل بحرده
دخی نجدده بر صودر ظلم کتف کبی بر یردر اشعر
وادیلرندن دخی بر سیاه طاغدر عمرو بن کلابه
منسوبدر ظهار کتاب کبی خیبردن بر قلعه در حرف العین
عاید کسر موحده ایله و دال مهمله ایله وعبود فتح اول
و تشدید موحده ایله وعبید ضم ایله اوچ طاغدر جمله
دن بیوک عبوددر که اورته ده واقع اولمشدر فرش
مللده عاص وعویص ایکی عظیم وادیدر حرمین شریفین
آرالغنده عاصم فاعل کبی اطمدر بنی عبد الاشهل طایفه
سنه منسوبدر دخی بر آخر اطمدر قباده وذو عاصم
عقیق وادیلرندندر عاقل حمای ضریه ده بر طاغدر
عالیه حجازک اعلا سندن عبارتدر که بلاد واسعه

غایتله کوکچک دخی مدینهٔ منوره نک عالیه سیدر دخی
عوالیدر که مدینهٔ مشرفه نک جانب قبلی سنده واقع
اولمشدر مدینه جانبنه ادناسی بر میل مقداری یولدر
مسجد نبویدن علی مشرفه ازکی التحیه واقصای معموره سی
اوچ یا دورت میلدر اما اقصای غیر معموره سکز
میل یاخود التی میلدر والله اعلم عاند کسر نون ایله
آخری دال مهمله اکا منسوبدر وادی عاندکه سقیادن
مقدمدر فرع اعمالندن اکا وادی قاحه دخی دیرلر
عائذ تحتیه ایله ذال معجمه ایله دخی مرویدر عائر
تحتیه ایله اکا منسوبدر ثنیهٔ عائر رکوبه نک یمین جانبنده
در و غائر غین معجمه ایله دخی مرویدر عبابید بر یردر
تعهنه قریب و عبابیب دخی مرویدر اوچ باء موحده
ایله و عثیانیه دخی مرویدر مثلثه و تحتیه ایله و الف
و نون ایله عباثر عبیثران جمعی که معروف اوتدر
اشعردن بر وادیدر نخل و بواط آراسنده عتر کسر
اول و سکون فوقانیه ایله آخری راء بر طاغدر مدینه
قبله سنده عثاعث کچک سیاه طاغلردر حمای ضریه

ده كه مهزون مشش قدر عثعث بر طاغدر كه اكا سلع
ديرلر عثمان عجمه ثنيه سى وادى عقيقدندر بطحا
جانبنده عدنه فتحتين ايله دخى بونن ايله فرش مللدم
بر مرتفع جه بجك طاغدر دخى بر يردرشبه دن كه
ذكر اولندى عدنيه عدنه تصغيرى عصبه ده بر اطم
درصفاصف ايله وادى آراسنده عذق فتح اول وسكون
معجمه ايله بنى اميه بن زيد اطمى در عذيبه عذبه تصغيرى
بر صودر ينبع ايله جار آراسنده عذيب دخى ديرلر
هاسوز عراقيب بربيوك قريه در دخى معدن درحماى
ضريه ده عراغزا كبى وادى نقماد ركه كلجك در عرج
فتح وسكونيله بر بيوك قريه در مكه يولنده ديرلركه
انك طاغى متصل درشام جانبنده اولان لبنان طاغنه
اندنصكره لكام طاغنه كه انطاكيه ده در اندنصكره
جزء متصل ولو رطولى بش يوز فرسخدر دمشلر
والله اعلم عرضه فتح وسكون ايله وصاد مهمله ايله فضا
واسعدر كه اندن بنا اولنيه وعرصة عقيق سبقت ايلدى
عرض كسر ايله مطرى در قبلتين حوالى سنده مزارع

درو اغراض مدينه سوادنده اولان دريعنى محل
زراعتى ياخود قريه لرى دركه واديلرده در عرفات
برنيه در مسجد قبانك قبله سنده كه رسول اكرم صلى
الله عليه وسلم عرفه كوننده اوزرينه چقوب آندن
عرفات كوسترور ايديلر بوكلامى ابن جبير رحله سنده
ذكر ايلمشدر عرفجا اشنو صولوندندر عرفه غرفه
كبى وزنا وحروفا اولدن غيرى برقاچ يردر كه برى
عرفه حماى ضريه ده وبر دخى عرفه منعج وبر دخى عرفه
الاجبال عرق الظبيه حرف ظاده سبقت ايلدى عرنان
ضم عين ايله وسكون راء ايله وتحتيه ايله اطمدر عريض
عرض تصغيرى بر واديدر حره شرقيه شرقى سنده
قناة قربندر عريقطان عرفطان تصغيرى ابلاء ده
واديدر عرنيه جهينه كبى مدينه منوره قراسندندر
شام يولنده فدك اول جمله دندر دمشلر والله اعلم
عراف فتح وتشديد ايله آخرى فا ايله قمردر زرود قربنه
بنى سعده منسوب ياخود بنى اسدك صولريدر كه اكا
منسوبدر ابرق العراف ديرلر اول يرده جن اوازى

استماع اولنور ایدی دخی دیرلر هنا ده برطاغدر
بو اسم ایله مسمّی غزوزا ایکی زای معجمه ایله اولنی
مضموم بریردر مکه ایله مدینه اراسنده عسعس ضرضر
کبی برطاغدر حمای ضریه ده اکا منسوبدر دار عسعس
عسفان ضم اول وسکون سین مهمله وفا ونون قریه
در مکه ایله مدینه ارالغنده مشتمل قیولره وبرکه لره
وانده بر معروف قیو واردر عولا ایله مسمّی وعسفان
مکه مکرمه دن ایکی کونلك یولدر بو حقیر دیرکه
حالا عسفانده برکه لردن اثر یوقدر والله اعلم عسیب
برطاغدر برامه مقابل بقیع شرقی سنده جهة اعلاسنده
عستیه فتح اول ایله بریردر قبلی معدن ناحیه سنده
غین معجمه وشین معجمه ایله دخی مرویدر عش عقیق
اودیه سندندر ذو العش اکا منسوبدر عشیش عش
تصغیری اودیه عقیقدندر دخی حرم مدینه نك جمله
حدودندن برموضعدر دخی بریردر ضمانك دخی بر
بجلك قلعه در ینبع ایله ذو المروة اراسنده عصبه ضم
اول وسکون صاد مهمله ایله یاخود فتحات ثلاثه ایله

یاخود فتح اول ایله فقط ومعصّب محمد وزنی اوزن دخی
مرویدر مسجد قباغربی سنده برمنزلدر عضد کسر و
سکون یاخود فتحتین ایله برطاغدر که پیغمبر صلی الله
علیه وسلم خیبره توجه ایلدکلری وقتده اول یره مرور
بیورمشلر ایدی والله اعلم عظم فتحتین ایله اعظمدن
مذکور اولدی ذو عظم ایکی ضمه ایله خیبر اعراضندندر
عقب روحا شامی سنده براطمدر عقیان کسر اول و
سکون قاف ایله دخی تحتیه ایله بنی بیاضه اطمی درینجه
جنبنده عقیربا عقرب تصغیری بنی حارثه شامی سنده
بربنالدر علاه فتح ومد ایله اطم یاخود موضعدر مدینه
دن وعلا ضم وقصر ایله وادی القری ناحیه سنده در
عمق فتح عین ایله سکون میم اخرنده قاف وادیدر فرع
ده که عمقین دخی دیرلر وایضا منزلدر حجاج منازلندن
سلیله ایله بنی سلیم معدن اراسنده عمیس فتح اول و
کسر میم وسکون تحتیه وسین مهمله ایله فرش ایله
ملل اراسنده وادیدر عین معجمه ایله دخی مرویدر عناب
ضم اول وتشدید ثانی ایله مدینه ایله فید اراسنده اولان

يولدر بعضى طاغدر دمشقلر بعض دخى سقيا ايله ذى
المروه آراسنده در شام يولنده دمشقلر عنابس مزرعه
لردر مسجد قبانك جهه قبلى سنده عنابه هازياده سيله
غناب سابق اوزره برصودر بنى كلاب ديارنده عناقه
نونك وقاف ايله سحاب وزنى اوزره بر يردر ياخود صودر
ضريه قربنده عوافر فرش مللك بر قاج تپه جكلردر عواله
ضم وتخفيف ايله اكا منسوبدر حرم بنى عوال اوج
طاغدن برى دركه طرف انلرك جانبلرنده در انده
دربيرا ليه عوسا حوسا دخى ديرلر وادى زانونا
سيلى عبور ايلدكى يرلردن بريردر انده نحوب بطحانه
جمع اولور عويقل عاقل تصغيرى حرزده بر نقب در
عير فتح وسكون ايله آخرى راء درحد ودحرم مدينه
منوره ده مذكوردر عيص كسر وسكون تحتيه ايله
آخرى صاد مهمله ذى المروه نواحى سندن واديدر
دورت كونلك يولك مدينه منوره دن عينان عين
تثنيه سى حضرت حمزه رضى الله عنه مزار شريفنك
جانب قبلى سنده بر طاغدركه اوقاحيلر احد غزاسنده

آنده ايديلر اشبو طاغك ركن شرقى سنده در مسجد نبوى
على مشرفه آذكى التحيه عين ابراهيم بن هشام فرش مللده
در عين ابو زياد غابه نك آذنا سنده در عين ابى نيزر
نونك فتحى ايله تحتيه نك سكونيله زاى نك فتحى ايله آخرى
راء در نجاشى وعلينك اسمى دركه امير المؤمنين على
رضى الله عنه صاتون الوب آزاد ايلمشدى بر قوله كندى
اسلامه رغبت ايدوب نابالغ ايكن رسول كرم صلى الله
عليه وسلم خدمت شريفلرنه كلوب حضرت فاطمه زهرا
رضى الله عنها اولاد كرامى ايله بله اولوب حضرت على
رضى الله عنه وعن ابنائه قبلندن عين مزبور اوزره قيام
كوستردر ايدى اشبو عين حضرت علينك جمله
صدقاتلرندندركه ينبع نام يرده ايدى عين جديد اضمده
در عيون حسين بن زيد بن على بن الحسين رضى الله عنهم
اوچ عين دربرى مضيقده وبرى ذى المروه ده وبرى
سقياده عين خيف مساجد فتح حوالى سنده اولان اندن
صوالورلرها لاشب شب دمكله معروفدر عين الشهداء
كاظمه دمكله معروفدر عين العور غين معجمه ايله اضمده در

عین فاطمه شول یرده در که مسجد نبوی علی مشرفه التحیه
کرنج بشروب بطحان قربنده حره غربیه ده بر قاج طاش یغمی
در که قدیمده انده کرنج بشر ایدی والله اعلم **عین قشیری**
مکه یولنده سقیا ایله ابوا آرالغنده درکه انده وافر خرما لر
وار ایدی **عین مروان** اضم ده در **عین النبی** صلی الله علیه
وسلم بو موضعك تعیننده ویرنده ارباب سیردن کلمات
مختلفه واختلافات کثیره واقع اولمشدر والله اعلم **حرف الغین**
غابه موحده ایله سباق حدیثنده یعنی امتحان ایچون آت قوشو
اولان حدیث شریفده مذکوردر بر یردر معروف مدینه
منوره نك سافله سنده جهة شامیده آخر جهتده دردیوهم
ایدنلر غلط ایتمشلر والله اعلم **غنیب** غب تصغیری مسجد جمعه
بریدر **غدیر الاشطاط** اوچ میل مقداری یولده در عسفاندن
مکه جهتنده **غراب** بر طاغدر مدینهٔ منوره شامی سنده مدینهٔ
منوره ایله مخیض آراسنده غراب الضایله وغرابات دخی
دیرلرحا لا تصغیر صیغه سیله معروفدر درایة الغراب
اودیهٔ عقیقدندر دخی غراب غدیردر رحضیه یولنده
مدینه دن بر کونلك یولده **غزان** ضم وتخفیف ایله وادی

ازرقدر **غرم** اول ماه لفظی ایله اطمدر که مسجد قبا منارهٔ
سینك یرنده ایدی **غرغ** فتح وتشدید زای ایله بنی حطمه
منزلیدر مسجدلری قربنده وجه تسمیه اولیری تشبیه ایتمك
در شام غرغ سنه اهلینك کثرتی بابنده **غزال** آهو لفظی
ایله یعنی کیك بر وادیدر خزاعه یه منسوب **غشیه** فتح
اول وکسر معجمه ایله وتشدید تحتیه ایله بر یردر معدن
ناحیه سنده **غضور** جعفر کبی ضاد معجمه ایله مکه ایله مدینه
آراسنده بر یردر خزاعه دیارنده **غمر** فتح اول وسکون
ثانی ایله ابن سعدانی غمر مرزوق دمکله تسمیه ایلمشدی
هاسوزاندن صکره بر صودر بنی اسدك نجد یولنده **غموض**
ضم اول ایله آخری ضاد معجمه بنی الحقیق قلعه لریدر خیبر
ده بعضی قاف وصاد مهمله ایله ضبط ایلمشدر **غمیم**
فتح اول ایله بر یردر رابغ ایله جحفه آرالغنده واکا منسوبدر
کراع الغمیم ابن شهاب دیر عسفان ایله ضجنان آراسنده
درو بوندن غیری دخی دیلمشدر والله اعلم **غور** فتح ایله اندن
صکره سکون بر یردر بنی سلیم دیارنده دخی ارض قبلی دن
ینبع جانبنه سیلان ایدن صویه وغیر اومره غور دیمشلردر والله

اعلم غول حول کبی وزنا حلیت نام یرک غربی سنده بر
طاغدر انده وافر خرمالق واردر غیقه فتح اول وسکون تحتیه
ایله قاف وها بر موضعدر ساحل بحرده جار نام یره قریب
والله اعلم حرف الفا فارع مهمله ایله صاحب وزنی اوزره اطم در
که دار جعفر برمکی یه داخل اولمشدی باب الرحمه قارشوسنده
دخی بر قریه در سایه دن یوجه واقع باغ و باغچه و چشمه
لره مشتمل فاضحه ضاد معجمه کسری ایله عالیه ده برمالدر
جفاف ناحیه سنده که انده بنی النضیر اطمی واردر دخی
بر وادیدر شغبادن تاضریه یه دک فاضح ضاد معجمه کسری
ایله آخری حاء مهمله بر داغدر فج روحا فتح اول وتشدید
جیم ایله سیاله دن صکره فحلان فحل تثنیه سی قاموسده
فحلان کسر ایله احده بر یردر فدک فتح ایله و دال مهمله
در آخری کاف دیرلر مدینه منوره دن ایکی کونلک
یولده در و قلعه سی شمروخ ایله مسمی در بر قولده اوچ
کونلک و بر قولده التی کونلک دیمشلر صاحب تاریخ قولی
آخری صوابدر دیو ترجیح ایدر اهل فدک یهود ایدیلر خیبر
فتح اولدقده اهلی طلب امان ایدوب شرط ایلدیلرکه

اول یری رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ایچون ترک
ایدنلر اندن صکره محل مزبور رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
خاصه لری ایدی وجه تسمیه ده دیمشلرکه اول انده ساکن
اولان کمسنه فدک نام اولماغن انک اسمی ایله مسمی اولدی
قراء غراب کبیدر همزه ایله اکرچه قصر دخی مرویدر عقیقده
بر طاغدر غیر غربی سنده قاموسده دیرکه ذو القراء
بر یردر عقیق قربنده فرش ملل تصغیری فریش درایکی
وادیدر ملل قربنده معروف ومشهوردر مدینه منوره
دن یکرمی ایکی میل مقداری یولده در فرع ضمتان ایله
عین مهمله در عینک فتحی ایله و رانک سکونیله بر واسع
یردرکه قریه لره مشتملدر انده بر قاج مسجد ماثور واردر
مدینه منوره دن دورت مرحله مقداری یولده درانما
فرع فتحتان ایله اودیه اشعرده در سویقه قربنده فضا
فتح اول وضاد معجمه ایله دخی همزه ممدوده یا مقصوره ایله
ایکیسی دخی مرویدر بنی حطمه یه متعلق درکه وادی
بطحان سیلی انده دوکولور و سیل مهزور و مذینب ایله
انده ملاقی اولورلر ماجشونیه قربنده فغو غین معجمه سکونیله

جبل آن ده بر قریه‌در فقارم مذکور اولان حزره بوندم
درحالا فقرم دیمکله معروف اولان یرا ولقد رظنا وتخمینا
والله اعلم فقیر ضد غنی لفظی ایله مدینهٔ منوره‌ده ایکی بر
درکه فقیران دیمکله مسمی درلر حضرت صلی الله علیه وسلم
علی رضی الله عنه‌یه ویردکلری دورت یردن ایکیسی بونلر
دردیشلر بر قوله فقیر بر قیودر فلجان ضم فا وسکون
لام ایله دخی فتح جیم ایله آخری نون درحرهٔ غربیه‌ده سقیای
سعد در والله اعلم فلجه فتح اول وسکون لام ایله اودیهٔ
عقیقدندر فلالج دخی دیشلر کتاب و زنی اوزره فلیج
تصغیر ایله بر عین درکه مدینهٔ منوره‌نك مستعمل صولری
آندن جمع اولور فویرع ضم اول ایله بنی غنمه منسوب بر اطمدر
بنی النجار قبیله‌سندن فیفا الخیار فیفا صحرا معناسنه و
خیار خاء معجمه‌ده مذکوردر والله اعلم حرف القاف قائم
فاعل صیغه‌سی اوزره قبا قبله‌سنده بر مالدر قاحه مدینهٔ
منوره‌دن اوچ مرحله مقداری یولده بر وادیدرکه اکا
وادی العباد دخی دیرلر قار مدینهٔ منوره قریه‌لرندندر
قاع مسجد بنی حرام ده بر یردر مساجد فتح غربی سنده ومکه

یولندن دخی بر یردر دخی قاع الفقیع بنی سلیم دیارنده‌در
قبا قافك ضمی ایله مقصورا وممدودا بر قریه‌در مدینهٔ منوره
نك عوالی سنده صاحب تاریخ دیرکه مسجد شریف نبوی
نك علی مشرفه ازکی التحیه قبوسندن یعنی جبریل قبوسندن
قبا مسجدینك قبوسنه وارنجه طریق شرقیدن مقید
اولوب یدی بیك ایکی یوز آرشون بولدم ازه جوق
زیاده‌سی دخی واردر که ایکی میل وایکی خمس سبع میل
اولور ودخی بر بیوك قریه‌در مشتمل قوله‌ره ومزرعه‌لره و
باغ وباغچه‌یه افاعیه ومران ناحیه‌سنده طریق ضریه‌ده
قباب مدینهٔ منوره آطامندندر یعنی مدینهٔ مشرفه‌نك
عالی عمارتلرندندر قبلیه ایکی فتح ایله یاخود کسر اول و
حرکت ثانی ایله اکا منسوبدر معادن قبلیه فرع نواحیسندن
قدس ضم اول وسکون دال المهمله ایله مجری دیمشدرکه
جبال قدس نقیع غربی سنده متصل طاغلردر غایت ایله
بویك وکثیر الخیر آنده بساتین ومنازل وفواکه بی حد
وبی عدد دراسدی دیرکه بر طاغدر جانب ایسرده قشیری
عینی اوزره مشرف اکا قدس دیرلر قدوم صبور کبی طاغدر دخی

بر عقبه در سرائله قدوم ایله مسمّی دخی بر یردر نعمانك
دخی بر قیوسیدر که حضرت ابراهیم خلیل صلوات الله علیه
وسلامه اندن سنته اولنمشدی والله اعلم قدید زبیر کبی
بر بیوك قریه در صوبی چوق مکه یولنده طرف قدیدا کا
منسوبدر قدیه جهینه کبی بر طاغدر مدینه ده قراصه کسر
اول وصاد مهمله ایله بئر قراصه کا منسوبدر قراقر مساجد
کبی ایکی قاف و ایکی راء ایله مدینه منوره اعراضندن بر
یردر الحسین بن علینك رضی الله عنهما قرائن عبد
الرحمن بن عوفك اوچ داریدر که مسجد نبوی یه علی مشرفه
افضل الصلوات داخل اولمشلر قران ضم اول و تشدید
راء مهمله وادیدر ابلی قربنده قرح قافك ضمی ایله و رانك
سکونیله وادی القرا بازاریدر وصعید قرح کا منسوبدر
قرد فتحتین ایله ذو قرد شول بر یردر غزوهٔ غابه ده که
مسلمانلر اولیوب دك وارمشدیلر در بر لر مدینه منوره ایله
خیبر آرالغنده در مدینه دخی ایکی کونلك یا خود بر کون
لك یولده در قرده سجده کبی قاف ایله دخی مرویدر نجد
صولرندن بر صودر که زید بن حارثه رضی الله عنه اندن

اولورایدی قرصه فتحتین ایله و صاد مهمله ایله سعد بن
معاذك محل غلّه و زراعتی ایدی قرقرة الکدر خوف کافك
کلسه کرکدر و قرقرة بر یردر خیبرده قسیاق عثمان کبی
قاف ایله و مهمله و تحتیه ایله در قسیان اولکینك تصغیریدر
عقیق اودیه سندندر قصر اسمعیل بن الولید بئر اهاب
اوزرنده در قصر ابراهیم بن هشام بنی امیه بن زید منازلندن
در قصر بنی حدیله حاء مهمله نك ضمی ایله در بنزحاده ذکر
اولندی قصر خل خاء معجمه ایله دیرلر خلدن بر قلعه ایدی بطحانده
حرهٔ غربیه ظاهرنده دومه یولنده که معاویه رضی الله عنه
انی نعمان بن بشیر النه ویرمشدی وجه تسمیه بودر که
حره طریقنده ایدی و لهذا حره ده اولان یوله یا خود قلوق
اولان یوللره خل دیرلردی مشلردر که مزبور بر زمانده
حبس ایدی یعنی مغضوب اولان کسنه لری اندن حبس ایدر
ایدیلر والله اعلم قصر بن عراك یاقوت بن عوان کتابنده بنی عبد
الاشهل مقبره لری جانبنده احد یولنده در قصور العقیق
مشهور ومعروفدر اولان وادی عقیقده واقع اولان قصرلر
در صاحب تاریخ وادی مذکور فضلنده مستقل فصل ایدوب

حاصلی بودرکه کمال لطافت سببیله مدینهٔ منوره حکامی
وارباب اموالی وادی مزبوره اعتنا ایدوب انده کوشکلر
وعالی بنالر یاپوب حقنده احادیث شریفه واثار کثیره واقع
اولمغین شعرا دخی نیجه فصیح وبلیغ شعرده مشلردر اکر اطلاع
مراد اولنور ایسه ترجمه‌نک اصلنه یعنی تاریخ عربی‌یه مراجعت
اولنه جون فارسی بو قدرا وزره اقتصار اولنمشدی بو حقیر
دخی کابناء بو مقدار ایله اکتفا ایلدی **قصر بن ماه** بئر مجیم
نام اولنندر **قصر مروان بن الحکم** صور یر قربنده‌در حالا
اول ناحیه‌ده بر قاج بروار درکه قصور ایله معروفدر و
الله اعلم **قصر نفیس** نونک فتحی ایله فانک کسری ایله واقم
حرسنده‌در مدینهٔ منوره‌دن ایکی میل قدر یولده **قصر بنی**
یوسف آل عثمان موالیلریدر قصر مروان تحتنده‌در
ضم قاف وفتح صاد مهمله وسکون تحتیه وموحده فتحی
ایله وادیدر خیبر ایله مدینه آراسنده ضم قاف
وتشدید فا ایله اصل لغتده عبارتدر بر وجهه یردن که
محکم اولوب نواحیسی اوزره مشرف اوله وانده ایری طاشلر
اوله اکثری برده یاتمش اوله دخی اول یرده یشلستان اولور

بعضی اماکنی اشجاردن خالی صحرا اوله اما مدینهٔ منوره
ده بر وادیدر مشهوردرکه صدقات نبویه‌دن حسنا ومشربهٔ
ام ابراهیم اول وادیده واقع اولمشلر والله اعلم **قلاده** مدینهٔ منوره
نک قبلی طاغلرندندر **قلهیا** ایکی فتحه ایله کسرها ایله وتحتیه
مشدده ایله حضیره‌در یعنی بر یردرکه انی صولیجون قازمشر
اولالر شهیر کبی سعد بن ابی وقاص شهید رضی الله عنه
تعلقاتندندرکه امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه اولدقده
صکره ناسدن عزلت اختیار ایدوب بیوردیشدی اخبار
ناسدن بر خبر بکا نقل اولنمسون مسلمانلر آراسنده صلح
اولنجه رحمه الله ورضی عنه **قلها** فتحات ثلاث ایله ماخوذ
لام سکونیله ذی دولان وادیسنده بر قریه‌در **قموص** فتح
قاف وضم میم ایله وصاد مهمله ایله بر طاغدرکه بنی الحقیق
قلعه‌سی انک دورغنده‌در **قوافل** ایکی قاف ایله جمع صیغه
سیله اطمدر **قناة** احد اودیه‌در یعنی جمله وادیلرک بجندن
بر وادیدر **قوران** حره‌یه اقرو وادیدر انده بطننده‌در
ملحاکه سوارقیه قراسندندر **قوری** سکری کبی بعاتنده ذکر
اولندی **حرف الکاف کاظمه** بعضیدر مشلر بریوددر مدینه

منوره قربنده بعضی دخی دیرلر که بصره یولنده مکهٔ
مکرمه یه بصره دن اوچ کونلك یولدر والله اعلم **کبا** کافك
فتحی ایله موحده نك تشدیدی ایله بطحانده بریردر **کنانه**
ضم ایله وفوقانیه ایله آخرنده نون ایله ها صفر ایله اثیل
برعیندر **کتیبه** فتح کاف وکسر فوقانیه وسکون تحتیه
وموحده ایله خیبرده برقلعه در خمسی الله ورسول ایچون
مقرر ومعین اولنشدر **کدر** ضم ایله اکدر جمعی در قرقرة
الکدر اکا منسوبدر **کدید** کافك فتحی ایله ایکی دال مهمله
ایله آرالرنده تحتیه ایله وادیدر نخیل قربنده که فید یولی
آنی قطع ایدوب مدینهٔ منوره یه کلوب دخی خلیص دنصکره
برعیندر یولك صاغ جانبنده خلیص دن سکز میل مقداری
یولده **کراع الغمیم** عین معجمه ده مذکوردر **کرا** اجی دکرده
برجزیره در جحفه دن آلتی میل مقداری یولده **کشب** کتب
کبی بر سیاه طاغدر معروف **کفته** کافك فتحی ایله وفانك
سکونیله بقیع مقبرهسیدر **کلاب** ضم ایله آخری
موحده ناحیهٔ ضریه ده برصودر **کلاب** مدینه ده بر
اطمدر **کلیه** کلیه تصغیریدر برقریه دربر توزلوقو

قربنده جحفه دن اون ایکی میل قدر یولده **کملی** فتح اول
وسکون میم وفتح لام ایله بر دروان اسمی در **کنس حصین**
کافك فتحی ایله نونك سکونیله سینك ضمیله حصین
تصغیر صیغه سیله قباده براطمدر مهراس قربنده **کواکب**
کافك اولی ضمی ایله یا خود فتحی ایله ثانیه نك کسری ایله ایکی
تقدیرجه برطاغدر یاخود طاغلردر مدینهٔ منوره ایله
تبوك آرالغنده **کومة ابی الحمراء** یعنی ابو الحمراء سروندولکی
حالا کومة المدر دمکله معروف اولان اولمقدر دمشلر
والله اعلم **کویر** تصغیر ایله ضریه ده برطاغدر **کوین** مصغر
ها زیاده سیله قبلی طاغلرندندر **کیدمه** کافك ضمی ایله
مثناة تحتیه نك سکونیله فتح دال مهمله ومیم وآخری ها
در بنی النضیردن عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه نك
سهمی درکه امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه آنی رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم ازواج طاهراتلری ایله بنی
زهره ایله فقرای مسلمین آرالرنده وقف ایلمشدی فرحمه
الله ورضی عنه وعنهن **حرف اللام لام** مدینهٔ منوره
نواحیسندندر **لابتان** مدینهٔ منوره نك حرتیندن

عبارتدر **لای** اودیه عقیقدندر **لحیا جمل** فتح لام ایله
کسر ایله دخی مرویدر حانک سکونیله و اهمالیله لحی
تثنیه سیدر که ایکی کمکدن عبارتدر که آشغه ده بتر
دشلر انلرک او زره بتر جمل دوه معناسنه مکه یولنده
ذکر اولان مساجد بیاننده مذکوردر طریقیندده
برطاغه دخی دیرلر **لظی** تا ده مرادف لفظ ایله ذات
لظی خیبرده جهینه نک منزلیدر **لعبا** موحده و مد ایله
کثیر الحجاره اولان یره دیرلر حزم بنی عوالده اولان
نعمور صوبی که برطاغدر غطفانه منسوب **لعلع** ایکی عین
مهمله ایله مدینهٔ منوره قربنده برطاغدر دخی بادیه ده
برصودر **لقت** فتح اول و یا کسر ایله و سکون ثانی ایله
یاخود تحریک ایله برعقبه در مکه یولنده برقولده هرشا
جنبنده بر وادیدر **لقف** لامک کسری ایله قافک
سکونیله اخرنده فا دادلو صولو قیولردر قوران
او زرنده که ناحیهٔ سوارقیه ده وادیدر **لوا** کسر لام
و قصر ایله اطم در دخی بنی سلیم منازلنده وادیدر
دخی ضریه دن قرق میل قدر یولده بر موضعدر **حرف**

المیم مایه قباده بر مالدر بنی انیفه منسوب **ماجنونیه**
ماجنونه منسوبدر وادی بطحانده بر مالدر که اکا
قریبدر تربه صعیب **مثب** میمک ضمی همز ایله و ثاء
مثلثه ایله منبر کبی یاخود همزه سوز یاخود موحده مثم
بدلنده میم ایله یاخود بدلنده راء ایله صدقات
نبویه دندر **مبرک** مقعد کبی ابو ایوب انصاری رضی الله
عنه منزلنده اولان رسول الله صلی الله علیه وسلمک مبارک
ناقه لری چوکدوکی یردر دخی بر یولدر ینبعدن مدینه
جانبنه ایکی طاغ اراسنده عرضی دورت میل یاخود
بش میلدر دمشلر تنیهٔ مبرک اکا منسوبدر **مثقف**
کسر میم یاخود فتحی ایله ثاء مثلثه نک سکونیله قافک
فتحی ایله آخری موحده در بر یولدر مکه ایله مدینه
اراغنده دخی بر یولدر مکه دن کوفه یه والله اعلم
محدل فتح اول و سکون مهمله و فتح دال المهمله سقایهٔ
سلیمان بن عبد الملکه مقابل اولان مزرعه ده براطمدر
دخی بر منزلدر هذیل منازلندن **محر** فتح میم و سکون
حاء مهمله و راء ایله ملحا حوالیسنده غدیردر **مجتبی** غدیر

در فلاج نام یرده ذی رولان طائفه سنه منسوب
مختبیات فلیج عقیق غدیرلرندندر مخری ضم ایله و فتح
خاء معجمه ایله و کسر راء مشدده ایله صفرانک
ایکی طاغندن برینک اسمی درکه آخرنه مسلح دیرلر مخیض
بر طاغدرکه حضرت صلی الله علیه و سلم اکا سلوک
ایلمشدی مدارج عقبة العرج مدارج مدرجه جمعیدر
اشبو مدارج عقبه دن اوچ میل قدر مقدمدر مدجج
ضم اول و تشدید جیم مکسور ایله مکه یولنده بر وادیدر
مدران تثنیهٔ مدر ان که مساجد تبوکده مذکوردر اکا
منسوبدر مدرج راء مشدده نک فتحی ایله عقیق وادی
سنه اثر عقبه در مجد دیرکه ثنیة الوداعدر مدی کسر
ایله و سکون دال و عین مهملتین ایله آخرنده الف
مقصوره ذی عقبه ده ذکر وادیدر مدین که بحر قلزم
قتنده در تبوکه محاذی آنده بر قیو واردر که موسی علیه
السلام شعیب علیه السلام قیونلری ایچون آندن صو چکمشدر
والله اعلم مذاد فتح اول و ذال معجمه ایله آندن صکره مهمله
دراطمدر مساجد فتح غزوه سنده مذاهب بر یردر مدینه
ده مذینب مذنب تصغیری وادیلردندر مرابد مربد جمعی
عقیقده بر موضعدر مراخ ضم میم و خاء معجمه ایله عقیق
وادیلرندندر مراض فتح میم ایله طرف ناحیه سنده در
مدینهٔ منوره دن اوتوز آلتی میل قدر یولده در مران
فتح ایله یاخود ضم ایله و رانک تشدیدی ایله آخری نوندر
کتب جهتنده بر بویوک قریه در مراوح مروحه جمعی قبا
براطمدر مربد الغنم میمک کسری ایله امیر المؤمنین عمر
رضی الله عنه زمان مبارکلرنده قیونلری آنده ضبط ایدر
لردی دیرلر مدینهٔ منوره دن بر میل یاخود ایکی میل قدر
یولده در مربع منبر کبی بنی حارثه ده اطمدر مرتج فتح اول
و سکون راء ایله و کسر فوقانیه ایله آخری جیمدر مدینه
قربنده وادیدر یاخود وذان قربنده حسین بن علی رضی الله
عنهمانکدر مرجح فتح اول و سکون را و فتح جیم ایله آخری
حاء مهمله مکه یولنده بر یردر مرحب اولکی کبی وزنا حاء
مهمله ایله آخری موحده بر یولدر که یوللر ایچنده نبی رسول
اکرم صلی الله علیه و سلم خیبر سفرنده اختیار ایلمشدی مریح
تصغیر صیغه سیله آخری حاء مهمله بنی قینقاع اطمیدر

مریخ خاء معجمه ایله مرخ تصغیریکه شجرهٔ معروفه اسمی در ینبعه قریبدر **مریسع** میم ضم ایله راء فتحی ایله سین مهمله کسری ایله ایکی تحتیه ایله آخری عین مهمله برصودر قدید ناحیه سنده ساحل بحره وارنجه بعضی دیرلرکه خزاعه یه منسوب صودر فرعدن برکونلك یولده **مراحم** ضم اول وکسر مهمله ایله براطمدر و برباذار دخی بو اسم ایله مسمی در **مرج** ضم اول وسکون راء ایله آخری جیم عقیقده برغدیردر **مزدلف** ضم اول وسکون زای ایله فتح مهمله ایله کسر لام آخری فا مالك بن عجلانك اطمدر مسجد جمعه قربنده **مستعجله** مضیق درکه نازیهٔ قطع ایدوب خیفه متوجه اولانك سنه اکا وارور **مستندر** برکچك طاغدر مشهد نفس زکیه نك شرقی سنده حاج شامی نزول ایلدکلری یردر **مسلح** فتح اول و سکون سین مهمله ایله فتح لام آخری حاء مهمله مدینهٔ منوره اعمالندندر **مسلح** اسم فاعل صیغه سی وزنده مخرج مذکور اولدی **مشعل** منبرکبی مکه ایله مدینه آراسنده بر یردر **مشفق** مدینه ایله تبوك آراسنده بر وادیدر **مشلل** قدیده مشرف برعقبه در **مصلوق** عمر بن کلاب صولریدر

مضیق آره ده برقریه در **مطلوب** بردنی دیرین قیودر مدینه منوره قربنده که عبدالملك آنده برقریه معمور ایدوب بنی امیه قریه لرینك اعلی و اولیسی ایدی **مغرقه** ضم اول وسکون غین معجمه وکسر راء ایله بریولدرکه بحر کنارندن کیدر **مغسله** فتح اول وسکون غین معجمه ایله کسر سین مهمله وفتح لام ایله آخری ها در مدینهٔ منوره باغچه لرندندر حالا فتح سین ایله معروفدر **مقاعد** مقعد جمعی اوتورجاق یر معناسنه برقاج دکاندر امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه داری قربنده که باب جبرئیل قربنده در مسجد شریفك شرقی سنده حالا معروفدر **مکرعه** فتح اول ایله قباده بریردر بئر عذق فوقنده **ملتذ** اسم مفعول صیغه سیله عقیقده بریردرکه اکا منسوبدر روضهٔ ملتذ **ملل** ایکی لام ایله معروف وادیدر مکه یولنده مدینهٔ منوره دن یکرمی ایکی میل قدر یولده درمرویدرکه حضرت عثمان رضی الله عنه جمعه نمازینی مدینه ده قلوب ایکندی نمازینی ملل ده ادا ایلدی فرش ملل اکا منسوبدر وجه تسمیه سنده دیرلرکه تبع اولیم کلدکده

یوروب اولوبا کاملا لحاصل اولدی والله اعلم **مناصع** بر
یردرکه مدینهٔ منوره خاتونلری اولرده خلاء بیدا اولمزدن
اول قضای حاجت ایچون اول یره چقرایدیلر کحالا لابتراوب
دمکله معروفا اولان محل که بقیع غرقد شمالی سنده در
اول ولمقدر ظنا وتخمینا والله اعلم **منخنا** ضم اول وسکون
نون ایله وفتح حاء مهمله ایله مصلا قربنده قبله جهتنده
در بطحان شرقی سنده **منیح** فعیل کبی مسجد قبلتین یمانی
سنده براطم در **مهایع** سایه قربنده بربیوک قریه درکه
سابقا امیر مدینه قبلندن اکا حاکم تعیین اولنورایدی
مهراس کسر اول وسکون ها ایله آخری سین مهمله در
شعب احد اقصاسنده برصودرکه یغمور صوبندن جمع
اولورانده اولان غار قربنده مرویدرکه امیر المؤمنین
علی رضی الله عنه احد غزاسنده رسول الله ایچون مزبور
یردن صوکتوروب حضرت صلی الله علیه وسلم رایحه‌سی
متغیر اولماغن مزبور صودن ایجیوب مبارک باشلرینه
دوکوب قان آثارنی انکله ازاله ایلدیلر والله **مهروز**
ضم راء ایله آخری زای در مدینه بازارندن بریردر

مهزور اولکی کبی لکن زای مقدمدر راء اوزره مدینهٔ
منوره وادیلرندندر **مهزول** لام ایله حمای ضریه‌ده
اولان قیونک اوکنده بر وادیدر **مهیفه** مرحله کبی یاخود
معیشه کبی جحفه‌نک اسمیدر **میطان** فتح اول یاخود کسر
ایله سکون تحتیه ایله طاء مهمله والف ونون ایله شورانه
محاذی بر طاغدر قریظه شرقی سنده **حرف النون** **نابغ**
فاعل صیغه‌سی اوزره مدینه قربنده بریردر **ناجیه** جیم
ایله بنی اسیده منسوب بر یاخود صودر **نازیه** زای ایله
مکه یولنده براوه در معروف ومشهور **نازیین** تثنیه
ایله بریردرکه ابی معویه عبیدة بن الحارث قبری انده در
ناعم فاعل وزنی اوزره خیبر قلعه‌لرندندر **ناعمه** عوالی‌ده
معروف باغچه در نویعم انک جنبنده درحالا نواعم
دمکله معروف قدرلر **نخل** نجدده بریردر مدینهٔ منوره دن
ایکی کونلک یولده شدخ نام وادیده که دیرلر رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم اول یری قدوم شریفلریله
مشرف ایلمشلر ایدی والله اعلم **نخیل** نخل تصغیری بر عین
در مدینهٔ منوره دن بش میل قدر یولده دخی فید یولنده

بر منزلدر كه اندن صولر واردر واندن مسجد نبوى دخى وار
در ديرلر والله اعلم نسع كسر نون ايله وسكون سين مهمله
ايله آخرى عين مهمله وادى عقيق صدريده حماى
نبويدر نضع كسر اول واهمال ثانى ايله سياه طاغلردر
صفرا ايله ينبع آراسنده نصيع تصغير ايله مدينه قربنده
بر طاغدر نعمان ضم اول واهمال ثانى ايله احد جانبنده
بر واديدر نعيم زبير كبى مدينهٔ منوره قربنده بر يردر اكا
نعايم دخى ديمشلر نقا فتح اول وثانى ايله مخففا آخرى
الف مقصوره وادى بطحان ايله بئر اعجام ديمكله معروف
منزلك آراسنده در نقب بنى دينار نقب مدينه دخى
ديرلر عقيق يولى درحرهٔ غربيه ده سقيا اندن درمرويدر
كه بدر غزاسنده مزبور يولى اختيار اولنمشدى نقيع
فعيل وزنى اوزره مشهور حمادر بر صحرادر كثير الخير
طپراغى خوب وصحراسى مرغوب درچايرى وعلفى بوجهه
ولطيف اولور بر طريق ايله كه اگر آتلو ايچنه داخل
اولسه گورنمز اولور مدينهٔ منوره نك جنوبنده دورت
بريد قدر يولدر درآلتمش ميلدر دين كمسنه نك كلامى

انتهاسنه محمولدر ديرلر قوروقلرك افضل واولى سى
درذيرا مرويدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مسلمان
لرك آتلرى ايچون انى قورويوب بويورمشديكه بر اوادى
بلند كمسنه بر بوجه ير چقوب هى قيروب قادر اولدغى
قدر چغرم آوازى واصل اولدوغى يره دك قوروده
داخل اوله امر شريف واجب الامتثال اوزره عمل
ايلدكده نصكره طولى بر بريد وعرضى ميل اولدى ديرلر
كه اندن حضرته صلى الله عليه وسلم منسوب مسجد شريف
واردر اندن نصكره بنى رقيه وآنلردن نصكره كلن امرا
مزبور قوروه اوزره نجه نجه زياده ايليوب اندن وسيع
قدر و يوقدر ديمشلر والله اعلم نقيع الخضمات خاء معجمه
فتحى ايله ضاد معجمه كسرى ايله مدينهٔ منوره قربنده حجاز
واديلرندن ديركه امير المؤمنين عمر رضى الله عنه انى
مسلمانلر ايچون قوروشدى خضمه لغتده يمشق تازه
علفه ودخى يمشق تازه علفلى يره ديرلر نوبه نوبت
ضمى ايله واولك سكونيله باء موحده ايله آخرى ها بر يردر
مدينهٔ منوره دن اوچ ميل قدر يولدر كه غزوه اندن مذكور

در حرف الهاء هجر فتحتين ايله مدينهٔ منوره قربنده قريه
دركه قلال هجر اكا منسوبدر قلتين حديثنده هدبيه فتحتين
ايله موحده كسرى ايله تحتيه تشديدى ايله اوچ قيودر
سوادقيه دن اوچ ميل قدر يولده هدن ضمتين ايله
دال مهمله ايله آخرى نون وادى القرى آردنده برصو
در هرشا سكرى كبى برطاغدر هموار يرده كه آنك
تحتنده ايكى ميل قدر يولده ودان دركون باطسى
جانبنده انكله دريا اراسى صحرادر كه ثنيهٔ هرشا اكا
منسوبدر اندنصكره برميل قدر يولده برعلم دركه ديرلر
مكه ايله مدينه يولنك نصف علامتى ايچون وضع
اولنمشدر والله اعلم هكر فتح وسكونيله آخرى راء در
معروف بردر مدينهٔ منوره دن قرق ميل قدر يولده
هكران فتحتين ايله قبايه محاذى برطاغدر حرف الواو
وابل فاعل وزنى اوزره اعالى مدينه ده بريردر
وادى اضافتسوز بر واديدنك علمى دركه فج روحا
آنده در وادى الجزل جيم وزاى ايله بر واديدركه رحبه
آنده در سقيا الجزل وادى القرى قربنده در وادى القرى

بر واديدر كثير القرى ياخود برشهردر شام ايله مدينهٔ
منوره آراسنده كه اسامة بن زيد رضى الله عنهما روم
غزاسندن رجوع ايلدكده وادى القرى دن سرعة ايله
كجه ده مدينهٔ منوره يه كلدى ودان فتح اول وتشديد دال
مهمله ايله قريه در جحفه ده برمرحله قدر يولده انكله ابوا
آراسى آلتى ياخود سكز ميلدر والله اعلم ورقان فتح واو
وسكون راء يا كسر ايله معروف ومشهور بر بيوك طاغدر
مكه يولنده آنك نواحى سنده درسياله وعرج وروثيه
وغيرهم فضل احد بابنده مذكوردر كه ورقان جنت طاغلرن
دندر والله اعلم حرف الياء يثيب فتح اول وكسر فوقانيه و
سكون تحتانيه ايله آخرى موحده حدود حرمده مذكوردر
نته كم مجد لغوى ديمشدر يراجم بطن وادى نقيعده برغدير
دركه مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم اندن
ابدست الوب حقنده بيوردى سز مبارك بقعه ده سز
يليل ايكى تحتيهٔ مفتوحه ايله واديدر ينبع ايله صفرا ناحيه
سنده كه سيلى دريايه دوكلمز بو واديده قمدن چقر
نرجشمه وار دمشلر والله اعلم ينبع فتح اول وسكون نون ايله

ضم موحده اخری عین مهمله ایله مدینهٔ منوره نواحی سندن
اولوب اول محل شریفک بندریدر وجه تسمیه اندە چشمه لر
کثرتیدر دیرلر که یوز یتمش چشمه وار ایدی ینبع بندرندن
پیغمبر صلی الله علیه وسلم ینبعدن ذوالعشیره امیر المؤمنین
علی رضی الله عنه یه ویرمش ایدی اندنصکره امیر المؤمنین
عمر رضی الله عنه دخی بر مقدار ینبعدن حضرت علی رضی
الله عنه یه ویرمشدی اندنصکره حضرت علی رضی الله
عنه دخی بعض یری اشترا ایدوب جمیعا تصدق ایلدی
رضی الله عنه ولهذا حالا اکثری اشرافدن بنی حسن اولادینه
متعلقدر والله اعلم **یهیق** مدینهٔ منوره قربنده بر موضعدر
مرویدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که
یقین زمانده مدینهٔ منوره نک بنالری یهیق نام یره واصل
اولور یعنی کثرت اولمغین منازل یهیقه واصل اوله والله
اعلم **خاتمة الکتاب** واضح ولائحدر که سلاطین آل
عثمان ابقاهم الله تعالی الی انتهاء الزمان سایر سلاطیندن
ممتاز اولدقلرندن ماعدا شرع شریفه اتباع بابنده اهتماملری
کمال مرتبه ده اولوب جمیع امورده سجل و فتوی ایله اولوب

اهالی حرمین شریفینه التفات وعنایتلری بر طریق ایله در
که جمله لرین عیال ایدنمشلردر خصوصا مدینهٔ منوره ده
اولنلره بناء علی ذلک مناسب بلکه واجب ولازبدر که
ابتداء تاریخ مستمره لری ایله مدینهٔ منوره تاریخی مزین و مرشح
اولوب اباعن جدنه وجهله کلدی ایسه بر وجه اجمال
بیان اولنه ایدی سنه التی یوز طقسان طقوز تاریخنده
سلطان عثمان غازی نور الله تعالی مرقده العالی سریر
سلطنته اوتوروب امر و نهی ایدوب علما و مشایخ مجبی اولوب
امور سلطنتده انلر ایله جمع اولوب مشورت ایدر ایدی
حتی روایت اولندیکه برکجه بر زاویه یه کلوب اندە بیتوتة
ایدوب اول کجه ده واقعه سنده کوردی که بر عزیزک
ایلندن بر آی چقوب سلطان الینه کردی اندنصکره الیندن
بر عظیم شجر بتوب دالری عالمی احاطه ایدوب التنده
عظیم طاغلر اولوب صولر آقردی و اندن خلق منتفع اولورلر
ایدی صباح اولدقده واقعه اول عزیزه عرض ایلدی عزیز
تعبیرنده ایتدی بشارت سکا که سندن و اولادکدن
مسلمانلر منتفع اولجاقدر سلطنت سزلرده اوله جاقدر

وبن قزومی سکا نکاح ایلدم سلطان عثمان غازی قبول
قلوب اول عزیزک قزندن اولاد حاصل اولوب حالا
آل عثمان نصرهم الله الملك المنان اول عزیز اولادندندر
سلطان عثمان غازی یکرمی یدی یل منوال مزبور
اوزره سلطنت ایدوب جوار حقه ملحق اولدی رحمه
الله تعالی آنفا ذکر سنه یدی یوز یکرمی التی تاریخنده
سلطان اورخان بن سلطان عثمان غازی طاب ثراه
سریر سلطنته جلوس ایدوب اول دخی مغفور ومرحوم
باباسی منوالی اوزره اولوب نجه فتح وفتوح ایدوب
جمله دن بری بروسا وازنیق نام ایکی شهردرکه فتح
ایلمشدی وبر عظیم مدرسه ازنیق شهرنده بنا ایدوب
علوم نقلیه وعقلیه مدرسهٔ مزبورده افاده واستفاده
اولنورایدی جمله مناقب شریفندندرکه ازنیق ولایتی
محاصره ایلدکده کفار فجار عظیم عسکر ایله آخر جانبندن
ظاهر اولوب عساکر اسلام متحیر اولوب مشورت اولدقده
شاهین لالا دیمکله معروف افرادندن بر کیسنه سلطاندن
دله دیکه اشبو غزاده همت که حاصل اولورنیم خاص

اولسون بس بن کفار فجاره مقابل اولاین وسز سائر عسکر
اسلام ایله قلعه یه توجه ایله کوز سلطان غازی قبول
قلوب بعد الفتح غنائم کثیره حاصل اولمغین بعض ارکان
دولت مصلحت کورمدیلرکه غنائم کثیره جمیعا شخص
واحدک اوله سلطان اورخان غازی ایدی استفتا
ایدوب کوره لوم اکر شرع شریف آل ویروب رایسه اکا کوره
ایله عمل اولنه استفتا ایلدکده موالی جوابی بو ایدیکی
مزبور احرازدن ایسه حق آنکدر بالغا ما بلغ بس
غنائم مزبوره جمیعا امیر شاهین مزبوره معتق اولمغین
تسلیم ایلدی اشبو اوسلوب اوزره اوتوز دورت یل
سلطنت ایدوب جوار حقه ملحق اولدقد ذکر سنه یدی
یوز التمش تاریخنده سلطان مراد بن اورخان غازی
سریر سلطنته جلوس ایدوب انلر دخی مرحوم ومغفور
باباسی ودده سی منزلری اوزره اولوب علما ومشایخه
کلی التفاتی اولمغین اکرچه زمان سلطنتی قلیل ایدی
اما علماء عظام ومشایخ کرام ایام دولتنده غایت
ایله کثرت اوزره ایدی اشبو اوسلوب اوزره اوتوز

بر ییل سلطنت ایدوب جوار حقه ملحق اولدقدنصکره
سنه یدی یوز آلتمش بر تاریخنده سلطان بایزید
بن سلطان مراد غازی که یلدرم بایزید دمکله ملقبدر
سریر سلطنته جلوس ایدوب اولدخی باباسی و دده لری
سلوک ایلدکلری طریق اوزره اولوب علما و فضلا و
مشایخ و اخیاره رعایت اوزره اولوب شرع شریفه
کمال انقیاد اوزره ایدی حتی روایت اولندیکه بر
قضیه ده زماننده قاضی و مفتی و مدرس اولان
مرحوم شمس الدین فناری حضورنده شهادت ایدوب
قاضی شهادتنی قبول ایلمیوب سؤال ایلدیکه نیچون
شهادتمی رد ایلدک ایتدی زیرا تارک جماعتسین
پس کمال حلم و انصافندن سراینده مسجد بنا ایتدوروب
اول کوندن جماعتی ترک ایلمدی دخی مرویدرکه مدارس
و عمارات و انواع خیرات ایله امر ایدوب امر شریفی
موجبنجه عمل اولندی جمله آثارندن بروسا شهرنده بر
عظیم مسجد جامع درکه اندن وعظیه دخی تعیین اولنمشدر
و بالجمله سیر حسنه ایله آلی بش ییل سلطنت ایدوب

دار فنادن دار بقایه رحلت ایلدکدنصکره سنه سکز یوز
اون آلتی تاریخنده سلطان محمد بن بایزید خان نور الله
مرقده و رقاه مع والده و اجداده الی اعلی غرف الجنان
سریر سلطنته جلوس ایدوب آبا و اجداد کرامی سلوک
ایلدکلری وجه اوزره اولدخی سالک اولوب علما
و مشایخ و صلحایی اعزاز و اکرام ایدوب شرع شریفه
کمال انقیاد اوزره ایدی جمله مناقب حسنه سندن بودر
که ایام دولتنده فرق ضاله نک رئیسی اولان فضل الله
تبریزی اتباعندن بر قاچ کمسنه کلوب بعض معارف
مزخرفه لرندن اظهار ایدوب بر مرتبه یه واردیکه
مزبور سلطان محمد بن بایزید خان سراینه کروب چقر
اولدیلر بو خصوصدن اهل سنت و جماعت و ارکان دولت
متألم ایکن کونلردن بر کون زمان دولتنده اولان نواکی
عظامندن فخر الدین نام کمسنه اول ملحدی دیوانده سب
ایدوب اورمق قصد ایلمش ایکن سلطان محمد بن بایزید
خان سراینه سکردوب کردوکده مولانای مذکور
عقبنجه کروب سرایده مزبور ملحدی دوکرک چقاروب

مسجد جامعه کلوب کفرنه قوی ویروب احراق ایلدی
مزبور سلطان محمد خان مغفور شرف علمه رعایة
اصلا تکلم ایلمدی فرحمه الله ورضی عنه مدت سلطنتی
طقوز ییل اولوب اندنصکره آخرته رحلت ایلدی روح
الله روحه وجعل الجنان فتوحه سنه سکز یوز یکرمی بش
تاریخنده سلطان مراد خان بن سلطان محمد خان بن
بایزید خان علیهما الرحمة والرضوان سریر سلطنته
جلوس ایدوب انلر دخی آبا و اجداد کراملری سلوک ایلدکی
منوال اوزره سلوک ایدوب کمال مرتبه حلم و کرم اوزره
اولوب جمله اوصاف حمیده لرندن بودر که حسن اختیار
ایله سلطنتی ترک ایدوب رشید و سعید سلطان محمد
خان اوغلی یرنه تعیین ایدوب کندو مغنیسا نام شهره
توجه ایدوب بجه زمان بو حال اوزره اولوب آخر بعض
مصالح موجبنجه ینه سلطان محمد مزبوری مغنیسایه
طلب ایدوب کندو یرنه واروب بو منوال اوزره اوتوز
ییل سلطنت ایدوب دار بقایه رحلت ایلدکدنصکره
سنه سکز یوز الی بش تاریخنده سلطان محمد خان بن

سلطان مراد خان بن سلطان محمد خان علیهم الرحمة
والرضوان سریر سلطنته جلوس ایدوب اول دخی
آبا و اجداد کراملری منوالی اوزره سلوک ایدوب بجه
فتح و فتوح ایام دولتنده اولمشدر جمله دن بری قسطنطنیه
فتحیدر ولهذا فاتح قسطنطنیه دمکله مشهوردر علماء
عظام و مشایخ کرام ایله اختلاط ایدوب حضور
شریفنده علما مباحثه ایدوب انلره جائزه لر و انواع لطف
و احسان ایدر ایدی قسطنطنیه فتح ایلدکده مدارس ثمانیه
بنا ایتدوروب موالی یه بعد الامتحان حاللرینه کوره تعیین
ایلمشدی و بالجمله ایام سعادتنده علمه رغبت ازدیاد اوزره
ایدی حتی علماء عظام و موالی کرام اطراف و اکنافدن
کمی طلب ایله و کمی طلب سز اقوب کلورلر ایدی بر کونلردن
بر کون ایکی عزیز سلطان محمد خان حضور شریفنده
مباحثه ایدوب مولانا خسروی حکم ایدوب ما بین
لرین تمییز ایتمک ایچون اوتوروب وزیر اعظم علمه
تعظیما ایاق اوزره ایدی مباحثه چوق اولدقده سلطان
محمد خان امر ایلدیکه یازوب سویله سونلر اندنصکره

وزیر اعظم دوات وقلم احضار ایدوب احد الخصمین یازی
مشغول ایکن سلطان تلطفا بیوردی خصمک کلامنی
غلط یازمیه سن جوابنده ایتدی غلط یازدوغم تقدیرجه
انک غلطندن زیاده اوله جاق دکلدر سلطان محمدخان
بو سوزدن تبسم ایلیوب انده حاضر اولانلره حالرینه
لایق احسان وانعام بیوردی دفعه اخرنده علماء عظامدن
اوچ عزیزینه سلطان محمدخان مجلس شریفنده
مباحثه ایدوب برجانبی غالب کوردکده سلطان محمدخان
بیوردی که سنوک سوزوک سوز دکلدر اندنصکره مغلوب
اولان ایکی عزیزه انواع اعزاز واکرام ایدوب غالب اولانه
نسنه ویرمیوب اولرینه کلدکده اشبو غالب اولانه چون
سلطان نسنه ویرمدی خدمتنده اولان کمسنه لر طعن
ایدوب دیرلر ایدی کرسنده علم اوله ایدی سکا دخی رعایت
اولنور ایدی اول عزیز تعجبده اولوب محزون ایکی اوچ کون
کلوب مشغول طلب ایلدیلر که سنی سلطان محمدخان
خواجه افندی بو عزیز استهزایه حمل ایدوب مقید اولمدی
عقبنجه انواع تعظیم وتکریم ایله اوامر کلوب اول عزیزی

خواجه افندی مزبور عزیز خواجه زاده دیمکله معروف
ومشهوردر سلطان محمدخان علیه الرحمة والرضوان
جمله مناقب شریفه لرندن بر دخی بودرکه غزایه متوجه
اولوب طبل ورولنور ایکن نواحی سنده اولان
علمادن سؤال ایلدیکه نه حکمتدرکه حق تعالی ایمان
کتورنلره ایمان کتورک دیو بیورمشدر ایه کریمه ده
یا ایها الذین امنوا امنوا بالله ورسوله دریس سلطان محمد
خان علما ایچندن برینه خطاب ایلیوب بیوردیکه جواب
ویرمولانا اول دخی جوابنده ایتدی طبل جواب ویری
یور سلطان محمدخان بیوردی نجه ایتدی دم دم دیر
ایتدن مراد دوموا علی الایمان در استحسان ایدوب
جایزه امر ایلدی دخی مناقبندندرکه ایامنده ولیتنده قپو
قوللرندن بری خلاف شرع ارتکاب ایلمکین نائب الشرع
اولان انی منع ایدوب ممتنع اولمدی نائب غضبه کلوب
منعی ایچون کندو متوجه اولدقده مزبور نائبی ضرب شدید
ایله ضرب ایلدی سلطان محمدخان سمع شریفلرینه کلدکده
اولیچق قپو قولی اولان کمسنه نک قتلنه امر ایلدی وزراء

عظام شفاعت ایدوب قبول ایتمیوب انواع شفاعت ایله
رد ایلدی آخر الامر علما فتویلری موجبنجه که نایب مزبور
غضب ایدوب محکمه‌دن قالقمق ایله نیابتدن دوشوب
ضربی ایله قتل لازم کلمز دیمکله ضرب شدید ایله امر اولندی
وبالجمله مزبوری ضرب شدید ایله ضرب ایدوب
دورت آی خسته اولوب آثار ضرب کیتدکدنصکره مؤدب
کمسنه اولوب سلطان محمدخانه دائما خیر دعا ایدردی

مطلب قصه حضرت سلطان محمد فاتح خان علیه الرحمه

ایدی دخی جمله مناقب حسنه‌لرندندرکه بر مشهور عزیز
کلوب الینی اوپدی وایتدی سکا بر مصلحت ایچون کلدم
اول عزیز مصلحتدن سؤال ایلدکده ایتدی بنی بر قاچ کون
خلوته کتدوکله بله قبول ایله عزیز قبول ایلمدی بر قاچ
کره تضرع ایدوب التماس ایلدی عزیز قبول ایلمیوب
سلطانن غضبه کلوب ایتدی بر ترک کلوب خلوت
اراده ایلدکده قبول ایدرسن و بنی رد ایدرسن شیخ
ایتدی بلی سنی رد ایدرم زیرا سنده قابلیت کمال مرتبه‌ده
در بر کون خلوته کیره‌جک آرتوق جمق استمزسین بس
مصالح مسلمین معطل اولور غرض خلوتدن حق تعالینک

رضا سیدر سنک حقکده اولی والیق بودرکه امور
مسلمین اوزرده اولوب عدالت ایده‌سن بس قبول قلوب
خلوت داعیه‌سندن فراغت ایلدی وبالجمله مزبور

مطلب

سلطان محمدخان علیه الرحمة والرضوان مناقبی علماء
عظام ومشایخ کرام ایله غایتله کثیرا اولوب حضرت
خواجه عبید الله نقشبندی قضیه‌لری ایله ختم ایدوب
اختصار اولنه مرویدرکه خواجه عبید الله قدس سره
دشت عباس نام یرده واصل اولوب آتی ایله هر جانبه
سکردوب کاه کاه نظردن غایب اولوردی ایدی منزله
کلدوکده سؤال اولندی که نه حال ایدی دشت
عباسده واقع اولان ایتدی روم پادشاهی سلطان
محمدخان کفار فجار ایله مقاتله ایده‌یور ایکن بندن
استمداد ایلمشدی معاونتی ایچون وارددوم بحمد الله
غلبه ایلدی سلطان محمدخان علیه الرحمة والرضوان
دن منقولدرکه اول بله نمازندنصکره کفار فجارک
غلبه‌لرین توهم ایدوب خواجه احرار خواجه عبید
الله حضرتلرینه متوجه اولوب مدد طلب ایلدکده

فی الحال اول اوزره بر پیر حاضر اولدی که صفتی واتی بعینه
خواجه عبید الله مزبوردر ایتدی ایها السلطان محمد
لا تخف دیدم کیف لا اخاف ان عسکر الکفار کثیر
ویغلبونا من غایة کثرتهم دیدی انظر الی کمی هذا پس
نظر ایلدم یکی ایچنه کوردم بر عظیم صحرادر که عساکر
اسلام ایله دولمشدر دیدی بونلر جمله سکا یاردم ایچون
کلمشلردر اندنصکره دیدی اشبو یوجه یر چقوب اوچ کره
طبل اور اندنصکره لشکر اسلامه امر ایلدیکه کفار اوزرینه
یوریسونلر پس بیوردوغی کبی ایدوب کفار فجار نابکار
بدکردار منهزم اولوب فتح عظیم اولدوغی امیددرکه
بزوم زمانموزده اولان پادشاه اسلام ذوی الاحترام
سلطان محمد خان غازی بن سلطان مراد خان بن
سلطان سلیم خان دخی ارواح مطهرهم برکاتیله عنقریب
کفار فجاری کن فیکون ایدوب امین سلطان محمد خان بن
سلطان مراد خان بن محمد خان مزبور طریق اوزره اوتوز
یل سلطنت ایدوب جوار رحمته ملحق اولدقدنصکره سنه ست
وثمانین وثمانمائة تاریخنده سلطان بایزید خان بن سلطان محمد خان

علیهم الرحمة والرضوان سریر سلطنته جلوس ایدوب اول
دخی اباء کرام واجداد عظاملری سلوک ایلدکلری منوال اوزره
اولوب علماء مشایخ وصلحا وفضلانی اعزاز واکرام ایدوب
کما ینبغی رعایت اوزره ایدی مناقب شریفلرندندرکه ایام
دولتنده علمادن بر عزیز بر رساله یزوب ایلمشدی سلطان
بایزید خان اسم شریفنه رساله مزبورهنک آخرنده دیمشدیکه
بعض نواحیده ظلم اولسه اول نواحینک صلحاسی رسول
الله صلی الله علیه وسلم واقعه لرنده محزون کورورلر ایدی
حالا دخی بعضی صلحا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم واقعه
لرنده محزون کوروب تفحص اولندوقده معلوم اولندیکه فلان
یرده وجه کذا ایله ظلم اولنور پس سلطان بایزید خان
مطلع اولوب ظلم مزبوری رفع ایلدی رحمة الله تعالی
ونور مضجعه جمله مناقبندن بر دخی بودرکه اخرته میلی
خیلیجه ایدی حتی روایت اولنمشدرکه بعضی مشایخ ایله
خلوته کروب اعتکاف ایلمشدر وسلطنتی دخی حال صحتنده
ایکن مختارا ترک ایدوب اوغلی سلطان سلیم خانه تفویض
ایلمشدی فارغ البال ایکن سلطان سلیم خانه سلطنتی تسلیم

ایلدوکی سالده که ابتداء جلوسلری تاریخندن اوتوز ایکنجی
سنه ایدی جوار رحمته ملحق اولدی والله اعلم نور الله مرقده
العزیز سنه طقوز یوز اون سکز تاریخنده سلطان سلیم
خان بن بایزید خان علیهم الرحمة والرضوان مرحوم
بابالری رضاسیله سریر سلطنته جلوس ایدوب آباء کرام
واجداد عظام منواللری اوزره سلوک ایدوب قزلباش بد
معاش سرکوب ومنکوب قلوب بجه کافر فاجر خاسری سقره
کندوروب انواع فتح وفتوح ایلمشدر جمله فتوحاتندن مصر
وشام دار السلامدر جمله مناقب حسنه سندندر که شام
شریفی فتح ایلدکدنصکره مشایخ عظام ذوی الاحترامدن
شیخ محمد بدخشی نام عزیزک زیارتنه ایکی کره واروب
جمع اولوب ولکن مجلسده طرفیندن تکلم واقع اولمیوب
متفرق اولدیلر ایکنجی مرتبه ده شیخ ایتدی ایکیمز حق
تعالینک بنده لری یوز مابینمزده فرق بودر که سنک
یوکک اغرجه یوکدر بنم یوکم یوقدر پس صاقن کوکزدکی
یکی ضایع ایلمیه سن حین مفارقتده بعضی ارکان دولت
سؤال ایلدیلر سلطان سلیم خاندن که نیچون مجلسده اولدن

تکلم واقع اولمدی بیوردی فتح کلام اعلادن مناسب
اولمغین بز انلردن ادنی اولوب سکوت اختیار ایلدک
اما انلر دخی ادب رعایت ایدوب مجلس اولدن ساکت اولوب
مجلس تاننده کیفیت حالی کورکبی سویلدی دخی مناقب
حسنه مرضیه سندندر که خزینه عامره اوزره امین اولان
خدامدن یوز اللی نفرک قتللرینه امر ایدوب قتللری مقرر
اولدقده زمان شریفلرنده مفتی اولان عزیز خلاف قانون
اوزره دیوان عالیه واروب وزرا استقبال ایدوب
تعجبا ایتدیلر نه خدمتدر کلمه کوزی ایجاب ایدن دیدی
پادشاه عالم پناه ایله ملاقات مرادمدر عرض ایدوب
ماذون اولدقده واروب مزبور یوز اللی نفرک عدم
جواز قتللرینه فتوی ویردوکده سلطان سلیم خان بیورد
دیکه امور سلطنته نیچون دخل ایدرسن جوابنده ایتدی
وظیفم سنی آخرت عذابندن تخلیص در بن وظیفه می ادا
ایلدم اکر قبول قلوب مزبورلری قتلدن منع ایدرسن
آخرتده مسئول اولمقدن خلاص اولورسن والا معذب
اولمق مقرردر پس سلطان سلیم خان انلردن عفو ایلدی

ومفتی مزبوره كلی انعام واحسان ایلدی بو منوال اوزره
سكز ییل سلطنت ایدوب جوار حقه ملحق اولدی رحمه الله
تعالی ونور مرقده العزیز سنه طقوز یوز یكرمی التی تاریخنده
سلیمان زمان سلطان سلیمان خان علیه الرحمة والرضوان
سریر سلطنته جلوس ایدوب بر وجه مزبور سیر حسنه
وطریق مرضیه اوزره اولوب نیجه فتح وفتوح واثار وخیرات
انلردن ظهوره گلوب جمله دن بری كعبهٔ معظمه نك
مسجد شریفنی اساسندن محكم بنا ایله تجدید ایدوب مدارس
اربعه مذاهب اربعه ایچون ایجاد ایدوب فقرای حرمین
شریفین ایچون محروسهٔ مصر نواحیسندن قرا اشترا
ایدوب وقف ایلیوب غله سنی سال بسال الحرمین
شریفینه ارسال اولنمق اوزره شرط ایدوب تعیین
ایلمشدی وبوكا بكزر خیرات كثیره انلردن صادر اولوب
الی یومنا هذا مستمر اولوردر جزاه الله تعالی خیرا
وابدله من سلطنة هذه الدنیا خیرا مناقب مرضیه لری
فوق الغایه اولماغین زمان ومكان ذكرینه مساعد اولمیوب
ایراد اولنمدی طریق حسنهٔ سنیه اوزره قرق سكز ییل

سلطنت ایدوب جوار حقه ملحق اولدی سقی الله ثراه وجعل
الجنة مثواه سنه طقوز یوز یتمش دورت تاریخنده
سلطان سلیم بن سلطان سلیمان خان علیهم الرحمة
والرضوان سریر سلطنته جلوس ایدوب انلر دخی اباعن جد
منوال اوزره گلدی ایسه همان طریقهٔ اختیار ایدوب
اموری وزرا واركان دولته تفویض ایدوب غالب
اوقاتی صفا اوزره ایدی دیو استماع اولنور ایدی انلر
دخی خیرات كثیره واثار جمیله خصوصا اهالی حرمین
شریفین حقنده صادر اولوب الی یومنا هذا مستمر الوصول
در سكز ییل سلطنت ایدوب دار فنادن دار بقایه رحلت
ایلدكدنصكره سنه طقوز یوز سكسن ایكی تاریخنده
سلطان مراد خان بن سلطان سلیم خان بن سلطان سلیمان
خان علیهم الرحمة والرضوان سریر سلطنته جلوس
ایدوب علما وفضلا ومشایخ وصلحایه كمال مرتبه التفات
اوزره اولوب انواع احسان وملاطفت وكرم وعاطفت
اوزره ایدی قزلباش بدمعاش وكفار فجار ایله دائما محاربه
اوزره اولوب حرمین شریفینه بر واحسانی بر وبحردن حددن

وعددن زياده ايدى جمله دن برى منبر شريف نبوى
لطيف ونظيف مرمر منقشدن تجديد ايدوب قرق بزكيسه
نقد يارى ايله معمار واستادلر وعمارته لازم اولان سائر
الآت واسباب ارسال ايدوب مسجد شريف نبوى ايام دولتنده
تعمير اولندى دخى بر سقايه عاليه واطفال ايچون مكتب
وسائر ارسال اولوب بش بيك آلتون اهالى مدينه يه صرۀ
جديده ارسال ايدوب الى الان مستمر اولوب دردر دخى
مدينۀ منوره ده بر عالى عمارت احداث ايدوب هر كون ايكى
كرت شوربا آتيله بشوب فقرايه توزيع اولنور جمعه كيجه
لرنده وبتون رمضان مباركده بلاو ايله زرباياخود زرده
بشوب فقرايه توزيع اولنور وبالجمله آنلردن باقى قالان
آثار مدينۀ منوره ده بر بادشاهدن واقع اولمامشدر
اكثر اوقاتده صحبتى علما ومشايخ ايله ايدى مرويدركه
زماننده نقيب الاشراف وقاضى عسكر اولان عزيزه
بر كيجه خط همايون كوندروب جواب طلب ايلمشدى
مضمون خط همايون بوايديكه بر قاچ كوندركه
خاطرم اولوركه مملكتى وسلطنتى مستحقنه ويروب

كوشۀ عزلت اختيار ايدوب بوضمنده حج شريف دخى
اميددركه ميسر اوله چون بوخاطره دفع ايمز بلكه ازدياد
اوزره بولدم وشاورهم فى الامر موجبنجه سزكله مشورت
اولندى جواب صواب مأمولدر اول عزيز جوابنده ايديلر
حالا السلطنه مستحق سزدن غيرى كمسنه يوقدر اكر اولسه
ايدى سنسزلره آرزانى اولمازايدى بس بوخاطره دفع جمله
واجباتدندر والسلام سيرۀ حسنه وطريقۀ مرضيه
اوزره يكرمى بريل سلطنت ايدوب دار فنادن دار بقايه
رحلت ايلدى نور الله مرقده وادام الملك فى خلفه ونسله و
ايدجنوده. سنه ثلاث بعد الالف سلطان محمد خان بن سلطان
مرادخان بن سلطان سليم خان بن سلطان سليمان خان
خلد الله تعالى دولته ورحم سلفه وابقا خلفه سرير سلطنته
جلوس ايدوب آبا واجداد كراملرندن احسن طرق اوزره
اولانلرى تتبع وتفحص ايدوب اولى وافضل واولا اختيار
ايدوب ابتداء جلوس ايلدكده كفره فجره بالكليه ازاله قصدى
ايچون اولا اهالى حرمين شريفين بعدايلرنده مبلغ معتدبه
زياده ايدوب ظاهرا وباطنا فقرا وصلحايه نجه احسان

وانعام ایدوب بالفعل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
مرقد مطهرلرنه کسوت وروضه مشرفه ابریشم قالیلر
واعلا سجاده لر وعز ذلك ارسال ایدوب کندو ذات
کریم الصفاتلرله اون آلتی بیك کرت یوز بیك عسکر
نصرت انجامی بله الوب کفار فجار بدکردار اوزرینه روانه
اولوب هنوز یولده ایکن خوف ورعب قلب خبیثلرینه
مستولی اولماغین مغلوب اولوب نیجه قلعه لرین الوب
چوغنی قلجدن کچوروب اسیر کثیره واموال جزیله الوب
کوزدکده پادشاه اسلام ظفر انجام ذوی الاحترام
مد الله ظلاله الی یوم القیمه همة عالیلری چون استیصال
کفار ضلالت لیدی بو مقدار ایله اکتفا اتمیوب محاربه یه
عازم وجازم اولدی پس بو ذره ناتوان احادیث صحیحه
ده چون کورمشیدی که غایبانه دعا مستجابدر خصوصا
مواجهه شریفه سرور موجودات علیه من الله ازکی
التحیات دعاء مخصوص ایله که ذکر اولنور ابتدا الوب
روضه شریفه یه واروب کمال الخشوع وخضوع ایله ایکی
رکعت نماز قلدقدنصکره فتح وظفر نیتنه بو دعا ایله دعا

ایلدی بسم الله الرحمن الرحیم اللهم انی اسئلك
واتوجه الیك بنبیك محمد صلی الله علیه وسلم نبی الرحمة
یا محمد انی توجهت بك الی ربی فی حاجتی لتقضی لی اللهم
فشفعه فی اللهم وان حاجتی ان تنصر سلطاننا وعساکره
من المسلمین علی عدائك اعداء الدین بو دعایی اوچ کرت
تکرار ایدوب آثار اجابت ظاهر اولوب یقین اولدیکه
یقین زمانده کفار فجار لعین بیدینیکن فیکون ایدوب
پادشاه اسلام منصور ومظفر کلوب اوچ دفعه فراغت
اوزره اولور والحمد لله علی ذلك اندنصکره تواتر ایله
اخبار مسرت آثار واصل اولدیکه پادشاه اسلام سلطان
محمد خان غازی ابد الله تعالی دولته وابد جوده ونصرة
چون امر واجب الامتثال ملك المتعال موجبنجه که وجاهدوا
فی سبیل الله در نفس نفیسلری ایله کفار خاکسارا یایلدی
اوزره دولت وسعادت واقبال واجلال بزله قطع
منازل وطی مراحل ایدرك اکری نام قلعه طوغری ایلتمك
قصدی ایله قلعه مزبوره واصل اولدقده کوه قاف کبی بر
حصن حصین وقلعه بی مثل متین کورندی که همای اوج

عزت اوزرندن كذر ایسه دهشتندن بال و پرین دوكردی
و عنقای قاف رفعت یانندن كچسه هیبتندن قنادین
بوكردی توپلرینك دخانی سحاب مانند كوكلره اغوب
و توفنكلرینك فندوقلری طولو كبی یریوزینه یاغوب
قلعه نك اطرافنه عسكر كوكرتمك دكل اوزرندن قوش
بله اوچورتماز ایدی مع هذا پادشاه اسلام و وزراء
عظام و سائر عساكر ذوی الاحترام جبلتلرنده مركوز
اولان وفور جلادت و فرط شهامت مقتضاسنجه اصلا
طوب و توفنكلرینه بقمیوب مزبور قلعه یی بلا توقف
احصار ایدوب كفرهٔ فجره یه قوت اسلامیه یی بلدرمك
ایچون ملاعین خاسرینك بو حصن حصین متانتنه اعتماد
ای اولان یرلرولرك مقابله سنده مترسلر قوروب راه
عدمه رهبر اولان عظیم طوپلر قوروب اول سنك
انداز و صاعقه كردار طوپلر ایله و امطرنا علیهم حجارة
مضمونجه نمودار قلوب قلعه دوكوب جابجا لغملر
قوریلوب وجعلنا عالیها سافلها فحواسنجه قولله
دیوارلری مصداق دوشوب یكرمی كون مقداری

صبحدن شامه دكین اعدای دین ایله حرب و ضرب
متمادی اولوب كثرت امطاردن جنود مسلمین یاوركلو
و قلعه نك فتحی مشكل ایكن پادشاه اسلامك عسكر
دشمن قرانی زحمت كل و بارانی محض رحمت و ذخر آخرت بلوب
متوكلا علی الله الاكبر اولوب شیرلر كبی دوزشب قاج
دفعه یوریشلر و هجوملر ایدوب بویدی قات حصاردن
اولا فسحت و وسعت ده غلطه و اسكدار قدر بر محصور
و مشهور معتبر وارو شلرین الوب ثانیا ماه صفرك اون
برنجی كونی كه یوم الجمعه ایدی اول عید المؤمنین ده هر
وجهله متین و حصین اولان اوچ قات حصاری دخی
پادشاه عالم سلطان محمد خان غازی باخیل و سپاه قوی
قاهرهٔ خسروانی و سطوت باهرهٔ   خدا قرانی ایله فتح
و تسخیر ایدوب ایچنده اولان بش بیك مقداری كفار
خاكسار بدكردار فجاری طعمهٔ شمشیر قلوب و بقیة
السیوف واحد من الالوف اولان كفرهٔ فجرهٔ ایچ قلعه
سنده تحصن ایدوب بارك الله فی السبت كه ماه مزبورك
اون طقوزنجی كونیدر اول روز فیروز بختده مفتح ابواب

فتح جنابندن انا فتحنا لك فتحا مبینا صداسی کوش جانه
وینصرك الله نصرا عزیزا نداسی صماخ خانه ایرشوب
قلعهٔ مزبوره بعنایة الملك المتعال بالتمام والکمال فتح اولنوب
اطراف واکنافده اولان بقاع وقرا ایله قبضهٔ تصرف
ملوکانه لرینه داخل اولدی الحمد لله علی ذلك قلعهٔ مزبورده
اول قدر ذخیره وار ایدیکه انده اولان عظیم عسکره اوتوز
ییل کفایت ایدردی واوتوز ایکی بیك طوب بولاغی که هر
بری یتمش اوجر اوقیه در و بیك یدی یوز طوب وزنبرك
جنك یراغی و یتمش دورت عربه غزوش وکومش اسبابی
چقدی واوج بیك قنطار طوب باروتی ونیجه اموال
واسباب ظاهر اولدی والحاصل بر غزا اولدی که
کورلمش واشیدلمش دکلدر اندنصکره ماه مزبورك یکرمی
بشنجی کونی وارروش ایچنده اولان کلیسایه منبر یاپوب
جمعه کون سعادتله اول جمعه یه نمازه کلوب حضرت
سرور انبیانك مبارك سنجاغی اوکلرینجه بله کلوب
جمعه نمازی قلنیجه منبرك صاغ طرفنده قویوب بعده
ینه کتوروب پادشاه عالم پناه حضرتلرینك اوکلرینجه

کتوردیلر اول کون براتی وغلهنی قرال بدفعال طرفندن
خلاص اولوب کلدی جوابی بو ایدیکه قرال نفیر عام
اسلوبی اوزره اوچ یوز بیك مقداری عسکر هزیمت ازلری
اکری جانبلرینه جمع اولوب وتربیك فلوریلق یوز عدد
اعلا طوبلری وشاهی ضربزنلری وصاچمه طوبلری
ومکمل جبه خانه وبوکا بکزر بی نهایت آلات واسباب
حرب ایله حاضر ومهیا اولوب فکر فاسد وحیلهٔ کاسد
لری غزاة مسلمین اکری قلعه سین دوکرکن علی الغفله
اوردوی همایونه اوزره کلوب شبیخون ایتمك ایدی
الحمد لله الملك الباری قلعهٔ اکری کبی حصار استواری
بر قاچ کون ایچنده قوت قاهره ایله فتح اولدوغین ملاعین
مسموعلری اولدقده زهره لری چاك وبسترلری
...روخاشاك اولوب قلعه دن مایوس اولوب ایکی منزل
یرده عظیم طابور قوروب متحیر ومتحیز ایکن پادشاه
اسلام مد الله ظله العالی دولت واقبال ایله اکری
قلعه سندن قالقوب بر منزل مقداری یرده اوردوی
همایونلری قوریلوب کفار خاکسار ایشیدوب اکری

رایلری موجبنجه اکری قلعه سینک اوزرینه وارووب
کبیر وحصاری آلمق قصدنه پادشاه عالم پناه خلدت خلافته
جاسوسلردن ودوتلادن دیللردن معلوم ایدیجک جبلت
شریفلرنده مرکوز اولان نجون حمیت وآتش غیرت غلیان
ایدوب عسکر ظفر انجاملری ایله قلعه اکریدن قالقوب
طوغرو کفار دغدار خاکسار طابورلری اوزرلرینه واریلوب
ماه ربیع الاولک اوچنجی کونی که یوم الخمیس در اول کونده
کروه مکروه ایله جنکه مباشرت اولنوب مابینده بر بتاقلق
صو برزخ کبی واقع اولوب مرج البحرین یلتقیان بینهما
برزخ لایبغیان. فحواسی عینی ایله مشاهده اولنوب
مزبور صودن مرور ایتمک ایچون سوبسو خیلی جست و
جو اولندقدنصکره طابورلرندن مسافه بعیده ده بر
صعب المرور وعسر العبور یجد بولنوب عسکر ظفر
پیکر اول معبردن قریب وارد اولدقده کفره فجره طوپلر
وتوفنکلر اولوب بو اثناده مخذول ومقهورلرک توفنک
اندازلری زیاده وآتلولری مغرور اولوب معبر مزبوردن
عسکر نصرت مآثر پادشاهی جانبنه کذرا ایتدکلرنده غزات

مسلمینک ایکی جهاندن یوزلری اق بر ویقایه یکچری وجبه
مقداری کافرلک باشلرین کسوب والای بیراقلرین و
طبلرین آلوب اول کون رجال الغیب طرف شمالده اولوب
اصحاب شمالدن اولمغله چوقلق جنکه مقید اولمیوب
ایرته سی رجال الله مغرب طرفنده اولوب بامر الله الملک
القدیر عسکر اسلامه معین وظهیر اولدقلری محقق
اولمغین عساکر منصورهنک اکثری اول معبردن کچوب
کفره فجره مقهورهنک طابورلری اوزرینه واریلوب
جانبیندن صفلر چکلوب والایلر تعلیوب هر طرفدن
دلاورلر میدانه چقوب صاغ وصولدن حمله لر ایدوب
نجه صف شکن ومرد افکن کفار دغدار خاکسارک باشلرین
کسوب مردانه رویشلر ودلیرانه یوروشلر کوستروب
اول معرکه ده وزرای آصف رای وامرای جنک آزمانک
اکثرندن مأمول اولاندن زیاده دلاورلکلر صادر اولوب
برایکی دفعه عنایت حق ایله کفار دغدار بدکردارک
الایلرینه شکست ویروب طابورلری داغه قریب
اولمغین فرار ایتمشلر ایدی بو الحرب خدعة مضمونجه عمل ایدوب

بکلربکیلر اوزرلرینه اعدای بی دین هجوم ایدکلرنده
عسکر نصرت اثریان ویروب بو حیله ایله ملعونلری
بری یقایه کچوروب چادرلره قریب یرده غزات ظفر
آیات پادشاه عالم پناه ایله بیله الایلر بغلیوب دوروب
اول قوم شومک اوزرنه هجوم ایتمدوکلرندن ملعون
ومنکوبلر اهل اسلامدن خوف ایدوب مغلوب
اولمشلردر دیو بوغوردله بر جانبدن آتلوسی و بر جانبدن
یایاسی برا و غوردن اوردوی همایون اوزرینه یوریش
ایدوکلرنده هر طرفدن عسکر اسلام دخی تیغ خون
آشام ایله کفار خاکساره قرشو واریلوب عون باری
یاری قلمغله جمله آتلوسن و یایاسن آن واحدده
تاغه وارنجه قلجدن کچوروب صحرالر کشته لرندن
پشته پشته اولوب و نیجه سی دخی تاغه باتوب باشین
کسیلوب و نیجه سن دخی اسیر ایدوب بسته بسته
اولوب و ازقالانلری داغلره دوشوب حیران و سر
کشته قالوب عسکر اسلام بر قلچ اورمشلردرکه تحریر
و تقریره مجال محالدر خصوصا وزیر اعظم و دستور اکرم

اولان مشیر افخم نظام العالم مکمل لناموس السلطنة
العظمی المحفوف بصنوف عواطف الملک الاعلی جغاله
زاده دیمکله معروف سنان پاشا ادام الله تعالی اجلاله
و نادا اقباله جبلتنده مرکوز اولان وفور شجاعت و کمال
جلادت مقتضاسنجه ایکی جهانده یوزی آق یاننده موجود
بولنان دلاورلر ایله اوردوی همایونک صاغ جانبنه
کلن یکرمی بیک مقداری کفار فجارک آتلوسنی بچوق
ساعت مقداری زمانده طعمه شمشیر ایلیوب نیجه سن
دخی صویه دوکوب ملعونلرک اهلاکنه علة مستقله
اولمشدر جزاه الله تعالی خیرا کما نصر الدین نصرا ضرب
شمشیردن جان حقیرلرین خلاص ایدنلر کانهم حمر
مستنفرة فرت من قسورة مقتضاسنجه فراری قراره
تبدیل ایدوب و شجاعتی جبانته تحویل ایلیوب سرکشته
و حیران ایکن سلالة السلاطین العظام فتح کرای
خان سلطان دام علوه دخی عسکر تاتار صبا زرق
ایله و غزات انجم شمار برله بر طرفدن عدوی بدروی
بی دینی قیره قیره طابورلری جانبنه کدوب چادرلرینه

تحصن ایتمک استدکلرنده خلاص اولمیوب اخر الامر
جادرلرین وسائر اموال واسبابلرین وجمله طوبلرین
وجبه خانه لرین واوردولرین براغوب من نجا براسه
فقد ربح مضمونجه برر باشلری ایله طاغلره دوشوب
انده دخی خلاصه مجال اولمیوب تاتار عسکری اردلرنده
ایرشوب ولو کنتم فی بروج مشیدة موجبنجه امان
ودرمان ویرمیوب باشلرین تندن جدا قلوب باش
وبوغ اولنلردن دیبخ اتلری اولانلرک ایکیسی اوچی
قورتولوب بنجه یوزقرالغی مجهول طاغلره تشنه دکرسن
قالدیلر زادهم الله تعالی خزیا ونکالا غنیمتلرندن
یوزبارم طوبلرین وجبه خانه لری خاصۀ همایون
ایچون ضبط اولندی اول نهر جاری کثرت قتالدن
اوچ کون اقوب حاصل کلام صحرالرده وبحرده و
طاغلرده یوزیکرمی بیک مقداری کفره قبیل الغروب
بچق ساعتده طعمۀ تیغ شمشیر اولدوغین اجواد وابرار
دیدۀ بصیرت ایله مشاهده ایلدکلرنده بوقدر نفوسی
جزئی زماندن منکوس ومعکوس قلمق صنع دکلدر دیو

لسان حال وقالدی فلم تقتلوهم ولکن الله قتلهم ایۀ کریمه
اولدی اشبو ایامده مدینۀ منوره ده بر عزیز صادق
القول رؤیای صادقه سنده حضرت رسالت پناهی
صلی الله علیه وسلم کوردی اصحاب کرام ایله بیله
پیاده عجله ایله کیدیورلر سؤال ایلدیکه نه جانبه ونه
مصلحته عازم اولمشلر جواب ویردیکه پادشاه اسلام
کفار بدنام اوزره اولمغین دین اسلام امدادی ایچون
روانه اولمشلر من رآنی فقد رای الحق موجبنجه صدقه
اشتباه اولمامغین نقل اولندی امدی حضرت صلی الله
علیه وسلم ممد ومعین اولدوقلری مقرر ومحقق درو
لهذا سرور انبیا وخلاصۀ اصفیا علیه من الله ازکی التحیه
زمان شریفلرنده مشهور ومذکور غزایه که غزوۀ بدر
کله معروفدر متشابه اولمشدر بلکه حق جل وعلا دخی
معین وظهیر ایدوکینده اشتباه یوقدر نته کم ایۀ کریمۀ
وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی فحواسی مشعردر
وبوغزانک عظمتندن دخی معلوم اولور زیرا بعد التمام
پادشاه اسلام ابد الله تعالی دولته وایده جنده وخلد

ملکه اوچ کون قربلان کافر ایجندن کنزوب وچلرین بولمیوب
اودلری صانلر دمت وار یریر بری اوزره دوشوب
اولمشلر وک نهایتی اولمیوب بجد وبعد ملاعینک خونلری
مدت مدید سیل کبی روان اولوب لیس الخبر کالعیان
کورن بیلور والا تقریره مجال اولمیوب تحریری محال اولان
مقوله سندندر واقعه نك عشر عاشری بیان اولنمش
دکلدر سعادتلو پادشاه عالمپناه فتح وفتوح ایدوب منصور
ومظفر عودت ایتدکدنصکره کفار خاکسار اون بش بیك
کافر فاجر مخذول ومقهور قورقه رق میتلر ایجندن خنزیر
لشلرین بولمق قصدی ایله کلوب موتی اراسنه واصل
اولدقلرندن قلعه اکرینه محافظت ایدن عساکر اسلام اوزرینه
اولان صوفی سنان پاشایه خبر واردوقده نیجه یارار
دلاور سردن کچمش یرلری بیجوب ملعونلر اوزرینه
کوندردی واروب ملاعینه هجوم ایدوب خنازیرلرك
قرارلری قالمیوب فرار ایلیوب عسکر اسلام ادرلرینه
دوشوب اون بیکدن زیاده سن قلجدن کچوروب ونیجه
سن اسیر ایدوب بقیة السیوف قاچوب طاغلره دوشوب

وصحرالره براکنده اولوب نومید وخاسر ومجروح ناپدید
اولوزلر زادهم الله تعالی خذلانا بوندن غیری دخی دفعات
ایله عساکر اسلام کفار فجار خاکساردن یدیشر بیك
سکزر بیك جان خبیثلرین جهنمه کوندروب اصلا مجال
ویرمدیلر زادهم الله تعالی قوة اشبو سنه مزبوره نك
جمله وقایعندن بودرکه سلطان محمد خان غازی خلدت
خلافته بکلربکلرندن حافظ احمد پاشا یسر الله ما یشاء
بو سنه سرحدده ایکی صوما بیننده مقدما شهید اولان
حسن پاشانك بنا ایتدوکی قلعه که سابقا کافر الکندی
مزبور احمد پاشا غزایه کلوب عسکر اسلام ایله جمعیت
ایدوب قلعه مذکوره محاصره ایدر بو حالتده ایکن
کفار فجار بدکردار دخی جمعیت ایدوب لومرد یوسکسن
بیك کافر جمع ایدوب غازی احمد پاشا اوزرینه کلوب
بر مرتبه جنك عظیم اولورکه تحریر وتقریره مجال
یوقدر وبالجمله غازی احمد پاشا ایکی یرده توفنك
ایله واوچ یرده قلج ایله قفتانی پاره لنوب دوکلندن
اوچ دورت یردن یاره لوب مع هذا قلجی الندن تمرکز

اوروب قومك دلاورلردی بو عسکر اسلامی جنکه تحریض
ایدوب نیجه کافرجیفنی طعمهٔ شمشیر ایدوب بعنایة الله
تبارك وتعالی کافرم برقلچ اوردیکه ملعونلروك طور
ماغه مجاللری قالیوب فرار ایلیوب عسکر اسلام اردلرینجه
قوب بکرمی بیك کافری قلجدن کچروب ونیجه
سن آسیر ایدوب باقیلری یرا لو و برالو صحرالر دوشوب
انلردن دخی بر فرد خیر ایتمیجك درکفاری قیروب
مزبور قلعهٔ الدقدنصکره پادشاه عالمپناه حضرتلرینه
باره لوقفتانی و یارم بارم اولمش دولبندی و نیجه
اسیر و نیجه دویم لقلر کوندروب احوالی عرض ایلدی
سعادتلو سلطان محمد خان غازی خلدت خلافته دخی
احمد پاشایه نیجه انعام و احسان ایدکدنصکره ینه
بوسنه سرحدینك بکلربکیلکین انواع اسمالتلروخ
لرایله تعیین و تقریر ایدوب کوندردیکی پادشاه عالمپناه
سلطان محمد خان غازی خلدت خلافته ایام سعادتلرنده
کفار نجاره اورولان قلچ بردورده اولمش دکل واقع
اولدوغی بعید عدا ولنوروبالجمله اکر شجاعت اکر

ولایت اکر کرامته سلطان زمان وشیر ال عثمان ملك
الملوك والسلاطین سلطان محمد خان غازی حضرتلرنده
ختم اولمشدر طول الله عمره وخلد ملکه ولا زال هذا
الدین بوجوده وجوده مظفرا منصورا واباؤ واجداده
مغفورا آمین رب العالمین تذییل اشبو ضعیف نحیف
محررك والدی دیار رومده اماسیه نام شهرده قو
حافظا اولادندن اولوب بطریق تجارت دیار عجمه
کلوب هرات نام شهرده ساکن ایکن مشایخ نقشبندیه
دن قدس الله تعالی اسرارهم حضرت خواجه احرار
خواجه عبید الله افاض الله علینا من فیوض برکاته خلفا
سندن میر زنك زیرده مکله معروف ومشهور عزیز
بلدهٔ مزبوره یه کلوب حالی هرات عزیزك زیارتنه فوجا
فوج واروب کلیور ایکن والد مرحوم دخی قصد
زیارت ایدوب صباح نمازندنصکره مزبور عزیز
مجلسنه واروب قپودن ایچرو کردکی کبی اول عزیز
قدس سره العزیز بیوردی مشایخ مجلسلرینه طهارت
سوز کلمك جائز دکل مرحوم بدر کندویه حمل ایدوب

فی الحال قبودن رجوع ایدوب قلبنی ماسوادن تطهیر
ایدوب صفای خاطر ایله داخل اولدقده میررنکرین
قدس سره العزیز قالقوب انواع اعزاز واکرام ایله
یانینه الدی همان مجلسده مرحوم پدرم حطام دنیادن
موجود اولانی جمیعاً توزیع ایدوب یالن ایاق باش قبق
صحرالره وطاغلره روانه اولوب هالك هرات حافظ
رومی دیوانه اولوب صحرالرده قورتلره نصیبی اولدی
دیو مقرر ایدندیلر بر بلده نصکره هراتده مرحوم والده
جوارنده ساکن اولان بر دیخ کمسنه حجاج ایله حج
نیتنه کلوب کعبهٔ مکرمه ده مرحوم والدی زنده بوش
مستغرق بولوب خاتوننه کستروب هرایده جوار مزده
اولان حافظ رومی بودر دیو بلدردی بر قاچ کون
کچوب مزبور دیخ اخرته کچوب خاتونی عدتی چقوب
خلال اولدقدنصکره مرحوم پدرم کلوب کندوینی
بلدروب خدمتنده اولمقلغی اختیار ایدوب مزبوره
دخی ترك ماسوی ایدوب مرحوم پدرم نکاحنه داخل
اولوب بو حقیر ناتوان سنه طقوز یوز اللی تاریخنده

مدینهٔ منوره ده انلردن ظهوره کلوب والد والدم
ایله فارسی تکلم ایتمکین بو حقیر دخی فارسیدن غیری
دل بلمزایدی التی یلدنصکره مرحوم پدر دار بقایه
رحلت ایدوب بو ضعیف مکتبه واروب لسان عربی
مکتبده تعلم ایلیوب یکرمی ایکی یاشنه کیرنجه بو حال
اوزره ایدی اندنصکره بعضی رومی قرنداشلره
اختلاط ایدوب فی الجمله ترکی تعلم اولندی اشبو
قضیه ذکر ایتمکدن مراد اوچ مطلبدر اولا لسان
عربده یکرمی ایکی یاشنه کیردکدنصکره حاصل اولان ترکی
بچه اولسه کرك بو شیده دکلیس نظر ایدن اهل نظر
سقطاتموزی اصلاح ایدوب معذور بیورسونلر ثانیا
حقوق والدین تقبیل اولماغن ذکر اولندیلر تا که ارباب
نظر شریفلرینه کلدکده انلری خیر دعا ایله یاد
ایدوب بو حقیر ولك بوکی خفیف اوله ثالثا حضرت
میررنکرین قدس سره العزیز مرحوم والدی بر نظر
ایله ارشاد ایدوب والده دخی کاملحق ایتمکین
المؤمنون لا یموتون بل ینقلون من دار الفناء الی دار

البقاء موجبنجه دوح پرفتوح لرندن تمنا ایدرم که
بو ربحانه درماندهٔ دوراندهٔ دخی وجود
بشریدن قورتروب وجود الهیده
مستغرق قلوب باری آخر
دمده باعث حسن
خاتمه اوله والله
الموفق

